

Margarita Decretalium

The *Margarita Decretalium* ("Pearls of the Decretals") is the index that appears at the end of the *Decretales Gregorii IX*, or *Liber Extra*, volume 2 of the three-volume *Corpus Juris Canonici*, online at <http://digidev.library.ucla.edu/canonlaw/>

It is an index to the text of the decretals themselves, in contrast to the *Materiae Singulares* at the beginning of the volume, which is an index to the Ordinary Gloss (q.v.). The *Margarita* index seems to have been assembled during the late thirteenth century, some time before the appearance of the *Liber Sextus* in 1298. Most of the references to the legislation of Innocent IV (1243-54) and Gregory X (1272-76) are to their *Novellae*, even when specifying decretals that were incorporated into the *Sext* (their position in the *Sext* is indicated in the expanded edition of the *Margarita* below). Occasionally one does see a reference to the *Sext* (for instance in the entry, "Accusatio contra inopem," referring to Innocent IV's decretal *Frequens* from the Second Council of Lyons, *Sext* 2.5.1, but this is undoubtedly the work of later editors).

Each entry in the original index gives only the title and chapter incipit of the relevant decretal, in addition to the column number; in the edited index below, the book, title, and chapter numbers have been added. Every entry has been checked for accuracy, and corrections made where needed.

H. A. Kelly, UCLA
July, 2007

Margarita Decretalium Libellus admodum singularis omnes flosculos in ipsarum Decretalium textibus reconditos secundum alphabeti ordinem explicans

Topic	Entry, <i>Title, Chapter, bk.tit.ch.</i>	Column
A		
ABBAS	Abbas ea quae sunt episcopalis dignitatis non exerceat, ut cognoscere de causis matrimonialibus, injungere paenitentias publicas, concedere litteras indulgentiarum, et similia hujusmodi, <i>De exces. prael., Accedentibus</i> , 5.31.12	1790
	Abbas fieri potest quis de apostasia rediens, <i>De aeta. et quali., Intelleximus</i> , 1.14.12	272
	Abbas infamatus aut convictus appellatione remota, si nolit sponte cedere, compellatur, <i>De appel., Quia nos</i> , 2.28.32	927

Abbas contra libertatem ordini indultam non tenetur episcopo obedire, <i>De exces. praela.</i> , <i>Sane</i> , 5.31.5	1783
Abbas monachum ad vitam arctiorem transeuntem non revocet, nisi causa levitatis id faciat, <i>De regula.</i> , <i>Sane</i> , 3.31.10	1243
Abbas quis esse potest in necessitate, licet non possit esse presbyter, <i>De aeta. et qual.</i> , <i>Tuam</i> , 1.14.10; sed hoc fit per dispensationem, secundum Bernardum, ad 1.14.10.	271
Abbas immediate Papae subjectus sine ejus licentia cedere non potest. <i>De renunt.</i> , <i>Dilecti filii</i> , 1.19.15	245
Abbas immediate Papae subjectus sine ejus licentia aliam abbatiam non potest recipere, nec aliam religionem. <i>De consuet.</i> , <i>Cum venerabilis</i> , 1.4.7; sic nec abbas episcopo subjectus, <i>Decretum C.</i> 18 q.2 c. 2, <i>Abbas</i> ; c.3, <i>Abbatem</i> . Nec clerici sine licentia episcopi: Bernardus, ad 1.4.7.	90 Gratian
Abbas esse non potest non professus; idem de canonicis regularibus, <i>De elect.</i> , <i>Cum in magistrum</i> , 1.6.49	189
Abbas absolvere potest monachum ab excommunicatione in saeculo contracta, nisi mutilatio membri vel effusio sanguinis sit secuta, vel in episcopum aut abbatem manus injecerit violentas; idem de priore, <i>De sent. excom.</i> , <i>Cum illorum.</i> , 5.39.32	1902
Cum talibus possunt etiam dispensare abbates in susceptis ordinibus in excommunicatione, si memoriam facti non habeant, vel peritiam juris, nisi factum sit grave et notabile. <i>ibid.</i>	1902
Abbas unus diversis monasteriis praeesse non potest, <i>De rel. domi.</i> , <i>Ne nimia</i> , 3.36.9; similiter nec monachus in diversis ecclesiis esse potest.	1310
Abbas potest excommunicare monachos suos vel canonicos; idem potest prior, <i>De maj. et obe.</i> , <i>Cum in ecclesiis</i> , 1.33.10	429
Abbas non benedictus ab episcopo super hoc tertio requisito potest exercere ea quae sunt officii sui episcopo irrequisito, ita tamen quod sit primo confirmatus, <i>De supplen. negli. praelat.</i> , <i>Statuimus</i> , 1.10.1	246
Abbatem potest capitulum confirmare, <i>De consuet.</i> , <i>Cum dilectus</i> , 1.4.8	91
In abbatem potest eligi eremita. <i>De elect.</i> , <i>Cum monasterium.</i> , 1.6.13	121
Abbates Cistercienses obedientiam faciunt episcopo suo secundum formam quae habetur, <i>De simo.</i> , <i>Ne Dei</i>	1644

	<i>ecclesiam, 5.3.43</i>	
ABBATISSA	Abbatissa potest suspendere moniales et clericos suos propter culpas suas ab officio et beneficio, et etiam propter inobedientiam: sed non potest excommunicare, <i>De majo. et obe., Dilecta, 1.33.12</i>	431
	Abbatissa nec praedicare, nec confessiones audire potest, <i>De poeni. et remis., Nova, 5.38.10</i>	1869
ABSENS	Absens in servitio Papae vel episcopi sui, non debet privari beneficio, <i>De cle. non resi., Cum dilectus,</i> 3.4.14; idem est si causam suam vel suorum agat.	1022
	Contra absentes non servatur sententia diffinitiva lite non contestata, et maxime si sint absentes causa studii et peregrinationis, <i>De majo. et obe., Inter quatuor,</i> 1.33.8; et <i>De offi. jud. del., Consultationibus,</i> 1.29.10	428 333
	Absens causa studii in loco minus competenti fructus beneficii non recipiat, <i>De cle. non resi., Tuae, 3.4.12</i>	1021
	Absens diu si vocatus venire noluerit, privetur beneficio sive dignitate, <i>De cle. non resi., Ex parte no. 2,</i> 3.4.13	1021
	Absens diu privetur beneficio maxime si sine justa causa et necessaria, praesertim sine licentia episcopi moratus fuerit, et congruo tempore expectatus non redierit, <i>De cle. non resi., Inter quatuor, 3.4.10</i>	1019
	Si ecclesia patiatur defectum magnum de absentia ministorum, possunt revocari, <i>De cle. non resi.,</i> <i>Cum ad hoc, 3.4.16</i>	1023
	Absens potest quis esse de licentia sui praelati vel causa studii, sine alia causa honesta, <i>De cle. non resi.,</i> <i>Relatum, 3.4.4</i>	1016
	Absente uno iudicum, sententia alterius non valet, <i>De off.</i> <i>dele., Causam no. 1, 1.29.16</i>	339
	Absens ad electionem vocari debet, si tamen con mode potest, <i>De ele. In Genesi (1.6.55, et Coram, 1.6.35;</i> alias electio cassari potest nisi postea consentiat.	202 170
	Absens contumax lite contestata condemnari potest, <i>De</i> <i>dolo et contu., Prout, 2.14.4</i>	651
ABSOLUTIO	Absolutio pecunia redimi non debet, <i>De simo., Ad aures,</i> 5.3.24	1620
	Absolutionis formam de excommunicatione majori et minori, et quis potest absolvere, habes, <i>De sen.</i> <i>excom., Nuper, 5.39.29; et Quamvis, 5.39.58</i>	1897 1930
	Absolvendus de injectione manus violenta debet jurare quod nunquam in clericum vel monachum iniiciat manus violentas, nisi se defendendo, vel quod stet mandato absolventis, <i>De sen. excommu., Ex tenore,</i>	1882

5.39.10	
Absolutus quis non habetur nisi probet per litteras, vel alias legitime, <i>De sen. excom., Sicut nobis</i> , 5.39.39	1910
Absolvitur quis in dubiis ad cautelam, <i>De sen. excom., Per tuas</i> , 5.39.40	1910
Absolvitur quis sub conditione in articulo mortis, vel ratione paupertatis, vel habens inimicitias capitales, vel justam excusationem, ita quod habita opportunitate curiae Romanae se praesentet, <i>De sen. excom., De caetero</i> , 5.39.11	1883
Et qui excusentur a labore ad curiam Romanam, <i>De sen. excom., Quamvi</i> , 5.39.58	1930
Absolvi non debet quis nisi laeso satisfacto si manus violentas iniecit, <i>De sen. excom., Parochianos</i> , 5.39.9	1881
Absolvi non debet quis antequam audiatur, <i>De sen. excom., Per tuas</i> , 5.39.40	1910
Absolutio pro offensa vel contumacia quomodo fieri debet, <i>De verb. sig., Ex parte</i> no. 1, 5.40.23	1945
Absolvuntur monachi et cononici regulares a suis abbatibus. <i>De sent. excom., Monachi</i> , 5.39.2	1877
Absolvitur de injectione manus violenta ostiarius a suo episcopo, nisi sit casus enormis, <i>De sen. excom., Si vero</i> no. 1, 5.39.3	1877
Absolvitur a solo Papa laicus cujuscunque officii clericum percutiens, <i>De sen. excom., Si vero</i> no. 1, 5.39.3; item et clericum percuti praecipiens, <i>De sen. excom., Mulieres</i> , 5.39.6; et <i>Non Dubium</i> , 5.39.5; item incendiarii ecclesie et fractores, <i>Tua nos</i> , 5.39.19, et <i>Conquesti</i> , 5.39.22, item frequenter utens litteris falsis, <i>De crim. falsi, Dura</i> , 5.20.4	187 1879 1888 1890 1749
Absolvuntur mulieres et personae, quae sui juris non sunt ab episcopo suo. <i>De sent. exco., Mulieres</i> , 5.39.6	1880
Absolvuntur ab episcopo potentes et delicati, et qui modicam laesionem intulerunt, <i>De sent. exco., Mulieres</i> , 5.39.6; et <i>Pervenit</i> , 5.39.17	1880 1888
Cum ex justa causa excommunicator quaeri non potest vel difficulter inveniri, tunc absolvi potest ab episcopo vel proprio sacerdote, <i>De sen. excom., Nuper</i> , , 5.39.29, in finali.	1897
Absolvere possunt legati missi a latere Papae de injectione manus violenta, <i>De sen. excom., Ad eminentiam</i> , 5.39.20	1889
Sed legati non missi a latere, tantum de provincia eis commissa absolvere possunt. Sed legati sub praetextu suarum ecclesiarum nec de sua nec de alia	394

provincia absolvere possunt, <i>De offic. leg., Excommunicatis</i> , 1.30.9	
Absolvi possunt hospitalarii a prioribus suis, <i>De sent. exc., Canonica</i> , 5.39.50	1924
Absolvitur quis in necessitate non obstante contradictione, vel etiam appellatione partis adversae, <i>De app., Qua fronte</i> , 2.28.25	922
Absolutus a delegato ad excommunicatorem remittitur, <i>De offi. deleg., Prudentiam</i> , 1.29.21	342
Absolvi potest quis post mortem. Item legatus apud Deum absolvitur ab ecclesia, et econverso, <i>De sen. excom., A nobis</i> no. 2, 5.39.28	1895
Absolutio occultato crimine non valet. <i>De sen. excom., Cum pro causa</i> , 5.39.27; et <i>Officii</i> , 5.39.42	1894 1914
Absoluto in extremis non debent sacramenta negari ecclesiastica, nec sepultura, <i>De sepult., Parochiano</i> , 3.28.14	1209
Absolvitur a solo Papa laicus jussu abbatis monachum vel conversum percutiens etiam ex justa causa. Et similiter jubens, nisi causa disciplinae faciat per seipsum solum vel clericum et non laicum, <i>De sen. excom., Universitatis</i> , 5.39.24	1892
Non absolutus scienter ordinatus si sit saecularis, perpetuo deponitur; ignorans factum vel ignarus juris a solo Papa absolvitur. Si autem talis sit religiosus, a suo abbate absolvitur, nisi factum sit grave et notabile, <i>De sen. excom., Cum Illorum</i> , 5.39.32	1902
Absolvitur servus de injectione manus violenta ab episcopo suo, in fraudem faciens ut servitio domini sui se subtrahat aut dominus sine culpa sua grave damnum incurrat ex ejus absentia, <i>De sen. excom., Relatum</i> , 5.39.37	1909
Absolvunt se mutuo a minori excommunicatione contracta aliqui potestate utrique collata, <i>De sen. excom., Duobus</i> , 5.39.26	1929
Absolutus non est quis ex sola salutatione Papae sibi scripta, <i>De sen. excom., Si aliquando</i> , 5.39.41	1914
Absolutus non est qui pluribus excommunicationibus est innodatus, et ab una tantum absolutus, <i>De sen. excom., Officii</i> , 5.39.42	1914
Absolvendi potestas aliis potest committi in necessitate, <i>De offi. deleg., Ex litteris</i> , 1.29.29	366
Absolvere non potest quis alienum parochianum nisi de licentia sui propii sacerdotis, <i>De poe. et re., Omnis</i> , 5.38.12	1871

ACCESSORIUM	Accessorium committitur commisso principali, et non tenet sine principali, <i>De offi. deleg., Praeterea,</i> 1.29.5; et <i>Prudentiam,</i> 1.29.21; item <i>De no. oper. nunt., Cum ex injuncto,</i> 5.7.12	330 342 1799
ACCUSATIO	Accusationem debet praecedere admonitio, quia instituitur ad depositionem, <i>De accu., Si quis episcopus,</i> 5.1.2	1573
	Accusare potest subditus praelatum, <i>De accu., Illa,</i> 5.1.3	1574
	Accusator tantum legitimus admittatur, <i>De accu., Si legitimus,</i> 5.1.1	1573
	Accusantis injuste poena, <i>De accu., Accusasti,</i> 5.1.8	1575
	Accusatione non indigent notoria, <i>De accu., Evidentia,</i> 5.1.9	1576
	Accusari non debet de eodem crimine absolutus, <i>De accu., De his,</i> 5.1.6	1575
	Accusari non potest inimicus vel ejusdem amicus, <i>De accu., Repellantur,</i> 5.1.7; et <i>Meminimus,</i> 5.1.13	1575 1576
	Accusari potest matrimonium post tertiam denuntiationem si ante non constabat impedimentum, <i>Qui matrimo. accusa. pos., Cum in tua,</i> 5.18.6, vel si prius minor aetate fuit	1550
	Accusari potest quis de diversis criminibus in eo libello, <i>De accusa., Licet,</i> 5.1.14	1580
	Ab accusatione potest desisti ante inscriptionem, <i>De accusa., Licet,</i> 5.1.14	1580
	In accusatione, denuntiatione, et inquisitione qualiter sit procedendum, <i>De simonia, Licet,</i> 5.3.31	1627
	Accusatio contra inopem et spoliatum et contra usurarium pauperem, est inanis, <i>De rest. spo., Olim no. 2,</i> 2.13.16; et <i>De rest. spo., Libri Sexti, Frequens, Sext</i> 2.5.1; et <i>De usu., Cum tu,</i> 5.19.5	643 Sext 1735
	Accusare me non potest qui contra me testimonium tulit, <i>De accu., Meminimus,</i> 5.1.13	1579
	Accusator non admittitur qui juravit non accusare aliquem, <i>De accu., Veniens,</i> 5.1.15	1581
	Accusatore deficiente nihilominus inducitur purgatio infamato, <i>De accu., Accedens,</i> 5.1.23	1594
	Accusatio prelati non de facili admittitur, <i>De accu., Qualiter et Quando no. 2,</i> 5.1.24	1596
	Accusatio episcopi nisi corrigatur, ad prioritatem referenda est, <i>De accu., Si quis,</i> 5.1.2	1573
	Accusatio laici contra presbyterum non admittitur, <i>De accu., Cum P.,</i> 5.1.10	1576
	Nec contra episcopum, <i>De praesump., Cum in juventute,</i> 5.34.12	794
	Ab accusatione repellitur infamis, <i>De accu., Cum P.,</i>	1576

	5.1.10	
	Accusato interdicitur alienatio rerum ecclesiasticarum, <i>De accu., Praelatorum, 5.1.27</i>	1603
	Contra accusatum de simonia sex notanda sunt, <i>De simo., Per tuas</i> no. 1, 5.3.32	1630
	Accusatus de crimine et convictus deponitur. Per modum vero inquisitionis convictus, removetur, si est subditus simpliciter. Praelatus vero ad tempus removetur ab administratione, <i>De simo., Dilectus</i> no. 1, 5.3.28	1624
	Accusatore deficiente reus absolvitur, <i>Ut beneficia ecclesiastica sine dim. conse., Ut nostrum, 3.12.1</i>	1104
	Accusandum non est per rescriptum, sed viva voce, contra matrimonium, <i>Qui matr. accu. pos., A nobis, 4.18.2</i>	1547
	Accusare non potest laicus clericum coram alieno iudice, etiam de suo excessu, etiam si sit iudex ecclesiasticus, sine licentia sui episcopi., <i>De fo. comp., Significasti, 2.2.18</i>	557
ACOLYTHUS	Acolythus uxoratus tonsuram portare non tenetur, <i>De cle. conju., Joannes, 3.3.7</i>	1012
	Acolythus uxoratus beneficium ecclesiasticum amittit, <i>De cle. conju. Si qui clericorum, 3.3.1</i>	1008
ACQUISITA	Acquisita ab episcopo vel presbytero post suam promotionem cedunt ecclesiae post mortem, <i>De succes. ab inte., Sed hoc ibidem, 3.27.1; De pecu. cleri., Investigandum, 3.25.1; Presbyter, 3.25.2, Ut unusquisque, 3.25.3.</i>	1195 1166 1167
ACTA	Acta vel scripta iudicis non valent nisi testium adminiculo fulciantur, <i>De test., Cum a nobis, 2.20.28</i>	722
	Acta iudicii temere violans non potest impugnare, <i>De off. et pot. jud. delega., Coram, 1.29.34</i>	372
ACTOR	Actore non probante, reus absolvitur, <i>De causa pos. et prop., Cum ecclesia, 2.13.3</i>	609
	Actor potest probare iuramento intentionem, scilicet in casu., <i>De iis quae vi metusve causa fiunt, Super eo, 1.40.7</i>	489
	Actor quando potest reum sub quo vult iudice convenire, <i>De fo. compe., Cum sit, 2.2.8; Licet, 2.2.10; Ex tenore, 2.2.11.</i>	545 546 547
	Actore absente per contumaciam lite non contestata, partis adversae testes recipiuntur, <i>De do. et contu., Causam, 2.14.3</i>	650
	Actor nisi testibus et instrumentis deficientibus non tenetur jurare, <i>De prob., Sicut consuetudo, 2.19.2</i>	681

	Actor cadit ab actione si iuramentum calumniae non vult praestare, <i>De jura. calu. in., Cum in causa, 2.7.7</i>	589
	Actor ab accusatione non repellitur quandiu opposita excommunicatio sibi non probatur, <i>De exce., Exceptionem, 2.25.12</i>	850
ADVENA	Advena debet probare ordinem antequam admittatur in ordinum susceptione, vel ulterius promoveatur, <i>De cle. pereg. non ord., Inter quator, 1.22.2</i>	310
ADVERSARIUS	Adversarius injuste fatigans condemnatur in expensis, <i>De rescriptis., Caeterum, 1.3.3</i>	33
	Adversarii gratiae se committens non cadit à jure suo ob hoc, <i>De renunc., Sane, 1.9.7</i>	229
	Adversarius per viginti dies est expectandus in causa appellationis, <i>De appel., Cordi nobis, Sext 2.15.1</i>	Sext
ADULTER	Adulterans vir uxorem adulteram dimittere non potest, <i>De divor., Significasti, 4.19.4</i>	1554
	Adulterae occultae non est deneganda paenitentia, <i>De paen. et remis., Officii, 5.38.9</i>	1868
	Adulter cum adultera post mortem viri contrahere potest, nisi fidem dederit de contrahendo, vel actu eam duxerit, et ante vel post, uxore ejus superstite, ipsam cognoverit, <i>De eo qui dux. in mat. quam pol. per adul., Veniens, 4.7.7; et Si Quis, 4.7.8</i>	1483
	Adulterini filii non sunt qui ex muliere superducta in facie ecclesiae ignoranter, vivente prima, gignuntur, <i>Qui fil. sint legit., Ex tenore, 4.17.14</i>	1545
	Cum adulterinis filiis non faciliter dispensatur, <i>Qui fil. sint legit., Per venerabilem, 4.17.13</i>	1540
	Adultera separata sine spe conjugii manet, <i>De praesump., Litteris, 2.23.14</i>	791
	De adulterio non potest vir uxorem accusare quam coegit adulterari, <i>De eo qui cog. consan. uxo., Discretionem, 4.13.6</i>	1502
	Adultera virum repetere non potest nisi et ipse sit adulter, <i>De conver. conjug., Constitutus, 3.32.15</i>	1268
	Adultera paenitens reconcilianda est viro secundum concilium, <i>De conver. conju., Gaudemus, 3.32.11, cum ibi notatur.</i>	1271
ADVOCATUS	Advocatus non erit clericus in sacris ordinibus constitutus coram iudice saeculari, nisi pro se vel sua ecclesia, vel pro miserabilibus personis, <i>De postula., Clerici, 1.37.1; et Cum sacerdotis, 1.37.3.</i>	454
	Advocare non debent monachi et canonici regulares, <i>De postula., Ex parte, 1.37.2, nisi in causa sui monasterii, de licentia suorum abbatum; de hoc</i>	455

	habetur <i>Decr. C 16 q.1 c. 35, Monachi no. 2.</i>	
	Advocati confessio non revocata praejudicat domino suo, <i>De appell., Cum causam, 2.28.62; item, De censib., Olim, 3.39.20</i>	968 352
	Advocare non potest quis contra ecclesiam a qua beneficiatus est, <i>De postul., Cum sacerdotis, 1.37.3</i>	456
	Advocatum potest dare iudex requisitus; advocatus a iudice sic datus non potest recusari per partem, quia iudex sit domesticus, <i>De off. jud., Ex litteris, 1.32.1</i>	420
	Advocati et procuratores jurabunt quod injustam causam non suscipient nec fovebunt, et in causa quacumque non plus accipient quam 20 libras Turon., [et] procurator, 20; poena facientis contrarium est, receptor punitur restitutione et officii privatione; advocati per triennium, procuratores puniuntur in perpetuum. <i>Novellae Gregorii [X], De postula., c. 1. [Not in Sext]</i>	
AETAS	Aetatem electi potest metropolitanus iudicare, non tamen possunt super defectu aetatis dispensare episcopi, <i>De elect., Cum dilectus filius, 1.6.32, et in Glossa</i>	160
	Aetas episcopi debet esse triginta annorum; aliorum praelatorum, ut decani et archidiaconi et aliorum animarum curam habentium, debet esse viginti quinque annorum, quam attingere sufficit, <i>De elect., Cum in cunctis, 1.6.7</i>	114
	Aetas nubilis est quattuordecim in viro, duodecim in muliere, <i>De desponsa., impube., Puberes, 4.2.3</i>	1446
AFFECTUS	Affectus non sufficit nisi sequatur effectus, si tamen ex necessitate opus est facto, <i>De eo qui mit. in pos. cau. rei ser., Constitutis., 2.15.1</i>	665
	Affectus malus culpatur, licet non sequatur effectus, <i>De spon., Adolescens, 4.1.32</i>	1444
AFFINITAS	Affinitate non obstante, permittitur neophytis conversis ut stent cum relictis fratrum suorum, sed non permittitur postea de novo contrahere cum illis, <i>De divor., Deus qui, 4.19.9</i>	1561
	Affinitas contrahitur per coitum fornicarium, <i>De prob., Per tuas, 2.19.10</i>	693
	Affinitas nulla est inter consanguineos viri uxoris, <i>De consan. et affi., Quod super his, 4.14.5</i>	1511
	Affinitas superveniens sponsalia futura solvit, <i>De cons. et af., Super eo, 4.14.2</i>	1508
	Affinitatis praecognitionem si sequitur fornicatio, privat	1504

	facultate contrahendi matrimonium, <i>De eo qui cog. consang. uxo., Ex litteris</i> , 4.14.1	
	Affinitas iniqua contracta non nocet ignorantibus, <i>De eo qui cog. consang. uxo., Veniens</i> , 4.13.2; et <i>Jordanae</i> , 4.13.11	1500 1506
	Affinitas prohibet abstinere a consanguineis uxoris sicut a propriis, <i>De consa. et af., Ex litteris</i> , 4.14.1	1507
	Affinitatis tertium genus hodie sublatum est, <i>De consa. et af., Non debet</i> , 4.14.8	1514
AGERE	Agere non potest qui exceptione vel replicatione impeditur, <i>De exce., Dilectus</i> , 5.31.13	836
ALEA	Aleae et taxillorum ludis non ludant et nec intersint clerici, <i>De vi. et ho. cler., Clerici officia</i> , 3.1.15	999
ALIENATIO	Alienatio rerum ecclesiasticarum interdicitur accusato de crimine, <i>De accusa. et inquisitio., Praelatorum</i> , 5.1.27	1603
	Alienatio sine consensu capituli revocanda est, <i>De rebus eccle. alie., Ad audientiam</i> , 3.13.9	1113
	In alienatione rerum ecclesiasticarum in casu non concessio, nec tenet pignus nec emphyteusis, <i>De rebus eccle. alie., Nulli liceat</i> , 3.13.5	1110
	Alienatio male de rebus ecclesiasticis facta debet repeti, <i>De rebus eccle. alie., Si quis</i> , 3.13.6	1110
	Alienationis nomine potest quis sibi debitum recipere, <i>De praescr., Ad audientiam</i> , 2.26.13	861
	Alienationis verbum continet concessionem, dominationem et permutationem, <i>De reb. ec. alie. vel non, Nulli liceat</i> , 3.13.5	1110 1116
	Alienationem rerum ecclesiasticarum tenetur successor etiam sine consensu capituli revocare, nec obligatur in tali alienatione, <i>De prec., De precariis</i> , 3.14.2	
	Alienationem praedecessorum inconsulte factam successor revocat, <i>De feu., Ex parte</i> , 3.20.2, et <i>De re. eccl. non alienan., Episcopi</i> , 3.13.4	1140 1109
	Alienare non potest episcopus res ecclesiae sine consensu capituli, <i>De his quae fi. a praela., Cum apostolica</i> , 3.10.7, et <i>De reb. ec. alie., Episcopi</i> , 3.13.4	1095 1109
	Alienare non potest abbas res ecclesiae sine licentia sui episcopi, <i>De reb. eccle. alienan. Non licet</i> , 3.13.1	1108
	Alienari non debent res ecclesiae propter delictum alterius, <i>De except., Cum venerabilis</i> (2.25.6)	840
	Alienari possent res ecclesiae de consensu capituli, <i>De reb. ec. alie., Ut super</i> , 3.13.8	1112
	Alienantem feudum sine licentia domini non defendit aliqua consuetudo, nec habet vires hujus alienatio,	19

	<i>De const., Quae in ecclesiarum, 1.2.7</i>	
ALIUS	Alius potest pro me, quod per me non possum: tamen melius per me facerem, <i>De elect., Quia propter, 1.6.42</i>	179
	Inter alios res acta, aliis non praejudicat., <i>De fide. instr., Inter dilectos, 2.22.6</i>	770
ALTARE	Altare non magnam habens fracturam, nec tabula mota, non debet reconsecrari, <i>De consec. eccl., Ligneis, 3.40.6</i>	1361
	Altare non reconsecratur si aliquid addatur non consecratum, quia sacrum trahit ad se non sacrum, <i>De conse. eccl., Quod in dubiis, 3.40.3</i>	1360
	Altare ad cuius honorem ecclesia est consecrata; si mota est mensa superior, cum ecclesia reconsecratur, <i>De consec. eccl., Ad haec, 3.40.1; et Proposuisti, 3.40.4</i>	1359 1360
	Altaris reconsecratio non cogit ecclesiam reconsecrari, <i>De consec. eccl., Quod in dubiis, 3.40.3</i>	1360
	Altaria plura potest episcopus simul una die consecrare, <i>De consec. eccl., Cum sis, 3.40.5</i>	1360
ANCILLA	Ancilla si nescitur post contractum matrimonium, repudiari potest, nisi ipsam cognoverit postquam scivit, <i>De conju. ser., Proposuit, 4.9.2</i>	1488
ANNULUS	Annulis non utantur clerici, nisi quibus competit ex officio, <i>De vita et ho. cle., Clerici no. 2, 3.1.15</i>	999
	Per anulum potest episcopus clericum investire, <i>De sen. et re ju., Cum olim, 2.27.12</i>	882
	Annulus delatus signum est matrimonii contracti, <i>De praesump., Illud quoque, 2.23.11</i>	789
APOSTASIA	Apostasia impedit ordinatum sine licentia Romani pontificis in illo ordine ministrare, <i>De apostata., Consultationi, 5.9.6</i>	1692
	Apostata non dicitur qui non deposito habitu transit ad aliam religionem, <i>De temp. ord., Ex parte, 1.11.10</i>	255
	Apostata dicitur qui habitum religionis et monasticum deponit, <i>De apo., Consultationi, 5.9.6</i>	1692
	Apostata clericus est qui habitum deferit clericalem, et talis non utetur libertate clericali, <i>De apo., Praeterea, 5.9.1</i>	1688
	Apostatam clericum debet ecclesia revocare, nec in habitu saeculari permittere debet, <i>De apo., Tuae fraternitati, 5.9.3</i>	1690
	Apostatae per episcopos compellendi sunt redire ad religionem, et si noluerint, sunt incarcerandi, <i>De apost., A nobis, 5.9.5</i>	1691
APPELLATIO	Appellatio ad quid inventa est, <i>De app., Cum speciali,</i>	964

2.28.61	
Appellatio licet sit remota de principali, appellatur tamen super quaestione incidenti, <i>De app., Cum teneamur</i> , 2.28.17	916
Appellatio admittitur et ante latam sententiam et post, <i>De app., Super eo no. 2</i> , 2.28.12	913
Appellatio non auditur in excessu notorio, <i>De app., Pervenit</i> , 2.28.13	914
Appellatio frustratoria manifeste etiam si non sit inhibita, non impedit negotium, et intelligitur inhibita quae a jure non indulgetur expresse, <i>De app., Pastoralis</i> , 2.28.53	948
Appellatio non debet remitti ad eos a quibus appellatur, <i>De app., Accepta</i> , 2.128.35	928
Appellationi videtur renuntiasse cum postea inducias petit quis, vel testibus innititur, <i>De off. dele., Gratum</i> , 1.29.20	241
Appellatur ab interlocutoria sicut a diffinitiva, <i>De appel., Directae</i> , 2.28.39	930
Appellari potest a futuro gravamine, <i>De appel., Bonae memoriae</i> , 2.28.51	945
Appellare factum plus est quam verbo, <i>De appel., Dilecti filii no. 2</i> , 2.28.52	947
Appellans intelligitur qui iter arripit ad curiam Romanam, <i>De appel., Dilecti filii no. 3</i> , 2.28.66	972
Appellantes cogendi sunt a iudice a quo appellatum est, ad certum diem prosequi appellationem, vel iudicio suo parere, <i>De appel., Consuluit nos no. 3</i> , 2.28.29	925
Appellare contra publicam ecclesiae utilitatem non valet, <i>De his quae fiunt a majo. par. cap., Ex ore</i> , 3.11.3	1101
Appellatio non excusat aliquem a perjurio, <i>De jureju., Brevi</i> , 2.24.17	808
Appellatio non tuetur aliquem in notorio delicto, <i>De app., Quia nos</i> , 2.28.32	927
Appellare potest quis pro parochianis, <i>De app., Ad audientiam</i> , 2.28.34	927
Appellatio post sententiam excommunicationis latam non tenet, <i>De app., Pastoralis</i> , 2.28.53	948
Si appellatione remota [causa] committitur post adversae partis citationem, in causa proceditur, secus si ante iter arripuit, <i>De app., Meminimus</i> , 2.28.9	912
Appellatio admittitur in parvis sicut in magnis, <i>De app., De appellationibus</i> , 2.28.11	913
Appellatio fraudulenter facta non valet, <i>De app., Suggestum</i> , 2.28.15	915

Appellationis articulo praetermisso potest coram iudice a quo appellatum est litigari, non obstante appellatione, <i>De app., Cum teneamur</i> , 2.28.17	916
Per appellationem non excusatur quis quin comparere debeat vocatus a legato, <i>De app., Cum parati</i> , 2.28.19	918
Appellari non debet post iuramentum ad standum mandatis ecclesiae, <i>De app., Ad haec</i> no. 2, 2.28.20	918
Post appellationem punitur delinquens graviter, appellatione non obstante, <i>De app., Praeterea</i> no. 1, 2.28.22	920
In appellationis causa adversa pars per duos menses est expectanda, <i>De renuntiatione, Veniens</i> , 1.9.13	242
Appellans a sententia injusta debet probare eam injustam, <i>De sent. et re jud., Causam</i> , 2.27.14	886
Appellare non potest de crimine notorio accusatus, <i>De off. ju. or., Licet</i> , 1.31.12	409
Appellationi facienti contra, juri non est deferendum, <i>De appell., Consuluit</i> no. 2, 2.28.18	917
Appellans injuste remittitur ad eum a quo appellavit, nisi fiat super iudicis recusatione, <i>De appell., Cum in ecclesia</i> , 2.28.38	930
Appellari potest bis in eadem causa, <i>De appell., Directae</i> , 2.28.39	930
Per appellationem eximitur quis a potestate sui ordinarii, <i>De appell., Directae</i> , 2.28.39	930
Appellatio generalis non admittitur, <i>De appell., Inter caetera</i> , 2.28.2	906
Appellatio nullum tuetur in sua nequitia, <i>De appell., Ad nostram</i> , 2.28.3	906
Appellationis prosequendae annus unus vel duo secundum distantiam locorum et personarum et negotiorum qualitatem breviatur, <i>De appell., Cum sit Romana</i> , 2.28.5; et <i>Constitutus</i> , 2.28.45	908 938
Appellatio ante litis ingressum dicitur provocatio, non appellatio, <i>De appell., Constitutus</i> , 2.28.45	938
Appellans impotens prosequi, post biennium prosequi poterit, <i>De appell., Constitutus</i> , 2.28.45; et <i>Ex ratione</i> , 2.28.8	938 911
Appellans in criminibus manifestis non auditur, <i>De appell., Cum sit Romana</i> , 2.28.5, in finali	908
Appellationem appellans prosequi intra terminum cogitur, <i>De appell., Ad haec</i> no. 1, 2.28.6, et <i>Pervenit</i> no. 1, 2.28.13	909 914
Post appellationem sententia lata non valet, <i>De rescrip.</i> ,	68

<i>Capitulum</i> , 1.3.30	
De appellatione facta ad superiorem inferior cognoscere non potest, <i>De appell.</i> , <i>Solicitudinem</i> , 2.28.54	950
Appellationi in dubio deferendum est, <i>De sen. excom.</i> , <i>Sacro approbante</i> , 5.39.48	1920
Appellatione partis adversae non obstante absolvitur quis cautione praestita de justitiae obtemperando, <i>De app.</i> , <i>Qua fronte</i> , 2.28.25	922
Appellationi alterius si quis non defert, nec suae deferendum est, <i>De app.</i> , <i>An sit</i> , 2.28.42	934
Appellari non potest ab executore nisi modum excedat, <i>De app.</i> , <i>Novit ille</i> , 2.28.43	934
Appellatione interposita status causae mutari non debet, <i>De rescript.</i> , <i>Ex parte</i> , 1.3.2	31
Appellationem non prosequens condemnatur in expensis, <i>De rescript.</i> , <i>Ex parte</i> , 1.3.2	31
Appellationem ad terminum non prosequens censetur contumax, <i>De app.</i> , <i>Saepe contingit</i> , 2.28.44	935
Appellatio a correctione non auditur nisi modus excedatur, <i>De app.</i> , <i>Reprehensibilis</i> , 2.28.26	923
Appellationis terminum prolixum iudex arctare potest, <i>De app.</i> , <i>Personas</i> , 2.28.4	907
Appellari potest ad Papam a saeculari iudice de consuetudine, non de rigore iuris, <i>De app.</i> , <i>Si duobus</i> , 2.28.7	910
Appellationis terminum praeveniens caret impetratis tacita veritate et poenam contumaciae non evadit, <i>De app.</i> , <i>Saepe</i> , 2.28.44	935
Appellanti reduci oportet ad statum appellationis, <i>De app.</i> , <i>Ad praesentiam</i> , 2.28.16	916
Appellatio ab uno iudice ab omni gravamine in causa una tenet; sed simpliciter generalis appellatio non, <i>De app.</i> , <i>Consuluit no. 1</i> , 2.28.14	914
Appellatio valet ratione privilegii generalis, cum committitur causa appellatione remota, <i>De rescript</i> , <i>Sicut Romana</i> , 1.3.1	19
Appellatio fraudulenter emissa ante citationem non valet, <i>De app.</i> , <i>Suggestum</i> , 2.28.15; et <i>Ad haec no. 2</i> , 2.28.20	915 918
Appellari non potest contra convenientem qui impetrat litteras appellatione remota, <i>De mut. pe.</i> , <i>Prudentiam</i> , 2.4.2	564
Appellatio unius valet omnibus, cum plures gravantur, <i>De app.</i> , <i>Una sententia</i> , 2.28.72	980
Appellatio in conspectu duorum virorum valet ubi metus justus excusat, vel copia iudicis haberi non potest,	980

<i>De app., Si justus, 2.28.73</i>	
Appellari non debet tertio in eadem causa, nec tali appellationi est deferendum, <i>De app., Sua nobis,</i> 2.28.65	971
Appellatio omisso medio a iudice non tenet nisi ad Papam, <i>De app., Dilecti</i> no. 3, 2.28.66	972
Appellatio simpliciter interdicitur quando in litteris dicitur appellatione remota, <i>De app., Inquisitioni,</i> 2.28.71	979
Appellatione pendente nihil innovandum est, <i>De app.,</i> <i>Dilecti filii</i> no. 3, 2.28.66	972
In appellationis termino praefigendo consideranda, <i>De</i> <i>app., Cum speciali,</i> 2.28.61	964
Appellationem non prosequens condemnatur in expensis, <i>De app., Reprehensibilis,</i> 2.28.26	923
Appellari contra formam regulae a subditis non debet, <i>De app., Reprehensibilis,</i> 2.28.26	923
Appellatio per nuntium potest tractari, <i>De privileg., Ex</i> <i>parte</i> no. 1, 5.31.13	1814
Appellatio contra electionem canonicam non valet, <i>De</i> <i>appel., Constitutus,</i> 2.28.45	938
Appellari ab auditore non potest, <i>De of. jud. dele., Super</i> <i>quaestionum,</i> 1.29.27	355
Appellare quis potest tam pro se quam suis, <i>De app., De</i> <i>priore,</i> 2.28.31	926
Appellationem non prosequens incidit in jurisdictionem illius a quo appellavit, <i>App., Reprehensibilis,</i> 2.28.26	923
Appellari potest in casu, licet causa committatur appellatione remota, <i>De app., Postremo,</i> 2.28.36	928
Appellatio non tenet in his quae delationem non capiunt, <i>De app., Qua fronte,</i> 2.28.35	922
Appellare dicitur si protectioni Papae quis se et sua committit, <i>De app., Ad audientiam,</i> 2.28.34	927
Appellatio in omnibus articulis commissionis interdicta intelligitur, si in uno interdicitur articulo, <i>De app.,</i> <i>Secundo requiris,</i> 2.28.41	932
Appellari potest ad metropolitanum cum episcopus in visitatione excedit, vel novus casus emergit, <i>De</i> <i>off. jud. ord., Licet,</i> 1.31.12	409
Appellare non potest cui indicitur purgatio super infamia, nisi modus excedatur, <i>De sen. et re ju.,</i> <i>Quod ad consultationem,</i> 2.27.15	887
Propter appellationem frivolam in electionibus episcoporum vel majorum non debet negotium deduci ad sedem apostolicam, <i>De appellationibus</i>	

	<i>Gregorii in Novellis, cap. 1, Libri Sexti</i> [no such decretal in the <i>Sext</i>]	
ARBITER	Arbiter super spirituali non potest esse laicus nisi auctoritate superioris, <i>De arb., Per tuas</i> , 1.43.9	513
	Ab arbitro non requiritur super sententiae dubitatione interpretatio, sed a superiori, <i>De arb., Cum olim</i> , 1.43.7	511
	Arbitrio iudicum compelluntur partes stare, si juste sit arbitratum, <i>De arb., Dilecti</i> , 1.43.4, et <i>Cum olim</i> , 1.43.7	508 511
	Arbitrium injustum per superiorem corrigi debet, <i>De arb., Non sine multa</i> , 1.43.2	506
	Arbitrium contra jus et formam compromissi non tenet, <i>De arb., Pervenit</i> , 1.43.3	507
	Arbitri quot eligantur, <i>De arb., Sane</i> , 1.43.1	505
	Arbitrium inter privatos in damnum ecclesiae non valet, <i>De arb., Pervenit</i> , 1.43.3	507
	Arbiter tantum de his iudicat de quibus est compromissum, <i>De arb., Cum dilectus</i> , 1.43.6	510
	In arbitrium sub certa poena compromitti potest, <i>De praesump., Litteras</i> , 2.23.14	792
	In arbitro in incertas personas non potest compromitti, nec valet, <i>De arb., Innotuit</i> , 1.43.12	517
	In arbitrium licet compromittere in rebus spiritualibus, <i>De his quae fiunt a prae., Cum apostolica</i> , 3.10.7	1095
	Arbitrium finitur uno adversario defuncto, <i>De arbi., Ex parte</i> , 1.43.10	514
	Arbiter non potest infirmare sententiam per jus latam, <i>De arbi., Exposita</i> , 1.43.11	516
	Arbitrium valet auctoritate superioris, quod aliter non valet, <i>De arbi., Cum a nobis</i> , 1.43.13	518
	Coram arbitris conventus non potest convenire convenientem, <i>De arbi., Cum dilectus filius</i> , 1.43.6	510
	Arbitra potest femina esse secundum consuetudinem terrae, non aliter, <i>De arbi., Dilecti filii</i> , 1.43.4	508
	Arbitrium, si male recognoscatur arbitratum, non tenet, <i>De arbi., Non sine multa</i> , 1.43.2	506
	Arbiter in causa restitutionis in integrum esse non potest, <i>De rest. in inte., Causa</i> , 1.41.9	501
ARCHIDIACONUS	Archidiaconus potest cognoscere de causis matrimonialibus, <i>De offi. arch., Ad haec</i> , 1.23.7	314
	Archidiaconus curam habet episcopatus post episcopum, <i>De offi. arch., Ut archidiaconus</i> , 1.23.1	505
	Archidiaconus de tertio anno in tertium visitet, <i>De offi. arch., Ut archidiaconus</i> , 1.23.1; Nec ultra septem	1340

	equitaturas habeat, <i>De censi., Cum apostolus,</i> 3.39.6	
	Archidiaconus cum personaliter visitat, potest procuracionem petere, <i>De offi. arch., Ut</i> <i>archidiaconus,</i> 1.23.1; et <i>De censib.,</i> <i>Procuraciones,</i> 3.39.23; et <i>Cum apostolus,</i> 3.39.6	311 1355 1340
	Archidiaconus debet instituere et examinare promovendos, cum sit major post episcopum, <i>De</i> <i>offi. arch., Ad haec,</i> 1.23.7	314
	Archidiaconus potest abbates et abbatissas installare, <i>De</i> <i>offi. arch., Ut nostrum,</i> 1.23.9	316
	Archidiaconus nulli curam animarum sine licentia episcopi committat, <i>De offi. arch., Cum satis sit,</i> 1.23.4	313
	Archidiaconi officium, <i>De offi. arch., Officium,</i> 1.23.2	312
	Archidiaconus nemo sit in duabus ecclesiis, sed in una potest habere praebendam, in alia archidiaconatum, <i>De praeben., Praeterea,</i> 3.5.14; et <i>De procur., Ex insinuatione,</i> 1.38.3	1032 460
	Ab archidiaconi jurisdictione non debet episcopus ecclesias eximere, <i>De exces. praela., Ad haec,</i> 5.31.2	1781
	Archidiaconus exercet jurisdictionem secundum consuetudinem loci, <i>De offi., arch.,</i> <i>Archidiaconus,</i> 1,23,5	313
	Archidiacono detur coadjutor si efficiatur paralyticus, <i>De</i> <i>cleri. aegro., Consultationi,</i> 3.6.6	1062
ARCHIEPISCOPUS	Archiepiscopus potest providere de episcopo vel abbate, si intra [tres] menses non eligitur de consilio capituli sui et aliorum virorum prudentum, <i>De</i> <i>elec., Ne pro defectu,</i> 1.6.41	177
	Archiepiscopus cum non potest episcopum consecrare potest committere, <i>De off. jud. ord., Quod sedem</i> <i>Apo.,</i> 1.31.10	405
	Archiepiscopus debet consecrari in sua ecclesia ab omnibus suffraganeis, <i>De temp. ord., Si</i> <i>archiepiscopus</i>	253
	Archiepiscopi provisio cassatur, si non post sex menses providit quando potuit, <i>De concess. praeb.,</i> <i>Dilectus,</i> 3.8.12	1084
	Archiepiscopus provinciam suam visitans potest petere procuracionem, <i>De censi., Sopitae,</i> 3.39.14; et in <i>Novellis, De censi., Romana, Sext</i> 3.20.1	1346 Sext
	Archiepiscopi legati non postunt absolvere de injectione manuum in clericos, <i>De offi. leg.,</i> <i>Excommunicatis,</i> 1.30.9; et <i>De offi. leg., Officii,</i>	394 Sext

	<i>Sext</i> 1.5.1	
	Archiepiscopus subdito sui suffraganei non potest causam aliquam invito delegare, <i>De off. ju. or., Pastoralis</i> , 1.31.11	406
	Archiepiscopus debet excommunicatos suffraganei vitare, et sententiam ejus tenere, et ad absolvendum remittere, si sit appellatum ad eum, <i>De offi. ju. or., Ad reprimendam</i> , 1.31.8	403
	Archiepiscopus cedens subest archiepiscopo in cujus provincia moratur, <i>De renun., Ad supplicationem</i> , 1.9.9	231
	Archiepiscopus non debet statuere in provincia sui suffraganei vel acceptare contra jus sine suo consensu, <i>De exces. praela., Sicut</i> , 5.31.8	1784
	Ad archiepiscopum potest appellari a suffraganeo in causa, etiam si videatur interdicta, <i>De off. judi. or., Licet</i> . 1.31.12	409
	Archiepiscopus non habet jurisdictionem in subditos suffraganeorum, nisi in casibus expressis, <i>De off. judi. or., Pastoralis</i> , 1.31.11, in Glossa	406
	Ad archiepsicopum non devolvitur potestas conferendi beneficia, si intra semestre tempus non conferantur, nec quando collatio ad capitulum et ad episcopum simul pertinet, et ipsi simul non conferunt, sed tunc confert superior, <i>De concess. praeb., Postulastis</i> , 3.8.15	108
	In archiepiscopum confirmatus potest episcopum confirmare etiam non consecratus, <i>De transla. epi., Cum ex illo</i> , 1.7.1	211
	Pallium archiepiscopi: vide infra, P	
ARCHIPRESBYTER	Archipresbyteri, qui et decani rurales dicuntur, archidiacono subjiciuntur, <i>De offi. archi., Ad haec nos</i> , 1.23.7	314
	Archipresbyteri officium, et ministerium, <i>De offic. archipresby., Ut archipresbyter</i> , 1.24.1;	318 319
	<i>Ministerium</i> , 1.24.2; <i>Officium</i> , 1.24.3; <i>Ut singulae</i> , 1.24.4	320 320
ARCTA	Arcta non potest contrahere matrimonium et contractum dirimitur, <i>De frigi. et male., Fraternalitatis</i> , 4.15.6	1521
	Arcta probanda est per aspectum, qui praefertur juramento, <i>De frigi. et male., Fraternalitatis</i> , 4.15.6; et <i>De pro., Proposuiti</i> , 2.19.4	1521 683
ARGUMENTUM	Argumentum dicitur quod non per testes vel tabulas, sed naturali probatione inducitur, <i>De ver. sig., Forus</i> , 5.40.10	1934
ARMA	Arma portantes clerici excommunicentur, <i>De vita et</i>	992

	<i>honest. cler., Clerici no. 1, 3.1.2</i>	
	In armis inventi clerici post trinam admonitionem episcopi non defendantur, quia jus perdunt clericale, <i>De sen. excom., In audientia, 5.39.25</i>	1892
	Arma portantes et seditioem facientes clerici si occidantur, non mittuntur ad curiam occisores eorum, <i>De sen. excom., Perpendimus, 5.39.23</i>	1891
	Armis se defendere possunt clerici ab inimicis, <i>De sen. excom., Perpendimus, 5.39.23</i>	1891
	Armis clerici associati aliis, si aliqui et sine eorum consilio occiduntur ab aliis, non sunt promovendi, <i>De clerico percus., Continentia, 5.25.4</i>	1763
ASSESSOR	Assessor est qui assensu partium eligitur ad causas dirimendas, <i>De off. judi. del., Super quaestionum, 1.29.27</i>	355
ATTESTATIONES	Attestationes unius iudicis alius iudex recipere potest, <i>De testi., Causam quae, 2.20.11</i>	710
	Attestationibus publicatis contra matrimonium alii testes et instrumenta allia admittuntur, <i>De testi., Series, 2.20.26</i>	720
	Attestationibus clausis iterato possunt produci testes, <i>De testi., Cum causam, 2.20.42</i>	743
	Attestationes quando non valent patet in titulo, <i>Ut lite non contest. non pro., Quoniam, 2.6.5</i>	574
	Attestationibus publicatis possunt instrumenta exhiberi <i>De fid. instru., Cum dilectus, 2.22.9</i>	778
	Testes, vide infra, T.	
AUCTORITAS	Auctoritas consequitur pallium archiepiscopale, <i>De auct. et usu pal., Cum super, 1.8.1; Ad hoc, 1.8.2; Nisi specialis, 1.8.3; Ad honorem, 1.8.4; Ex tuarum, 1.8.5; Cum sis, 1.8.6; Quia nos, 1.8.7</i>	219,220, 220,221, 222,223,224
	Auctoritas superioris non excusat delinquentem, <i>De tempo. ord., Dilectus filius, 1.11.15</i>	258
	Auctoritas eligentium praefertur numero eligentium, <i>De elect., Dudum, 1.6.22</i>	136
	Auctoritas regalis et sacerdotalis tenetur defendere res ecclesiae, <i>Decretum C. 23 q.5 c.21, Res [autem] omnes</i>	Gratian
AUDITUS	Auditus testium contra matrimonium non valet nisi sint graves personae testantes factum, <i>De testi., Praeterea, 2.20.27</i>	721
	Auditur quis veniens contra factum suum, <i>De sen. et re jud., Lator, 2.27.7</i>	878
	Ab auditore dato a iudice ordinario non potest appellari, <i>De offi. deleg., Super quaestionum, § Verum</i>	355 358
AUTHENTICA	Authentica scriptura quae, <i>De fide instr., Si scriptura,</i>	767

2.22.1; *Scripta*, 2.22.2**B**

BALESTARI	Ballistariorum ars contra christianos non exerceatur, <i>De sagitta, Artem</i> , 5.15.1	1720
BAPTISMUS	Baptismus verus est a quocunque conferatur in forma ecclesiae, <i>De sum. Tri., Firmiter</i> , 1.1.1	7
	Baptismi nec suscipit rem ne characterem qui publice contradicit: nec post consentit, <i>De baptis., Majores</i> , 3.42.3	1382
	Baptizare nemo potest seipsum, <i>De baptis., Debitum</i> , 3.42.4	1382
	Baptizare qualiter possunt dementes et dormientes, <i>De baptis., Debitum</i> , 3.42.4	1382
	Baptizari habendus est qui inter christianos natus honeste conversatus est, nisi evidentibus signis contrarium probetur, <i>De presbytero non bapt., Veniens</i> , 3.43.3	1391
	In baptismo crimino dimittuntur, sed matrimonium non solvitur, <i>De divort., Gaudemus</i> , 4.19.8	1558
	Non baptizatus baptizetur, et iterum ordinetur, <i>De presby. non bapt., Veniens</i> . 3.43.3	1391
	Baptismus conferre debet et potest interdicti tempore, <i>De sent. excom., Responso</i> , 5.39.43	1915
	Baptizandi modus quando dubitatur baptizatus aliquis, <i>De baptis., De quibus</i> , 3.42.2	1381
	Baptizatus a Latino non rebaptizetur a Graeco, nec converso, <i>De baptis., Licet</i> , 3.42.6	1389
	Baptizatus bis non promoveatur ad ordines si est publicum, nec intret religionem, <i>De apo., Ex litterarum</i> . 5.9.2	1689
	Baptizatus non potest accipere filiam ejus qui eum baptizavit, <i>De cognat. spir., Ex litteris</i> , 4.11.8	1497
BENEFICIA	Beneficia principum large sunt interpretanda, <i>De verb. sig., Olim</i> , 5.40.16	1940
	Ad beneficia non debent aliqui promoveri nisi castitate promissa, <i>De cleric. conjug., Sane</i> , 3.3.2	1008
	Beneficium contra jus postessum juste possidetur per tolerantiam superioris, <i>De supplen. negl. praelat., Litteras</i> , 1.10.4	248
	Beneficium vacans ex causa potest retineri ad tempus, <i>De censi., Praeterea</i> , 3.39.8	1343
	Beneficiorum tempus computatur a notitia, <i>De sup. negl. praelat., Licet</i> , 1.10.3, et <i>De concess. praeb., Quia diversitatem</i> , 3.8.5	247, 1072
	Beneficium vacans ultra sex menses, si capitulum debet conferre et non fecerit, episcopus conferet, et	1069 247

econverso si episcopus neglexerit, ad archiepiscopum vel ad Papam si ille non fecerit pertinet collatio, intra tamen sex meses, <i>De concess. praeben. vel eccl., Nulla</i> , 3.8.2, et <i>De sup. negl. praela., Licet</i> , 1.10.3	
Beneficium sibi ipsi nullus dare potest, <i>De justi., Cum ad nostram</i> , 3.7.7	1068
Beneficium primum ipso jure amittitur si aliud recipitur, <i>De praeb. et digni., Cum jam dudum</i> , 3.5.18	1036
Beneficium suum habeat clericus infirmus, <i>De cler. egro., Cum percussio</i> , 3.6.1	1060
Beneficium amittit quis propter ingratitudinem, <i>De postulando, Cum sacerdotis</i> , 1.37.3	456
Beneficium quis non debet amittere nisi convincatur de crimine <i>De accu., Si constiterit</i> , 5.1.12	1578
Beneficium habens sufficiens ab ecclesia cui non servit nihil recipiat, <i>De cler. non resi., Quia nonnulli</i> , 3.4.3	1015
Beneficium non vacans nulli promittatur specialiter, <i>De pactis, Accepimus</i> , 1.35.5	442
Pro beneficiato non scribit Papa nisi primo fecerit mentionem, <i>De rescri., Postulasti</i> , 1.3.27	63
Beneficium habens primo si litteras super alio obtinendo impetret, non valent. nisi de primo faciant mentionem, <i>De rescri., Postulasti</i> , 1.3.27	63
Beneficium male dans, conferendi potestate privetur, <i>De praeben., Grave</i> , 3.5.29	1051
Beneficium clerici detineri potest pro debitis a iudice, <i>De fidejuss., Pervenit</i> , 3.22.2	1148
Beneficia plura sine dispensatione non potest quis habere, <i>De elect., Dudum no. 2</i> , 1.6.54	196
Beneficia conferenda a religiosis non possunt suis monasteriis conferri, et si negligant presentare clericum, episcopus providebat, <i>De sup. negli., Sicut nobis</i> , 1.10.2	246
A beneficiis debent removeri clerici incontinentes, <i>De cohab. cleri., Clericos</i> , 3.2.3	1002
Beneficium curam habens vel praelaturam recipiens sit vigintiquinque annorum, <i>De elect., Cum in cunctis</i> , 1.6.7	114
Beneficium obtinens si litteras impetret tacita veritate, non valent litterae, <i>De rescip., Ad aures</i> , 1.3.8, et <i>In Nostra</i> , 1.3.22	37 71
Beneficia conferat episcopus, si neglexerit patronus, <i>De jure pa., Eam te</i> , 3.38.22	1329
Beneficium dimittat clericus uxorem ducens, <i>De cler.</i>	1009

	<i>conjug., Quod a te, 3.3.3</i>	
	Beneficium non detur nisi residere volenti, <i>De cler. non resi., Quia nonnulli, 3.4.3</i>	1015
	Beneficium dans quod non potuit, tenetur alia dare, <i>De praeb., Inter caetera, 3.5.17</i>	1035
BIGAMUS	Bigamus ad sacerdotium promoveri non potest, <i>De biga., Ut bigami, 1.21.1</i>	303
	Bigamus ex dispensatione ordinari non potest, <i>De biga., Ut bigami, 1.21.1</i> , et ordinator privetur officio, nisi ex dispensatione toleretur	303
	Bigamus ipso jure est a divinatorum celebratione suspensus, <i>De biga., De bigamis, 1.21.3</i>	304
	Bigamus non est contrahens cum vidua, si est incognita, <i>De biga., Debitum, 1.21.5</i>	306
	Bigamus quis non est si plures habeat concubinas, <i>De biga., Quia, 1.21.6</i>	307
	Bigamus contrahens non debet benedici a sacerdote, <i>De secundis nupt., Capellanum, 4.21.1</i> , et <i>Vir autem, 4.21.3</i>	1570 1571
	Bigami poena punitur in sacris ordinibus constitutus, cum vidua contrahens de facto, <i>De biga., Quia, 1.21.6</i> , et <i>Nuper, 1.21.4</i>	307 304
	Bigami clerici ipso jure cadunt a privilegio, tonsura, et habitu clericali, et foro saeculari sunt addicti, Gregorius X in <i>Novellis, De biga., Altercationis: Sext 1.12.1</i>	3:1: 220
BONA	Bonorum nomine tam mobilia quam immobilia dicuntur, <i>De testa., Relatum no. 1, 3.26.11</i>	1174
	Bona mobilia per ecclesiam acquisita possunt dari locis religiosis et pauperibus, sive etiam servis, consanguineis, vel aliis, post mortem clericorum; sed alia, quocumque modo acquisita, pro voluntate morientium distribuuntur, <i>De testa., Relatum no. 1, 3.26.11</i>	1174
C		
CALCARIA	Calcaribus deauratis non utantur clerici, <i>De vi. et ho. cle., Clerici no. 1, 3.1.2</i>	991
CALUMNIAE	Calumniae juramentum post litis contestationem praestatur, <i>De juramen. calum., Cum causam, 2.7.6</i>	588
	Calumniae juramentum prestare recusantis poena, <i>De juramen. calum., Cum in causa, 2.7.7</i>	589
	De calumnia non juratur in causis spiritualibus, <i>De juramen. calum., Litteras, 2.7.2</i>	585
	De calumnia jurare non tenetur clericus alicujus ordinis,	583

	<i>De juramen. calum., Inhaerentes, 2.7.1</i>	
	De calumnia jurari post per oeconomum et per syndicum, <i>De juramen. calum., In pettractandis,</i> <i>2.7.3, et Imperatorum, 2.7.4</i>	586 586
	Calumniari praesumitur denunciator non probans quod intendit, <i>De calumniatoribus, Cum dilectus, 5.2.2</i>	1604
	Calumnatores praelatorum puniuntur degradatione, incarceratione, suspensione, <i>De calumniatoribus,</i> <i>Cum dilectus, 5.2.2</i>	1604
	Calumniae juramentum in casu requiri potest a clerico, <i>De jura. calum., Caeterum, 2.7.5</i>	587
CAMPANAE	Campanarum pulsatione cessante possunt clerici interdicti tempore in coemeterio sepeliri, qui tamen servaverunt interdictum, <i>De paeni. et</i> <i>remis., Quod in te, 5.38.11</i>	1870
	Campanas non licet templariis nec hospitalariis habere nec pulsare sine consensu episcopi dicoeces., <i>De</i> <i>privil. et exces. prae., Patentibus, 5.33.10</i>	1809
CANONICUS	Canonicus episcopo serviens, beneficium non perdit, <i>De</i> <i>cler. non resid., De caetero, 3.4.7, et Ad</i> <i>audientiam, 3.4.15</i>	1018 1023
	In canonicum recepto, praebenda debetur, <i>De praeben.,</i> <i>Relatum, 3.5.9, et De concess. praeb., Cum super,</i> <i>3.8.8; et portio quotidiana debetur.</i>	1025 1079
	Canonici certum numerum canonicorum in ecclesia statuere possunt, <i>De inst., In ecclesia, 3.7.2</i>	1063
	Canonici dignitates ecclesiarum mutare possunt, <i>De</i> <i>constitu., Cum accessissent, 1.2.8</i>	20
	Canonicorum numerus non debet, ex laicis suppleri, <i>De</i> <i>inst., In ecclesia, 3.7.2</i>	1063
	Canonici dignitatem vel praebendam supprimere propria auctoritate non possunt in suis ecclesiis, <i>De</i> <i>constit., Cum accessissent, 1.2.8</i>	20
	Canonici regulares ecclesias parochiales regere possunt, et regulam suam servare debent, ut episcopo sint subjectae, <i>De relig. do., Inter quatuor, 3.36.5</i>	1305
	Canonicorum numerus augeri potest si facultas augentur, et si sit numerus canonicorum statutus, <i>De constitu., Cum M. Ferrarien., 1.2.9</i>	22
	Canonici non possunt diminuere numerum canonicorum, <i>De constitu., Ex parte. 1.2.12</i>	28
	Canonicus aegrotans habeat debitam portionem suae praebendae, <i>De cle. non resi., Ad audientiam,</i> <i>3.4.15</i>	1023
	Canonicorum correctio in criminalibus pertinet ad episcopum, <i>De off. jud. ord., Irrefragabili, 1.31.13</i>	410

	Canonicorum numero juramento et confirmatione Papae firmato, litterae super receptione non valent nisi de praedictis faciant mentionem, <i>De rescri., Constitutus</i> , 1.3.19	51
CANON	Canon posterior derogat priori, <i>De constit., Canonum</i> , 1.2.1	14
	Contra canones recipiens et dans beneficium, uterque punitur privatione, <i>De cler. non resi., Quia nonnulli</i> , 3.4.3	1015
	Secundum canones agatur in iudicis et nemo suo sensu utatur, <i>De const., Canonum</i> , 1.2.1, et <i>Ne innitaris</i> , 1.2.5	13 15
	Canones scire debent qui causam matrimonii tractant, arg. <i>De frigid. et male., Accepisti</i> , 4.15.1	1517
CANONIZATIO	Canonizatio requiritur ad hoc quod debeat sanctus venerari, etiam miracula faciens, <i>De reli. et vene. sanctorum, Audivimus</i> , 3.45.1	1394
CAPELLA	Capella in praejudicium matricis ecclesiae non potest construi., <i>De novi ope. nunt., Intelleximus</i> , 5.32.1	1798
	In capellis possunt esse canonici privilegiati, <i>De privi., Cum capella</i> , 5.33.16	1819
	In capellis monachorum proprium habentium debet institui et destitui capellanus per episcopum, <i>De capel. monachorum, In ecclesiis</i> , 3.37.1	1311
CAPITULUM	Capituli major pars et sanior obtinere debet, <i>De his quae fi. a majo. par., Ex parte</i> , 3.11.4; sed pars minor contradicere potest, si habet rationem, <i>De his quae fi. a majo. par., Cum in cunctis</i> , 3.11.1, et <i>De elec., Cum inter no. 3</i> , 1.6.21	1103 1100 134
	Capituli major et sanior pars tenet in electione nisi aliud rationabile obstet, <i>De elec., Cum inter no. 3</i> , 1.6.21	134
	Capituli assensus est requirendus in institutione vel destitutione personatum vel dignitatum ab episcopo, <i>De his quae fiunt a prael., Quanto</i> , 3.10.5	1093
	Capitulo non consentiente non est rata donatio episcopi, <i>De his quae fiunt a prael., Cum nos</i> , 3.10.3; et <i>Quanto</i> , 3.10.5; et <i>De donationibus, Fraternitatem</i> , 3.24.2; et <i>Pastoralis</i> , 3.24.7	1092 1092 1156 1160
	Capitulo non consentiente pensionem non potest augere episcopus sine licentia Papae, <i>De donationibus, Pastoralis</i> , 3.24.7; nec centesimam dare sine consensu capituli, nisi per Papam, <i>De donationibus, Pastoralis</i> , 3.24.7; et <i>Apostolicae</i> , 3.24.9	1160 1160 1163

	Capitulo dissentiente, non tenet donatio abbatis, <i>De his quae fiunt a praela. sine consen., Ea noscitur,</i> 3.10.16	1094
	Capituli consensus confirmat donationem episcopi, <i>De dona., Pastoralis,</i> 3.24.7	1160
	Capitulum, vacante sede, potest excommunicare, absolvere, et confirmare, <i>De haere., Ad abolendam,</i> 5.7.9	1672
CARO	Carne uti licet si dies Nativitatis Domini sit in sexta feria, <i>De obser. jeju., Explicari,</i> 3.46.3	1397
	Carnes etiam in quadragesima et jejuniis solemnibus cum urgens necessitas est indulgeri possunt, <i>De obser. jeju., Consilium,</i> 3.46.2	1396
CASSATIO	Cassa est sententia a non suo iudice lata, <i>De offi. deleg., P. et G.,</i> 1.29.40; et <i>De judi., At si clerici,</i> 2.1.4	383 523
	Cassatur electio si ante confirmationem electus ministret, <i>De elect., Qualiter,</i> 1.6.17	126
	Cassatur electio propter defectum scientiae in electo, <i>De elect., Qualiter,</i> 1.6.17	126
	Cassari debent quae per importunitatem fiunt, <i>De praeb. et digni., Tuae,</i> 3.5.20	1039
CASTRATIO	Castrans seipsum ex justa causa non est irregularis, <i>De corpo. vitia., Ex parte no. 2,</i> 1.20.5	300
	Sed sine necessitate faciens dispensatur per episcopum in aliis, sed non in altaris ministerio, <i>De corpo. vitia., Significavit,</i> 1.20.4	301
CAUSA	Causa dicitur insufficienter instructa, lite non contestata, <i>De lit. cont., Olim,</i> 3.5.1	565
	Causae committi debent ei coram quo secure potest comparere, <i>Ut li. non contest. non pro., Accedens no. 2,</i> 2.6.4	573
	Causae non debent remitti ad eos a quibus appellatum est, nisi partes consenserint, <i>De app., Accepta.,</i> 2.28.35; tamen quandoque remittitur, <i>De matr. contract. contra interd. eccl., Litterae,</i> 4.16.1	928 1527
	Causae majores ad sedem apostolicam mittendae sunt, <i>De transla. epi., Cum ex illo,</i> 1.7.1	211
	Causae continentia dividi non debet, <i>De sequest. poss. et fruct., Ad hoc,</i> 2.17.1	674
	Causa principalis sicut committi potest, sic et incidens appellatione remota, <i>De rescri., Causam,</i> 1.3.18	49
	In causa criminali intenta potest constitui procurator, <i>De procu., Tuae fraternitati,</i> 1.38.5	464
	In causa status vel liberali non debet procedi eo absente qui petitur in servitum, <i>De majo. et obe., Inter quatuor,</i> 1.33.8	428

	In causis gravibus non cogitur quis constituere procuratorem invitus, <i>De procur., Querelam,</i> 1.38.2	459
	In causa pari potior est conditio primo occupantis, <i>De</i> <i>jure patrona., Pastoralis,</i> 3.38.29	1335
	In casibus spiritualibus juratur, licet non de calumnia; tamen exceptionibus propositis in eis, <i>De rest.</i> <i>spo., Litteras,</i> 2.13.13	634
	Causae non sunt audiendae tempore nundinarum, <i>De</i> <i>judic., Significaverunt,</i> 2.1.21	540
	Causa civiliter tractata non deducatur ad judicem ecclesiasticum, <i>De alien. jud. mut., Ex parte,</i> 1.42.2	504
CAUTIO	Cautionem standi mandatis ecclesie praestet absolvendus, <i>De jureju., Ad nostram</i> no. 1, 2.24.7	800
	Cautionem prestat in possessione existens cum de jure possessionis dubitatur: scilicet restituendi omnia tempore medio recepta si cadit in causa, <i>De in</i> <i>integ. rest., Suscitata,</i> 1.41.6	497
CELEBRARE	Celebrare divina ubicumque possunt Praedicatorum et Minores, <i>De privi., In his,</i> 5.33.30	1833
CENSUS	Census a privata persona impositus, personalis est, nec ejus vitam excedit, <i>De censi., Praeterea illi,</i> 3.39.8	1350
	Census ignorantiae solvi non debent, <i>De censi.,</i> <i>Pervenit,</i> 3.39.5	1340
	Census novus ecclesiis non imponatur, <i>De censi.,</i> <i>Scientes,</i> 3.39.3, et <i>Prohibemus,</i> 3.39.7	1339 1342
	Census detinens per biennium amittet rei detentionem, <i>De jureju., Querelam,</i> 2.24.10	803
	Census solutio est subjectionis probatio, <i>De censi.,</i> <i>Omnis,</i> 3.39.2	1339
	Census a personis miserabilibus non est extorquendus, <i>De censi., Licet,</i> 3.39.4	1339
	Censum solventes domino Papae, tales ecclesiae sunt exemptae, <i>De privil., Recepimus,</i> 3.33.8	1808
	Census debitus vitam transigentis non excedit, <i>De</i> <i>transact., Veniens,</i> 1.36.8	450
	Census dicitur personalis nisi exprimat quod sit realis, <i>De transact., Veniens,</i> 1.36.8	450
	Census tempore certo et certa ex causa debet solvi, <i>De</i> <i>censi., Pervenit,</i> 3.39.5	1340
CENSURA	Censura ecclesiastica intelligitur excommunicatio, suspensio, et interdictum, <i>De verb. sig.,</i> <i>Quaerenti,</i> 5.40.20	1942
CESSIO	Cessio episcopi quando et quibus de causis admittitur,	232

	<i>De renunt., Nisi, 1.9.10</i>	
	Cedere non potest episcopus auctoritate propria, <i>De transla.epis., Quanto, 1.7.3</i>	216
	Cedens propter honestam causam iterum potest reassumi, <i>De renunt., Post translationem, 1.9.11</i>	238
	Cessio sufficientis et sancti difficulter admittitur, <i>De renunt., Litteras, 1.9.1</i>	223
	Cessionem petens et impetrans compellitur si nolit, <i>De renunt., Quidam cedendi, 1.9.12</i>	242
CAEMETERIA	Caemeteria ubi excommunicati sunt sepulti, reconcilientur aqua benedicta sollemniter, <i>De consecra. eccle., Consuluisti, 3.40.7</i>	1361
CHRISTUS	Christus est verus Deus et verus homo, <i>De summa trini., Firmiter, 1.1.1</i>	7
	Christus descendit in anima: surrexit in carne: ascendit in utraque, <i>De summa trini., Firmiter, 1.1.1</i>	7
	Christus mortuus est pro omnibus quantum ad sufficientiam, <i>De baptis., Majores, 3.42.3</i>	1382
	Et paradisi janua tantum in morte Christi aperta est, <i>De baptis., Majores, 3.42.3</i>	1382
CITATIO	Citatio si plures conditiones manifeste inconvenientes habeat, non valet, <i>Ut lit. non cont. non pro., Accedens, 2.6.2</i>	570
	Citatio ad locum periculosum vel inhonestum, non valet, <i>Ut lit. non cont. non pro., Accedens, 2.6.2</i>	570
	Citatio ad non suum iudicem, non valet, <i>De off. deleg., Ex litteris, 1.29.29</i>	366
	Citatus legitime per suum superiorem etiam si dioecesim mutaverit, jurisdictioni tenetur respondere, <i>De foro compet., Proposuisti, 2.2.19</i>	558
	Citatus ad iudicium debet comparere, et suum privilegium allegare, alias sententia tenet, <i>De app., Si duobus, 2.28.7</i>	910
	Citatus secundo non tenetur respondere, nisi prius sciat jurisdictionem prioris citationis revocatam, <i>De rescrip., Ex tenore, 1.3.16</i>	47
	Citationi rescriptum Papae est inferendum, <i>De dilat., Praeterea, 2.8.2</i>	591
	Citari debet procurator absente domino: et si ille non sit, denuntietur domui ejus, <i>De eo qui mit. in poss., Si adversarius, 2.15.4</i>	669
CLANDESTINUM	Clandestinum matrimonium afferentes vel etiam negantes non sunt ab ecclesia compellendi, <i>De clande. despon., Quod nobis, 4.3.2</i>	1459
	Clandestine contrahentium in gradu prohibito etiam ignoranter proles illegitima censetur, <i>De clande.</i>	1460

	<i>despon., Cum inhibitio, 4.3.3</i>	
	Clandestinum matrimonium carnalis copula sequens	1458
	ligat, sive de praesenti sive de futuro, <i>De cland.</i>	1443
	<i>despon., Si quis, 4.3.1; De spon., Is qui, 4.1.30</i>	
	Clandestinus contractus in facie ecclesiae est	1459
	innovandus, <i>De clande. despo., Quod nobis, 4.3.2</i>	
	Clandestina matrimonia prohibentur, <i>De clande. despo.,</i>	1459
	<i>Cum inhibitio, 4.3.3</i>	
	Clandestinum matrimonium debet probari per virum, <i>De</i>	1458
	<i>clande. despo., Si quis, 4.3.1</i>	
	Clandestino matrimonio consentiens sacerdos punitur	1458
	per suspensionem per triennium, <i>De clande.</i>	
	<i>despo., Si quis, 4.3.1</i>	
	Clandestinum matrimonium a contrahentibus	1458
	publicatum confirmat ecclesia, <i>De clande. despo.,</i>	1458
	<i>Quod nobis, 4.3.2; et filii tantum legitimi</i>	
	<i>reputantur</i>	
CLERICUS	Clericus potest convenire episcopum, scilicet coram	950
	metropolitanum, <i>De appella., Solicitudinem,</i>	
	<i>2.28.54</i>	
	Clericum percutiens ignoranter non est	1878
	excommunicatus, <i>De sen. excom., Si vero no. 2,</i>	
	<i>5.39.4</i>	
	Clerici depositi non statim debent tradi iudicio seculari	523
	per episcopum, <i>De judi., At si clerici, 2.1.4</i>	
	Clericorum nomine canonici intelliguntur, <i>De ver sig.,</i>	1941
	<i>Cum tibi, 4.40.18</i>	
	Clerici tempore interdicti possunt sepeliri in coemeterio	1870
	qui interdictum bene servaverunt, <i>De paen. et</i>	
	<i>rem., Quod in te, 5.38.11</i>	
	Clerici de bonis ecclesiae secularibus iudicibus	1403
	subvenire non debent sine licentia Papae, nisi in	1406
	necessitate, <i>De immu. eccl., Non minus, 3.49.4; et</i>	
	<i>Adversus, 3.49.7</i>	
	Cum clerico pugnante in duello dispensat episcopus, <i>De</i>	1718
	<i>cle. pugnan. in duel., Porro, 5.14.1</i>	
	Clericus furem in foro seculari potest convenire civiliter,	1719
	non criminaliter, <i>De cle. pugnan. in duel.,</i>	
	<i>Henricus, 5.14.2</i>	
	Clericum tenens in vinculis solum, est excommunicatus,	1897
	<i>De sen. exc., Nuper a nobis, 5.39.29</i>	
	Clericum verberans privatim, et si non sit convictus, a	1881
	Papa absolvendus est, <i>De sent. excom., Porro,</i>	
	<i>5.39.7</i>	
	Clerici ad iudicium seculare non trahantur, <i>De judic.,</i>	536
	<i>Qualiter, 2.1.17</i>	

Nec a secularibus condemnentur, sed coram iudice ecclesiastico tractentur causae eorum, <i>De fo. compe., Nullus</i> , 2.2.2	542
Clericus sine consensu episcopi alterius jurisdictioni se non subiciat, <i>De fo. compe., Significasti</i> , 2.2.18	557
Clericus comam nutriens, invitatus tondetur, <i>De vi. et ho. cler., Clericis</i> , 3.1.7	993
Clerici possunt poni in locis religiosis si defuerint regulares, <i>De reli. domi., Inter quatuor</i> , 3.36.5	1305
Clericus laico in temporalibus non ministret, <i>Ne cler. saec. neg. se immi., Sacerdotibus</i> , 3.50.2; et <i>Sed nec</i> , 3.50.4	1410
Clericus delinquens in habitu seculari et tonsura puniatur ut laicus, <i>De sen. excom., Contingit no. 2</i> , 5.39.45	1917
Clericus non debet se subicere iudicio seculari quoad poenam, et percutiens sic est excommunicatus, <i>De sen. excom., Contingit no. 1</i> , 5.39.36	1908
Clericus alterius dioecesis non recipiatur ad ordines sine litteris sui episcopi vel Papae, <i>De cler. non resi., Fraternitati</i> , 3.4.5	1017
Clericum potest capere laicus de mandato praelati sui sine excommunicatione, dummodo tamen non excedat: nisi quantum rebellio exigit defendentium, <i>De sen. excom., Ut famae</i> , 5.39.35	1906
Clerici canes vel aves ad venandum non habeant, <i>De cler. vena., Omnibus</i> , 5.24.2	1762
Clericus propter haeresim depositus tradatur iudici seculari, nec gaudeat privilegio clericali, <i>De haeret., Ad abolendam</i> , 5.7.9	1672
Clericus a laico iudicari non debet nisi depositus, <i>De judi., Clerici</i> , 2.1.8	527
Clerici officia sive commercia secularia non exercent, <i>De vit. et hone. cle., Clerici</i> , 3.1.15	999
Clericis in sacris ordinibus constitutis non debet poenitentia publica injungi, <i>De poen. et remiss., Quaesitum</i> , 5.38.7	1867
Clericum guerram et seditionem facientem interficiens non est mittendus ad Papam, <i>De sen. exc., Perpendimus</i> , 5.39.23	1891
Clericus habitum et tonsuram dimittens non debet tueri ab ecclesia, <i>De apostat., Praeterea</i> , 5.9.1	1688
Clericus verberari potest per superiorem causa disciplinae. Similiter monachus et conversus, vel clericus per clericum, vel monachus per monachum de mandato ejus, <i>De sen. excom.</i> ,	1892

<i>Universitatis</i> , 5.39.24	
Clericus de calumnia jurare non debet nisi per alium, nec religiosus irrequisito superiore, vel clericus episcopo inconsulto, <i>De jura. calum.</i> , <i>Inhaerentes</i> , 2.7.1	583
Clericus post trinam admonitionem a suo episcopo arma portans, habitu clericali relicto, non gaudet privilegio clericali, <i>De sen. excom.</i> , <i>In audientia</i> , 5.39.25	1892
Clericus laico fidelitatem jurare non tenetur, nisi aliquod temporale teneat ab eodem, <i>De jurejur.</i> , <i>Nimis</i> , 2.24.30	827
Clericus contra clericum potest jurare de calumnia, <i>De jura. cal.</i> , <i>Caeterum</i> , 2.7.5	587
Clericus in sacris ordinibus constitutus non potest esse tabellio in causa criminali, <i>Ne cle. se. neg.</i> , <i>Sicut te</i> , 3.50.8	1414
Nec causam vel iudicium sanguinis agitet: vel litteras scribat vel dictet, <i>Ne cle. se. neg.</i> , <i>Clericis</i> , 3.50.5	1413
Clericus in conflictu existens promoveri potest si neminem percussit: et armis potest resistere inimicis suis vim sibi inferentibus, <i>De cle. percus.</i> , <i>Praesentiam</i> , 5.25.3	1763
Clericum percutiens quis vel se expurget vel absolvatur, alias quasi excommunicatus habetur, <i>De senten. exco.</i> , <i>Cum desideres</i> , 5.39.15	1885
Clericus praelaturam vel curam habens animarum vel sacerdos physicam vel leges non audiat, alias si intra duos menses non redierit, est excommunicatus, <i>Ne cler. vel mona.</i> , <i>Super specula</i> , 3.50.10	1416
Clericus fur, auctoritate superioris ligari potest et torqueri usque ad restitutionem, <i>De depo.</i> , <i>Gravis</i> , 3.16.1	1119
Clericum verberans Papam adeat, nisi sit intra annos puberes, <i>De senten. excom.</i> , <i>Super eo no. 2</i> , 5.39.51	1924
Clericus negotia secularia exercens amittat privilegium clericale, <i>De vi. et ho. cle.</i> , <i>Ex litteris</i> , 3.1.16	1000
Clericus absens potest per alium de beneficio investiri, <i>De prae et digni.</i> , <i>Accedens</i> , 3.5.24	1044
Clericus moriens potest conferre bona sua intuitu personae cui vult: et etiam alia mobilia, servis vel cognatis vel piis locis, <i>De suc. ab intest.</i> , <i>Sed hoc</i> , 3.27.1	1195
Clericorum percussoribus faventes, vel liberare nolentes	1918

	cum possint manifesto facinori obviare, et non faciunt, incidunt in canonem, <i>De sen. excom., Quantae</i> , 5.39.47	
	<i>Caetera de excommunicatione et absolutione quaere supra ad litteram A. ubi ponitur Absolutio, et infra de littera P. ubi ponitur Percutere</i> [no such entry]	
COACTIO	Coactio non tenet in obligatione ubi non sequitur assensus: similiter nec in matrimonio, <i>De iis que vi metusve causa fiunt, Perlatum</i> , 1.40.1; et <i>De spons., Cum locum</i> , 4.1.14, et <i>Ad id</i> , 4.1.21	477 1429 1434
COADJUTOR	Coadjutor datur clerico aegrotanti, <i>De cler. aegrot., De rectoribus</i> , 3.6.3	1061
COMMISSIONES	Commissiones duae super eodem negotio impetratae, nisi una de altera faciat mentionem, non valent, <i>De rescrip., Ex tenore</i> , 1.3.16	47
COMMUTATIO	Commutatio praebendarum vel dignitatum sine episcopo non fiat, <i>De rerum permu., Quaesitum</i> , 3.19.5	1135
	Commutatio ecclesiae fieri potest, licet non venditio, <i>De rerum permu., Ad quaestiones</i> , 3.19.6	1136
	Commutatio spiritualis cum spirituali, temporalis cum temporali fieri potest, sed non simul confuse, <i>De rerum permu., Ad quaestiones</i> , 3.19.6	1136
	Commutari non possunt temporalia pro spiritualibus, <i>De rerum permu., Exhibita</i> , 3.19.9	1138
COMPATERNITAS	Compaternitas non contrahitur per ea quae praecedunt baptismum, <i>De cogn. spiri., Contracto</i> , 4.1.5	1495
	Compater viri non potest uxori suae postea copulari post mortem viri, <i>De cogn. spiri., Martinus</i> , 4.11.4	1494
	Ante compaternitatem natus non contrahat cum filia mediante, quia est compaternitas facta; et si contraxerit, dirimatur, <i>De cogn. spiri., Tua nos</i> , 4.11.7	1497
	Ante compaternitatem vel post nati possunt contrahere excepta persona per quam compaternitas est contracta, <i>De cogn. spiri., Super eo</i> , 4.11.3; et <i>Utrum</i> , 4.11.1	1493 1491
COMPROMISSUM	Compromissum procuratoris debet dominus ratum habere: tamen procurator non debet compromittere sine mandato domini, <i>De arb., Per tuas</i> , 1.43.9	513
	Compromitti potest in laicum auctoritate superioris, <i>De arb., Per tuas</i> , 1.43.9	513
	Compromissio in laicum de spiritualibus non valet, <i>De arb., Contingit</i> , 1.43.8	512
	Compromissione facta, quando non licet resilire, <i>De elect., In causis</i> , 1.6.30	156

	Compromissionis fines servandi sunt, alias non valet, <i>De app., Constitutus</i> , 2.28.45	938
	Compromissio facta de electione semper intelligitur de idoneo, et sic ejectus est recipiendus, <i>De elect., Causam</i> , 1.6.8	118
	Compromissum non extenditur ad haeredes compromittentis, si de ipsis non caveatur ibi, <i>De arb., Compromissum</i> , 1.43.13	520
	Compromissio tenet in beneficiis spiritualibus, <i>De praeben., Nisi</i> , 3.5.21	1040
COMPURGATORES	Compurgatores quid teneantur jurare, <i>De pur. cano., De testibus</i> , 5.34.13	1844
CONCESSIO	Concessio laici de re ecclesiastica non valet, <i>De reb. eccle. non alie., Qui res</i> , 3.13.2	1108
	Concessio praesumitur realis nisi probetur fuisse personalis, <i>De inst., Cum venissent</i> , 3.7.6	1066
	Concessionis verbo generali omnia concedi videntur, <i>De inst., Cum venissent</i> , 3.7.6; et <i>De reb. eccl. non alie., Nulli</i> , 3.13.5	1066 1110
	Concessio episcopi capitulo reclamante non tenet, per capitulum facta tenet, nisi fieret contra mandatum Papae, <i>De iis quae fi. a praela., Cum nos</i> , 3.10.3; et <i>De concess. praeben., Nulla ecclesiastica</i> , 3.8.2, et <i>Relatum</i> , 3.8.3	1092 1069 1070
	Concessionis auctoritas transit ad superiorem quando statutum tempus negligitur, <i>De concess. praeben., Cum nostris</i> , 3.8.6	1074
	Concedere non potest episcopus ut in eadem ecclesia plura quis habeat beneficia, <i>De concess., praeben., Litteras</i> , 3.8.9	1079
	Ex concessione episcopi potest haberi beneficium simplex habens curam animarum, <i>De praeb., De multa</i> , 3.5.28	1049
	Conceditur nobiles et litteratis plura beneficia habere, ex dispensatione tamen Papae, <i>De praeb., De multa</i> , 3.5.28	1049
	Concessum ex gratia nulli debet praejudicium generare, <i>De postu., praela., Bonae memoriae no. 1</i> , 1.5.3	101
	Concessio beneficiorum non vacantium prohibetur, <i>De concess. praeb., Nulla ecclesiastica</i> , 3.8.2, et <i>Relatum</i> , 3.8.3	1069 1070
CONCILIA	Concilia provincialia singulis annis celebrentur, <i>De accu., denuntia., et inquisi., Olim</i> , 5.1.26	1601
	Concilia quare statuuntur, <i>De accu., denuntia., et inquisi., Olim</i> , 5.1.26	1601
CONCUBINA	Concubina clerici excommunicata excommunicatione	1928

	majori, involvitur clericus accedens ad eam, <i>De sen. excom., Si concubinae</i> , 5.29.55	
	Concubina clerici secundum canones puniatur, <i>De cohab. cler. et mulie., Si quisquam</i> , 3.2.2	1002
	Concubinam retinens post admonitionem clericus excommunicetur vel suspendatur, <i>De cohab. cler. et mulie., Si quisquam</i> , 3.2.2	1002
	Concubinam resumens clericus perpetuo suspendatur, <i>De cohab. cler. et mulie., Clericos</i> , 3.2.3	1002
	Concubinarius occultus auditur appellans, <i>De cohab. cler. et mulie., Super eo</i> , 3.2.5	1004
	Concubinarius primo puniatur per beneficii suspensionem, deinde per perpetuam subtractionem, <i>De cohab. cler. et mulie., Sicut</i>	1003
	Concubinarii missa audiatur quamdiu ab ecclesia toleratur, nisi valde notorii, ubi etiam habes distinctionem notorii, <i>De cohab. cler. et mulie., Vestra</i> , 3.2.7	1004
	Concubinam habenti clerico purgatio indicatur, <i>De cohab. cler. et mulie., Tua nos</i> , 3.2.8	1006
CONDEMNATIO	Condemnari non debet quis propter credulitatem aliquorum, <i>De accu., Qualiter et quando no. 2</i> , 5.1.24	1596
CONDITIO	Conditio contra substantiam matrimonii dissolvit illud, <i>De cond. ap. in despon., Si conditiones</i> , 4.5.7	1470
	Alias conditio inhonesta matrimonium non dissolvit. dummodo non sit contra substantiam matrimonii, <i>De cond. ap. in despon., Si conditiones</i> , 4.5.7	1470
	Conditionis error impedit matrimonium, et dirimit, <i>De conju. ser., Proposuit</i> , 4.9.2	1488
	Conditio ex alieno consensu dependens non ligat nisi consentiat, <i>De cond. app., Super eo</i> , 4.5.5	1468
	Conditio honesta est in matrimonialibus, alias non tenet: ut si contrahatur sub conditione percuniae dandae, et consimili, <i>De cond. app., De illis</i> , 4.5.3	1466
	A conditione apposita in matrimonio receditur per copulam carnalem, <i>De cond. app., Per tuas</i> , 4.5.6	1469
	Conditio in litteris Papae semper intelligitur, si preces veritate nitantur, <i>De rescrip., Ex parte</i> , 1.3.2	31
	Sub conditione alterius consensus traditio rei non tenet, nisi consentiat, <i>De rest. spo., Olim No. 1</i> , 2.13.12	631
	Conditio locum bene habet in spiritualibus, <i>De praeben. et digni., Significatum</i> , 3.5.11	1030
	Sub conditione data possessio revocatur, ea cessante, <i>De cond. appo., Verum</i> , 4.4.5	1467
	Sub conditione manumissus ut fiat monachus, monachus	1466

	debet esse, <i>De cond. appo., Cum sit</i> , 4.5.2	
CONFESSIO	Confessus in iure, ut convictus condemnatur, <i>De confess., Cum super</i> , 2.17.2	678
	Confessio non coram suo iudice tenet, <i>De judiciis., At si clerici</i> , 2.1.4	523
	Confessio semper est facienda in anno, <i>De pae. et remiss., Omnis</i> , 5.38.12	1871
	Confessio invita vel coacta non prejudicat, <i>De off. deleg., Causam no. 2</i> , 1.29.17	339
	Confessio criminis extra jus facta prejudicat, <i>De confess., Ex parte</i> , 2.17.3	679
	Confessio de seipso in praeiudicium aliorum credi non debet, <i>De confess., Cum monasterium</i> , 2.17.1	677
	Confessio a non paenitentibus recipienda est, et paenitentia injungenda, <i>De paenit. et remiss., Quod quidam</i> , 5.38.5	1866
	Confessionem potest quis alteri sacerdoti facere licentia non obtenta, tamen petita, <i>De pae. et remis., Omnis</i> , 5.38.12	1871
	Confessor sciens excommunicatum aliquem in confessione solus tenetur eum vitare, et non in publico, <i>De sen. excom., Cum non ab homine</i> , 5.39.14	1885
	Confessio procuratoris per errorem negotio nondum finito, non obest domino si revocat, nec sit per hoc litis contestatio, <i>De appel., Cum causam</i> , 2.38.62	968
	Confessus crimen, super eodem alium accusans non auditur, <i>De test., Veniens</i> , 2.20.10	709
	Confessio qualis esse debeat, et qualiter se habere, et cui sit confitendum, et poena revelantis confessionem, <i>De paen. et remis., Ne pro dilatione</i> , 5.38.16; et <i>Omnis</i> , 5.38.12	1875 1871
CONFIRMATIO	Confirmatio contra jus obtenta non valet, <i>De confir. util. vel inv., Examinata</i> , 2.30.7	988
	Ante confirmationem electi non debent beneficia sua conferri alicui, <i>De elect., Cum in cunctis</i> , 1.6.7	114
	Ante confirmationem possunt administrare in concordia electi Papae subjecti immediate si sint valde remoti ultra Italiam, dum tamen de rebus ecclesiae nihil alienent, <i>De elect., Nihil est</i> , 1.6.44	183
	Confirmatio praelatorum infirmorum pertinet ad episcopum, <i>De app., Constitutus</i> , 2.28.45	938
	Confirmatio Papae personalem transactionem facit realem, <i>De iis quae si. a praela., Cum apostolica</i> , 3.10.7	1095

	Confirmatio impetrata lite pendente non valet, nec tenet sententia contra jus lata etiam per superiorem confirmata, <i>De confir. util. vel inut., Bonae,</i> 2.30.3; et <i>Examinata,</i> 2.30.7	983 988
	Confirmatio Papae ex certa scientia tenet, etiam si alias non valeret, <i>De confir. util. vel inut., Venerabilis,</i> 2.30.8	988
	Confirmare non intendit Papa factum legati contra episcopum, <i>De confir. util. vel inut., Sua nobis,</i> 2.30.9	990
	Confirmari potest factum dubium inferioris per superiorem dioecesanum, <i>De elect., Cum</i> <i>monasterium,</i> 1.6.13	121
	Confirmari potest sententia lata, juris ordine praetermisso, <i>De accu., Ad petitionem,</i> 5.1.22	1593
	Confirmationem potest petere quis per interpositam personam, <i>De elect., Nihil est.</i> 1.6.44	183
	Confirmatio per surreptionem obtenta non valet, <i>De</i> <i>confir. uti. vel inut., De confirmationibus,</i> 2.30.2	982
	Confirmatio sententiae a qua appellatur, quando valet et quando non, <i>De confir. uti. vel inut., Bonae</i> <i>memoriae,</i> 2.30.3	983
	Confirmatus in archiepiscopum non potest transferri in episcopum, <i>De translat., Cum ex illo,</i> 1.7.1	211
	Confirmari possunt pueri tempore interdicti ab episcopo, <i>De sen. excom., Responso,</i> 5.39.43	1915
CONGREGATIO	Congregatio dicitur ubi duo vel tres fuerint insimul, <i>De</i> <i>elec., Nullus,</i> 1.6.1	109
CONJUGATI	Conjugatorum neuter sine altero potest ingredi religionem, <i>De conver. conjug., Cum sis,</i> 3.32.4	1259
	Conjugatorum alter altero invito ante carnalem copulam potest ordinem intrare, <i>De conver. conjug.,</i> <i>Verum,</i> 3.32.2	1258
	Conjugum separatio religionem intrantium pertinet ad episcopum, alias revocatur si alter suspectus habeatur, nisi alter intret ordinem, vel voveat continentiam, et non sit suspectus, <i>De conver.</i> <i>conjug., Praeterea,</i> 3.32.2	1257
	Conjugum alter separatus propter fornicationem, potest ordinem intrare, <i>De conver. conjug., Gaudemus,</i> 3.32.19	1271
	Conjugatorum alter si ab altero licentiam obtineat fraudulenter intrandi ordinem, non valet, nisi alter ipsum sequatur ad religionem, <i>De conver.</i> <i>conjug., Accedens,</i> 3.32.17	1270
	Conjugatus tenetur alium expectare quousque certus sit	1433

	de morte alterius, <i>De sponsa., In praesentia,</i> 4.1.19	
	Conjugatorum altero relinquire seculum, potest contrahere si non fuerit carnalis copula secuta is qui remansit, <i>De conver. conjug., Verum,</i> 3.32.2	1258
	Conjugatorum alter ordinem intrans invito altero perdit jus petendi debitum et post mortem alterius si exierit, non compellitur redire, sed continere, <i>De</i> <i>conver. conjug., Quidam,</i> 3.32.3; et <i>Placet,</i> 3.32.12	1258 1265
	Conjugatorum altero intrante religionem qui remanet tenetur vel intrare si est suspectus, vel si non est suspectus, tenetur continentiam vovere, <i>De</i> <i>conver. conjug., Cum sis,</i> 3.32.4	1259
	Conjugatus propter infidelitatem separatus iudicio ecclesiae peracta poenitentia si ordinem intrare noluerit, compellitur fideli cohabitare relicto, <i>De</i> <i>conver. conjug., Mulier,</i> 3.32.21	1274
CONSANGUINEUS	Consanguineam uxoris cognoscens, nunquam, debitum petat ab uxore sua, <i>De eo qui cogn. consa. uxoris.,</i> <i>Si quis,</i> 4.13.1	1499
	Consanguineo infideli non potest clericus legare, <i>De suc.</i> <i>ab intest., Sancto,</i> 3.27.2	1195
	A Consanguineis uxoris est abstinendum ut a propriis, <i>De consan. et aff., Ex litteris,</i> 4.14.1	1507
	Consanguinei testes esse possunt in causa matrimoniali, <i>Qui ma. accu. poss., Videtur,</i> 4.18.3	1548
	Consanguineus testis praefertur in causa matrimoniali, <i>De test., Quoties,</i> 2.20.5	703
	Consanguineus consanguinei sponsam ducere non potest; verum est, [etiam si sponsa sit proxima] septenn[io], <i>De spon., Sponsam,</i> 4.1.8	1424
	Consanguineam alicujus praecognoscens eam postea ducere non potest, <i>De praesumpt., Tertio loco,</i> 2.23.13	791
CONSECRATIO	Consecratio ecclesiae et chrismatis et episcoporum non debet fieri nisi cum missae celebratione, <i>De elec.,</i> <i>Quod sicut,</i> 1.6.28, in Glossa	151
	In consecratione ecclesiarum prius est dos assignanda, <i>De conse. eccle., Cum sicut,</i> 3.40.8	1362
	Reconsecrari debet altare si motum sit vel lapis factus: nec propter hoc ecclesia reconsecratur, <i>De conse.</i> <i>eccle., Ad haec,</i> 3.40.1	1359
	Consecrantur ecclesiae bene diebus festis et ferialibus, <i>De consecra. eccle. vel alta., Tua,</i> 3.40.2	1359
	Consecrari non debet ecclesia propter homicidium in ea	1360

	factum, <i>De consecra. eccle. vel alta., Proposuisti</i> , 3.40.3	
	Consecrari possunt simul multa altaria et multi episcopi, <i>De consecra. eccle. vel alta., Cum sis</i> , 3.40.5	1360
	Consecrari debet ecclesia polluta sanguine vel femine etiam prius non consecrata, <i>De consecra. eccle. vel alta., Si ecclesia</i> , 3.40.10	1363
	Reconsecrari non debet altare in extremis tantummodo fractum, <i>De consecra. eccle. vel alta., Ligneis</i> , 3.40.6	1361
	Consecrari debet episcopus ad minus a tribus caeteris episcopis consentiente archiepiscopo, <i>De temporibus ordinationum, Si archiepiscopus</i> , 1.11.6; et <i>Nec episcopi</i> , 1.11.7	253 254
	Pro consecratione ecclesiae procuratio peti potest dumtaxat, <i>De simo., Cum sit Romana</i> , 5.3.10	1610
	Consecrationem electi potest committere archiepiscopis suffraganeis, <i>De offi. judi. ordi., Quod sedem Apostolicam</i> , 1.31.10	405
	Consecratum non debet ad humanos usus applicare, <i>De reli. domi., Ad haec</i> , 3.36.4	1304
	De consecratione diversa regum, episcoporum et sacerdotum, habes <i>De sa. unc., Cum venisset</i> , 1.15.1	276
CONSENSUS	Consensus partium pont relaxare auctoritatem juris, <i>De rescrip., Nonnulli</i> , 1.3.28	64
	Propter consensus defectum confirmari nequit matrimonium impuberum ante aetatem legitimam contractum, <i>De despon. impub., A nobis</i> , 4.2.8	1451
	Consensus non videtur esse si metus intervenit, <i>De spons., Cum locum</i> . 4.1.14	1429
CONSERVATORES	Conservatores de manifestis injuriis tueri possunt quae indaginem juris non requirunt, <i>De offic. deleg., Officii</i> , <i>Sext</i> 1.15.1	Sext
CONSTITUTIO	Constitutio nullum ligat antequam ad eum perveniat, <i>De consti., Cognoscentes</i> , 1.2.2	15
	Constitutiones contra libertatem ecclesiae revocentur, <i>De sen. excom., Noverit</i> , 5.39.49	1923
	Constitutio non debet fieri in praesudicium futurorum, <i>De const., Cum omnes</i> , 1.2.6	18
	Constitutiones antiquae non mutantur nisi de consensu episcopi, <i>De consue., Cum consuetudinis</i> , 1.4.9	94
	Constitutionem publicatam non oportet auribus singulorum intimari, <i>De postu. praela., Ad haec</i> , 1.5.1	97
	Constituio sedis Apostolicae omnes adstringit, <i>De</i>	28

	<i>consti., Quoniam, 1.2.13</i>	
	Constitutio ad praeterita non extenditur, nisi nominatim de eis caveatur, <i>De consti., Quoniam, 1.2.13.</i>	28
	Constitutio contra libertatem ecclesiae non tenet, <i>De reb. eccle. non alie., Cum laicis, 1.13.12</i>	1115
	Constitutio de usuris fertur ad praeterita, <i>De usu., Cum tu, 5.19.5</i>	1735
	Constitutiones ecclesiae pro tempore variari possunt, <i>De consan. et affi., Non debet, 4.14.8</i>	1514
	Constituentis jus est etiam declarare, <i>De consti., Quoniam, 1.2.12</i>	28
	Constituens patiatur legem quam ipse tulerit, <i>De consti., Cum omnes, 1.2.6</i>	18
	Constitutio confirmata per superiorem non potest revocari per constituentes, <i>De consti., Cum accessissent, 1.2.8</i>	20
	Constitutio facta a laico etiam pro libertate ecclesie non tenet nisi per Papam approbetur, <i>De consti., Ecclesia, 1.2.10</i>	25
	Constitutio de certo numero canonicorum non valet nisi per Papam confirmata fuerit, <i>De consti., Ex parte episcopali, 1.2.12</i>	28
CONSUETUDO	Consuetudo cujus non extat memoria pro lege habenda est, <i>De test. et attest., Series, 2.20.26</i>	720
	Consuetudines sustinens contra libertatem ecclesiae, excommunicatus est, <i>De sent. exco., Noverit, 5.39.49</i>	1923
	Ex consuetudine hactenus praestitum peti potest, <i>De exces. praela., Ad haec, 5.31.4</i>	1781
	Consuetudo juri contraria non valet, <i>De consuetudine, Ad audientiam, 1.4.3; et Quanto, 1.4.4</i>	86 87
	Consuetudo juri scripto non praejudicat, <i>De judiciis, Clerici, 2.1.8</i>	527
	Consuetudo quod laicus testificetur contra clericum in causa criminali, non valet, <i>De accusa., Meminimus, 5.1.13</i>	1579
	Consuetudo quae absque peccato servari non potest, non valet, <i>De praescript., Quoniam, 2.26.20</i>	874
	Consuetudo in testamentis religiosis factis sine testibus et scriptis valet, dummodo forma tradendi secundum consuetudinem terre servetur, <i>De consue., Ex litteris, 1.4.2</i>	85
	Consuetudo de sepulturis puerorum tenenda est secundum morem terrae, <i>De sepul., De uxore, 3.28.7</i>	1203
	Consuetudo de canonica portione valet secundum consuetudinem terrae, <i>De sepul., Certificari,</i>	1204

	3.28.9	
	Consuetudo de contrahendo cum ante vel post comparternitatem genitis, tenenda est, <i>De cogna. spirit., Super eo</i> , 4.11.3	1493
	Consuetudo in testamentis ut testes sufficiant duo vel tres, non obstantibus legibus, valet, <i>De test., Cum esses</i> , 3.26.10	1174
	Consuetudo praejudicat juri communi in suo loco tantum ubi viget, <i>De consue., Cum dilectus</i> , 1.48.8	91
	Consuetudo approbata in loco suo pro lege habetur, <i>De arbitris., Dilecti</i> , 1.43.4	508
	Consuetudo damnosa ecclesiae abolenda est, <i>De consu., Cum consuetudinis</i> , 1.3.9	94
	Consuetudo dat jurisdictionem, <i>De foro compe., Cum contingat</i> , 2.2.13	551
	Consuetudo de pluribus praebendis habendis in una ecclesia, non valet, <i>De conces., praeb., Litteras</i> , 3.8.9	1079
	Consuetudo non excusat in delictis, <i>De consue., Quanto</i> , 1.4.4	87
	Consuetudo terrae in iudiciis servanda est si bona est, <i>De deci., Ad apostolicae</i> , 3.30.20	1223
	Secundum consuetudinem loci decedens debet relinquere ecclesiae matri partem bonorum suorum, <i>De sepult., Certificari</i> , 3.28.9	1204
	Consuetudo optima est interpret legum, <i>De consue., Cum dilectus</i> , 1.4.8	91
	Consuetudo observetur in electionibus et beneficiis conferendis, <i>De elect., Cum ecclesia</i> , 1.6.31; <i>De causa propri., Cum ecclesia</i> , 2.12.3	159 609
	Consuetudines antiquae sunt magnae auctoritatis, <i>De consue., Cum consuetudinis</i> , 1.4.9	94
CONTEMPTUS	Contemptus absentis cassat electionem, <i>De elect., Quod sicut ex litteris</i> , 1.6.28; <i>Bonae memoriae</i> , 1.6.23	151 138
CONTESTATIO	Contestatio litis perpetuat jurisdictionem, <i>De offi. deleg., Relatum</i> , 1.29.19	341
	Contestatio et sententia diffinitiva debent fieri coram principali, <i>De offi. deleg., Super quaestionum</i> , 1.29.27	355
	Contestatio litis ubi omittitur processus, non valet, <i>De elect., Dudum no. 2</i> , 1.6.54	196
	Contestatio litis quomodo sit, <i>De elect., Dudum no. 2</i> , 1.6.54	196
CONTRARIA	Contraria proponens, suspectus est, <i>De praesump., Litteras</i> , 2.23.12	791
	Contraria proponens, vel sibi contrarius, non est	950

	audiendus, <i>De appel., Solicitudinem</i> , 2.28.54	
CONTRAHERE	Contrahere non possum cum sorore mea adoptiva durante adoptione, <i>De cog. leg., Si qua</i> , 4.12.1	1498
	Contrahere non potest filius carnalis cum filia spirrituali, et econverso, <i>De cogna. spirrituali., Ex litteris</i> , 4.11.8	1497
	In contrahentibus consideranda est scientia et aetas, <i>De spon., Ex litteris</i> no. 2, 4.1.10	1425
	Contrahentes clandestine non possunt compelli cohabitare, <i>De clandesti. despon., Quod nobis</i> , 4.3.2	1459
	Contrahens uxoratus cum ignorante prima uxore defuncta non potest petere divortium: nisi illa velit, <i>De eo qui dux. in ma., Propositum</i> , 4.7.1; <i>Veniens</i> , 4.7.7	1478 1483
CONTUMAX	Contumax non est qui infirmitate impeditur, <i>De procu., Querelam</i> , 1.38.2	459
	Contumax potest exusari per nuntios, <i>De procu., Querelam</i> , 1.38.2	459
	Contumax est qui comparet, sed respondere non vult, <i>De judi., De Quodvultdeo</i> , 2.1.1	521
	Contumax condemnatur in expensis a tempore quo coepit esse contumax, adversario expectante, <i>De do. et contu., Cum dilecti</i> , 2.14.6	655
	Contra contumacem post litis contestationem sententia diffinitiva dare debet, si liquet de jure: si non, adjudicetur praesenti possessio, <i>De dolo et contu., Prout</i> , 2.14.4	651
	Contumaciter recedens a iudicio compellitur stare juri, et temporali et ecclesiastica poena puniendus est, <i>De dolo et contu., Prout</i> , 2.14.4	651
CONVALESCERE	Convalescere ex post facto non potest quod ab initio non valet, <i>De elect., Auditis</i> , 1.6.29	154
CONVENIRE	Convenire vel conveniri non debet collegium sine consensu praelati, <i>De judi., Causam</i> no. 2, 2.1.18	537
	Conventus per litteras duplices ad diversos iudices, primis non revocatis, non tenetur respondere secundis, <i>De rescrip., Ex tenore</i> , 1.3.16	47
	Sex conventionis vitia ponuntur, <i>De rescrip., Quia nonnulli</i> , 1.3.53	83
	Conveniri potest possessor rei pro domino, <i>Ut lite non contest., Quoniam frequenter</i> , par. finali, 2.6.5	574
	Conveniri non potest quis simul coram diversis iudicibus super diversis actionibus personalibus, <i>De rescrip., Quia nonnulli</i> , 1.3.53	83
	Conventu irrequisito non debet abbas vel abbatista	1092

	beneficium conferre: nisi propter privatam consuetudinem, <i>De iis quae fiunt a praelat., Continebatur</i> , 3.10.2	
CONVERSUS	Converso Judaeo ad fidem est puer parvulus assignandus, <i>De conver. in fide, Ex litteris</i> , 3.33.2	1276
	Conversum verberans est excommunicatus, et a Papa absolvendus, <i>De sen. excom., Non dubium</i> , 5.39.5	1879
CREDITOR	Creditor ultra sortem non potest petere, <i>De jurejur., Ad nostram</i> no. 1, 2.24.7	800
	Sed potest expensas circa pignora factas deducere, <i>De jurejur., Ad nostram</i> no. 1, 2.24.7	800
CRIMEN	Crimen occultum non impedit promovendum, <i>De temp. ordi., Ex tenore</i> , 1.11.4	252
	Crimen est ibi puniendum ubi commissum est, <i>De rap., De illis</i> , 5.17.1	1725
	Crimen tribus modis potest exponi: denuntiando, excipiendo, et accusando, <i>De accu., Super his</i> , 5.1.16	1583
	Crimen pro quo excommunicatur laicus, deponit clericum, <i>De vi. et honest. cle., Monasteria</i> , 3.1.8	993
	Crimen per testes non per actorem probatur, <i>De simo., Licet Hely</i> , 5.3.31	1627
	Pro crimine nemo puniendus est contra quem non laborat infamia, <i>De accu., Inquisitionis</i> , 5.1.21	1590
	In crimine participans eadem sententia involvitur, <i>De sen. excom., Si concubinae</i> , 5.39.55	1928
	De crimine semel accusatus reaccusari non debet, nisi iterum crimen replicet, <i>De accu., De his criminibus</i> , 5.1.6	1575
	Crimen publicum ordine judiciario probandum est, <i>De simo., Dilectus</i> , 5.3.28	1624
	Crimina audita non dissimulanda, sed inquirenda sunt, <i>De collusione deteg., Crimina</i> , 5.22.2; et <i>De simo., Licet Hely</i> , 5.3.31	1757 1627
	Crimina paria pari compensatione tolluntur, <i>De adul., Tua fraternitas</i> , 5.16.7	1724
	Criminosus testificari non potest, <i>De accu., Cum oporteat</i> , 5.1.19	1588
	Criminoso in crimine socios accusanti non est credendum, excepto crimine laesae majestatis, <i>De confes., Cum monasterium</i> , 2.18.1	677
	Criminosus paenitentia peracta repellitur a testificando in causa criminali, non tamen in civili, <i>De testi., Non debet</i> , 2.20.56; et <i>Testimonium</i> , 2.20.54	757 755
	In criminali causa potest responderi per procuratorem [cum crimen in modum exceptionis objicitur], <i>De</i>	655

	<i>do. et contu., Cum dilecti, 2.14.6</i>	
	In causa criminali non debet procurator admitti, <i>De accus., Veniens, 5.1.15</i>	1581
	Crimina quaedam sunt in quibus culpa est relaxare vindictam, <i>De postula. praela., Ad haec, 1.5.1</i>	97
	In causa criminali pater non admittitur pro filio, nec econtra, <i>Qui matri. accu. pos., Videtur, 4.18.3</i>	1548
D		
DAMNUM	Damnum dedisse videtur qui occasionem damni dat, <i>De injur. et dam. da., Si culpa, 5.36.9</i>	1854
	Damno facto per antecessorem non obligatur successor si est in damnum ecclesiae factum, <i>De praeca., De praecariis, 3.14.2</i>	1116
	In damnum ecclesiae alienata sunt revocanda, <i>De reb. eccle. alie., Ad audientiam, 3.13.9</i>	1113
	Damnum faciens non excusatur ignorantia, si scire debuit, quin teneatur satisfacere, <i>De inju., Si culpa, 5.36.9</i>	1854
DEBITOR	Debitor plus obligatur si alteri quam creditori solvit, <i>De jurejur, Ea te, 2.24.22</i>	815
	Pro debitis solvendis potest episcopus beneficium retinere, <i>De fidejus., Pervenit, 3.22.2</i>	1148
	Pro debitis alienis ecclesia non gravetur, <i>De do., Fraternitatem, 3.24.2</i>	1156
	Debita patris solvat filius, et praelati praedecessorum suorum, <i>De sol., Ad hoc, 3.23.1</i>	1152
	Debitor excommunicatus debet absolvi si non potest solvere praestita cautione quod solvat cum potest, <i>De sol., Odoardus, 3.23.3</i>	1154
	Debiti injusti solutio per debitorem probari debet, <i>De sol., Is qui, 3.23.4</i>	1155
	Debito pro majori parte soluto non debet poena exigi si aliud non potest solvi, <i>De poenis, Suam, 5.37.9</i>	1859
	Debitor tenetur liberare fidejussorem ab omni obligatione, <i>De fidejus., Constitutus, 3.22.3</i>	1150
	Indebite exactum, licet ex consuetudine, non est solvendum, <i>De exces. praela., Sane, 5.31.5</i>	1783
	Ad debita solvenda quattuor menses concessuntur, <i>De offi. dele., Quaerenti, 1.29.26</i>	354
DECEPTI	Deceptis et non decipientibus jura subveniunt, <i>De rerum permu., Cum universorum, 3.19.8</i>	1137
DECESSUS	Decessus alicujus non impedit quin de statu ejus cognosci possit, <i>De haer., Si quis episcopus, 5.7.5</i>	1670
DECIMAE	Decimae dandae sunt de lana, foeno, molendinis, piscariis, deductis expensis, <i>De deci., Pervenit,</i>	1216 1230

3.30.5; et <i>Pastoralis</i> , 3.30.28	
Decimae statim solventur collectis fructibus ante solutionem mercedis mercenariorum, <i>De deci., Cum homines</i> , 3.30.7	1216
A decimarum solutione nemo absolvi potest per principem, <i>De deci., Tua no. 2</i> , 3.30.26	1227
Decimae dandae sunt de omnibus rebus licite acquisitis, <i>De deci., Ex transmissa</i> , 3.30.23	1225
Ad decimas dandas omnes tenentur, <i>De deci., A nobis</i> , 3.30.24	1226
Decimas detinens laicus careat sepultura ecclesiastica, <i>De deci., Prohibemus</i> , 3.30.19	1223
Decime dentur ecclesiae illi in cujus parochia sunt praedia, tamen antiqua tenere possunt, <i>De paro. et alie. paro., Significavit</i> , 3.29.5	1212
Decimae jure haereditatis teneri non possunt, <i>De deci., Ad haec</i> , 3.30.15	1221
Decimae debentur divina constitutione, <i>De deci., Tua no. 2</i> , 3.30.26; et <i>Parochianos</i> , 3.30.14	1227 1220
Decimae non debet retineri propter malitiam clericorum, <i>De deci., Tua nobis no. 2</i> , 3.30.26	1227
Decimae dandae sunt de diversis seminibus etiam unius agri, <i>De deci., Ex parte no. 1</i> , 3.30.10	1218
Decimae sunt dandae de omnibus bonis, de apibus, et omni fructu terrae, <i>De deci., Non est</i> , 3.30.22	1224
Decimae pertinent ad ecclesiam prochialem de jure coni, <i>De deci., Cum contingat</i> , 3.30.29	1231
Decimas non tenentur dare Cistercienses, Hospitalarii, et Templarii, de terris quas propriis manibus et sumptibus colunt, <i>De deci., Ex parte no. 1</i> , 3.30.10	1218
De terris tamen quas tradunt aliis excolendas, tenentur ad decimas, <i>De deci., Nuper</i> , 3.30.34; et <i>Licet</i> , 3.30.11	1236 1219
Decimae debentur in signum universalis domini. Item sunt tributa egentium animarum, <i>De deci., Tua nobis</i> , no. 2, 3.30.26	1227
Ad decimas persolvendas sunt compellendi laici per censuram ecclesiasticam, si nolint persolvere, <i>De deci., Tua nobis</i> , no. 2, 3.30.26	1227
A decimarum solutione non excusat concessio ad firmam, <i>De deci., In aliquibus</i> , 3.30.32	1235
In decimis solvendis consuetudo approbata servanda est, <i>De deci., Cum sint</i> , 3.30.18	1222
Decimarum solutio praecedat exactiones tributorum et censuum, <i>De deci., Cum non sit in homine</i> , 3.30.33	1235

	Decimae possunt locari quibuscunque, <i>De locato et conducto, Vestra</i> , 3.18.2	1129
	In decimis bene habet locum compositio, <i>De deci., Suggestum est</i> , 3.30.9	1217
	Decime solvendae sunt de terris quae olim pascuosae, nunc frugiferae sunt, et de fundo ubi steterunt olim domus, <i>De deci., Suggestum est</i> , 3.30.9	1217
	Decimas non tenetur solvere mercator nisi deductis expensis suis, <i>De deci., Pastoralis</i> , 3.30.28	1230
	Decimas tenentur clerici de patrimonio solvere, <i>De deci., Novum</i> , 3.30.2	1214
	In decimis non deducuntur expensae pro fructibus percipiendis, vel rebus reservandis factae, <i>De deci., Cum homines</i> , 3.30.7	1216
	Decimas tenentur Judaei solvere de terris, quas tenent colendas, <i>De deci., De terris</i> , 3.30.16	1221
	Decimas non recipiat ecclesia in alieno episcopatu, <i>De deci., Cum sint</i> , 3.30.18	1222
	Decime cum conceduntur de majoribus conceduntur et de novalibus percipiendis, <i>De deci., Ex parte no. 2</i> , 3.30.21	1224
	Decimae non recipiantur a manu laici, <i>Privileg., Cum et plantare</i> , 5.33.3	1804
	Decimae bene recipiuntur a laico de consensu episcopi, <i>De decimis., Dudum</i> , 3.30.31	1233
	Decimas alterius ecclesiae a laico detentas, alius in pignus non recipiat, <i>De decimis., Interdicimus</i> , 3.30.35	1237
	Decimas de hortis suis Fratres Praedicatorum et Minores solvere non tenentur, <i>De exces. prael., Nimis iniqua</i> , 5.31.16	1793
	Decimae datae feudum revocentur, <i>De iis que fiunt a praela., Cum apostolica sedes</i> , 3.10.7	1095
	Decimas laico concedens deponatur; idem de ecclesiis et oblationibus, <i>De deci., Quamuis</i> , 3.30.17	1221
	Decimarum transactio debet fieri de consensu episcopi vel Papae, alias non valet, <i>De transactio., Statuimus</i> , 1.36.2; et <i>Veniens</i> , 1.36.8	445 450
DELEGATUS	Delegatus potest esse arbiter in causa sibi commissa, <i>De praesump., Litteras</i> , 2.23.14 [non pertinet]	792
	Delegatus potest exequi jurisdictionem suam per annum integrum, <i>De offi. et po. judi. dele., Quaerenti</i> , 1.29.26	354
	Delegatus major est ordinario in causa sibi commissa, <i>De offi. et po. judi. dele., Sane no. 2</i> , 1.29.11	334
	Delegatus potest committere vices suas suo conjudici vel	331

alteri, <i>De offi. et po. judi. dele., Quamuis</i> , 1.29.6	
Delegatus potest excommunicare contumacem, <i>De offi. et po. judi. dele., Quaerenti</i> , 1.29.26	354
Delegatus potest committere vices suas non in arduis casibus, <i>De offi. et po. judi. dele., Si pro debilitate</i> , 1.29.3	328
Delegatus praedicationem crucis sibi commissam, sive dispensationes, absolutiones, poenitentiarum injunctiones non potest alteri committere, <i>De offi. et po. judi. dele., Quoniam apostolica sedes</i> , 1.29.43, § <i>Caeterum</i>	385
Delegatus potest coercere quemlibet suam jurisdictionem impediens, <i>De offi. et po. judi. dele., Praeterea</i> , 1.29.5	330
Delegatus per negligentiam vel malitiam suam amittit jurisdictionem, <i>De offi. et po. judi. dele., Quoniam</i> , 1.29.43	385
Delegatus eandem habet potestatem vel jurisdictionem in principali et accessorio, <i>De offi. et po. judi. dele., Quoniam</i> , 1.29.43	385
Delegatus generalis non habet potestatem super causa delegata alteri specialiter, <i>De offi. delega., Studuisti</i> , 1.30.2	388
Delegatus debet supersedere, et de non delegatis se non intromittere, <i>De rescri., Super litteris</i> , 1.3.20	52
Delegatus potest esse testis in causa sibi commissa si judicandi officium non assumat, <i>De testi., Dilecto filio</i> , 2.20.40	740
Delegatus potest alteri causam committere prout vult, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Super quaestionum</i> , 1.29.27	355
Delegatus committens alteri vices suas decaetero se non intromittet, si ex toto commisit, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Super quaestionum</i> , 1.29.27	355
Delegatus debet sequi mentem delegantis, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Sane no. 2</i> , 1.29.11	334
Delegatus non potest committere alteri causam appellatione remota, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Super quaestionum</i> , 1.29.27	354
Delegatus debet esse viginti annorum, nisi partes scienter consentirent in eum qui xviii annum transcendisset, alias facta delegatio ab alio quam a principe non teneret, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Cum vigesimum</i> , 1.29.41	384
Delegatus potest dare judicem, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Pastoralis</i> , 1.29.28	362

Delegatus potest compellere subdelegatum ad recipiendum vices suas: tamen defert pro qualitate personarum, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Pastoralis</i> , 1.29.28	362
Delegatus non procedat in causa sibi commissa, si litterae prioribus litteris opponuntur de eis mentionem continentes, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Sane no. 1</i> , 1.29.2	327
Delegatus puniat contumaces poena statuta: alias si non sit, pro qualitate puniat culpa, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Praeterea</i> , 1.29.5	330
Delegatus recipiens causam, simul recipit potestatem omnium ad causam pertinentium, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Suspicionis</i> , 1.29.39	381
Delegatus officio suo functus cum sententiam executioni mandavit, expirat auctoritas sua, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Ex litteris</i> , 1.29.29	366
Quando terminus praefixus delegati transit, non prolongetur, <i>De offi. et pote. judi. deleg., De causis</i> , 1.29.4	329
Delegatus potest sententiam suam demandare executioni, et debet, si ordinarius non vult vel non potest, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Significasti</i> , 1.29.7	331
Delegatus potest ordinario executionem mandare, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Ex litteris</i> , 1.29.29	366
Et debet exequi, nisi Papa aliud vel aliter committat, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Si quando</i> , 1.29.8	332
Delegatis commissa causa expressis nominibus locorum, non personarum, uno mortuo, successor ejus in dignitate potest in causa cum alio sententiare, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Quoniam abbas</i> , 1.29.14	336
Delegatus non potest aliquem invitis ordinariis instituere, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Super eo</i> , 1.29.15	337
Delegatis duobus causa commissa, unius sententia sine altero non tenebit, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Super eo</i> , 1.29.15	337
Delegatus suspectus est amovendus, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Causam no. 2</i> , 1.29.17	340
Delegatus debet procedere mortuo mandatore, si lis ante fuerit contestata, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Relatum</i> , 1.19.19	341
Delegatus potest procedere in causa, citatione emissa ante mortem mandatoris, non contestata, <i>De</i>	341

<i>offi. et pote. judi. deleg., Gratum, 1.29.20</i>	
Delegato alteri vices suas committere, si ab illo fuerit appellatum, nihilominus debet procedere in causa sibi commissa, si tamen aliquid sibi juris reservavit, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Cum te consulente, 1.29.18</i>	340
Delegatus potest absolvere excommunicatum ab ordinario, si ille malitiose noluerit facere, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Prudentiam, 1.29.21</i>	342
Delegatis tribus uno absente alii non possunt procedere nisi legitime impeditum se probet, vel nisi duobus committatur, etiam si tertius nequiverit interesse, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Prudentiam, 1.29.21</i>	342
Delegatus non debet procedere in causa si citatus ad Papam misit ante citationem, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Prudentiam, 1.29.21</i>	342
Delegatus unus non procedat in causa, appellatione emissa contra suum conjudicem, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Cum super, 1.29.23</i>	350
Delegatus usque ad mediam noctem potest expectare partem, et sententiare, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Consuluit, 1.29.24</i>	351
Delegatus potest refutari propter familiaritatem post litis contestationem contractam, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Insinuante, 1.29.25</i>	352
Delegatus vice sua et sui conjudicis mortui, re integra, non procedat, nisi a suo conjudice sibi committat, et ante mortem ejus sit coeptum, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Licet, 1.29.30</i>	367
Delegati mandatum non tenetur exequi ordinarius nisi constet eidem prius de rescripto apostolico, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Cum in jure, 1.29.31</i>	368
Delegatus non potest excedere formam mandati apostolici, alias non valet processus, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Venerabili fratri, 1.29.37; et P. et G., 1.29. 40</i>	378 383
Delegato uno mortuo, potestas alterius expirat, nisi aliud in delegatione sit expressum, et idem intelligendum in arbitriis, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Uno, 1.29.42</i>	385
Delegatus de consensu partium potest vices suas committere, licet sit demandatum ei quod personaliter exequatur, nisi sit causa ardua, <i>De offi. et pote. judi. deleg., Quoniam, 1.29.43</i>	395
Delegati jurisdictio expirat quando causa refertur ad	391

	superiorem, <i>De offi. leg., Licet</i> , 1.30.5	
	Delegatus qualiter procedat contra injuste excommunicantem, <i>De offi. deleg., Cum contingat</i> , 1.29.36	376
	Delegati jurisdictio expirat per sententiam interlocutoriam, etc., <i>De offi. deleg., Significantibus</i> , 1.29.38	380
DELICTUM	Delictum personale non redundat in ecclesiam vel conventum, <i>De sum. trini., Damnamus</i> , 1.1.2	11
	Delictum occultum non impedit promovendum, <i>De temp. ordi., Ex tenore</i> , 1.11.4	252
	Delicti cognitio facta extra iudicium nocet sicut confessio, <i>De elect., Per inquisitionem</i> , 1.6.26	148
DENUNTIATIO	Denuntians repellitur qui non praemonuit, <i>De accu., Cum dilectus</i> , 5.1.20	1589
	A denuntiatione repellantur concubinarij publici, <i>De accu., Cum dilecti</i> , 5.1.18	1586
	A denuntiatione repelluntur conspiratores, <i>De accu., Cum dilecti</i> , 5.1.18	1586
	Ad denuntiandum non admittuntur inimici, <i>De accus., Cum oporteat</i> , 5.1.19	1588
	In denuntiatione deficiens suspenditur ab officio et beneficio, <i>De calum., Cum dilectus</i> , 5.2.2	1604
	Denuntari potest quis de pluribus in eodem iudicio, <i>De sent. et re jud., Cum I. et A.</i> , 2.27.22	899
DEPOSITA RES	Deposita res furtiva non est furi reddenda, <i>De deposi., Gravis</i> , 3.16.1	1119
DEPOSITIO	Deponendus est nullus ante causae cognitionem, <i>De judi., De Quodvultde</i> , 2.1.1	521
	Non deponitur quis nisi pro notabilibus peccatis, <i>De accus., Cum dilecti</i> , 5.1.18	1586
	Depositus si celebrat, ab ecclesia rescindatur, <i>De cler. excom., Si quis presbyter</i> , 5.27.2	1766
	Deponendus non est quis, si testes contra ipsum ex sola credulitate deponunt, <i>De accusa., Inquisitionis</i> , 5.1.21	1590
DIACONUS	Diaconus contrahens cum virgine de facto dispensative promoveri potest, <i>Qui cler. vel vo. matri. contra. pos., De diacono</i> , 4.6.1	1472
DIES	Dies quandoque incipit in initio noctis et terminatur ad diem sequentem, quoad ordines celebrandos, <i>De temp. ordi., Litteras</i> , 1.11.13	256
	Dies aliquando incipit a vespera usque ad vesperam, quantum ad festa celebranda, <i>De feriis, Quoniam</i> , 2.9.2	595
	Dies aliquando incipit a mane, et terminatur in sine diei	351

	ante tenebras, quantum ad iudicem et sententiam diffinitivam, <i>De offi. judi. dele., Consuluit</i> , 1.19.24	
	Dies aliquando incipit a media nocte, et terminatur ad mediam noctem sequentem, quantum ad contractus faciendos: possunt enim fieri qualibet hora, <i>De offi. judi. dele., Consuluit</i> , 1.19.24	351
	Dies aliquando incipit post coenam, et durat per noctem usque ad diem sequentem, quantum ad jejunium, Gratian, <i>De consecr.</i> , D. 3, <i>De esu</i> (c. 11).	
	Dies etiam incipit a quarta feria post occasam solis usque ad secundam feriam in ortu solis, quantum ad treugas servandas, <i>De treuga et pace, Treuga</i> , 1.34.1	438
DIES DOMINICA	Die dominica est ab omni opere illicito abstinendum, <i>De fer., Omnes dies</i> , 2.9.1	595
	Diebus dominicis licet episcopo virgines consecrare, et ordines conferre, <i>De temp. ord., Subdiaconus</i> , 1.11.1	250
	Diebus dominicis potest solus Papa subdiaconus ordinare, <i>De temp. ord., Subdiaconus</i> , 1.11.1	250
DIETA	Dietas ultra duas extra suam dioecesim nemo citandus est, <i>De exces., Olim</i> , 2.25.7	844
DIFFINITIVA	Diffinitiva sententia proferri non debet contra absentem ex legitima causa, et lata non tenet, maxime in causa matrimoniali, <i>De sent. et re jud., Tenor</i> , 2.27.10; et <i>Cum Bertholdus</i> , 2.27.18	880 891
	Ad diffinitivam sententiam procedi pont lite contest., In causa criminali. <i>De do. et contum., Veritatis</i> , 2.14.8	659
DIGNITAS	Dignitates duas habens unam dimittat, etiam si habeat illas in diversis ecclesiis, <i>De praeb., Praeterea</i> , 3.5.14	1032
	Ad dignitatem majorem a minori est transeundum, <i>De transl. epis., Licet in tantum</i> , 1.7.4	218
DILAPIDATOR	Dilapidator deponendus est, <i>De simo., Licet Heli</i> , 5.3.31	1627
	Dilapidator rerum ecclesiasticarum suspectus removetur usque ad discussionem facti., <i>De accusa., Praelatorum</i> , 5.1.27	1603
DISPENSATIONES	Dispensationes ad jus commune trahi non debent, <i>De sen. et re judi., In causis</i> , 2.27.19	894
	Dispensare potest episcopus cum clerico in minoribus criminibus, <i>De judi., At si clerici</i> , 2.1.4	523

	Dispensat Papa in secundo gradu in collateralibus personis, ut cum pueris fratrum et sororum, quia hoc non est contra jus divinum, <i>De rest. spol., Litteras</i> , 2.13.13	634
	Dispensationem inducit multitudo, et terrae consuetudo, <i>De temp. ord., Sane</i> , 1.11.2	250
	Dispensatur cum eo in temporalibus cum quo et in spiritualibus, <i>Qui fil. sint leg., Per venerabilem</i> , 4.17.13	1540
	In dispensatione voti attendi debet debilitas et paupertas, <i>De vo. et vo. redem., Quod super his</i> , 3.34.8	1284
	Dispensatio revocari non debet, <i>De fil. presby., Ex tua nobis</i> , 1.17.9	287
	Dispensationem non habenti alia cura animarum non conservatur, si talis habuerit ante: alioqui collatio careat viribus, <i>De praeb., De multa</i> , 3.5.28	1049
	Ordinarii locorum inquirent diligenter de pluralitate beneficiorum curas animarum sive personatus habentium illicite [sine dispensatione], et conferant quibus debent, <i>De officio ordinarii, Ordinarii, Sext</i> 1.16.3	Sext
DISSENSUS	Dissensus difficulter probatur, nisi contraria judicia praecesserint, <i>De sponsa., Ad id</i> , 4.1.21; et <i>Qui matri. accusa. pos., Insuper</i> , 4.18.4	1434 1549
	Dissentiente altero desponsatorum post septennium solutus est alter ipso jure, <i>De desponsa. impub., Accessit</i> , 4.2.5	1448
DIVORTIUM	Divortium non celebratur licet ex utraque parte conjugium consanguinitatis vel affinitatis impedimentum allegetur, nisi per testes fide dignos probetur, propter collusionem, <i>De eo qui cogno. consang. ux. suae., Super eo</i> , 4.13.5	1502
	Divortio iudicio ecclesiae celebrato non potest compelli fidelis recipere infidelem reversum ad fidem, <i>De divor., De illa</i> , 4.19.6	1556
	Post divortium dos uxori reddenda est, et communes possessiones inseparatae sunt dividendae, <i>De dona. inter vir. et ux., Significavit</i> , 4.20.2	1562
	Divortium non sit propter furtum vel simile, sed propter infidelitatem vel adulterium commissum, <i>De divor., Quaesivit</i> , 4.19.2	1552
	Divortio propter haeresim facto continere debet fidelis vivente infideli, <i>De divor., Quanto</i> , 4.19.7	1556

	Divortium potest fieri ex violenta suspicione, <i>De praesumpt., Litteras</i> , 2.23.14	792
	Divortium sine jurisdictione ecclesiae non tenet, <i>De divor., Porro</i> , 4.9.3; et <i>De conver. conjug., Praeterea</i> , 3.32.1	1553 1257
	Divortio propter adulterium facto contrahens cum alia debet redire ad primam, <i>De divor., Ex litteris</i> , 4.9.5	1554
DOLUS	Dolus alicujus facit ut contra eum absentem procedi possit, si de ipso constet, <i>De senten. et re judi., Cum olim</i> , 2.27.12	882
DOMICILIUM	Domicilium ubi quis habet ibi potest conveniri, <i>De foro comp., Dilecti filii</i> , 2.2.17	556
	Domicilium dicitur quis habere, ubi habet beneficium, <i>De rescrip., Dilectus filius</i> no. 2, 1.3.29	67
DONATIO	Donatio episcopi sine consensu capituli non valet, <i>De his quae fiunt a praela. sine consensu capi., Cum nos</i> , 3.10.3	1092
	Donatio occulta suspecta est, et ideo irritanda, <i>Ut eccles. benef. sine di. confe., Ut nostrum</i> , 3.12.1	1104
	Donare potest qui sui juris est, et rerum suarum habet administrationem, <i>De dona., Caeterum</i> , 3.24.3	1157
	Donationem debet vir mulieri facere si uxor viro dederit dotem, <i>De don. inter vir. et uxo., Nuper</i> , 4.20.6	1566
	Donationes ecclesiarum vivente rectore non valent, nisi fiant locis religiosis, ita tamen quod rectores eis invitis non priventur in vita sua, <i>De dona., Consultationibus</i> , 3.24.4	1158
	Donare nemo potest sibi ipsi beneficium, <i>De instit., Cum ad nostram</i> , 3.7.7	1068
	Donatio inter virum et mulierem unde unus sit pauperior, alius locupletior non valet, <i>De donat. inter virum et ux. et de dote post divor. rest., Donatio</i> , 4.20.8	1568
	Donationes episcopi in gravamen ecclesiae factae sine consensu capituli, revocentur per successorem, <i>De dona., Fraternitatem</i> , 3.24.2	1156
	Donatio abbatis cum consilio prioris vel paucorum aliis reclamantibus non tenet, secundum consuetudinem approbatam, <i>De dona., Caeterum</i> , 3.24.3	1157
DOS	Dos ad uxorem, et donatio ad virum revertitur soluto matrimonio, <i>De donat. inter virum et ux. et de dote post divor. rest., Donatio</i> , 4.20.8	1568

	In dotem non potest dari feudum, <i>De donat. inter virum et ux. et de dote post divor. rest., Nuper</i> , 4.20.6	1566
	Dos reddatur separate propter legitimam causam, <i>De donat. inter virum et ux. et de dote post divor. rest., Mulieres</i> , 4.20.1	1561
	Ad dotem reddendam debet vir compelli, <i>De donat. inter virum et ux. et de dote post divor. rest., Mulieres</i> , 4.20.1	1561
	Dos non reddatur separate ob fornicationem, <i>De dona. inter vir. et ux.</i> , <i>Plerumque</i> , 4.20.4	1564
	Dos debetur ancillae, quae libera credebatur, post divortium, <i>De conju. ser., Proposuit</i> , 4.9.2	1488
	Dos in manu viri est, uxore vivente, <i>De dona. inter vir. et ux.</i> , <i>Per vestras</i> , 4.20.7	1567
	Dos detur uxori viro exulante vel fugiente, <i>De pignorib., Ex litteris</i> , 3.21.5	1144
	Pro dote sunt omnia bona viri tacite obligata mulieri, <i>De pignorib., Ex litteris</i> , 3.21.5	1144
	Dotem uxoris vir vendere non potest, <i>De consue., Ex parte</i> , 1.4.10	94
	Dos ecclesiae immunis debet esse ab omni servitute, <i>De censi. et exact., Sancitum</i> , 3.39.1	1338
DUBIA	Dubia in partem deteriore interpretantur quandoque, <i>De elect., Osius episcopus</i> , 1.6.2	109
	In dubiis benigna debet fieri interpretatio, <i>De jurejur., Ad nostram no. 3</i> , 2.24.21	813
	In dubiis via tutior est eligenda, <i>De homic., Ad audientiam</i> , 5.12.12	1705
	Dubietate in verbis accidente ad communem verborum intelligentiam recurrendum est, <i>De spon. et matri., Ex litteris no. 1</i> , 4.1.7	1423
	Dubia quandoque etiam sunt in partem meliorem convertenda, <i>De reg. jur., Estote</i> , 5.41.2	1962
DUELLUM	Duellum qui fecit, potest ex dispensatione in ordine prius habito ministrare, <i>De corp. vitia., De presbytero</i> , 1.20.1	299
	Duellum exercens potest promoveri, si non interfecerit, <i>De cleri. pugnan. in duello, Porro</i> , 5.14.1	1718
	In duello homine interfecto, non potest ille cujus pugil interfecit, in ordine suscepto ministrare, <i>De cleri. pugnan. in duello, Henricus</i> , 5.14.2	1719
	In duello occiso, et ob hoc spoliato, habent restitui sua bona, si innocens invenitur, <i>De pur. vulg., Significantibus</i> , 5.35.2	1850

E

ECCLESIA	Ecclesia non vacans potest concedi religiosis, <i>De resti., spol., Cum venisset</i> , 2.13.9	628
	In una ecclesia plures non instituuntur simul, <i>De jurepatro., Quoniam</i> , 3.38.3	1316
	Ecclesia ultra quattuor menses vacare non debet, <i>De jurepatro., Cum propter discordias</i> , 3.38.27	1332
	Ecclesiam sine dispensatione Papae tenens non presbyter privetur, <i>De aeta. et qual., Praeterea</i> , 1.14.5	266
	Ecclesiam habens non recipiat aliud beneficium, <i>De praeb. et dign., Cum non ignores</i> , 3.5.15	1033
	Ecclesiae donatio sub conditione revocari potest si sic collatum sit quod ea cessante debeat revocare, <i>De cond. appo., Verum</i> , 4.5.4	1467
	Ecclesias duas unire spectat ad episcopum, <i>De exces. praela., Sicut unire</i> , 5.31.8	1784
	Ecclesiam ultra quattuor menses vacantem conferat episcopus, <i>De jure patro., Quoniam in quibusdam</i> , 3.38.3	1316
	Ecclesia non consecrata immunitatem habet, <i>De immunit. eccle., Ecclesiae</i> , 3.49.9	1408
	Ecclesiae de novo aedificari possunt populo crescente, <i>De eccle. aedifi., Ad audientiam no. 1</i> , 3.48.3	1399
	Ecclesia sub annuo censu concedi potest ratione fructuum, <i>Ne prael. vic. suas., Querelam</i> , 5.4.4	1648
	In ecclesia placita saecularia fieri non debent, <i>De immuni. eccle., Cum ecclesia</i> , 3.49.5	1404
	Ecclesiae nomine cathedralis intelligitur, <i>De verbo. signi., Cum clerici</i> , 5.40.19	1942
	Per ecclesiam matricem intelligitur cathedralis, <i>De verbo. signi., Venerabili</i> , 5.40.21	1944
	Ecclesia tantum judicat de manifestis, <i>De simo., Sicut no. 1</i> , 5.3.4	1607
	Ad ecclesiam fugiens tueatur, non delinquens in ea, <i>De immuni. eccle., Inter alia</i> , 3.49.6; et <i>Immunitate</i> , 3.49.10	1405 1408
	Ecclesiae subsunt episcopo in cujus dioecesi sitae sunt de jure communi, <i>De relig. domib., Constitutus</i> , 3.36.6	1305
	Ecclesias plures, quarum una ex alia pendeat, vel quae proprios sacerdotes habere non sufficit, habere licet, <i>De aeta. et quali. praefi., Eam te</i> , 1.14.4	266
	Ecclesiarum effractores et incendiarii postquam sunt denunciati, a solo Papa absolvendi sunt, <i>De sen. excom., Conquesti</i> , 5.39.22, et in Glossa	1890
	Ecclesiae nomine moriens si aliquid relinquat,	1175

congregatio intelligitur, <i>De testam. et ult. volun., Relatum</i> no. 2, 3.26.12	
In ecclesiis regularium non sint saeculares clerici; aut regulam profiteantur, aut amoveantur, <i>De elect., Cum causam</i> , 1.6.26	149
Ecclesiae ultimum supplicium est anathema, <i>De judi., Cum non ab homine</i> , 2.1.10	529
Ecclesiarum novarum constructio veteri obesse non debent, <i>De eccl. aedifi., De his</i> , 3.48.4	1401
Ecclesia fornicatione polluta, aspersione aquae reconcilietur, <i>De adul. et stup., Significasti</i> , 5.16.5	1722
Ecclesias reparare tenentur rectores earum, <i>De eccle. aedifi., De his</i> , 3.48.4	1401
Ecclesia saecularis non potest fieri regularis sine consensu episcopi dioecesanii, <i>De eccle. aedifi., Ad audientiam</i> no. 2, 3.48.5	1401
Ab ecclesia sua se transferens auctoritate propria ad aliam, utraque careat, et prima et secunda, <i>De transl. prael., Quanto</i> , 1.7.3	216
Ecclesia si possessiones suas a laicis repetat, debet expensas eorum computare in rei melioratione factas, <i>De in integ. rest., Requisivit</i> , 1.41.1	486
Ecclesiasticum feudum non licet vendere sine consensu episcopi, <i>De consti., Quae in ecclesiarum</i> , 1.2.7	19
Ecclesiae et praelaturae pueris non conferantur, <i>De aeta. et quali. pref.</i> , <i>Ex ratione</i> , 1.14.2	264
<i>Sed talibus debet cura animarum committi, qui in brevi possunt ordinari in presbyteros, et sint subdiaconi</i> , <i>De aeta. et quali. pref.</i> , <i>Indecorum</i> , 1.14.3; et <i>Praeterea</i> , 1.14.5	265 266
Ecclesia debet habere chorum et ecclesiam, scilicet duas partes, <i>De vita et hone. cler., Ut laici</i> , 3.1.1	991
Ecclesia parochialis non dividatur sine episcopo, <i>De praeb., Avaritiae</i> , 3.5.10	1030
Ecclesia vivente rectore non dari nec recipi debet, <i>De conces. praeb., Qui in vivorum</i> , 3.8.1	1068
Ecclesia per episcopum reconciliari potest, non per presbyterum, <i>De consec. eccles. vel alt., Aqua per episcopum</i> , 3.40.9	1362
Ecclesia vacante confirmatio non pertinet ad capitulum, <i>Ne sede vacan., Illa devotionis</i> , 3.9.2	1089
Ecclesiis suis non sunt spoliandi caeci et leprosi, <i>De censi., Licet multum</i> , 3.39.4	1339

	Ecclesia regularis et cathedralis ultra tres menses non vacet: et si vacaverit, archiepiscopus provideat ei, <i>De elect. et ele. pote., Ne pro defectu</i> , 2.6.41	177
	Ecclesia vacans ratione dissensionis inter episcopum et patronum custodiatur per oeconomum, <i>De offi. jud. ord., Cum vos</i> , 3.31.4	398
	Ecclesiae tolerantia non audivit dispensationem, <i>De praeb., Cum jamdudum</i> , 3.5.18	1036
	Ecclesia non potest infligere poenam sanguinis, <i>De rapt. et incen., In archiepiscopatu</i> , 5.17.4	1728
	Ecclesias in proprios usus concessas non licet religiosis intrare sine consensu dioecesani, <i>De privil., Pastoralis</i> , 5.33.19	1822
	Ecclesiae mansus debet ab omni exactione esse immunis, <i>De censi., Sancitum</i> , 3.39.1	1338
	Ecclesia cathedralis aliquem in Theologia regentem habeat, <i>De magist., Quia nonnullis</i> , 5.5.4	1652
	Ecclesiae matri debentur decimae, <i>De praescri., Ex transmissa</i> , 2.26.10	859
	Ecclesiae statuta pro tempore variari possunt, <i>De consang. et affi., Non debet</i> , 4.14.8	1514
	Ecclesia confirmante statuta laicorum valent: alias non, <i>De consti., Ecclesia sanctae Mariae</i> , 1.2.10	25
	Contra ecclesiam aliquid statuente revocent, alias excommunicentur, <i>De sen. excom., Noverit</i> , 5.39.49	1923
	Ecclesiastica censura intelligitur interdictum, suspensio, et excommunicatio, <i>De ver. sig., Quaerenti</i> , 5.40.20	1942
ELECTIO	Electio cassatur si electus ante confirmationem ministret, <i>De elect., Qualiter</i> , 1.6.17	126
	De electi fama testes cogendi sunt, <i>De test. cog., Super his</i> , 2.21.8	763
	Electioni de se factae quis metu renuntians non minus potest recipere dignitatem illam nisi abjuraverit, <i>De his que vi metusue cau. si., Ad aures</i> , 1.40.3	481
	In electione praevallet numerus dignitati eligentium, <i>De elect., Dudum no. 1</i> , 1.6.22	136
	Electio valet, etsi non dignior, tamen dignus eligatur, <i>De elect., Cum dilectus</i> , 1.6.32	160
	Electus confirmatus potest exercere quae sunt jurisdictionis, sed non quae sunt ordinis, <i>De elect., Transmissam</i> , 1.6.15	123
	Electio simonica ignorante electo facta non valet, nisi in fraudem electi hoc fiat ut impediatur, <i>De</i>	1623

<i>simo., Nobis, 5.3.27</i>	
Electio celebrata ab interdictis non valet, <i>De elect., Cum inter R., 1.6.16</i>	124
Ineligibilem facit consuetudo eligibilem, <i>De cler. conjug., Cum olim, 3.3.6</i>	1011
Electi debent esse triginta annorum, scientiae sufficientis, et de legitimo toro nati, alias non valet electio, <i>De elect., Cum in cunctis, 1.6.7</i>	114
Electione prima non cassata, non valet secunda electio, <i>De elect., Consideravimus, 1.6.10</i>	119
Ad electionem vocandi sunt qui sunt in provincia, quia plus nocet contemptus unius quam contradictio multorum, <i>De elect., Coram dilecto, 1.6.35; et Bonae memoriae no. 2, 1.6.36</i>	170 170
Electio pendente appellatione facta cassanda est, <i>De elect., Consideravimus, 1.6.10</i>	119
Electio Papae valet a duabus partibus tertia discordante, <i>De elect., Licet de vitanda, 1.6.6</i>	113
De electione potest laicus patronus se interponere ad tractandum, vel post electionem ad consentiendum est invitandus, <i>De jurepatro., Nobis, 3.8.25</i>	1331
Quid sit de necessitate electionis quantum ad formam et modum, require <i>De elect., Quia propter, 1.6.42, et in Glossa</i>	179
Electio episcopo nondum sepulto facta non valet, <i>De elect., Bonae no. 2, 1.6.36</i>	170
Electionis tempore transacto, electio non valet, <i>De supplen. negl. prael., Dilecto filio, 1.10.5</i>	248
Electio secunda tenet quando est evidens primam non valere, <i>De elect., Bonae memoriae no. 1, 1.6.21</i>	138
Electio suspensi vel a suspensis celebrata non valet, <i>De elect., Cum inter R., 1.6.16</i>	124
Electione facta non possunt compromittere in alium electores, <i>De elect., Cum inter canonicos, 1.6.21</i>	134
Electio cassatur propter morbum epilepticum, no. 3, 1.6.21	134
Electio non potest variari publicato scrutinio, <i>De elect., Publicato, 1.6.58</i>	208
In electione requiritur major et sanior pars capituli, <i>De elect., Ecclesia no. 2, 1.6.57; et Congregato, 1.6.53</i>	205 195
Electio Pontificis a laicis facta non valet, <i>De elect., Sacrosancta, 1.6.51; et Massana ecclesia,</i>	192 204

1.6.56	
In electione episcopi canonici valde remoti, et in provincia, non expectantur, <i>De elect., Cum inter universas</i> no. 2, 1.6.18	127
Electiones clandestinae reprobantur, <i>De elect., Quia propter diversas</i> , 1.6.42	179
Electioni de se factae per potestatem saecularem consentiens non potest eligi amodo ad aliquam dignitatem sine dispensatione, <i>De elect., Quisquis electioni</i> , 1.6.43	182
In electione possunt omnes in unum compromittere, <i>De elect., Causam</i> , 1.6.8	118
Electio ad prebendam facta per importunitatem, non tenet, <i>De praeben. et dign., Tuae fraternitatis</i> , 3.5.20	1039
Electio abbatis pertinet ad monachos ejusdem monasterii, <i>De consue., Cum dilectus</i> , 1.4.8	91
De electione tractanda dies est praefigendus, <i>De elect., Ecclesia vestra</i> no. 1, 1.6.48	188
Eligi debet praelatus ubi duo vel tres sunt in ecclesia, <i>De elect., Consideravimus</i> , 1.6.10; et <i>Super eo</i> , 1.6.12	119 120
Electus abjurato schismate si non sit consecratus a schismatico, poterit confirmari, <i>De elect., Quia diligentia</i> , 1.6.5	112
In electo quae requirantur, <i>De elect., Cum in cunctis</i> , 1.6.7	114
Electores electo crimen objicere non possunt post confirmationem praeteritam, <i>De aetat. et quali. ord., Accepimus</i> , 1.13.13	273
Electio imperatoris pertinet ad principes Germaniae, sed examinatio et coronatio ad Papam, <i>De elect., Venerabilem</i> , 1.6.34	165
Electus in archiepiscopum et confirmatus potest mandare episcopo suffraganeo suo quod consecret alium episcopum suae jurisdictionis, <i>De elect., Suffraganeis</i> , 1.6.11	120
Electionis forma, <i>De elect., Cum terra</i> , 1.6.14; et <i>Quia propter</i> , 1.6.42	121 179
Electus cassari potest propter administrationem ante confirmationem suam, <i>De elect., Qualiter</i> , 1.6.17; et <i>Bonae memoriae</i> no. 1, 1.6.23	126 138
Electio debet esse de proprio gremio, si sit idoneus, <i>De elect., Cum inter canonicos</i> , 1.6.21	134
In electionibus valet consuetudo, <i>De elect., Cum terra</i> , 1.6.14	121

Electionis jure privatur et beneficio indignum scienter eligens, <i>De elect., Per inquisitionem</i> , 1.6.26	148
Electior remotus potest constituere procuratorem, <i>De elect., Congregato</i> , 1.6.55; et <i>Scriptum</i> , 1.6.40	195 174
Circa electionem simoniacam an archiepiscopus dispenset, et qualiter, habes <i>De elect., Si alicujus electionem</i> , 1.6.59	209
Electio non valet si absentes non vocentur, qui debent et possunt electioni interesse, <i>De elect., Quod sicut</i> , 1.6.28	151
Electi electionibus consentiant, <i>De elect., Bonae memoriae</i> no. 1, 1.6.23	138
Electionibus duabus per dissensum capituli factis neutra illarum valet, <i>De elect., Auditis</i> , 1.6.29	154
Persona electi in via electionis non auget numerum eligentium, <i>De elect., Cumana</i> , 1.6.50; et <i>Cum in jure</i> , 1.6.33; sed [contra] in via compromissi	190 164
Eligere prohibiti a Papa, si non postulent electores, currit eis tempus propter negligentiam, <i>De elect., His quibus</i> , 1.6.60	210
Eligentium numerus multum excedens praefertur dignitati eligentium, <i>De elect., Dudum</i> no. 1, 1.6.22	136
Eligere non possunt excommunicati majori excommunicatione, <i>De elect., Illa quotidiana</i> , 1.6.39	173
Si electores intra sex menses non elegerint, carent ea vice potestate eligendi, et proximus superior providebit de praelato vel episcopo, <i>De elect., Ne pro defectu</i> , 1.6.41	177
Electi examinatio, et electio pertinet ad confirmatorem, <i>De elect., Nihil est</i> , 1.6.44	183
Circa electi confirmationem expensae factae reddantur de bonis episcopatus, <i>De elect., Ut praeteritae</i> , 1.6.45	186
Ad electionem possunt admitti de quibus dubitatur an de gremio sint, cum protestatione, <i>De elect., Cumana</i> , 1.6.50	190
Electores possunt consilium requirere ab his qui non sunt de gremio, <i>De elect., Cum in veteri</i> , 1.6.52	193
Electum cassat multitudo dignitatum sine dispensatione Papae, <i>De elect., Dudum</i> no. 1, 1.6.22; et <i>Dudum</i> no. 2, 1.6.54	136 196
Cum electores omnes dilinquant in eligendo, superior providebit, <i>De elect., Cum Vintoniensis</i> , 1.6.25	146
Electo nullum jus acquiritur per nominationem, <i>De</i>	151

<i>elect., Quod sicut, 1.6.28</i>	
Ad electionem impediendam appellatio per laicum patronum facta in ecclesia collegiata non valet, <i>De elect., Quod sicut, 1.6.28</i>	151
Electio quae nulla est, ex postfacto non conualescit, <i>De elect., Auditis, 1.6.29</i>	154
Electo indigno scienter electores potestate eligendi priventur, et a beneficio per triennium suspendatur: et si a majori parte eligitur, ad minorem partem devoluitur electio, <i>De elect., Cum Vintoniensis, 1.6.25; et De postul. prael., Gratum, 1.5.2</i>	146 100
Electio episcopi in archiepiscopum cassatur, quia episcopus debet postulari, <i>De postul. prael., Gratum, 1.5.2</i>	100
In electione Papae absentes Cardinales ultra decem dies non expectentur. Grego. in <i>Novellis</i> . sed praesentes eligant, <i>De electio., Ubi periculum, Sext 1.6.3</i>	Sext
Ad electionem admittuntur etiam infirmi: si recedunt, remanentes eligunt post decem dies, advenientes etiam post infirmitatem re integra admitti possunt, <i>De electio., Ubi periculum, Sext 1.6.3</i>	Sext
Electio Papae sit in loco ubi decessit alius, alioquin in proxima civitate non interdicta, <i>De electio., Ubi periculum, Sext 1.6.3</i>	Sext
In electionis praejudicium omnis pactio vel juramentum factum cassum est, <i>De electio., Ubi periculum, Sext 1.6.3</i>	Sext
Pro electione etiam debent includi et arctari Cardinales, et alia multa habentur, <i>De electio., Ubi periculum, Sext 1.6.3</i>	Sext
Eligens aliquem gratia singularis commodi, ex hoc non privatur jure eligendi, Grego., <i>De elect., Perpetuo, 1.6.7</i>	Sext
Electioni se opposcentes sive postulationi sive provisioni appellantes coram personis authenticis instrumento publico seu litteris expriment quod objiciunt in electionis formam, vel personam electam. Greg. in <i>Novellis</i> , <i>De elect., Ut circa, Sext 1.6.4</i>	Sext
Contra electum possunt objici antiqua de novo percepta, facto super hoc juramento, <i>De elect., Ut circa, Sext 1.6.4</i>	Sext
Et si facto juramento objecta probare non possunt, a	Sext

	potestate opponendi cadant, nisi de novo aliquid commiserint, <i>De elect., Ut circa, Sext</i> 1.6.4	
	Electus non debet esse oeconomus vel procurator ecclesiae in spiritualibus vel temporalibus in toto vel in parte per se vel per alium, alioquin cadat ab electione, <i>De elect., Avaritiae, Sext</i> 1.6.5	Sext
	Electus requisitus ab electoribus si intra mensem non consenserit electioni, cadat a jure electionis, nisi consensus electi dependeat a superiori, qui si non concedat, procedant ad electionem electores, <i>De elect., Quam sit, Sext</i> 1.6.6	Sext
	Electus si intra tres menses non petierit confirmationem post consensum, ab electione cadat, nisi legitime fuerit impeditus, <i>De elect., Quam sit, Sext</i> 1.6.6, in fine	Sext
	Electio ab electoribus non potest impugnari post consensum, nisi de novo improbitatem aliquam percipiant in electo, vel de novo commiserit, Grego., <i>De elect., Nulli, Sext</i> 1.6.8	Sext
EPISCOPUS	Episcopus in minoribus criminibus cum clerico dispensare potest, <i>De judi., At si clerici, 2.1.4</i>	523
	Episcopus potest revocare quod antecessor alienavit indebite, <i>De in integ. restit., Perquisivit, 1.41.1</i>	486
	Episcopi procurent quod frequens predicatio sit in dioecesibus suis, <i>De of. jud. ord., Inter caetera, 1.31.15</i>	414
	Episcopus non potest diminuere beneficium clerici sine consensu, <i>De exces. prael., Ad haec, 5.31.2</i>	1781
	Episcopi in publico semper debent uti lineis, nisi sint religiosi, <i>De vita et honesta. cler., Clerici officia, 3.1.15</i>	999
	Episcopus non potest sibi vindicare res ecclesie, <i>De censi. et exact., Prohibemus, 3.39.7</i>	1342
	Episcopus potest delegare collationem beneficiorum, <i>De conces. praeb., Constitutus, 3.8.11</i>	1082
	Episcoporum translationes ad Papam solum pertinent, <i>De transl. epi., Cum ex illo, 1.7.1</i>	211
	Episcopus absolvere potest ubicumque conditor canonis sibi absolutionem non reservavit, <i>De sent. excom., Nuper, 5.9.29</i>	1897
	Ab episcopatu removetur quis propter illiteraturam, <i>De aeta. et quali. et ordi. pref., Quamvis, 1.14.15</i>	275
	Episcopi consecratio per archiepiscopum impeditum committi potest alteri, <i>De offic. ordi., Quod</i>	405

<i>sedem</i> , 1.31.10	
Episcopi duo simul esse non possunt in uno loco et dioecesi, <i>De offic. ordi.</i> , <i>Quoniam in plerisque</i> , 1.31.14	413
Episcopus ad aliam dignitatem sine licentia Papae transire non potest, <i>De transl. epi.</i> , <i>Licet</i> , 1.7.4	218
Episcopus non potest alienare res ecclesiae sine consensu capituli, <i>De his quae fi. a praela. sine consensu</i> , <i>Irrita</i> , 3.10.1	1091
Episcopus nihil juris habet in monachis nisi causa disciplinae, <i>De sta.mon.</i> , <i>Theodosius</i> , 3.35.1	1290
Episcopus tenetur esse sacerdos, <i>De exces. praela.</i> , <i>Ex litteris</i> , 5.31.10	1786
Episcopi tempore interdicti generalis possunt divina officia celebrare, excommunicatis et interdictis exclusis, nisi hoc ipsum eis specialiter interdicatur, vel causam dederint interdicti, <i>De privi. et exces. privi.</i> , <i>Quod nonnullis</i> , 5.33.25	1827
Episcopus jus patronatus habens in alio episcopatu debet praesentare personam idoneam, et praesentatus debet admitti, <i>De jurepatronat.</i> , <i>Suggestum</i> , 3.38.20	1327
Episcopus potest esse abbas in monasterio, <i>De judi.</i> , <i>Causam</i> , 2.1.9	528
Episcopus si vult novam dignitatem creare, debet ei in redditibus providere, <i>De consue.</i> , <i>Quanto</i> , 1.4.4	87
Episcopus ratione persecutionis vel infirmitatis intrans religionem cessantibus praedictis potest resurgere ad episcopatum, <i>De renunt.</i> , <i>Post translationem</i> , 1.9.11	238
Episcopus clericis ordinatis ab eo indigentibus provideat, vel sustentet eos, <i>De praeb. et digni.</i> , <i>Cum secundum</i> , 3.5.16	1034
Episcopo aegroto nolente cedere dandus est adiutor, <i>De cler. aegro.</i> , <i>Ex parte</i> , 3.6.5	1062
Episcopus potest detinere proventus alicujus dignitatis vel beneficia, si sua ecclesia est onerata, <i>Ut eccle. bene. sine dimi. conser. Ut nostrum</i> , 3.12.1	1104
Episcopus potest infeudare terram alteri ratione beneficii sibi collati, <i>De dona.</i> , <i>Per tuas</i> , 3.24.5	1158
Ad episcopum pertinet de domibus religiosis disponere, <i>De reli. domi.</i> , <i>De xenodochiis</i> , 3.36.3	1304
Episcopus potest committere inferiori quae sunt jurisdictionis, non quae sunt ordinis, <i>De consec. eccle.</i> , <i>Aqua benedicta</i> , 3.40.9	1362

	Episcopus praesens et consentiens iudicio mortis est amovendus, <i>De exces. prael., Ex litteris</i> , 5.31.10	1786
	Episcopus non confert ecclesiam religiosis, nec augere potest pensiones sine consensu capituli sui vel Papae, <i>De his quae si. a prael., Pastoralis</i> , 3.10.9	1098
	Episcopus non potest habere personatum vel dignitatem in alia ecclesia, <i>De conces. praeb., Post electionem</i> , 3.8.7	1076
	Episcopus potest ex causa clericum capere, et ligare, <i>De appel., Dilectis</i> , 2.28.55	953
	Episcopus vices suas sub annuo censu non committat, <i>Ne prael. vic. suas., Querelam no. 2</i> , 5.4.3	1648
	Ad episcopum pertinet de cura animarum investigare, <i>Greg. in Novel., De ver. signi., Sicut nobis</i> , <i>Sext</i> 5.12.5	Sext
	Episcopus debet servare sententiam latam a subdito, <i>De offic. judi. ordi., Cum ab ecclesiarum</i> , 1.31.3	398
ERROR	Error facti nulli nocet negotio non definito, <i>De confes., Ex parte abbatis</i> , 2.18.3	679
EUCCHARISTIA	Eucharistia in fine paenitenti non denegatur, <i>De sepult., Parochiano</i> , 3.28.13	1106
	Nec etiam tempore interdicti, <i>De paeni. et remis., Quod in te</i> , 5.38.11	1870
	Eucharistia ad minus semel in Pascha accipiatur, nisi de consilio sacerdotis quis abstineat, <i>De paeni. et remis., Omnis utriusque sexus</i> , 5.38.12	1871
EVICTARE	Evictare quando nequit emptor de evictione agere, <i>De empt. et vend., Si venditori</i> , 3.17.7	1127
EXAMINATIO	Examinatio ad eum pertinet ad quem confirmatio, <i>De elect., Venerabilem</i> , 1.6.34	165
	Examinari debet postulatio sicut et electio, <i>De transl., Licet</i> , 1.7.4	218
	Examinatio a non suo iudice non valet, <i>De elec., Bonae memoriae no. 1</i> , 1.6.23	138
	Examinanda sunt miracula per testes, et qualiter, <i>De rescrip., Venerabili</i> , 2.20.52	753
EXCEPTIO	Exceptio probari debet, <i>De judi., Exhibita</i> , 2.1.19	537
	Contra exceptionem doli datur doli replicatio, <i>De adul., Intelleximus</i> , 5.16.6	1723
	Exceptio falsi procuratoris et ante et post sententiam admitti potest, <i>De procur., In nostra</i> , 1.38.4	461
	Similiter de litteris falsis, <i>De exce., Cum venerabilis</i> , 2.25.6	840
	Excipiens contra electum jurabit quod non faciat	160

	malitiose, <i>De elect., Cum dilectus</i> , 1.6.32	
	Non excipiens semel, de caetero excipere non valet, unde citius perditur exceptio quam actio, <i>De offi. deleg., Insinuante</i> , 1.29.25	352
	Ad excipiendum certum tempus detur reo, ultra quod non auditur nisi aliquid de novo emergerit, <i>De exce., Pastoralis</i> , 2.25.4	837
	Exceptio excommunicationis in qualibet parte litis potest opponi, <i>De excep., Exceptionem excommunicationis</i> , 2.25.12	850
	Exceptio excommunicationis publicae repellit iudicem ab officio suo, <i>De excep., Exceptionem excommunicationis</i> , 2.25.12	850
	De exceptione peremptoria sive incidenti non pronuntiatur, sed super principali, <i>De ordi. cog., Intelleximus</i> , 2.10.1	600
	Si excipitur crimen contra testem, a testimonio repellitur, <i>De or. cog., cum dilectus</i> , 2.10.2	601
	Si excipitur defectus natalium quantum ad successionem, primo debet terminari, <i>De or. cog., Tuam</i> , 2.10.4	604
	Exceptio nulla est cum quis alteri opponit in quo ipse culpabilis est, <i>De exce., Cum ecclesiasticae</i> , 2.25.3	836
	Exceptio contra testem probetur ante prolationem sententiae, <i>De exce., Denique</i> , 2.25.1	834
	Exceptionem novam proponens jurabit se noviter illam percepisse, <i>De exce., Pastoralis</i> , 2.25.4	837
	Exceptio de iudice suspecto admittitur, <i>De exce., Cum inter priorem</i> , 2.25.5	838
	Exceptio de culpa non impedit quominus negotia ecclesiae suae quis prosequatur, <i>De exce., Dilecti filii</i> , 2.25.8; et <i>Apostolicae</i> , 2.25.9	845
	Exceptionem causa protelandae litis defendere proponens, si defecerit in probatione, in expensis punitur, <i>De do. et contu., Finem litibus</i> , 2.14.5	653
	Exceptio de citatione ultra duas dietas valet, <i>De excep., Olim</i> , 2.25.7	844
EXCOMMUNICATIO	Excommunicatus est dans auctoritatem vel non prohibens cum potest in percussione clerici, <i>De sen. excom., Quantae</i> , 5.39.47	1918
	Sub excommunicationis poena prohibitus vel sub interminatione anathematis si contra hoc fecerit, non est propter hoc excommunicatus, <i>De jurepatronatus, Relatum</i> , 3.38.21	1328
	Ab excommunicato domino liberantur servi si post tertiam admonitionem noluerit satisfacere, <i>De poenis</i> ,	1862

<i>Gravem</i> , 5.38.13	
Excommunicatus non vitans excommunicatos peccat, <i>De cle. excom., Illud Dominus</i> , 5.37.5	1768
Excommunicato non debet beneficium ecclesiasticum conferri, nec illud potest sine dispensatione retinere, <i>De cle. excom., Postulastis</i> , 5.37.7	1770
Excommunicato iudice gerens vices ejus non est excommunicatus propter hoc, nisi participet ei in crimine, <i>De off. vic., Romana</i> , <i>Sext</i> 1.13.1	Sext
Excommunicatio major lata non praemissa admonitione in participantibus cum excommunicatis non tenet, <i>Inno. in Novel., De sen. excommun., Statuimus</i> , <i>Sext</i> 5.11.3	Sext
Excommunicans sine trina admonitione etiam si justa sit sententia, per unum mensem ab ingressu ecclesiae noverit se suspensum, <i>De senten. excom., Sacro</i> , 5.39.48	1920
Excommunicati sunt clericos vel religiosos capientes sine laesione, <i>De sen. excom., Nuper</i> , 5.9.29	1897
Excommunicare potest abbas vel prior monachos suos, <i>De majo. et obedie., Cum in ecclesiis</i> , 1.33.10	429
Excommunicatus potest amplius et saepius excommunicari, <i>De Judaeis et Sarra., Ita quorundam</i> , 5.6.6	1657
Ab excommunicatis potest peti debitum licite, <i>De sen. excom., Inter alia</i> , 5.39.31	1900
Ab excommunicatis possunt emi necessaria a transeuntibus per terras eorum, <i>De sen. excom., Si vere</i> , 5.39.34	1905
Excommunicatus potest conveniri, sed debet per alium respondere, <i>De judic., Intelleximus</i> , 2.1.7	527
Excommunicationis sententia debet esse manifesta et publica, <i>De sen. excom., Per tuas</i> , 5.39.40	1910
Excommunicatus scienter ordines suspiciens deponitur in perpetuum si est saecularis, <i>De sen. excom., Cum illorum</i> , 5.39.32	1902
Excommunicatus absolvi contemnens nec vetera beneficia potest retinere, nec nova acquirere ante absolutionem, <i>De aeta. et quali., Cum bonae</i> , 1.14.8	269
Excommunicatio minor non impedit executionem officii, <i>De cle. excom., Si celebrat</i> , 5.27.10	1774
Excommunicatio debet fieri in scriptis, et non faciens est suspensus ipso facto; idem est de suspensione interdicti; et est suspensus per mensem ab ingressu ecclesiae, <i>De sen. excom., Cum</i>	Sext

<i>medicinalis, Sext 5.11.1</i>	
Excommunicatio generaliter sive specialiter non debet fieri sine praemonitione, <i>De sen. excom., Romana, Sext 5.11.5</i>	Sext
Excommunicationis, interdicti et suspensionis sententia non ligantur episcopi, nisi de eis fiat mentio specialis, <i>De sen. excom., Quia Periculosum, Sext 5.11.4</i>	Sext
Excommunicatio post appellationem lata verbo vel facto non tenet, <i>De appell., Dilecti filii no. 1, 2.38.1</i>	905
Excommunicato subtrahitur beneficium si non vult petere absolutionem, <i>De appell., Pastoralis, 2.28.53</i>	948
Excommunicato communicans quando excomunicatur, et quando non, <i>De his quae vi metusve causa siunt, Sacris, 1.40.5</i>	483
Excommunicatio ligat etiam admonitione non praemissa, <i>De sen. exc., Sacro, 5.39.48</i>	1920
Excommunicatus potest appellationem prosequi, et litteras impetrare, <i>De appell., Pervenit no. 1, 2.38.13</i>	914
Excommunicatus de dubio semper debet vitari, quia praesumitur semper pro iudice, <i>De sen. exco., Per tuas, 5.39.40</i>	1910
Excommunicatus in duobus casibus auditur ante absolutionem, <i>De sen. exco., Per tuas, 5.39.40</i>	1910
Sed non est audiendus nisi absolvatur petendo, <i>De sen. exco., Per tuas, 5.39.40</i>	1910
Excommunicationis exceptio repellit agentem, <i>De offi. dele., Prudentiam, 1.29.21</i>	342
Excommunicatus ad osculum Papae receptus praesumitur absolutus, <i>De privile., Cum olim, 5.33.12</i>	1812
Excommunicati testificari non possunt, <i>De test., Veniens, 2.20.10</i>	709
Excommunicatus potest quis denuntiari post mortem, <i>De haereticis., Si quis, 5.7.5</i>	1670
Excommunicato si Papa scribat, non est propter hoc absolutus, <i>De sent. excom., Si aliquando, 5.39.41</i>	1914
Excommunicationis sententia suspenditur per appellationem, <i>De sent. excom., Contingit no. 2, 5.39.45</i>	1917
Excommunicatus contrahere potest: licet alia sacramenta non recipiat, <i>Qui cleri. vel vo. matri. contra. pos., De diacono, 4.5.1</i>	1471
Excommunicationis causas dolose subiciens non absolvitur, <i>De offi. judi., Ex parte, 1.31.5</i>	400
Post excommunicationem concubinae clericus ei se commiscens est excommunicatus eadem	1928

excommunicatione, <i>De sen. excom., Si concubinae</i> , 5.39.55	
Excommunicato participans non admittitur ad ipsum denuntiandum, <i>De sen. excom., In praesentia</i> , 5.39.46	1918
Excommunicatur dominus propter contumaciam procuratoris, si sciens non purgaverit, <i>Ut lit. conte., Ad hoc Deus</i> , 2.6.1	567
Excommunicatus notorius etiam si appellat vitandus est, <i>De appel., Pervenit no. 1</i> , 2.28.13	914
Excommunicato communicans non potest ei excommunicationem objicere, <i>De sent. excom., In praesentia</i> , 5.39.46	1918
Excommunicatus pro debitis absolvitur si est impotens ad solvendum, praestita cautione quod solvat cum potest, <i>De solv., Odoardus</i> , 3.23.3	1154
Excommunicatis potest praedicari, et possunt ad bonum et ad correctionem admoneri, <i>De sen. exc., Responso</i> , 5.39.43	1915
Excommunicatus non debet absolvi sine consensu excommunicatoris, <i>De offi. jud. ordi., Cum ab ecclesiarum</i> , 1.31.3	398
Excommunicatus publicus non debet ad dignitatem laicalem eligi, <i>De ele., Venerabilem</i> , 1.6.34	165
Excommunicatus pro injectione manuum auditor appellans, <i>De appel., Pervenit no. 1</i> , 2.28.13	914
Excommunicatus a delegato non potest absolvi nisi a Papa vel ab eo qui succedit delegato in onere et honore, nisi in mortis articulo, <i>De offi. jud. ordi., Pastoralis</i> , 1.31.11	406
Excommunicationem debet quis potius sustinere, quam uxori contra conscientiam debitum reddere, quae non est vere uxor, <i>De sen. excom., Inquisitioni</i> , 5.39.45	1916
Excommunicatio potest sub conditione ferre, <i>De appel., Praeterea no. 2</i> , 2.28.40	931
Excommunicatus publice non potest iudex esse, <i>De excep., Exceptionem</i> , 5.33.5, in finali; et <i>De sent. et re judi., Ad probandum</i> , 2.27.24	850 902
Excommunicatus debet ab omnibus etiam privilegiatis vitare, <i>De privile., Cum et plantare</i> , 5.33.3	1804
Excommunicatus in coemeterio sepultus, debet exhumari et ejici, <i>De privile., Ad haec</i> , 5.33.5; et <i>De sepul., Sacris</i> , 3.28.12	1806 1208
Excommunicari non possunt Cluniacenses, <i>Ab ordinariis. de privil., Quanto amplius</i> , 5.33.26	1829

Excommunicato non possunt aliqui communicare ratione alicujus privilegii, <i>De sen. excommuni., Nulli,</i> 5.39.8	1881
Excommunicatus si quis sit pluribus de causis, una tacita, non valet absolutio sibi facta, <i>De sen. excommuni., Cum pro causa,</i> 5.39.27	1894
Excommunicatus publice non admittitur ad accusandum, <i>De accu., Olim,</i> 5.1.26	1601
Excommunicatis a Papa communicans, ab ipso solo est absolvendus, <i>De senten. excom., Significavit,</i> 5.39.18	1888
Excommunicato domino potest familia communicare, <i>De senten. excom., Inter alia,</i> 5.39.31; et <i>Si vere,</i> 5.39.34	1900 1905
Excommunicato potest communicare uxor et liberi, <i>De senten. excom., Quod in dubiis,</i> 5.39.30	1900
Excommunicato in iis quae sunt de ejus correctione communicans, non est excommunicatus, licet alia verba interponat, <i>De senten. excom., Cum voluntate,</i> 5.39.54	1927
Excommunicatis possunt praedicatores communicare ab eis eleemosynas recipiendo, maxime si aliud non habent, <i>De senten. excom., Cum voluntate,</i> 5.39.54	1927
Excommunicationis absolutio vel interdicti per vim et metum extorta non tenet et compulsores sunt excommunicati ipso facto, <i>De iis quae vi met. causa, Absolutionis, Sext</i> 1.20.1	Sext
Excommunicati sunt ipso facto molestantes qui electionem vel beneficiorum collationem secundum eorum petitionem non fecerunt, <i>De elect., Sciant, Sext</i> 1.6.12	Sext
Excommunicati sunt ipso facto principes vel alii dantes licentiam occidendi vel male tractandi illos qui proferunt et divulgant sententiam excommunicationis, suspensionis, sive interdicti contra ipsos, nisi re integra intra octo dies sententiam revocaverint, vel res ablatas propter hoc restituerint, excommunicationis sententiam incurrunt, in qua si permanserint intra duos menses, non possunt absolvi nisi per Papam, <i>De sen. exco., Quicumque, Sext</i> 5.11.11	Sext
Excommunicatis participantes, qua minor tatum excommunicatio incurritur, post admonitionem generaliter factam majorem excommunicationem non incurrunt, nisi iudex aliis rite servatis eos qui	Sext

	monentur exprimat nominatim, <i>De sen. exco., Statuimus, Sext 5.11.3</i>	
	Ante excommunicationem iudices sive una sive tribus admonitionibus utantur, sive una pro omnibus, semper faciat aliqua intervalla aliquorum dierum, <i>De sen. exco., Constitutionem, Sext 5.11.9</i>	Sext
	Excommunicatus pauper absolvatur ab episcopo, <i>De sen. exc. in, Praesentia, 5.39.46</i>	1918
EXEMPTA	Exemptae non sunt omnes ecclesiae Papae censuales a subiectione episcoporum, nisi privilegia monstrent exemptionis, <i>De privi., Recepimus, 5.33.8</i>	1808
	Exemptus quantuncunq; ratione delicti vel contractus potest coram dioecetano conveniri, nisi locus ubi delictum est commissum, sit exemptus, <i>De privi., Volentes, Sext 5.7.1</i>	Sext
	Exemptus exemptum non potest compellere ad aliam dioecesim ubi crimen commissum sit, ad respondendum, <i>De privi., Volentes, Sext 5.7.1</i>	Sext
	Quando Papa dicit, recipimus te vel vos in silios ecclesiae Romanae: ex hoc non sunt exempti tales, sed quod nec excommunicari nec interdicti vel suspendi valent a quocunq; nisi a Papa vel ejus legat, <i>De verb. signi., Veniens, Sext 5.12.1</i>	Sext
	Exemptus in capite, ratione membrorum veniat ad synodum, <i>De privi., Ex ore, 5.33.17</i>	1820
	Exempti a dioecetano puniri non debent, <i>De sup. negli. praela., Sicut nobis, 1.10.2</i>	246
	Exemptio tenet in ecclesia inobediente, <i>De major. et obe., Inter quatuor, 1.33.8</i>	428
	Exemptionis causa absolutus potest conveniri alia de causa, <i>De causa posses. et proprie., In causa, 2.12.8</i>	620
	Exemptus non est quis licet habeat litteras protectionis a Papa, <i>De privi., Ex parte no. 2, 5.33.18</i>	1822
EXECUTIO	Executores debent compelli ad exequendum, <i>De testamen., Joannes, 3.26.19</i>	1193
	Exequi quis ordinem non potest post homicidium et simoniam in ordine commissam, etiam peracta paenitentia, <i>De accu., Inquisitionis, 5.1.21</i>	1590
	Executio sententiae, si alicui facit praejudicium, non exequi mandatur quousque ille doceat de jure suo, <i>De sen. et re judic., Cum super, 2.27.17</i>	890
	Executori debent litterae exhiberi, <i>De rescrip., Cum contingat, 1.3.24</i>	59
	Executio de beneficiis privandis fiet per episcopum in	552

	cujus dioecesi est beneficiatus privandus, non ubi delinquitur, <i>De foro compe., Postulasti</i> , 2.2.14	
EXILIUM	Exilii poena potest per judicem ecclesiasticum infligi, <i>De crimi. fal., Ad audientiam</i> , 5.20.3	1747
EXPENSAS	Expensas honestas potest iudex petere a partibus, <i>De vita et hone. cler., Cum ab omni</i> , 3.1.9	995
	In expensis condemnatus, in necessariis condemnatur, <i>De eo qui mit. in pos., Cum venissent</i> , 2.15.3	667
	In expensis condemnatur qui illicite tenuit possessionem post restitutionem possessionis, <i>De sequestra. pos., Ad hoc</i> , 2.17.1	674
	In expensis condemnatur qui temere aliquem trahit ad iudicium, <i>De dolo et contum., Ex litteris</i> , 2.14.2	648
	In expensis condemnatur qui appellationem non prosequitur, <i>De appel., Reprehensibilis</i> , 2.28.26; <i>De appel., Cordi, Sext</i> 2.15.1	923 Sext
	Condemnatur etiam in expensis qui non probat formam electionis, <i>De dolo et contu., Eum qui, Sext</i> 2.6.2	Sext
	In expensis condemnatur qui in quarta productione testium defecerit, <i>De testib., Ultra tertiam</i> , 2.20.55	756
	In expensis condemnatur si quis litteras falsas impetravit, et occasione earum facit expensas, <i>De rescrip., Caeterum</i> , 1.3.3	33
	In expensis condemnatur si quis irrationabiliter appellavit, <i>De appel., Ut debitus</i> , 2.28.59	960
	In expensis condemnatur cum contumax adversarius non venit ad iudicium tempore contumaciae, <i>De do. et contu., Cum dilecti</i> , 2.14.6	655
	Expensae factae circa electionem sede vacante, de bonis dignitatis fient, non capituli, sed praedecessoris, <i>De elect. et elect. pot., Ut praeteritae</i> , 1.6.45	186
F		
FACTUM	Factum legitime non cassatur licet ad statum venerit a quo incipere non potuit, <i>De jure patronatus, Consultationibus</i> , 3.37.19	1326
	Factum notorium non requirit ordinem juris, <i>De testib., Super eo</i> No. 1; <i>De fil. presby, Quoniam</i> , 1.17.10	288
	Contra factum proprium potest quis venire, <i>De elect., Nosti</i> , 1.6.9	118
	Facere intelligitur cujus auctoritate sit, <i>De sent. excom., Ut famae</i> , 5.39.35	1906
	Facti causa magis confideranda quam factum, <i>De homi., Sicut dignum</i> , 5.12.6	1698
	De facto ducere est magis quam fidem dare, <i>De eo qui</i>	1481

	<i>duxit in matri. quam pol. per adul., Cum haberet,</i> 4.7.5	
FACILITAS	Facilitas veniae incentium praebet delinquendi, <i>De vi. et hone. cler., Ut clericorum,</i> 3.1.13	997
FACULTATES	Facultatibus crescentibus crescere potest numerus canonicorum, <i>De consti., Cum M. Ferrariensis,</i> 1.2.9	22
FALSUM	Falsidicus testis tribus obnoxius est, <i>De crimine fal., Falsidicus,</i> 5.20.1	1746
	Per falsas litteras iurisdictio non datur, <i>De crimine fal., Super eo,</i> 5.20.2	1746
	Per falsas litteras lata sententia non tenet, <i>De crimine fal., Super eo,</i> 5.20.2	1746
	A falso procuratore factum non tenet, <i>De procur., Alia,</i> 1.38.1	457
	Falsae litterae Papales quot modis cognoscantur, <i>De crimine falsi., Licet ad regimen,</i> 5.20.5	1749
	Falsis litteris utens non est culpandus, cognita falsitate, si post non utitur eis, <i>De crimine falsi., Dura saepe,</i> 5.20.4	1747
	Falsificator litterarum capituli scribendo a majori parte cum sit minor, suspenditur ab officio et beneficio, <i>De testi., Tam litteris,</i> 2.20.33	728
	Falsarii cum fautoribus et defensoribus sunt ipso jure excommunicati, <i>De crimine fal., Ad Falsariorum,</i> 5.20.7	1751
	Falsarii litterarum Papae nisi ab ipso vel de ejus mandato absolvi non possunt, nisi in morte, <i>De crimine fal., Dura saepe,</i> 5.20.4	1747
	Contra falsitatem qualiter proceditur, <i>De verb. signi., Novimus,</i> 5.40.27	1953
FAMA	Fama plus valet quam testimonium unius, <i>De consan. et affi., Super eo,</i> 4.14.2	1508
	Fama in probationibus attendenda est, <i>De proba., Cum causam,</i> 2.19.13	698
	Fama approbat matrimonium, illa scilicet quae praesumptio violenta, <i>De praesump., Illud,</i> 2.23.11	789
	De fama electi testes sunt cogendi, <i>De test. cogen., Praeterea,</i> 2.21.7	762
	Fama sola non sufficit ad condemnandum, cum testibus sit iudicandum, <i>De coha. cler. et mulie., Tua nos,</i> 3.2.8	1006
FAMILIA	Familia communicans cum patrefamilias excommunicato excusatur, nisi in crimine sibi communicet, quia tunc non excusatur, <i>De sent. excom., Si vere,</i>	1905

	5.39.34	
FAVOR	Favor, vel gratia, sive odium loco pretii succedit, <i>De simo., Nemo</i> , 5.3.14	1612
	Favor vel gratia in beneficiis conferendis vel auferendis attendi non debet, <i>De praeben., Grave</i> , 3.5.29	1051
FESTA	Festis diebus neque juramenta praestari, neque pro pace jurari, neque placita ad poenam sanguinis debent fieri, <i>De feriis, Omnes</i> , 2.9.1	595
	Festis diebus licet operari causa necessitatis, <i>De feriis, Licet</i> , 2.9.3	596
	Festa sanctorum sunt veneranda secundum consuetudinem terrae, <i>De feriis, Quoniam in parte</i> , 2.9.2	595
	In festis non sunt causae audiendae, nec debet sententia dari, neque processus partibus etiam consentientibus valet, nisi, etc., <i>De feriis, Conquestus</i> , 2.9.5	598
	Festa secularia in ecclesia non siant, <i>De vita et ho. cler., Cum decorem</i> , 3.1.2	997
FEUDUM	Feudi causa quando per iudicem ecclesiasticum tractanda sit, <i>De foro. compe., Ex transmissa</i> , 2.2.6	544
	Infeudare non licet quemquam de novo, <i>De rebus ecclesiae, De feudis, Ex parte</i> , 3.20.2	1140
	Feudum in dotem dare nemo potest nisi sicut ipse tenuit, <i>De don., Nuper</i> , 4.20.6	1566
	Feudatarius quandiu fructus feudi non percipit, non tenetur servire, <i>De feudis, Insinuatione</i> , 3.4.2	1139
	De feudo decimae novalis non sunt usurpandae, licet antiquae sint concessae, <i>De decimis, Tua no. 1</i> , 3.30.25	1226
	Infeudare potest episcopus beneficium ecclesiae ratione obsequii praestiti, <i>De dona., Per tuas</i> , 3.24.5	1158
	Feudum ecclesiasticum non licet vendere laico sine consensu episcopi, <i>De foro competen., Verum quoniam</i> , 2.2.7	545
	Feuda post consilium non sunt alicui concedenda, <i>De feudis, Ex parte</i> , 3.20.2	1140
FIDES	Fidem non servanti non est fides servanda, <i>De iurejur., Sicut no. 1</i> , 2.24.13	805
	In fide peccans dimitti potest, sed neuter altero vivente cum alio contrahere potest, <i>De divor., De illa</i> , 4.19.6	1556
	Sine bona fide praescriptio non valet, <i>De praescr., Quoniam omne</i> , 2.26.20	874
	De fide pactionis et consensu, <i>De spon. duorum, Tua fraternitas</i> , 4.4.4	1464
	De fidei articulis, <i>De sum. trin., Firmiter</i> , 1.1.1	7

	De fide dubitationes ad Papam referantur, <i>De presb. non</i>	1391
	<i>bap., Veniens, 3.43.3</i>	
	Fides sacramenti valet, etsi desit sacramentum, in	1388
	necessitate, <i>De baptismo. et ejus effectu.,</i>	
	<i>Debitum, 3.42.4</i>	
	Fides data adultero de contrahendo post mortem viri,	1483
	impedit contrahendum, et dirimit contractum, <i>De</i>	
	<i>eo qui duxit in matrimon., Veniens, 4.7.7</i>	
	Contra fidem veniens punitur sicut contra juramentum, <i>De</i>	1148
	<i>fidejusso., Pervenit, 3.22.1</i>	
FIDEJUSSIO	Fidejussor tribus de causis agere potest contra eum pro	1152
	quo fides jussit, <i>De fidejus., Eum pro quo, 3.22.5</i>	
	Fidejussionibus clericus inserviens deponatur, <i>De</i>	1148
	<i>fidejussoribus, Pervenit, 3.22.1</i>	
	Fidejussorem debitor debet servare indemnem, <i>De</i>	1148
	<i>fidejussoribus, Pervenit, 3.22.1</i>	
	Fidejussor non potest esse religiosus, nisi de licentia	1151
	superioris, <i>De fidejussoribus., Quod quibusdam,</i>	
	<i>3.22.4</i>	
FILIUS	Filius sacerdotis in sacerdotio genitus non debet in	283
	ecclesia patris sui ministrare si sacerdos est, <i>De</i>	
	<i>filiis presbyt., Ad praesentiam, 1.16.2</i>	
	Filius immediate non potest succedere patri in beneficio,	284
	<i>De filiis presbyt., Conquerente, 1.16.4</i>	
	Filius legitimus et pater possunt simul esse in una	289
	ecclesia, <i>De filiis presbyt., Ad haec, 1.16.12</i>	
	Filius presbyteri ministrans potest partem beneficii	285
	retinere, <i>De filiis presbyt., Proposuit, 1.16.6</i>	
	Filius potest succedere patri in beneficio immediate, <i>De</i>	286
	<i>filiis presbyt., Ex transmissa, 1.16.7</i>	
	Filius potest succedere patri si fuerit temporalis vicarius,	286
	<i>De filiis presbyt., Constitutus, 1.16.8</i>	
	Filius patri succedere non potest per donationem laici, <i>De</i>	292
	<i>filiis presbyt., Nimis, 1.16.18</i>	
	Filius episcopi legitimus potest ad sacros ordines	289
	ascendere, et in una ecclesia cum patre	
	beneficium obtinere, <i>De filiis presbyt., Ad haec,</i>	
	<i>1.16.12</i>	
	Filius non erit vicarius in ecclesia, ubi pater immediate	288
	habuerit personatum ante, <i>De filiis presbyt., Ad</i>	
	<i>extirpandas, 1.16.11</i>	
	Filii legitimi non debent promoveri ad ordines in saeculo	283
	existentes, nec ad curas animarum vel praelaturas	
	sine dispensatione, <i>De filiis presbyt., Ut filii,</i>	
	<i>1.16.1</i>	
	Filii canonicorum non sint in eadem ecclesia cum patribus	290

	suis canonicis, <i>De si. presby., Cum decorem,</i> 1.16.5	
	Cum filio quod patri succedat immediate, non potest legatus dispensare, <i>De si. presby., Dilectus filius,</i> 1.16.17	291
	Filii liberae vel libertae in servitio redigi non debent, <i>De</i> <i>na. ex libero. vent., Indecens,</i> 4.10.1	1491
	Filios opprimentium poena, <i>De iis qui fil. oc., De</i> <i>infantibus,</i> 5.10.3	1693
	Super filiatione statur verbo eorum qui debent esse de cognitione, <i>Qui matrimo. ac. pos., Videtur nobis,</i> 4.18.3	1548
	Filius non potest revocare legitimam donationem patris, <i>De dona., Cum dilecti,</i> 3.24.6	1159
	Filius sequitur conditionem patris secundum legem provinciae, <i>De conjugio servorum, Licet,</i> 4.9.4	1489
	Filiastrum cognoscens, a marito debitum non petat, <i>De eo</i> <i>qui cog. cosanguin., Tuae fraternitatis,</i> 4.13.10	1506
	Filius fidei converso reddatur adultus, <i>De conver. infide.,</i> <i>Ex litteris,</i> 3.33.2	1276
	Filius adultus non potest cogi a patre ad contrahendum matrimonium, sed ad sponsalia contrahenda potest cogi non adultus, <i>De despon. impu., Tua</i> <i>fraternitas,</i> 4.2.1	1445
FORTUITUM	Fortuito factum et a casu non est imputandum, <i>De sent.</i> <i>excom., Si vero no. 1,</i> 5.39.3	1877
FRIGIDITAS	Frigiditas dirimit matrimonium contractum, ita tamen quod si cum alia contrahat, redeat ad primam, <i>De</i> <i>frigi. et male., Accepisti,</i> 4.15.1	1517
	Frigiditas naturalis per triennium probatur, et qualiter, <i>De</i> <i>frigi. et malefi., Laudabilem,</i> 4.15.5	1520
FRUCTUS	Fructuum possessio penes feudatarium est, et non penes dominum feudi, <i>De feudis, Insinuatione,</i> 3.20.1	1139
	Fructus pignoris computandi sunt in sortem, <i>De pig., Cum</i> <i>contra,</i> 3.21.6	1145
FUR	Fures auctoritate superioris possunt incarcerari, <i>De</i> <i>deposito, Gravis,</i> 3.16.1	1119
	Furibus ante mortem paenitentibus Eucharistia et sepultura non negatur, <i>De fur., Fures,</i> 3.18.2	1730
	Furem judicare tenetur quilibet, <i>De furtis, Qui cum fure,</i> 3.18.4	1731
	Furti conscius qui non indicat, est facti reus, <i>De furtis, Qui</i> <i>cum fure,</i> 3.18.4	1731
	Pro occisis in furto non est orandum, <i>De furtis., Fures,</i> 3.18.2	1730
	Furans causa necessitatis non est judicandus fur., <i>De</i> <i>fur.,</i>	1731

	<i>furtis., Si quis, 3.18.3</i>	
	Furans sacra promoveri potest, nisi sit infamis, <i>De furtis., Ex litteris, 3.18.5</i>	1731
FUTURA	Futura per verba contractum matrimonium copula sequente confirmatur, <i>Qui filii sint legi., Per tuas, 4.17.12</i>	1538
	Ad futurorum cautelam multa statuuntur, <i>De elect., Licet, 1.6.6</i>	113
G		
GENERALITAS	Generalitas extensa in litteris nocet, <i>De rescrip., Ad haec, 1.3.10</i>	38
	Generali per speciale derogatur, <i>De rescrip., Pastoralis, 1.3.14</i>	43
	Generalitatis ratione minores et viliores, et non majores, debent conveniri, <i>De rescrip., Sedes apostolica, 1.3.15</i>	46
	Generale indictum quod dicatur, <i>De verb. sig., Cum in partibus, 5.40.17</i>	1940
	Generalitas juris specificanda est, <i>De off. jud. or., Conquerente, 1.31.16</i>	415
GENITALIA	Genitalia sibi amputans non est promovendus fallit, <i>De corpo. vitia., Ex parte, 1.20.3</i>	300
GLADIUM	Gladio seculari utendum est ubi spiritualis non temetur, <i>De haer., Ad abolendam, 5.7.9</i>	1672
	Gladium materiale potest ecclesia invocare, <i>De homic., Postulasti, 5.12.21</i>	1714
GRAECI	Graeci a latinis non ordinentur, nec econverso, <i>De temp. ordi., Cum secundum, 1.11.9</i>	255
H		
HABITUS	Habitus susceptio impedit matrimonium contrahendum, sed dirimit contractum, <i>Qui cler. vel vo., Consuluit, 4.6.4</i>	1474
	Habitu monachalem portans vel deponat, vel monachus fiat, <i>De reg. et trans. ad relig., Ut clerici, 3.31.3</i>	1238
HAERES	Haeres voluntatem defuncti non complens cui assensit, perdit haereditatem, <i>De vo., Licet universis, 3.34.6</i>	1281
	Super haereditate litigatur coram iudice seculari, <i>Qui fi. sint legi., Lator praesentium, 4.17.5</i>	1533
	De haereditate se potest Papa intromittere, <i>Qui filii sint leg., Conquestus, 4.17.1</i>	1530
	Heres non potest conveniri per litteras contra praedecessorem impetratas ante citationem defuncti, <i>De rescrip., Significavet nobis, 1.3.36</i>	77

	Haeres sacerdotis ecclesia est, unde ei succedet, <i>De paen., Presbyteri</i> , 5.37.2	1856
	Haeres conveniri potest ut satisfaciat pro delicto defuncti, <i>De rap., In litteris</i> , 5.17.5	1728
	Sine haerede non decedit qui haeredem constituit ecclesiam, vel monasterium, <i>De proba., In praesentia</i> , 2.19.8	686
	Haeres punitur pro culpa defuncti, <i>De paen., Ad aures</i> , 5.37.10	1860
	Haeredem potest compellere episcopus ut impleat voluntatem testatoris, <i>De testa., Si haeredes</i> , 3.26.6	1172
HAERESIS	Haereticus succedere catholico haereditarie non debet, <i>De haereticis, Si Quis</i> , 5.7.5	1670
	Haereticorum damnantur scripturae, <i>De haere., Fraternitatis</i> , 5.7.4	1670
	Haereticorum receptatores etiam sunt excommunicati, et similiter ipsorum fautores, <i>De haere., Sicut ait</i> , 5.7.8	1671
	Ad haereses extirpandas debet jurare princeps, dummodo possit, <i>De haere., Excommunicamus no. 1</i> , 5.7.13	1680
	Haeretici nisi resipiscant, traduntur iudicio seculari, <i>De haere., Excommunicamus no. 2</i> , 5.7.15; et <i>Sicut ait</i> , 5.7.8	1686 1671
	Idem fiat si ad haeresim abjuratam redeant, quia tunc sine misericordia tradantur iudicio seculari, <i>De haere., Excommunicamus no. 2</i> , 5.7.15 [NB non sic dicit]	1686
	Haereticorum bona, nisi resipiscant, debent confiscari, <i>De haere., Vergentis</i> , 5.7.10	1675
	Haereticorum filii licet catholici exhaeredantur, <i>De haere., Vergentis</i> , 5.7.10	1675
	Haereticorum clericorum bona ad ecclesiam revertuntur, <i>De haere., Excommunicamus no. 1</i> , 5.7.13	1680
	Contra hereticos proceditur ex sola suspicione, <i>De haere., Excommunicamus no. 1</i> , 5.7.13	1680
	Haereticos extirpare nolens excommunicetur, <i>De haere., Excommunicamus no. 1</i> , 5.7.13	1680
	Hereticorum fautores si intra annum non satisfecerint, sint infames, <i>De haere., Excommunicamus no. 1</i> , 5.7.13	1680
	Haeresim nolens extirpare episcopus deponatur, <i>De haere., Excommunicamus no. 1</i> , 5.7.13	1680
	Haereticus clericus degradetur, et postea iudici seculari tradatur, <i>De haere., Excommunicamus no. 1</i> , 5.7.13	1680
	Ab haereticorum dominio absolvuntur qualitercunque eis	1680

	adstricti, <i>De haere., Excommunicamus</i> no. 1, 5.7.13, circa finem	
	Haereticus censetur qui juramento noluit se purgare, <i>De haereticis., Excommunicamus</i> no. 2, 5.7.15 [NB non sic dicit]	1686
	Haereticos extirpare pertinet ad episcopum, <i>De elect., In causis</i> , 1.6.30	156
	Haeretici cum suis fautoribus sunt excommunicati ipso facto et jure., <i>De sen. excom., Noverit</i> , 5.39.49	1923
HEREMITA	Heremita potest eligi in abbatem, <i>De elect., Cum monasterium</i> , 1.6.13	121
HOMICIDIUM	Homicidium potest committi actu et voluntate, <i>De homi., Dilectus filius</i> , 5.12.13	1705
	In homicidio casuali consideratur an dederit quis operam rei illicitae, <i>De homi., Dilectus filius</i> , 5.12.13	1705
	Homicidii causam praestantes in homicidio, pari poena sunt feriendi, <i>De homi., Sicut dignum</i> , 5.12.6	1698
	Homicidium quando non imputandum, <i>De homi., Continebatur</i> , 5.12.8; <i>Petrus</i> , 5.12.17; et <i>Quidam</i> , 5.12.25	1702 1708 1716
	Homicida non est medicus vel chirurgus si nihil omisit de contingentibus, et tamen moritur aegrotus, <i>De homi., Tua nos</i> , 5.12.19	1711
	Homicida non est dans causam abortioni quando conceptus non vivit, <i>De homi., Sicut ex litterarum</i> , 5.12.20	1713
	Qui homicidio interest, sed non percutit, potest promoveri, <i>De cle. percus., Praesentium</i> , 5.25.3	1763
	Homicidium casuale committens potest promoveri si adhibuit diligentiam debitam, <i>De homi., Lator</i> , 5.12.9	1703
	Homicidii dans occasionem inculpabilem potest in suo officio tolerari, <i>De homi., Dilectus filius</i> , 5.12.13; et <i>Significasti</i> , 5.12.16	1705 1707
	In homicidio casuali quae sint consideranda, <i>De homi., Ex litteris</i> no. 1, 5.12.14	1706
	Cum homicida non potest episcopus dispensare, <i>De cle. pug. in duel., Porro</i> , 5.14.1	1718
	Homicida reputatur conceptum mulieris, vel viri generationem, impediens, <i>De homi., Si aliquis</i> , 1.12.5	1698
	Homicidii poena punitur excitans alios ad pugnandum in bello injusto, <i>De poenis., Quod in dubiis</i> , 5.37.5	1857
	Homicidium quatuor modis committitur, <i>De cle. pug. in duel., Henricus</i> , 5.14.2	1719
	Cum homicida dispensat episcopus de beneficio habendo,	1719

	<i>De cle. pug. in duel., Henricus, 5.14.2</i>	
	De homicidio cum fama laborat, indicitur purgatio, <i>De homi., Ex litteris no. 1, 5.12.14</i>	1706
HONOR	Honor debetur clericis, et maxime praelatis, <i>De ma. et obed., Solitae, 1.33.6</i>	424
	In honore succedens, succedat et in onere, <i>De pign., Ex litteris, 3.1.5</i>	1144
HORA	Hora secundum quam iudex secundum canonem sententiare debet, <i>De offi. deleg., Consuluit, 1.29.24</i>	351
	Horae omnes possunt dici mane, praeter completorium, <i>De celebra. miss., Presbyter, 3.41.1</i>	1364
HOSPITALARII	Hospitalarii qui sint, notatur, <i>De privi., Cum et plantare, 5.33.3</i>	1804
I		
IDONEUS	Idoneus reputandus est quis donec probetur contrarium, <i>De praesump., Dudum, 3.23.16</i>	796
IGNORANTIA	Ignorantia non habet locum in iis quae publice fiunt, <i>Qui mat. accu. pos., Cum in tua, 4.18.6</i>	1550
	Ignorantia quando excusat, et quando non, <i>De homi., Presbyterum, 5.12.7; et De cog. spi., Si vir, 4.11.2; et De ord. ab epis., Cum clericis, 1.13.2</i>	1701 1492 263
	Ignoranti tempus non curret, <i>De sup. neg. praela., Licet, 1.10.3</i>	247
	Ignorantiam allegans, iuramentum praebet, <i>De sen. excom., Si vero no. 2, 5.39.4</i>	1878
ILLEGITIMI	Illegitimos solus Papa legitimat ad episcopatus, <i>De elect., Cum Vintoniensis, 1.6.25</i>	146
	Illegitimi parentibus succedere non debent, <i>Qui fil. sint legiti., Referente, 4.17.10</i>	1537
	Illegitimi reputantur in gradu vel statu probibito geniti, <i>De cland. despon., Cum inhibitio, 4.3.3</i>	1460
IMAGO	Imaginem Crucis vel beatae Mariae Virginis vel alterius sancti super terram vel inter spinas ponere sub gravi et dura sententia prohibetur, <i>De offic. judi. ordi., Si canonici, Sext 1.16.2</i>	Sext
IMPEDIMENTUM	Impedimentum justum excusat, <i>De cle. non resi., Inter quatuor, 3.4.10</i>	1019
	Impediens aliquem in jure suo, condemnandus est in expensis, <i>De accu., Accedens, 5.1.23</i>	1594
IMPERATOR	Imperatoris electio ad quos spectat, <i>De elect., Venerabilem, 1.6.34</i>	165
	In imperio non habet locum sanguinis successio, sed tantum electio, <i>De elect., Venerabilem, 1.6.34</i>	165
	Imperio vacante, potest appellari ad Papam ab audentia	559

	judicis saecularis, <i>De fo. comp.</i> , <i>Licet</i> no. 2, 2.2.20	
	Imperator major est Papa in temporalibus, <i>De majo.</i> , <i>Solitae</i> , 1.33.6	424
	Imperator Justinianus decrevit ut canones vim legum obtineant, <i>De jur. cal.</i> , <i>Inhaerentes</i> , 2.7.1	583
IMPIGNORATIO	Impignorari non potest laico res sacra, nisi in necessitate, <i>De pignori.</i> , <i>Nullus</i> , 3.21.1	1141
IMPUBERES	Impuberes possunt mortaliter peccare, <i>De delic. pue.</i> , <i>Pueris</i> , 5.23.1	1760
INCENDIARII	Incendiarii, ex quo sunt per ecclesiam denunciati, a solo Papa absolvuntur, <i>De rap. in.</i> , <i>In litteris</i> ; <i>De sen.</i> <i>excom.</i> , <i>Conquesti</i> , 5.39.22	1890
INCESTUS	Incestus sequens matrimonium non solvit illud, <i>De eo qui</i> <i>cog. con.</i> , <i>Si quis cum filiastra</i> , 4.13.1; et per totam titulam, 4.1.2-11	1499 1500-1506
INDULGENTIA	Indulgentia non excedat annum unum, sive ab uno sive a pluribus dedicetur ecclesia, <i>De poen. et remi.</i> , <i>Cum ex eo</i> , 5.38.14	1874
	Indulgentiam potest facere episcopus in suo episcopatu cuilibet, <i>De poen. et remi.</i> , <i>Nostro</i> , 5.38.15	1875
	Indulgentiarum forma in litteris ponenda, <i>De poen. et</i> <i>remi.</i> , <i>Nostro</i> , 5.38.15	1875
	Indulgentia aliorum episcoporum quibus et quando valeat, <i>De poen. et remi.</i> , <i>Nostro</i> , 5.38.15	1875
	Indulgentiam dant episcopi soli, <i>De poen. et remi.</i> , <i>Quod</i> <i>in te</i> , 5.38.11	1870
INFAMIA	Infamis quibus privatur, <i>De haeretic.</i> , <i>Excommunicamus</i> no. 1, 5.7.13	1680
	Infamatus ad purgationem compelli debet, <i>De confes.</i> , <i>Cum monasterium</i> , 2.18.1; et <i>De purg. can.</i> , <i>Inter</i> <i>nos</i> , 5.34.6	677 1838
	Infamato publice electo, vel cui beneficium est conferendum, debet sententiae executio vel collatio beneficii suspendi, <i>De accu.</i> , <i>Accedens</i> , 5.1.23	1594
	Infamis non potest esse iudex, sed arbiter, <i>De rescrip.</i> , <i>Sciscitatus</i> , 1.3.13	42
	Infamatus ante inquisitionem non debet suspendi a beneficio vel officio, <i>De purgatio. cano.</i> , <i>Inter</i> <i>sollicitudines</i> , 5.34.10	1841
	Infamatus ubicunque est debet se expurgare, <i>De purgatio.</i> <i>cano.</i> , <i>Inter sollicitudines</i> , 5.34.10	1841
	Infamibus actus legitimi interdiciuntur, <i>De exces. prael.</i> , <i>Inter dilectos</i> , 5.31.11	1788
	Infamis non efficitur electus propter vitium electionis, <i>De</i>	119

	<i>elect., Consideravimus, 1.6.10</i>	
	Infamis non est judicandus quis propter dicta paucorum, <i>De accus., Inquisitionis negotium, 5.1.21</i>	1590
	Infamis a testificando repellitur, <i>De testib., Tam litteris,</i> <i>2.20.33</i>	728
	Infamia impedit promovendum, <i>De homicid., Petrus,</i> <i>5.12.17</i>	1708
	Infamatus auditur appellans, <i>De purg. cano., Nos inter,</i> <i>5.34.6</i>	1838
	Infamia iudicis unius sententiam infirmit, <i>De sent., Ad</i> <i>probandum, 2.27.24</i>	902
	Contra infamatum modus procedendi, <i>De pur. cano., Si</i> <i>quis no. 2, 5.34.4</i>	1837
INFIDELIS	Infidelis quando potest stare cum fideli, et quando non, <i>De</i> <i>divort., Quanto, 4.19.7</i>	1556
INFIRMUS	Infirmi possunt comedere carnes in Quadragesima, <i>De</i> <i>obser. jeju., Ex parte, 3.46.1</i>	1396
	Infirmus jejunium solvens non peccat, <i>De reg. jur., Quod</i> <i>non est, 5.41.4</i>	1963
	Infirmitas excusat a contumacia, <i>De procu., Querelam,</i> <i>3.38.2</i>	459
	Infirmitas magna solvit sponsalia, <i>De jurejur.,</i> <i>Quemadmodum, 2.24.25</i>	817
	Infirmitas episcopo datur adjutor, similiter et clericus infirmitas omnia recipiat ab Ecclesia sicut sanus, <i>De cler. aegrot., Cum percussio, 3.6.1; et Ex</i> <i>parte, 3.6.5</i>	1060 1062
	Infirmitas clerico dandus est coadjutor, <i>De cler. aegrot., De</i> <i>receptoribus, 3.6.3</i>	1061
INIMICUS	Inimicus repellitur ab accusatione, <i>De accus., Cum</i> <i>oporteat episcopum, 5.1.19</i>	1588
	Cum inimico habitans sicut inimicus repellitur ab accusando et testificando, <i>De accus., Repellantur,</i> <i>5.1.7</i>	1575
INJURIA	Nasci non debent injuriae unde jura nascuntur, <i>De accus.,</i> <i>Qualiter no.1, 5.1.17</i>	1584
INQUILINUS	Inquilinus in quibus casibus expelli potest, <i>De loca.,</i> <i>Propter sterilitatem, 3.18.3</i>	1130
INQUISITIO	Inquisitio non debet fieri nisi de eo cujus fama laesa est alibi, <i>De accus., Cum oporteat, 5.1.19</i>	1588
	In inquisitione non oportet fieri litis contestationem, <i>De</i> <i>accus., Accedens, 5.1.23</i>	1594
	Per inquisitionem praelatus non deponitur, sed ab administratione bene removetur, <i>De accus.,</i> <i>Accedens, 5.1.23</i>	1594
	Inquisitorum jurisdictio extendit se ad id sine quo	1601

	inquisitio non potest fieri, <i>De accus., Olim</i> , 5.1.26	
	Inquisitione pendente non tenentur subditi praelato contra quem fit inquisitio, obedire: nec praelatus debet facere aliquid in praejudicium inquisitionis, alias inquisitor revocet, <i>De accus., Olim</i> , 5.1.26	1601
	Inquisitor accedat ad locum inquisitionis contra quos inquiri debet, <i>De accus., Qualiter</i> no. 2, 5.1.24; et <i>Praelatorum</i> , 5.1.27	1596 1603
	Inquisitio habet locum circa superiores et inferiores, <i>De accus., Qualiter</i> no. 2, 5.1.24	1596
	In inquisitione non est iudex actor, sed fama: nec sit litis contestatio, <i>De accus., Qualiter</i> no. 2, 5.1.24	1596
	Inquisitio tantum fieri debet in publicis criminibus, <i>De accus., Qualiter</i> no. 2, 5.1.24	1596
	Inquisitio fiet tantum circa praesentes, <i>De accus., Illa praepositorum</i> , 5.1.3 [NB non refert ad inquisitionem]	1574
	Inquirendi quid debeant jurare, et qualiter, <i>De accus., Illa praepositorum</i> , 5.1.3 [NB hoc non dicit]	1574
	Inquisitio fiat propter dicta gravium personarum tantum, <i>De accus., Illa praepositorum</i> , 5.1.3 [NB hoc non dicit]	1574
	In inquisitione non deponitur sicut in accusatione: nisi in simonia, et hujusmodi, <i>De accus., Illa praepositorum</i> , 5.1.3 [NB hoc non dicit]	1574
	In inquisitione qualiter sit procedendum, <i>De simo., Per tuas</i> , 5.3.32	1630
INSTITUTIO	Institutio pertinet ad episcopum cujus juspatronatus est in lite; debet tamen repraesentari institutus victori, <i>De jurepatr., Si vero</i> , 3.38.12	1323
	Institutiones et destitutiones non debet facere episcopus sine capitulo suo, <i>De iis quai fi. a praela. sine consen. cap., Novit</i> , 3.10.4	1093
	In institutionibus beneficiorum non debet esse successio, <i>De institu., Ad decorem</i> , 3.7.5	1065
	Institutio per laicum facta solum non valet, <i>De fil. presbyt., Ex tua</i> , 1.17.9	287
	Institutio prebyterorum in ecclesia baptismali plebe et capella pertinet ad episcopum, <i>De praescript., Cum olim</i> , 2.26.18	871
	Instituti debent boni etiam undecumque sint, <i>De insti., Ad decorem</i> , 3.7.5	1065
INSTRUMENTUM	Instrumenta tantum notata post mortem scriptoris possunt redigi in formam publicam, <i>De fide instrum., Cum P. tabellio</i> , 2.22.15	783
	Instrumento publico creditur ubicumque inveniatur, <i>De</i>	861

<i>praescript., Ad audientiam, 2.26.13</i>	
Instrumenta inveterata vel alias consumpta per iudicem ordinarium possunt revocari, et valebunt ut primum, <i>De fide instrum., Si instrumenta, 2.22.16</i>	784
Instrumenta non habentia testium inscriptionem vel manu propria conscripta, non valent, <i>De fide instrum., Scripta vero, 2.22.2</i>	767
Instrumenti copia facienda est adversario postulanti, <i>De fide instrum., Contingit no. 1, 2.22.5; et De prob., Quoniam contra, 2.19.11</i>	769 694
Instrumentis vel privilegiis utens tenetur illa edere petenti, <i>De fide instru., Contingit no. 1, 2.22.5</i>	769
Instrumenta inspici possunt ab adversario in absentia iudicis propter periculum portandi, <i>De fide instru., Contingit no. 1, 2.22.5</i>	769
Instrumenta non indicantur falsa quando in narratione facti tantum abraduntur, <i>De fide instru., Ex litteris, 2.22.3</i>	768
Instrumenta legi debent coram parte adversa, vel faltem illud super quo est contentio, <i>De fide instru., Contingit no. 1, 2.22.5</i>	769
Instrumentis laici secundum consuetudinem loci credendum est, <i>De fide instru., Cum dilectus, 2.22.10</i>	778
Instrumenta contra se non tenetur reus edere actori, sed actor reo instrumenta quibus usus est, sed communia instrumenta tenetur alter dare alteri, <i>De proba., Ex epistolae, 2.19.1</i>	680
Instrumento non potest derogari per testes, <i>De praesumpt., Illud, 2.23.11</i>	789
Instrumenta vel privilegia non inspecta non possunt argui de falsitate, <i>De fide iustrumen., Accepimus, 2.22.4</i>	768
Instrumenta subtrahens adversario, puniendus est a iudice, <i>De testi., Pervenit no. 1, 2.21.4</i>	760
Instrumenta transsumpta non valet nisi originalia instrumenta diligenter sint perspecta et examinata, <i>De fide instru., Si scripturam, 2.22.1</i>	767
Instrumentorum defectus unius litterae non vitiat, <i>De fide instru., Ex parte, 2.22.11</i>	781
Instrumentorum falsorum obtentu sententia lata usque ad viginti annos potest retractari, <i>De except., Cum venerabilis, 2.25.6</i>	840
Instrumenta et testes parem habent potestatem in lite, <i>De fide instrum., Cum Joannes, 2.22.10</i>	778
Sub instrumentorum nomine testes includuntur, <i>De testib. cogendis, Pervenit, 2.21.4</i>	760

	Sub instrumentorum novorum praetextu non debent lites instaurari, <i>De sentent. et re judic., Inter caeteras, 2.27.9</i>	880
	Instrumento debita forma carenti non credatur, <i>De fide instrum., Quod super his, 2.22.7</i>	776
	Instrumentis potest derogari per testes, <i>De fide instrum., Cum Joannes, 2.22.10</i>	778
	Instrumenta contraria in iudicium proferens sibi obest, <i>De fide instrum., Imputari, 2.22.13</i>	782
	Instrumentum falsum iudicatur propter rasuram vel interlineaturam, <i>De fide instrum., Inter dilectos, 2.22.6</i>	770
INTEGRA	Integra debent dari beneficia, vel post debent integrari, <i>De praeb. et digni., Vacante, 3.5.26</i>	1047
	Integra re mortuo mandatore expirat mandatum, <i>De offic. jud. deleg., Licet, 1.29.30</i>	367
	Integrari non debet una praebenda per divisionem alterius, <i>De praeb. et digni., Cum causam, 3.5.36</i>	1057
INTERDICTUM	Interdictum generale tenentur privilegiati observare ob suam culpam latam, privilegio non obstante, <i>De privileg., Petistis, 5.33.20</i>	1823
	Interdictum non servetur nisi ab episcopo vel capitulo indictum, <i>De iis quae siunt a majo. par ca., Quaesivit, 3.11.2</i>	1101
	In interdicto possunt clerici sepeliri in coemeterio, qui bene servaverunt interdictum nisi causam dederint, <i>De paeni. et remis., Quod in te, 5.38.11</i>	1870
	In interdicto qualiter horae dicendae sunt, <i>De paeni. et remis., Quod in te, 5.38.11</i>	1870
	Et quae sacramenta sunt interdicta, <i>De paeni. et remis., Quod in te, 5.38.11</i>	1870
	In interdicto generali conceditur episcopis divina celebrare januis clausis, et non pulsatis campanis, exclusis interdictis, <i>De privileg., Quod nonnullis, 5.33.25</i>	1828
	In interdicto generali non est deneganda paenitentia crucesignatis et peregrinis, <i>De paenit. et remis., Quod in te, 5.38.11</i>	1870
	In interdicto generali licet interdictis et excommunicatis praedicare, et confirmare baptizatos, <i>De sent. excom., Permittimus, 5.39.57</i>	1929
	In interdicto semper excipitur baptismus parvulorum et paenitentiae morientium et viaticorum, <i>De sponsal., Non est, 4.1.11</i>	1426
	In interdicto celebrantium poena, <i>De cleri. excom. minist., Postulastis, 5.27.7</i>	1770

	In interdicto loco ab homine potest quis uti privilegio, sed non interdicto a jure, <i>De privileg., Tuarum</i> , 5.33.11	1810
	Interdictum in privilegiatos ferentes puniendi sunt, <i>De privileg., Quanto amplius</i> , 5.33.26	1829
	Contra interdictum Ecclesiae matrimonium celebratum non dirimitur, <i>De matri. contrahen. contra interdi. eccle., Ex litteris</i> , 4.16.2	1528
	Post interdictum emissum ratione consanguinitatis, sperandi sunt usquequo constet de impedimento, <i>De matri. contrahen. contra interdi. eccle., Litterae</i> , 4.16.1	1527
	Interdictum non servantis poena, <i>De privileg., Petistis</i> , 5.33.20	1823
	Interdictis non licet solemniter celebrare ratione alicujus consuetudinis, <i>De consuetu., Cum inter vos</i> , 1.4.5	88
	Interdictum non servans, si eligatur ad dignitatem vel postulatur, cassatur, <i>De postul. prael., Ad haec</i> , 1.5.1	97
	Interdictum in terras vel civitates promulgatum generaliter non habet relaxationem ad cautelam, <i>Grego. in Novel., De sent. excom., Praesenti, Sext</i> 5.11.10	Sext
INTERFECTIO	Interfecisse videtur qui liberare potuit et noluit, <i>De homici., Sicut dignum</i> , 5.12.6	1698
	Interfectores et tales defendentes pari poena sunt puniendi, <i>De homici., Sicut dignum</i> , 5.12.6	1698
	Interficiens furem quando sit in culpa, <i>De homici., Sicut dignum</i> , 5.12.6; et <i>Si perfodiens</i> , 5.12.3	1698 1696
	Interficiensis poena, <i>De homici., Interfecisti</i> , 5.12.12	1696
INTERLOCUTORIA	Interlocutoria sententia silentio docendi transit in auctoritatem rei judicatae sicut diffinitiva, <i>De elect., Cum dilectus</i> , 1.6.32; et <i>De testi., Significavit</i> , 2.20.41	160 742
	Interlocutoriam sententiam si iudex revocat, appellatio non valet, <i>De appell., Cum cessante</i> , 2.38.60	963
INTERPRETATIO	Interpretari ejus est cujus est condere, <i>De jud., Cum venissent</i> , 2.1.12	530
	Interpretatio semper in meliorem partem facienda est, <i>De testi., Cum tu</i> , 2.20.16	712
	Interpretatio adhibenda est plena in contractibus, plenior in testamentis, plenissima in beneficiis, <i>De dona., Cum dilecti filii</i> , 3.24.6	1159
	Interpretari debet Papa sui statuta praedecessoris, <i>De offi. jud. deleg., Super quaestionum</i> , 1.29.27	355
	Interpretatur Papa dubias verborum sententias, <i>De verb. sign., In his</i> , 5.40.15; et <i>Olim</i> , 5.40.16	1939 1940

	Interpretatio debet fieri quod prosit, et non obsit, <i>De privil., In his</i> , 5.33.30	1833
	Interpretari debet iudex in instrumentis dubia, <i>De dona., Cum dilecti filii</i> , 3.24.6	1159
INTRODUCTUM	Introductum vi vel illicite nullius est stabilitatis, <i>De regu. jur., Quod latenter</i> , 5.41.5	1963
INVESTIRI	Investiri potest absens de beneficio per alium, <i>De praeben. et digni., Accedens</i> , 3.5.24	1044
IRREGULARIS	Irregularis potest assumi in abbatem in necessitate, <i>De aeta. et quali. praesi., Tuam</i> , 1.14.10	271
ITERATUM	Iteratum non intelligitur quod nescitur esse factum, <i>De presby. non baptiza., Veniens</i> , 3.43.3	1392
	Iteratur ordo in non baptizato post baptismum, <i>De presby. non baptiza., Veniens</i> , 3.43.3	1392
	Iterandum non est sacramentum, sed omissum caute supplendum, <i>De sacra. non iteran., Pastoralis</i> , 1.16.1; et <i>Presbyter</i> , 1.16.3	281 282
	Iterandus non est ordo si presbytero vel diacono est impositio manus omissa, sed tempore ordinum caute est supplendum, <i>De sacra. non iteran., Presbyter</i> , 1.16.3	282
	Iteranda non est benedictio in secundis nuptiis, et clericus hujus oppositum faciens suspensus ad Papam est mittendus, <i>De secun. nup., Capellanus</i> , 4.21.1	1569
	Iterato non est ordinandus episcopus vel presbyter si unctio olei non est facta, sed caute supplenda, <i>De sac. unct., cum venisset</i> , 1.15.1	276
J		
JEJUNIUM	Jejunandum est sabbato praecedenti, si in secundam feriam evenerint festa sanctorum habentia jejunium, <i>De observa. jeju., Ex parte</i> , 3.46.1	1396
	Jejunium solvit vinum mane bibitum, <i>De celeb. mis., Ex parte</i> , 3.41.5	1366
	Jejunandum quibus temporibus sit et diebus, <i>De obser. jeju., consilium</i> , 3.46.2	1396
	Jejunium frangens aegrotus non peccat., <i>De reg. jur., Quod non est</i> , 5.41.4	1963
JUDAEI	Judaei novas synagogas non faciant, sed veteres possunt resarcire, <i>De Judaeis., Judaei no. 1</i> , 5.6.3	1656
	Judaei claudunt ostia et festras suas in die parasceves, <i>De Judaeis., Quia super</i> , 5.6.4	1656
	Judaeo Christianus serviens excommunicetur, <i>De Judaeis., Judaei no. 2</i> , 5.6.5	1697
	Judaeus conversus possessiones prius habitas non amittat, <i>De Judaeis., Judaei no. 2</i> , 5.6.5	1697

	Judaei non sunt cogendi ad fidem, <i>De Judaeis., Sicut Judaei</i> , 5.6.9	1660
	Judaeorum ritus et festivitates non impediuntur, <i>De Judaeis., Sicut Judaei</i> , 5.6.9	1660
	Judaeo nullus noceat sine auctoritate superioris, <i>De Judaeis., Sicut Judaei</i> , 5.6.9	1660
	Judaei nutrices Christianas non habeant, etiam sub poena, <i>De Judaeis., Etsi Judaeos</i> , 5.6.13	1663
	Judaei percutientis clericum poena, <i>De Judaei., Postulasti</i> , 5.6.14	1664
	Judaei deferant habitum distinctum a Christianis, <i>De Judaei., In nonnullis</i> , 5.6.15	1665
	Judaei in publicam non procedant in diebus lamentationum, <i>De Judaei., In nonnullis</i> , 5.6.15	1665
	Judaei publicis officiis non praeferantur, <i>De Judaei., Cum sit</i> , 5.6.16	1666
	Judaei servus ad fidem conversus liber efficitur, <i>De Judaei., Nulli Judaeo</i> , 5.6.19	1668
	Judaei decimas solvant praediales, <i>De usur., Quanto amplius</i> , 5.19.18	1743
	Judaei compelli possunt ad usuras restituendas, licet moderatas accipere possint, <i>De usur., Post miserabilem</i> , 5.19.12; et <i>Quanto amplius</i> , 5.19.18	1740 1743
	Judaeus conversus potest petere filium Judaeum, <i>De conver. infid., Ex litteris</i> , 3.33.2	1276
	Ad Judaeos coercendos potest compellere iudex ecclesiasticus iudicem secularem, <i>De Judaeis., Ita quorundam</i> , 5.6.6	1657
	Judaeus conversus, ad ecclesiasticum beneficium promoveri potest, <i>De rescrip., Eam te</i> , 1.3.7	36
JUDEX	Judex qualiter debeat se habere erga appellantem, <i>De appellatio., Per tuas</i> , 2.28.58	958
	Judex sine suo coniudice non debet procedere, <i>De rescrip., Scicitatus</i> , 1.3.13	42
	Judicis ecclesiastici est viduas defendere, <i>De fo. comp., Ex parte</i> , 2.2.15	553
	Judicium processus ante litis contestationem et post appellationem non valet, <i>De procur., In nostra praesentia</i> , 3.38.4	461
	Judicis officium est certificare reum super obscuro libello vel citatione, <i>De libel. obla., Significantibus</i> , 2.3.2	561
	Judicium processus praetermisso ordine juris non tenet, <i>De pur. cano., Cum dilectus filius</i> , 5.34.11	1843
	Judex non potest praefigere terminum redeundi appellanti, <i>De appel., Ex insinuatione</i> , 2.28.50	944

Judex non judicabit in tenebris, <i>De off. jud. de leg., Consuluit</i> , 1.29.24	351
Judex potest parcere in praejudicium alterius contumacis, <i>De off. jud. de leg., Consuluit</i> , 1.29.24	351
Judex ecclesiasticus potest cognoscere de judicio seculari in causis pauperum et peregrinorum, <i>De fo. comp., Ex parte</i> , 2.2.15	553
Judex ecclesiasticus potest cognoscere de judicio seculari si vacat imperium, <i>De fo. comp., Licet</i> , 2.2.10	546
Judex ecclesiasticus potest cognoscere de judicio seculari si judex secularis est negligens, <i>De fo. comp., Ex tenore</i> , 2.2.11	547
Judex ecclesiasticus potest cognoscere de judicio seculari si est terra ecclesiae, <i>De appe., Si duobus</i> , 2.28.7	910
Judex ecclesiasticus potest cognoscere de judicio seculari si est consuetudo ut ecclesia judicet de maleficiis, <i>De fo. com., Cum sit generale</i> , 2.2.8	545
Judex ecclesiasticus potest cognoscere de judicio seculari in denuntiatione ratione criminis, <i>De jud., Novit</i> , 2.1.13	531
Judex ecclesiasticus potest cognoscere de judicio seculari ratione connexionis, ut de jure patronatus, <i>De jud., Quanto</i> , 2.1.3; et <i>De don. inter vi. et ux.</i> , <i>De prudentia</i> , 4.20.3; et <i>Qui filii sint legi., Per venerabilem</i> , 4.17.13, ubi etiam ponitur quando judex ecclesiasticus legitimat spiritualia, legitimat et ad temporalia	522 1563 1540
Judicis potestas non expirat si per cavillationem causa prorogetur ultra triennium, <i>De ju., Venerabilis</i> , 2.1.20	539
Judex si non servat formam mandati, irritum est ipso facto quod facit, <i>De restitu. spol., Pisanis</i> , 2.13.19	645
Coram iudice primo debes respondere si post citationem ad alterius jurisdictionem te transtulisti, <i>De fo. compe., Proposuisti</i> , 2.2.18	558
Judex solum de re qua cognoscit, debet judicare, <i>De cau. pos., Cum super</i> , 2.12.14	613
Judex ex signis evidentibus potest judicare, <i>De cau. pos., Pastoralis</i> , 2.12.5; et <i>De testibus., Praeterea</i> , 2.21.7	614 762
Judicis unius voci non credatur, neque testimonio, <i>De test., Cum a nobis</i> , 2.20.28	722
Judex qui judicat contra conscientiam et justitiam per gratiam et odium vel sordes, suspensus est ipso jure, et per solum Papam absolvendus si ingerit se divinis, <i>De sen. et re jud., Cum aeterni, Sext</i>	Sext

2.14.1	
Judex ecclesiasticus potest revocare sententiam iniquam judicis secularis, <i>De foro comp., Licet</i> no. 2, 2.2.20	559
Judex post sententiam debet mittere in possessionem, <i>De sent. et re judica., Cum aliquibus</i> , 2.27.6	878
Judex potest emendare errorem suum, <i>De accus. et inquisi., Qualiter</i> no. 1, 5.1.17	1584
Judices qui consensu partium dati sunt non possunt recusari, <i>De causa posse. et proprie., Cum olim</i> , 2.12.7	618
Judicis officium, <i>De privi., Ex ore</i> , 5.33.17	1820
Judex secularis degradatum puniens non incidit in canonem, <i>De jud., Cum non ab homine</i> , 2.1.10	529
Judex recusari potest si de terra adversarii est natus, vel ejus consanguineus, vel ejus commensalis, <i>Ut li. non contest., Accedens</i> no. 2, 2.6.4; et <i>De offi. jud. de le., Causam</i> no. 2, 1.29.17	573 340
Judex potest compellere partes ad componendum, <i>De elect., Cum inter R.</i> , 1.6.16	124
Judex qualiter procedere debet, <i>De probationibus, Quoniam contra</i> , 2.19.11	694
Judex interlocutoriam mutare potest, <i>De appel., Cum cessante</i> , 2.28.60	963
Judex non debet esse suspectus vel inimicus, <i>De appel., Secundo requiris</i> , 2.28.41	932
Judex ecclesiasticus quando potest tradere ad poenam sanguinis, <i>De crim. fal., Ad falsariorum</i> , 5.20.7	1751
Judex qualiter se habere debet ad partes, <i>De purga. cano., Cum P.</i> , 5.34.7	1838
Judex potest recusari si appellatum est ab eo, <i>De app., Ad haec si</i> no. 1, 2.28.6	909
Judex potest recusari si sit familiaris adversario, <i>De offi. deleg., Insinuante</i> , 1.29.25; et <i>Super questionum</i> , 1.29.27	352 355
Judex debet per seipsum cognoscere in principio, in medio, et in fine, antequam proferat sententiam, <i>De offi. jud. deleg., Super quaestionum</i> , 1.29.27	355
Judex potest supplere et allegare pro partibus, <i>De postul. praela., Bonae memoriae</i> no. 1, 1.5.3	101
Judex major non potest impedire jurisdictionem minoris, <i>De offi. leg., Studuisti</i> , 1.3.2	388
Judicis arbitrio relinquitur numerus testium, <i>De testib., Cum causam</i> , 2.20.27	735
Judicis arbitrio relinquitur tempus comparandi, <i>De of. dele. consuluit</i> , 1.29.24	351

	Judicis arbitrio relinquuntur induciae citatoriae, <i>Ut lit. non contest., Quoniam</i> , 2.6.5	574
	Judicis arbitrio relinquuntur tempus et poena paenitentiae, <i>De paeni. et remissi., Significavit</i> , 5.38.3; et <i>Quaesitum</i> , 5.38.7	1864 1867
	Propter judicis secularis negligentiam devolvitur potestas ad judicem ecclesiasticum, <i>De for. comp., Si clericus</i> , 2.2.5	543
	Judex ecclesiasticus potest ad famam restituere, <i>De sen., Cum te</i> , 2.27.23	901
	Judex causam similem habens recusari potest, <i>De jud., Causam quae. no. 2</i> , 2.1.18	537
	Judex ecclesiasticus poenam pecuniariam exigere debet, <i>De poenis., Licet</i> , 5.27.3	1856
	Judex ecclesiasticus supersedeat de causa quae spiritualiter spectat ad forumulare, nisi per negligentiam, <i>De jud., Caeterum</i> , 2.1.5; et <i>Cum non ab homine</i> , 2.1.10	525 529
	Judex ad quem appellatum est, potest sententiam prius latam in quibusdam infirmare, et in quibusdam confirmare, <i>De sen. et re jud., Quod ad consultationem</i> , 2.27.15	887
	Judex potest petere expensas rationabiles a partibus, <i>De vit. et honest. cleri., Cum ab omni</i> , 3.1.10	995
	Judicibus diversis in eadem causa delegatis diversa mandantibus, qualiter debet ordinarius procedere, <i>De rescr., Cum contingat</i> , 1.3.24	59
	Judex potest sine accusatore punire criminis, <i>De usur., Cum in dioecesi</i> , 5.19.15	1741
	Judex non potest recusari nisi justa de causa, <i>De app., Cum speciali</i> , 2.38.61	964
	Judicis scriptum potest refutari per testes, non est enim soli judici credendum in praejudicium alterius, <i>De test., Cum a nobis</i> , 2.20.28	722
	Judex recusatus potest causam committere de assensu recusatoris, <i>Ut lit. non contest., Accedens no. 1</i> , 2.6.2	570
	Judex quilibet debet habere tabellionem, vel duos viros idoneos, <i>De prob., Quoniam contra</i> , 2.19.11	694
	Judex debet providere ut persona in judicio agens vel defendens sit legitima, <i>De jud., Causam no. 12.1.9</i>	528
JUDICIUM	Judicium est triplex, <i>Qui si. sint le., Per venerabilem</i> , 4.17.13	1540
	In judicio non est personarum distinctio attendenda, <i>De judiciis., Novit</i> , 2.1.13	531

	In iudicio quae personae requirantur, <i>De verb. sig., Forus,</i>	1934
	5.40.10	
	In iudicio non creditur contraria asserenti, <i>De tempo.,</i>	258
	<i>ord., Dilectus,</i> 1.11.15	
	Judicare licet de manifestis malis, <i>De reg. jur., Estote,</i>	1962
	5.41.2	
	In iudicio uno facta, fidem faciunt in alio, <i>De restit. spol.,</i>	640
	<i>Cum ad sedem,</i> 2.13.15	
	In iudicio non procedatur nisi contra victum vel	428
	contumacem, <i>De majo. et obe., Inter quattuor,</i>	
	1.33.8	
	In iudicio excommunicatus conveniri potest, et per alium	527
	respondere, <i>De jud., Intelleximus,</i> 2.1.7	
	In iudicio seculari clerici respondere non debent contraria	527
	consuetudine non obstante, <i>De jud., Clerici,</i> 2.1.8	
	Judicio seculari traditur clericus incorrigibilis degradatus,	529
	<i>De jud., Cum non ab homines,</i> 2.1.10	
JURAMENTUM	Juramentum praestabit praelatus in animam suam et	Sext
	fratrum majoris partis, <i>De testamen., Praesentium</i>	
	<i>Sext</i> 2.10.2	
	Juramentum debet habere tres comites, <i>De jurejur., Etsi</i>	820
	<i>Christus,</i> 2.24.26	
	Juramentum quod sit metu cadente in virum constantem	797
	non obligat, <i>De jurejur., Pervenit</i> no. 1, 2.24.2	
	Juramento mulieris quod aliquis cum illa contraxerit, non	830
	creditur nisi probetur per testes, <i>De jurejur.,</i>	
	<i>Mulieri,</i> 2.24.34	
	Juramentum servandum est nisi vergat in dispendium	802
	animae, vel per superiorem relaxetur, <i>De jurejur.,</i>	807
	<i>Si vero,</i> 2.24.8; et <i>Veniens,</i> 2.24.16	
	Juramentum contra professionem emissum non tenet, <i>De</i>	828
	<i>jurejur., Ex litteris,</i> 2.24.32	
	Juramentum illicitum non obligat, et tales sunt absolventi	805
	cum paenitentia, <i>De jurejur., Cum quidam,</i>	
	2.24.12	
	Juramentum recipit interpretationem aliquando, <i>De</i>	808
	<i>jurejur., Brevi,</i> 2.24.17	
	Juramento intelligitur haec conditio tacita, quod	817
	observabitur si est observandum, <i>De jurejur.,</i>	
	<i>Quemadmodum,</i> 2.24.25	
	Juramentum episcoporum in consecratione eorum, <i>De</i>	798
	<i>jurejur., Ego. N.,</i> 2.24.4	
	Juramentum contra jus canonicum praestitum non tenet,	548
	<i>De fo. comp., Si diligenti,</i> 2.2.12	
	Juramenta contra ecclesiam facta sunt perjuria, <i>De</i>	824
	<i>jurejuran., Sicut nostris,</i> 2.24.27	

In iuramento illicito consulendus est superior, <i>De ele., Venerabilem</i> , 1.6.34	165
Jurans mihi fidelitatem, et per consequens meis successoribus, non tenetur iterum jurare, <i>De jurejur., Veritatis</i> , 2.24.14	806
Jurans de matrimonio contrahendo tutius implet quam ad frugem vitae melioris suspiret, <i>De sponsa., Commissum</i> , 4.1.16; tamen non est compellendus implere, <i>De sponsa., Requisivit</i> , 4.1.17	1431 1431
Juramentum non exigit episcopus a clericis suis nisi cum committit eis beneficium ecclesiasticum, <i>De jurejur., Nullus episcopus</i> , 2.24.5	799
Jurans de usura solvenda tenetur, sed usura soluta restituatur, <i>De jurejur., Debitores</i> , 2.24.6	799
Per iuramentum proprium probare tenetur agens, et per unum testem superstitem altero mortuo, <i>De proc., Ex insinuatione</i> , 1.38.3	460
Juramentum requiritur in iudicio etiam post testes et instrumenta, aliter fides probationi non adhibetur, <i>De proba., Sicut consuetudo</i> , 2.19.2	681
Juramento defertur habito respectu ad honestatem personae et quantitatem causae, <i>De jurejur., Juramentum no. 2</i> , 2.34.36	832
Ad iuramentum ubi timetur perjurium nullus cogi debet, <i>De cohabit. cleri. et mul., Si quisquam</i> , 3.2.2	1002
Jurare possunt monachi in causis monasterii sui, <i>De jureju., Etsi Christus</i> , 2.24.26, in finali	820
Juramenta testium possunt omitti a partibus; alias jurare debent, nisi partes remittant, et monachi tenentur jurare, nec supportantur <i>De testib., Tuis quaestionibus</i> , 2.20.39	739
Juramentum non debet extendi ad casum inopinatum, <i>De eccl. Aedifi., Tua nos</i> , 3.48.6	1401
Jurans quod non veniat contra me non obstante iuramento potest tam pro ecclesia quam pro suis spiritualibus contra me agere, <i>De jureju., Petitio</i> , 2.24.31	828
Jurans servare statuta edita, ad futura non obligatur per iuramentum, <i>De jureju., Clericus</i> , 2.24.35	831
Juramentum exigitur in receptione pallii, <i>De elect., Significasti</i> , 1.6.4	110
Juramentum aliud non requirat archiepiscopus ab episcopo ratione alicujus consuetudinis quam habet forma canonica, <i>De majo., et obe., Dilecti filii</i> , 1.33.13	431
Juramentum non exigitur nisi cum aliae probationes	681

	defecerint, <i>De pro., Sicut consuetudo</i> , 2.19.2	
	Juramentum non obligat in annis minoribus, <i>De proba., In praesentia</i> , 2.19.8	686
	In juramento intelligitur semper jus superioris exceptum, <i>De jureju., Venientes</i> , 2.24.19	811
	Juramentum qualiter indicitur reo vel actori, <i>De jureju., Juramentum</i> no. 2, 2.24.36	832
	Juramentum tenet cum in melius mutatur, <i>De jureju., Pervenit</i> no. 2, 2.24.3	797
	Jurans residere clericus potest pro ecclesiae utilitate se absentare, <i>De cleri. non resi., Cum dilectus filius</i> , 3.4.14	1022
	Juramenta clerici laicis praestare non debent, nisi temporale ab eis teneant, <i>De jurejur., Nimis</i> , 2.24.30	827
JURISDICTIO	Jurisdictio non praefertur ubi par est numerus, vel major, <i>De rescrip., Pastoralis</i> , 1.3.13	43
	Jurisdictio aufertur a digno propter conjunctionem indigni, <i>De offi. judi. deleg., Cum super</i> , 1.29.23	350
JUS	Jus ex consultatione Papae editur, <i>De voto et voti red., Ex multa</i> , 3.34.9	1286
	Contra jus commune introductum stare non debet, <i>De reg. jur., Quod latenter</i> , 5.41.5	1963
	Juri suo quilibet renunciare potest, <i>De fo. comp., Si diligenti</i> , 2.2.12	548
	Jus commune ubi non invenitur expressum, procedendum est secundum aequitatem, <i>De transa., Ex parte</i> , 1.36.11	452
	Jure quod quis in alterum statuit, ipse uti debet, <i>De const., Cum omnes</i> , 1.2.6	18
	Jus ecclesiasticum juvatur per jus civile, <i>De no. ope. nun., Intelleximus</i> , 5.32.1	1798
	Juri communi detrahit consuetudo et privilegium, <i>De jud., Novit ille</i> , 2.1.13	531
	Jus alienum non servanti, non est suum jus servandum, <i>De privil., Dilecti filii</i> , 5.33.4	1806
	Jure suo nullus privari debet sine culpa, <i>De eo qui cog. consang., Discretionem</i> , 4.13.6	1502
	Contra jus faciens, et jus suum allegans non auditur, <i>De conces. prae., Cum super</i> , 3.8.8	1079
	Qui juri suo semel reununtiat, non potest postea redire ad illud, <i>De elect., Cum inter</i> no. 1, 1.6.16	124
	In jure est posterior qui tempore est posterior, <i>De rescri., Capitulum</i> , 1.3.30	68
	Jure suo nullus est privandus lite pendente, <i>Ut li. pen., Ad hoc</i> , 2.6.1; et <i>Quoniam</i> , 2.6.5	567 574

L

LABOR

Jura favent matrimonio, libertati, doti, donationi, <i>De sen., Duobus</i> , 2.27.26	904
Jura sua quilibet Papa servare intendit, <i>De relig. do., Quia monasterium</i> , 3.36.2	1303
Una juris conditio aliud reservat, aliud prohibet, <i>De praeb., Grave</i> , 3.5.29	1051
Jus suum quis amittit propter negligentiam, <i>De conces. praeb., Nulla</i> , 3.8.2	1069
Qui jus petit ab illo, debet sibi jus servare, <i>De mu. pe., Ex litteris</i> , 2.4.1	563
Jus suum et justitiam nulli licet vendere, <i>De purg. can., Accepimus</i> , 5.34.16	1848

LAICUS

Labor peregrinationis ex causa recompensandus est, <i>De vo., Magnae fidei</i> , 3.34.7	1282
Laborans simili impedimento non potest illud alteri opponere, <i>De exce., Cum ecclesiasticae</i> , 2.25.3	836
Laici non debet assumi loco canonicorum <i>De institut., In ecclesia vestra</i> , 3.7.2	1063
Laici in casu potestatem habent super clericos auctoritate ecclesiae, <i>De fal., Ad falsariorum</i> , 5.20.7; et <i>De jud., Cum non ab homine</i> , 2.1.10	1751 529
Laicus potest se subjicere alterius jurisdictioni, clericus non, <i>De fo. comp., Significasti</i> , 2.2.18	557
Laici non debent disponere de rebus ecclesiae; laicorum contrarium facientium poena, <i>De deci., Quamvis</i> , 3.30.17	1221
Laici de causa patronatus non habent judicare, <i>De jud., Quanto</i> , 2.1.3	522
Laicus potest clericum et episcopum denunciare et accusare, <i>De praesump., Cum in juventute</i> , 2.23.15	794
Laicorum consilium in causis ecclesiasticis non debet requiri, <i>De consue., Ad nostram</i> , 1.4.3	86
Laici ecclesias dare nequeunt sine consensu episcopi, <i>De jurepa., Quod autem</i> , 3.38.5	1318
Laicus recipiens aliquid [debitum ecclesiae], crimen sacrilegii incurrit, <i>De verbo. sig., Causa</i> , 5.40.13	1937
Laicus ad firmam ecclesiam habere non debet, <i>Ne cle. vel mo., Secundum instituta</i> , 3.50.6	1413
Laici non possunt compellere clericos ut coram se litigent, <i>De jurepa., Relatum</i> , 3.38.21	1328
Laicorum statuta contra libertatem ecclesiae sine consensu ecclesiae non tenent, <i>De constit., Quae in ecclesiarum</i> , 1.2.7	19

	Etiam bona statuta laicorum non tenent sine consensu ecclesiae, <i>De constit., Ecclesia sanctae Mariae</i> , 1.2.10	25
	Laicus non conferat annexum spirituali, et poena recipientis, <i>De reb. eccl. non alie., Qui res</i> , 3.13.2	1108
	Laicus non disponat de bonis clerici defuncti auctoritate propria, <i>De suc. ab intest., Sed hoc</i> , 3.27.1	1195
	Laicus in quibus casibus teneatur respondere in iudicio ecclesiastico, <i>De verb. sig., Novimus</i> , 5.40.27	1953
	Laicus non debet testimonium ferre contra clericum: potest tamen accusare, <i>De test., De caetero</i> , 2.20.14	711
LEGATUS	Legatus ad plures provincias, in una existens de alia potest iudicare, <i>De off. le., Novit</i> , 1.30.7	393
	Legatus non a latere Papae missus non potest absolvere excommunicatos in sua vel alia provincia nisi de licentia speciali sibi a Papa collata, <i>De off. le., Excommunicatis</i> , 1.30.9	394
	Legati constitutio in sua provincia durat perpetuo, <i>De off. le., Nemini dubium</i> , 1.30.10	395
	Post legati recessum non durat commissio causarum, nisi citatio sit facta eo in provincia existente, <i>De off. le., Nemini dubium</i> , 1.30.10	395
	Legatus potest conferre ecclesias vacantes, <i>De off. le., Dilectus filius</i> , 1.30.6	392
	Legatus potest interpretari mandatum Papae, <i>De postu. prael., Ad haec</i> , 1.5.1	97
	Legatus unus potest statuta alterius confirmare, <i>De loca., Ex rescripto</i> , 3.18.1	1127
	Legato speciali praesente cessent legatio generalis, <i>De off. leg., Volentes</i> , 1.30.8	394
	Legatus generalis non potest impedire delegationem specialem nisi habito speciali mandato; potest tamen processum ejus confirmare vel exequi, <i>De off. leg., Studuisti</i> , 1.30.2	388
	Legatus potest absolvere excommunicatos sine speciali mandato, <i>De off. leg., Quod translationem</i> , 1.30.4	390
	Legatus dispensare potest in causa matrimoniali, <i>De cons. et affi., Quod dilectio</i> , 4.14.3	1509
	Legatus duos episcopatus dividere vel unire, aut unum alteri praeponere non potest, <i>De off. leg., Quod translationem</i> , 1.30.4	390
	Legatus non potest jurisdictionem extendere ultra sibi concessum, <i>De ele., Venerabilem</i> , 1.6.34	165
	Legatus potest dare ecclesias et prebendas invito patrono,	392

	<i>De off. leg., Dilectus filius, 1.30.6</i>	
	Legatus generalis potest cognoscere per simplicem querelam de causis suffraganei, <i>De off. leg., Cum non ignoretis, 1.30.1</i>	388
	Legatus in sua provincia est archiepiscopus Cantuariensis, <i>De off. leg., Cum non ignoretis, 1.30.1</i>	388
	Legatus generalis non potest sententiam secundum formam mandati a iudice delegato latam revocare, <i>De off. leg., Studuisti, 1.30.2; et Nisi specialis, 1.30.3</i>	388 390
	Legatus non debet se intromittere de causa ad Papam transmissa, <i>De off. leg., Licet, 1.30.5</i>	391
	Legato Papae tenentur omnes succurrere, nec valet super hoc prescriptio, nisi habeant privilegium speciale, <i>De praescrip., Accedentes, 2.26.11</i>	860
LEGES	Legis auxilium frustra invocat qui committit in legem, <i>De elect., Bonae memoriae, no. 1, 1.6.23; et sunt inferius signati:</i>	138
	Clericus post trinam admonitionem arma deferens [frustra implorat legis auxilium, quia committit in legem], <i>De sen. excom., In audientia, 5.39.25</i>	1892
	Clericus non in tonsura nec vestitu clericaliter vivens, [frustra implorat legis auxilium, quia committit in legem], <i>De sen. excom., Contingit no. 2, 5.39.45</i>	1917
	Usurarius usuras non restituens [non auditur, quia frustra legis auxilium invocat, qui committit in legem], <i>De usur., Qui frustra, 5.19.14</i>	1741
	Immunitatem ecclesiae non servans, [frustra implorat legis auxilium, quia committit in legem], <i>De immuni. eccl., Immunitatem, 3.49.10</i>	1408
	Appellationi non deferens, [frustra implorat legis auxilium, quia committit in legem], <i>De ele., Bonae memoriae no. 1, 1.30.8</i>	138
	Lex sive constitutio non ligat nisi cum venerit ad notitiam, vel pervenire potuit, Inno. IV in <i>Novellis</i>	
	Secundum leges omnes clerici iudicandi sunt a iudice ecclesiastico, <i>De jud., Clerici, 1.2.8</i>	527
	Leges civiles audientes praelati, et curam animarum habentes sunt excommunicati, et sacerdotes, <i>Ne cle. vel mo., Super specula, 3.50.10</i>	1416
	Monachi leges civiles audientes, et physicam audientes, sunt excommunicati, <i>Ne cle. vel mo., Super specula, 3.50.10</i>	1416
	Legibus Imperatorum Galli non utuntur, nec Parisiis leguntur ut studium theologiae ampliatur, <i>De privil., Super specula, 5.33.28</i>	1831

LEGITIMUS	Legitimus quoad spiritualia est etiam quoad temporalia, et non econverso, <i>Qui fil. sint leg., Per venerabilem</i> , 4.17.13	1540
	Legitimari non potest per matrimonium sequens in adulterio natus, <i>Qui fil. sint leg., Lator praesentium</i> , 4.17.15	1533
	Illegitimi reputantur nati ex his qui in gradu prohibito, etiam ignoranter, clandestine contrahunt, <i>De cland. desp., Cum inhibitio</i> , 4.3.3	1460
	Legitimus censetur natus de legitime junctis, licet parentes postea ex causa separentur, <i>Qui fi. sint leg., Cum inter</i> , 4.17.2; et <i>Perlatum</i> , 4.17.8	1530 1536
	Legitimare potest Papa illegitimos, <i>Qui fi. sint leg., Per venerabilem</i> , 4.17.13	1540
	Legitimus reputatur natus de superinducta uxore inscia de prima vivente, <i>Qui fi. sint leg., Ex tenore</i> , 4.17.14	1545
	Legitimi reputantur filii infidelium conversi ad fidem, <i>Qui fi. sint leg., Gaudemus</i> , 4.17.15	1546
	Legitimus reputatur natus de matrimonio venientibus parentibus non impetito, <i>Qui fi. sint leg., Pervenit</i> , 4.17.11	1538
LEPRA	Lepra conjugatos non separat, <i>De conjug. lepros., Quoniam</i> , 4.8.2	1486
	Lepra non obstante sanus debitum reddat, <i>De conjug. lepros., Quoniam</i> , 4.8.2	1486
	Leprosi seorsum habitent, <i>De conjug. lepros., Quoniam</i> , 4.8.2	1486
	Lepra superveniente sponsalia contrahentes non coguntur consummare matrimonium, <i>De conjug. lepros., Litteras</i> , 4.8.3; et <i>De jurejur., Quemadmodum</i> , 2.24.25	1487 817
	Leprosus contrahere potest, <i>De conjug. lep., Quoniam nemini</i> , 4.8.2	1486
	Leprosus missam non celebret, <i>De cler. aegro., Tua nos</i> , 3.6.4	1061
	Leproso clerico dandus est adjutor, <i>De cler. aegro., Tua nos</i> , 3.6.4	1061
LIBELLUS	Libellus in causis confici debet, <i>De libel. obl., Ignarus</i> , 3.2.1	560
	Libellus ad respondendum canonice conficitur, <i>De libel. obl., Ignarus</i> , 3.2.1	560
	In libello conventionali causa debet exprimi, <i>De libel. obl., Dilecti filii</i> , 3.2.3	562
	In libello debet actor specificare quid petit, <i>De libel. obl., Significantibus</i> , 3.2.2	561
	Libello inepto confecto vel concepto reus ab instantia	534

	judicii absolvitur, sed non a causa, <i>De judi., Examinata</i> , 2.1.15	
LIBERTAS	Libertas monasterii praescribi potest, <i>De priv., Ex ore sedentis</i> , 5.33.17	1820
	Libertati vel privilegio Papali non potest quis renunciare sine culpa, <i>De arb., Cum tempore</i> , 1.43.5	509
	Liber judicandus est in libertate stans per decem annos, <i>De conjug. servorum., Licet</i> , 4.9.4	1489
	Libera si scienter contrahat cum servo, tenet matrimonium, <i>De praesumpt., Illud</i> , 2.23.11	789
	Ex libera natus vel liberta non potest redigi in servitute, <i>De nat. ex lib. ven., Indecens</i> , 4.10.1	1491
	Libertinus iterum potest redigi in servitute propter ingratitude, <i>De ser. non ord., De famulis</i> , 1.18.3	294
	Pro libertatis favore ubique sententiandum, <i>De conjug., ser., Licet</i> , 4.9.3; et <i>De senten. et re jud., Duobus</i> , 2.27.26	1489 904
	Liberae matris filius sequitur conditionem matris, <i>De ser. non ord., Dilectus filius</i> , 1.18.8	297
LICENTIA	Licentia docendi sine alicujus exactione debet concedi, <i>De magistris, Quoniam</i> , 5.5.1	1649
LIMITES	Limites dioecesum praescribi non possunt, <i>De paroch., Super eo</i> , 3.29.4	1211
LIS PENDENS	Lite pendente non debet quis privari jure suo, <i>Ut lite pend., A memoria</i> , 2.1.6.1	670
	Lis cum committitur ad terminum certum decidenda, terminus incipit cum iudices litteras accipiunt, <i>De appel., Super eo</i> , 2.28.12	913
	Lite pendente possessiones non alienentur, <i>Ut lite pend., Ecclesia</i> , 2.16.3	671
	Lite pendente privilegium impetratum non valet, nisi de hoc fecerit mentionem, <i>Ut lite pend., Dilectus</i> , 2.16.5	673
LITIS CONTESTATIO	Litis contestatio perpetuat jurisdictionem, <i>De offi. deleg., Relatum</i> , 1.29.19	341
	Lite non contestata non recipiantur testes, nisi in causa matrimoniali, <i>Ut lite non contest., Quoniam</i> , 2.6.5	574
	Ante litem contestationem potest actor in possessionem mitti, sed non debet sententia definitiva proferri, <i>Ut lite non contest., Tuae</i> , 2.6.3; et <i>De simo., Querelam</i> , 5.3.15	572 1613
	Litis contestatio qualiter sit, <i>De litem contestat., Ad hoc</i> , 2.6.1	565
LITTERAE	Litterae Papales ab ipso tantum vel ab eo cui committitur officium recipiuntur, <i>De crim. fal., Dura</i> , 5.20.4	1747

Litterarum rasura reddit totum suspectum, <i>De privileg.</i> , <i>Cum olim</i> no. 2, 5.33.14	1815
Litterae impetratae ad diversos iudices pro eodem negotio, non valent, <i>De rescript.</i> , <i>Ex tenore</i> , 1.3.16; et <i>De</i> <i>rescript.</i> , <i>Dispensia</i> , <i>Sext</i> 1.3.3	47 Sext
De litteris ad alios iudices impetratis si dubitatur, simul utriusque cogoscant, <i>De rescript.</i> , <i>Pastoralis</i> , 1.3.13	44
Litteras prius obtinens et impetrans super aliquo beneficio obtinet, <i>De rescript.</i> , <i>Capitulum sanctae crucis</i> , 1.3.30	68
Per litteras Papae possessionem adeptus non potest alias impetrare super beneficio, nisi mentio fiat de primis in secundis litteris, <i>De rescript.</i> , <i>Ad</i> <i>audientiam</i> no. 2, 1.3.31	70
Litteras ab alio quam a Papa vel ejus vicario recipiens punitur, <i>De cri. fal.</i> , <i>Dura</i> , 5.20.4	1747
In litteris super facto impetratis debet series facti contineri, <i>De cohab. cleri.</i> , <i>Super eo</i> , 3.2.5	1004
Litteras falso confingens suspendendus est ab officio et beneficio, <i>De testi.</i> , <i>Tam litteris</i> , 2.20.33	728
Litterae non valent quae tacita veritate impetrantur, <i>De</i> <i>testi.</i> , <i>Super eo</i> no. 1, 2.20.13; et <i>Ut lite non</i> <i>contesta.</i> , <i>Accedens</i> no. 1, 2.6.2	710 570
Litterarum data est attendenda, <i>De rescrip.</i> , <i>Eam te</i> , 1.3.7; <i>Capitulum</i> , 1.3.30; et <i>Constitutus</i> , 1.3.19; et <i>De</i> <i>praeb.</i> , <i>Eum cui</i> , <i>Sext</i> 3.4.7	36 68 51 Sext
Per litteras suas Papa non intendit aliquos gravare super plurium receptione, nisi exprimatur in litteris Papalibus obtentis, <i>De rescri.</i> , <i>Mandatum</i> , 1.3.38	79
Per litteras contra episcopum et quosdam suae dioecesis impetratas nullus civium conveniri potest, <i>De</i> <i>rescri.</i> , <i>Significavit</i> , 1.3.36	77
Litterae praeter assensum partium impetratae, non praejudicant primis communi consensu impetratis, <i>De rescri.</i> , <i>Ex parte</i> no. 3, 1.3.33	72
Litterae posteriores an priores revocent, <i>De rescrip.</i> , <i>Ex</i> <i>parte</i> et <i>De restit. spoliat.</i> , <i>Audita</i> , 2.13.4	624
Litterae secundae non tenentur, nisi fecerint mentionem de primis, cum utraeque sint speciales, et ad idem beneficium in casu speciali, <i>De offic. deleg.</i> , <i>Ex</i> <i>parte</i> no. 1, 1.29.12	335
In litteris secundis debet fieri mentio de toto processu, <i>De</i> <i>sent.</i> , <i>Inter caeteras</i> , 2.27.9	880
Per litteras surreptitias factum, irritum est, <i>De rescrip.</i> , <i>Postulasti</i> , 1.3.27	63

Litteris iudicis ordinarii standum est, <i>De appell., Si duobus</i> , 2.28.7	910
Litterae impetratae contra constitutionem de duabus dictis non valent nisi de hoc fecerint mentionem, <i>De rescrip., Dilectus filius</i> , 1.3.26	62
Litteris generalibus non citentur majores, Item impetrari non possunt litterae contra reum incertum, <i>De rescrip., Sedes apostolica</i> , 1.3.15	46
Litteris prioribus generalibus derogant posteriores, <i>De rescrip., Pastoralis</i> , 1.3.14; et <i>Si autem</i> , 1.3.9	43 38
In litteris prioribus si ponatur specialiter super quibus est lis mota, et in secundis generaliter, secundae non valent, <i>De dolo et cont., Ex litteris</i> , 2.14.2	648
Litteras secundas non mittit Papa scienter nisi faciant mentionem de primis, <i>De rescrip., Plerumque</i> , 1.3.23	58
Littera Papalis reprobanda est propter falsam grammaticam impositam, <i>De rescrip., Ad audientiam no. 1</i> , 1.3.11	39
Per litteras contra aliquem impetratas potest quilibet ejus successor conveniri, <i>De iudic., Quia V.</i> , 2.1.11	530
Litterae generales non valent ad citandos religiosos, nisi de eis fiat mentio, <i>De rescrip., Cum ordinem</i> , 1.3.6	35
Litterae commissionis semper valent, nisi revocentur, <i>De sen., Inter caeteras</i> , 2.27.9	880
Juxta litterarum formam iudex procedat, nisi sint contra jus, <i>De sen., Causam</i> , 2.27.13	886
In litteris haec clausula, "si est ita," debet referri ad omnia contenta in littera, <i>De rescrip., Olim</i> , 1.3.25	61
Litterae commissariae tantum extenduntur ad eaque ibi continentur, <i>De offi. jud. de leg., Cum olim no. 1</i> , 1.29.32	369
Litterarum impetratarum iurisdictio si intra annum negligatur, vel ex malitia supprimatur, expirat, <i>De rescrip., Plerumque</i> , 1.3.23	58
Qui litteras iudicis falsat, debet privari eo super quo litigat, <i>De rescrip., Plerumque</i> , 1.3.23	58
Litterae nimis generales non valent, <i>De rescrip., Ad haec</i> , 1.3.10	38
Litteris generalibus non citetur nimia multitudo, nec super majoribus negotiis, <i>De rescrip., Sedes apostolica</i> , 1.3.15	46
Litterae revocato procuratore non valent ab eo impetratae, <i>De rescrip., Ex parte no. 3</i> , 1.3.33	72
Litteras impetrans super beneficio tacito quod aliud	82

habebat, non audiatur, <i>De rescrip., Si proponente</i> , 1.3.42	
Litterae falsae Papales quomodo cognoscantur, quomodo examinentur, <i>De cri. fal., Licet</i> , 5.20.5	1749
Litteris apostolicis diversis modis homines abutuntur, et poena, <i>De rescrip., Nonnulli</i> , 1.3.28	64
Litterae debent mentionem facere de dioecesi, <i>De rescrip., Significante</i> , 1.3.33	75
Litteris contra aliquem impetratis ipso defuncto ante citationem emissam, non potest ejus haeres conveniri, <i>De rescrip., Significavit</i> , 1.3.36	77
Litterae executoriae facientes mentionem de monitoriis quae non praecesserunt, non valent, <i>De rescrip., Ex insinuatione</i> , 1.3.37	78
Litteras falsificantis poena, <i>De cri. fal., Ad falsariorum</i> , 5.20.7	1751
Per litteras episcopo directas super provisione, non potest abbas compelli ad providendum ex talibus, <i>De rescript., Abbatem</i> , 1.3.40	80
Litteris capitulo directis a Papa sede vacante de provisione, tenetur episcopus substitutus obedire, maxime si fuit de gremio, <i>De rescript., Eam te</i> , 1.3.7	36
Litterae impetrare ante terminum ab appellante praefixum non valent, <i>De app., Ex insinuatione</i> , 2.28.50	944
Litteris impetratis non utens quando est in culpa, <i>De rescri., Si autem</i> , 1.3.9; et <i>Ex parte</i> no. 3, 1.3.33	38 72
Litterae per surreptionem impetratae non valent, <i>De rescri., Cum dilecta</i> , 1.3.22	56
Litterarum forma certa de absolute cruce signatorum, <i>De fide instru., Quod super his</i> , 2.22.7	776
Litterae impetrari non debent absque mandato dominorum, nisi, etc., et poena talium, <i>De rescript., Nonnulli</i> , 1.3.28	64
Litterae impetratae a laico contra clericum tacito quod sit laicus, non valent, <i>De testib., Ex parte</i> , 2.20.7	704
Litteris contrariis adversantibus sibi ad diversos impetratis, Papa consulatur antequam procedatur, <i>De offi. judi. dele., Sane</i> no. 1, 1.29.2	327
Litterae non sunt reprobandae propter rasuram in narratione, <i>De fide instru., Ex litteris</i> , 2.22.3	768
Litterae impetratae super beneficio suppresso nomine dignitatis, non valent, <i>De rescri., Ad aures</i> , 1.3.8	37
In litteris Papae qualiter accipietur, quod si omnes interesse non potueritis, <i>De rescri., Scisciatus est</i> , 1.3.13	42

LOCATIO	Locari possunt decimae, et sub qua forma, <i>De loca., Vestra nobis</i> , 3.18.2	1129
	De locatione domorum in universitate, <i>De loca. et condu., Ex rescripto</i> , 3.18.1	1128
	Per locationem solam non probatur rei proprietates, <i>De fide instr., Inter dilectos</i> , 2.22.6	770
	In locatione debent computari expensae locantis, et qualiter, <i>De loca. et condu., Propter sterilitatem</i> , 3.18.3	1130
	Locari non debet domus in praejudicium inhabitantium, <i>De loca. et condu., Ex rescripto</i> , 3.18.1	1127
	Locari non debent officia seu dignitates sub annuo censu, et poena talium, <i>Ne praela. vic. suas., Quoniam in quibusdam</i> , 5.4.2	1647
LOCUS	Locus securus partibus est assignandas, <i>De fide instr., Accepimus</i> , 2.22.4	768
	In locis sanctis iudicium sanguinis non debet tractari, nec placita fieri, <i>De immu. eccle., Cum ecclesia</i> , 3.49.5; et <i>Ut in domibus</i> , 3.49.1	1404 1402
	Locorum consuetudo rationabilis debet observari in portione sepulturae danda, <i>De sepul., Certificari</i> , 3.28.9	1204
	In loco minus religioso non potest eligi sepultura, <i>De sepul., In nostra</i> , 3.28.10	1205
LUCRUM	Lucri causa temporalis clerici vel monachi non debent negotiari, <i>Ne cler. vel monac., Multa</i> , 1.50.1	1409
M		
MAGISTER	Magister in grammatica debet ab episcopo et capitulo provideri in beneficio, <i>De magist., Quia nonnullis</i> , 5.5.4	1652
	Magister in Theologia debet in qualibet ecclesia cathedrali institui ad legendum, <i>De magist., Quia nonnullis</i> , 5.5.4; <i>De magist., Super specula</i> , 5.5.5	1652 1653
	Magistri Theologiae et studentes in Theologia quinque annis recipiant fructus beneficiorum suorum, <i>De magist., Super specula</i> , 5.5.5	1653
	Magistri possunt facere statuta inter se, <i>De Consti., Ex litteris</i> , 1.2.11	26
	Magisterium non est vendendum, et poena vendentium, <i>De Magist., Quoniam</i> , 5.5.1	1649
MAJOR	Majora intelliguntur prohibita, quibus minora sunt vetita, <i>De sent. Excom., Cum illorum</i> , 5.39.32	1902
	Et quod in majori conceditur, licitum videtur in minori, <i>Qui fil. sint legi., Per venerabilem</i> , 4.17.13	1540
	Major natu succedere debet in regno, <i>De voto, Licet</i>	1281

	<i>universis</i> , 3.34.6	
	A majori parte capituli factum praevalere debet, nisi contra rationabiliter fuerit objectum et probatum, <i>De elect.</i> , <i>Coram dilecto</i> , 1.6.35; <i>De renuncia.</i> , <i>Cum inter P.</i> , 1.9.2	170
	Major est potestas spiritualis quam saecularis, <i>De major.</i> , <i>Solite</i> , 1.33.6	424
	Ad majorem ecclesiam se transferens propria auctoritate, sua careat et illa ad quam se transtulit, <i>De translat.</i> , <i>Quanto</i> , 1.7.3	216
	Majori parti minor etiam in minimis se opponere potest: dummodo justam causam habeat, <i>De conces. Praeb.</i> , <i>Ex parte</i> , 3.8.10	1081
	Majores personae in litteris commissoriis sub generali clausula non includuntur, <i>De rescript.</i> , <i>Sedes</i> , 1.3.15	46
	Majoris partis factum non vitiatur cum aliqui pauci indigni ad factum ignoranter admittuntur, <i>De procur.</i> , <i>Consulti</i> , 1.38.15	474
	Major natu debet dividere, et minor eligere, <i>De paroch.</i> , <i>Si episcopus</i> , 3.29.1	1209
	Majores natu ecclesiae debent praefici, <i>De jure pat.</i> , <i>Quoniam</i> , 3.38.3	1316
MALEFICIATUS	Maleficiatus creditur habens potestatem cognoscendi alias et non suam, licet per octo annos sibi commanserit, <i>De frigid.</i> , <i>Litterae Vestrae</i> , 4.15.7	1525
	Maleficiatus per triennium stabit cum uxore sua antequam separetur, <i>De frigid.</i> , <i>Litterae Vestrae</i> , 4.15.7	1525
	Maleficiatus separatus et cognoscens aliam cogitur redire ad primam, <i>De frigid.</i> , <i>Fraternitatis</i> , 4.15.6	1525
	De maleficio ratihabitio mandato comparatur, <i>De simo.</i> , <i>Sicut tuis</i> , 5.3.33; <i>De homici.</i> , <i>Sicut dignum</i> , 5.12.6	1634 1698
MALITIA	Malitia supplet aetatem, <i>De despon. impub.</i> , <i>De illis</i> , 4.2.9	1452
	De malitia sua nemo debet commodum reportare, <i>De judi.</i> , <i>Intelleximus</i> , 2.1.7; <i>De dolo et contu.</i> , <i>Contingit</i> , 2.14.9	527 662
MANDATUM	Mandatum factum capitulo tangit quem libet de capitulo specialiter, <i>De rescript.</i> , <i>Eam te</i> , 1.3.7	36
	Ad mandantis intentionem recurrendum est cum de mandato dubitatur, <i>De rescript.</i> , <i>Ad aures</i> , 1.3.8	37
	Mandatum potest revocari, si de fide dubitetur procuratoris, <i>De procura</i> , <i>Alia quidem</i> , 1.38.1	457
	Mandatum speciale derogat generali, <i>De offic. lega.</i> , <i>Studivisti</i> , 1.30.2	388
	Mandatum an morte mandatoris expirat, <i>De offic. deleg.</i> , <i>Relatum</i> , 1.29.19	341

	Mandatum revocari potest re integra existente, alias non, <i>De elect., Cum dilectus filius</i> , 1.6.32	160
MANIFESTUM	Manifesta peccata non sunt occulte corrigenda, <i>De poenit. et remis., Manifesta</i> , 5.38.1	1863
	Manifesta offensa quae dicatur, <i>De verb. signi., Cum olim</i> , 5.40.24	1947
MANSUS	Mansus ecclesiae debet assumi immunis ab omni exactione, <i>De censib., Sancitum</i> , 3.39.1	1338
MANUMISSUS	Manumisso potest dominus operas spirituales imponere, et in eo illas retinere, <i>De ser. non ord., Eo libentius</i> , 1.18.6	296
MARITUS	Maritus praetextu consuetudinis bona uxoris dissipare non potest, <i>De consue., Ex parte vestra</i> , 1.4.10	94
	Maritus intrans religionem uxore consentiente restituatur uxori si nolit continere, si sine consensu episcopi fecit: alioquin, etc. <i>De convers. conjug., Praeterea</i> , 3.32.1 et <i>Ex parteno.</i> 2, 3.32.14	1257 1266
MATRIMONIUM	Matrimonium quid, <i>De praesumpt., Illud</i> , 2.23.11	789
	Matrimonii causa per discretum iudicem tractanda est, <i>De consang. et affin., Ex literis tuis</i> , 4.14.1	1507
	In matrimonio tenet consuetudo contra regulam illam, "Quoto gradu," etc., <i>De consang. et affin., Quod dilectio</i> , 4.14.3	1509
	Matrimonium solo consensu contrahitur, <i>De spons., Cum locum</i> , 4.1.14	1429
	In matrimonio verba sunt necessaria quantum ad ecclesiam consensum exprimentia, <i>De spons., Tuae fraternitati</i> , 4.1.25	1438
	Sed pueri per sola verba non contrahunt ante annos legitimos, <i>De spons., Tuae fraternitati</i> , 4.1.25	1438
	Matrimonii causa alicui commissa committitur per consequens causa dotis, <i>De dona. inter vir. et uxo., De prudentia vestra</i> , 4.20.3	1563
	Matrimonium qualiter in parte tenet, et qualiter non, <i>De eo qui duxit in matri. quam pol., Propositum</i> , 4.7.1	1478
	Matrimonium per vim contractum nisi consentiat postea, <i>De eo qui duxit in matri. quam pol., Significavit</i> , 4.7.2	1479
	De matrimonio contrahendo iuramentum parentum compellendum est, <i>De despons. impub., Ex litteris</i> , 4.2.11	1453
	In matrimonio aetas et consensus requiritur, sine quibus nihil agitur, <i>De despons. impub., Ex litteris</i> , 4.2.11	1453
	Matrimonium praesumitur ubi post fidem datam sequitur copula carnalis, <i>De Spon., Veniens</i> , 4.1.13	1428

In matrimonio supplet malitia aetatem, <i>De despon. impub., De illis</i> , 4.2.9	1450
In matrimonio compromitti non potest, <i>De in integ. rest., Causa</i> , 1.41.9	501
Matrimonio clandestino sacerdos consentiens est suspendendus, <i>De cland. despon., Cum inhibitio</i> , 4.3.3	1462
Matrimonium contrahens cum desponsata alteri per verba de praesenti, numquam eam habere potest, <i>De spons. duo, Accepisti</i> , 4.4.2	1463
Matrimonium dirimitur cum sororem quis ducit ejus quam sponsalibus contractis polluit extraordinarie, <i>De eo qui cog. consang. uxo., Fraternitati</i> , 4.13.7	1504
Matrimonium contractans in gradu prohibito inter fideles stat si convertatur, <i>De consang., De infidelibus</i> , 4.14.4	1510
Matrimonium non possunt contrahere qui consentire non possunt, ut pueri, <i>De despons. impub., Accessit</i> , 4.2.5	1448
Matrimonio non utens teneat uxorem ut sororem, <i>De frig. et male., Consultationi</i> , 4.15.4	1519
Matrimonii error per sententiam factus retractandus est, cognita veritate, <i>De frig. et male., Fraternitatis</i> , 4.15.6	1521
In matrimonio licet coacta contraxerit, per annum et diem existens consensisse videtur nec testes in contrarium recipiuntur, <i>De spons., Ad id quod</i> , 4.1.21	1434
Matrimonium clandestinum in publico est ratificandum, <i>De cland. despon., Quod nobis</i> , 4.3.2	1459
Matrimonium cum arcta dirimi non debet propter verba conjugum, nisi aliter probetur, <i>De frig., Fraternitatis</i> , 4.15.6	1521
Matrimonium coactum confirmatur copula sequente, <i>De eo qui dux. in matri., Significavit</i> , 4.7.2	1479
Matrimonium contractum cum sorore ejus quam quis ante septennium attentavit, separatur, <i>De spons., Juvenis</i> , 4.1.3	1420
In matrimonio dirimendo aspectus corporis praefertur juramento, <i>De prob., Proposuiti</i> , 2.19.4	683
Matrimonium Beguinarum tenet, nec officit si habitum recipiunt de manu sacerdotis, <i>Qui cler. vel vo., Consuluit</i> , 4.6.4	1474
Ad matrimonium dirimendum non sufficit testium auditus, nisi, etc., <i>Ut lit.pen., Laudabilem</i> , 2.16.2	670
Matrimonium contractum non impedit velum viduitatis, nisi	1266

certam religionem assumat, <i>De conver. conjug., Ex parte</i> no. 2, 3.32.14	
De matrimonio probando, viro competit probatio, <i>De cland. despon., Si quis clam.</i> , 4.3.1	1458
Matrimonium est inter gentiles, <i>De consang. et affin., Vir qui a stipite</i> , 4.14.9	1516
Matrimonium conditionatum tenendum est, dummodo non sit contra substantiam matrimonii, <i>De condi. appo., Quicumque</i> , 4.5.1; <i>De condi. appo., Si conditiones</i> , 4.5.7	1465 1470
Matrimonium non debet poena pecuniaria puniri, cum sit libertas in matrimonio, <i>De spons., Gemma</i> , 4.1.29	1442
In matrimonio non currit praescriptio, <i>De spons., In praesentia</i> , 4.1.19	1433
Matrimonium confirmatur carnali copula ante tempus pubertatis in pueris, <i>De despon. impub., A nobis</i> , 4.2.8	1451
Matrimonium dirimitur propter dictum gravis personae aut insignis, <i>De testi., Constitutis</i> , 2.20.45	746
Matrimonium quando contrahi possit, <i>De fer., Capellanus</i> , 2.9.4	597
Matrimonium non est contrahendum cum alio nisi certificetur quis de morte alterius, alioquin separatur si redit, <i>De secun. nupt., Dominus</i> , 4.21.2	1570
Matrimonium non dirimit varia consuetudo con trahendi, sive dissimilis consuetudo patriae, <i>De spons., De Francia</i> , 4.1.1	1419
Matrimonium non dirimitur ubi frater uxorem fratris cognovit ante contractum, nisi sit publicum vel probarum, <i>De eo qui cog. consang. uxo., De illo</i> , 4.13.3	1500
Matrimonio soluto utrique restitui debet quod ablator habet, <i>De conver. conjug., Ex publico</i> , 3.32.7	2261
In matrimonio non habet locum transactio, <i>De transact., Ex parte</i> , 1.36.11	452
Matrimonium contrahendum juratum non impedit dictum unius, <i>De spons., Praeterea</i> no. 1, 4.1.2	1420
Matrimonium contrahunt surdus et mutus per signa, <i>De spons., Cum apud sedem</i> , 4.1.23	1436
Matrimonium dirimitur per contractum consanguineae, si sit publicum et probatum, <i>De praesum., Tertio loco</i> , 2.23.13	791
Matrimonium impeditur si mulier a consanguineo viri cognoscatur, <i>De spon., Praeterea</i> no. 2, 4.1.12	1427
Post matrimonium contractum potest uxor ad probandum	1441

metum admitti, <i>De spon., Consultationi</i> , 4.1.28	
Matrimonium contrahere non potest professus in religione, <i>Qui cler. vel. vo., Meminimus</i> , 4.6.3	1473
Matrimonium non dirimitur per ea quae praecedunt baptismum, <i>De cog. spir., Contracto</i> , 4.11.5	1495
Matrimonium inter liberum et ancillam stat cum scivit eam ancillam, et econuerso, vel post factum consensit, vel cognovit, <i>De conjug. servorum, Proposuit</i> , 4.9.2	1488
Matrimonium non potest contrahi per nuntios, <i>De conver. conju., Ex parte</i> no. 1, 3.32.9	1263
Matrimonium probatur per famam violentam, <i>De praesump., Illud quoque</i> , 2.23.11	789
Matrimonium impedit et dirimit publicae honestatis justitia, <i>De spon., Juvenis</i> , 4.1.3	1420
Matrimonium post sponsalium juratum contrahi potest cum alio cum unus dimittit terram, <i>De spon., De illis</i> , 4.1.5	1422
Matrimonio propter adulterium separato debet accusans continere vivente altero, aut sibi reconciliari, <i>De spon., Ex parte</i> , 4.1.9	1424
Matrimonium superveniens sponsalibus solvit ea, nisi metus interveniat, <i>De spon., Veniens ad nos</i> , 4.1.15	1430
Matrimonium post fidem datam impleatur, et sic tutius ad religionem transitur, si tamen copula non intervenerit, <i>De spon., Commissum</i> , 4.1.16	1431
Matrimonio nondum probato, uxor prius habita et cognita et post absque iudicio ecclesiae amota, debet restitui ante sententiam jactam, <i>De resti. spo., Ex conquestione</i> , 2.13.10	629
Matrimonium accusanti causa pecuniam extorquendi, debet imponi silentium, <i>Qui matri. Accu., Significante</i> , 4.18.5	1550
Matrimonium consummatum irritat votum religionis sequens, si innito altero conjugum fiat; neque post mortem alterius tenet, <i>De conver. conju., Quidam intravit</i> , 3.32.3	1258
Matrimonio conjuncti non separantur per solam et privatam confessionem viri et uxoris, <i>De sen. et rejud., Lator praesentium</i> , 2.27.7	878
Matrimonium dividitur si vir cum uxore septem annis stans eam cognoscere non potest, dans operam quam potuit, <i>De frigi. et malefi., Litterae vestrae</i> , 4.15.7	1125
Matrimonium contractum cum alia ante divortium stat,	1432

	<i>De spon., Cum in apostolica, 4.1.18</i>	
	Matrimonium non potest contrahere furiosus, <i>De spon., Dilectus, 4.1.24</i>	1437
	Matrimonium coactum postea consensu firmatur, <i>De spon., Ad id quod, 4.1.21</i>	1434
	Matrimonium cum inhabili ad matrimonium tenet, si velint, <i>De frigi., Consultationi, 4.15.4</i>	1519
	Matrimonium solvit contumelia creatoris, <i>De divor., Quanto te, 4.19.7</i>	1556
	Matrimonium infidelis cum fratre viri, qui non reliquit femem, non est dirimendum, <i>De divor., Deus qui eccl. suam, 4.19.9</i>	1561
	Matrimonium viva voce non per scripta debet accusari, <i>Qui mat. accu. pos., A nobis, 4.18.2</i>	1547
	Matrimonium inter filium baptizantis spiritualem et carnaem filiam baptizati, non tenet, <i>De cog. spirit., Ex litteris, 4.11.8</i>	1497
	Matrimonium contractum publice quando possit accusari, <i>Qui mat. accusa pos., Cum in tua dioecesi, 4.18.6</i>	1550
	In causa matrimoniali a reo exigatur juramentum, <i>De despon. impu., Attestationes, 4.2.10</i>	1452
MATRIX	Matrici ecclesiae debentur decimae, quae cathedralis est intelligenda, <i>De praescri, Ex transmissa, 2.26.10; De ver. sig., Venerabili, 5.40.22</i>	859 1944
MATRONA	Matrona in habitu meretricali inventa injuriarum agere non potest, <i>De Sen. excom., In audientia, 5.39.25</i>	1892
MEDICINA	Medicina adustionis vel incisionis est clericis prohibita, <i>Ne cler. vel mo. ne. sec., Sententiam sanguinis, 3.50.9</i>	1415
	Medicus nihil omittens de contingentibus non punitur, si aeger moriatur, <i>De aeta. et qua. praesi., Ad aures, 1.14.7</i>	268
	Medicus proprius consulat de salute animae et nullo modo ratione medicinae detrimentum animae suadeat, <i>De paen. et remis., Cum infirmitas, 5.38.13</i>	1873
METROPOLITANUS	Metropolitanus habet cognoscere tanquam delegatus de causa inter suum suffraganeum et ejus clericum, <i>De offi. jud. ordi., Irrefragabili, 1.31.13</i>	410
	Metropolitanus cum suis suffraganeis consecrent episcopum, <i>De sac. unctio., Cum venisset., 1.15.1</i>	276
	Metropolitanus provinciam suam visitare potest, <i>De praescri., Cum ex officii, 2.26.16</i>	867
METUS	Metus cadens in virum constantem excusat. <i>De his quae vi met., Ad audientiam, 1.40.4</i>	481
	Similiter damnum rerum temporalium, <i>De his quae vi</i>	479

	<i>met., Abbas, 1.40.2</i>	
	Metus ingressum religionis impedit, nisi postea consentiat, <i>De his quae vi met., Perlatum, 1.40.1</i>	477
	Metu laicorum renuntiatio facta non valet, <i>De his quae vi met., Abbas, 1.40.2</i>	479
	Propter metum facta resignatione etiam per iuramentum potest fieri repetitio, <i>De his quae vi met., Ad audientiam, 1.40.4</i>	441
	Metus et coactio excludit consensum matrimonii, <i>De spon., Cum locum, 4.1.14</i>	1429
	Metus pro vita et rebus <i>servandis</i> non absoluit a iuramento, <i>De jureju., Si vero, § Verum, 2.24.8</i>	801
MINUS	Minus conceditur cui plus vel majus conceditur, <i>De decim., Ex parte tua, no. 3, 3.30.27</i>	1229
	Minor annis quomodo intelligitur, <i>De proba., In praesentia, 2.19.8</i>	686
	Minoris jure fungitur ecclesia in restitutionibus, <i>De resti. in integr., Requisivi, 1.41.1; Auditis, 1.41.3</i>	486 490
MIRACULA	Miracula per testes sunt examinanda, et qualiter, <i>De testi., Venerabili, 2.20.52</i>	753
	Miracula etiam faciens non colatur tanquam sanctus nisi auctoritate Romanae ecclesiae, <i>De reliq. et vener. sanct., Audivimus, 3.45.1</i>	1394
	Per miracula probet se quis a Deo missum, <i>De haereti., Cum ex injuncto, 5.7.12</i>	1677
MISSA	Missa an sit de substantia ordinum et ecclesiarum consecrationum, <i>De ele., Quod sicut, in glossa, 1.6.28</i>	151
	Missarum celebrationem impedit deformitas vel debilitas, <i>De cler. aegro., Presbyterum, 3.6.2</i>	1060
	Missas duas quando sacerdos celebrare possit et tunc post sanguinem vinum non sumat, <i>De cele. mis., Consuluisti, 3.41.3; Ex parte vestra, 3.41.5</i>	1365 1366
	Missam nullus propter conscientiam fingat celebrare: quia dupliciter peccat, <i>De cele. mis., Dolentes, 3.41.9</i>	1377
MONACHUS	Monachus non ponatur solus in prioratu, <i>De capel. mon., Ex parte, 3.37.3</i>	1314
	Monachus pro receptione sua nihil det, <i>De statu Mona., Monachi, 3.35.2</i>	1290
	Monachus solus non habitet, neque discurrat, neque peculium habeat, et poena talis, <i>De statu Mona., Monachi, 3.35.2</i>	1290
	Monachus proprietarius non est cum Christianis sepeliendus, <i>De statu Mona., Super quodam, 3.35.4</i>	1293
	Monachi secundum antiquos canones possunt in parochiis	1294

	ministrare, <i>De statu Mona., Quod Dei timorem,</i> 3.35.5	
	Monachis non tradatur officium aliquod ad tempus vitae suae, <i>De statu Mona., Cum ad monasterium,</i> 3.35.6	1295
	Cum monacho de proprietate, sic neque de castitate Papa dispensare potest, <i>De statu Mona., Cum ad</i> <i>monasterium,</i> 3.35.6	1295
	Monachus unus non habeat locum in diversis monasteriis, <i>De reli. domib., Ne nimia.,</i> 3.36.9	1310
	Monacho potest causa delegari, <i>De privil., Cum olim,</i> 5.33.12	1812
	Monachus sine licentia abbatis sui locum non deferat, <i>De</i> <i>reg., Non est vobis,</i> 3.31.7	1240
	Monachus non potest esse advocatus nisi, etc., <i>De</i> <i>postula., Ex parte tua,</i> 1.37.2	455
	Monachus potest eligi in episcopum, <i>De dolo et</i> <i>contum.a., Cum olim,</i> 2.14.7	657
	Monachus non fiat quis nisi in legitima aetate, <i>De reg.,</i> <i>Nullus,</i> 3.31.1	1237
	Monachus qualiter potest habere proprium, <i>De statu</i> <i>monach., Monachi,</i> 3.35.2	1290
	Monachus potest perhibere testimonium in causa monasterii, <i>De proba., Tertio loco,</i> 2.19.5	683
	Monachi irregulariter viventes ejciantur, nisi corrigant se, <i>Ne cle. vel mona., Relatum,</i> 3.50.7	1414
	Monachi non regant ecclesias ad eos pleno jure non spectantes, <i>De capel. mo., In ecclesiis,</i> 3.37.1	1311
	Monachus de licentia abbatis sui et episcopi praedicare potest, <i>De Judaeis. et Sarra., Cum sit,</i> 5.6.16	1666
	Monachus ecclesiam ad firmam tenere non debet, <i>Ne cle.</i> <i>vel mo. sae., Secundum instituta,</i> 3.50.6	1413
	Monachum non facit habitus, sed professio, <i>De reg.,</i> <i>Porrectum,</i> 3.31.13	1245
MONASTERIUM	Monasterium unum potest alteri conjungi, <i>De relig. do.,</i> <i>Quia monasterium,</i> 3.36.2	1303
	In monasterio alteri conjuncto ille episcopus qui prius erat, non habet jurisdictionem, sed dioecesis Episcopus, <i>De relig. do., Quia monasterium,</i> 3.36.2	1303
	Monasteriorum dispositio et ordinatio locorum similium pertinet ad episcopum, nisi sint exempta, <i>De relig.</i> <i>do., De xenodochiis,</i> 3.36.3; <i>Cum dilectus,</i> 3.36.8	1304, 1309
	Monasteria regularium non sunt ad clericos saeculares transferenda, nisi regulares defecerint in monasterio, <i>De relig. domib., Inter quatuor,</i>	1305

	3.36.5	
	Monasteriis pluribus unus abbas praesse non debet, nec unus monachus in duobus monasteriis locum habere, <i>De relig. domib., Ne nimia</i> , 3.36.9	1310
MONETA	Moneta qualiter fit et innovatur, <i>De jureju., Quanto</i> , 2.24.18	809
MONIALIS	Monialis excommunicata pro injectione manuum, ab episcopo absolvi potest et non per abbatissam, <i>De sen. exc., De monialibus</i> , 5.39.33	1905
	Monialem percutiens incidit in canonem, <i>De sen. exc., De monialibus</i> , 5.39.33	1905
	Monialis suspecta de incestu, tenetur se purgare, <i>De purga. cano., Moniales</i> , 5.34.3	1836
	Monialium monasteria frequentantes clerici admoniti deponantur: laici excommunicantur, <i>De vi. et ho. cle., Monasteria</i> , 3.1.8	993
	Monialis turbans divinum officium ejici potest sine excommunicatione. Idem de clericis vel religiosis intelligendum, <i>De sen. excom., Veniens</i> , 5.39.16	1887
	Monialis in quacunq; causa vel controversia criminali vel civili non est compellenda ad juramentum, <i>De jura. cal., Inhaerentes</i> , 2.7.1	583
MORTUUS	Mortuo potest impendi absolutio excommunicationis, <i>De sen. excom., A nobis</i> , 5.39.28	1895
MULIER	Mulier ab undecimo anno dicitur apta nuptiis, <i>De despon. impu., Continebatur</i> , 4.2.6	1449
	Neque mulier neque monialis potest praedicare vel benedicere, vel confessionem audire, <i>De poeni. et remis., Nova</i> , 5.38.10	1869
	Mulier potest esse arbiter in civili causa clericorum, <i>De arbit., Dilecti</i> , 1.43.4	508
	Mulier non tenet obedire ecclesiae in debito reddendo contra constitutionem, <i>De res. spol., Litteras</i> , 2.13.13	634
	Mulier potest esse procuratrix, licet contra leges videatur, <i>De confir. uti., Cum dilecta</i> , 2.30.4	984
	Mulier potest conferre praebendas, <i>De testib., Dilecto filio.</i> , 2.20.40	740
MUNUS	Munus gratis oblatum recipi potest, <i>De simo., Dilectus filius. no.2</i> , 5.3.30	1625
	In muneris acceptione tria sunt attendenda, <i>De sim., Etsi quaestiones</i> , 5.3.18	1616
	Ob munera parva animum mutatum in persona magna non est credendum, <i>De sim., Etsi quaestiones</i> , 5.3.18	1616
MUTARE	Mutare non debet subito praelatus factum antecessoris,	1087

	<i>Ne se. vac., Novit, 3.9.1</i>	
MUTILATUS	Mutilatus manu in abbatem viro tacito promotus, est amovendus, <i>De cor. vi., Exposuisti, 1.20.6</i>	301
	Mutilatus manu non potest ordinari, <i>De cor. vi., Exposuisti, 1.20.6</i>	301
MUTUS	Muti et surdi possunt contrahere per signa, <i>De rest. spol., Cum ad sedem, 2.13.15</i>	640
N		
NATALIS	Natalium causa pertinet ad forum ecclesiasticum, <i>De ordi. cogn, Tuam, 2.10.3</i>	599
NATIVITAS	Nativitas prius est probanda, quia non valet successio nisi prius probetur legitimatio, <i>De ordi. cogn, Tuam, 2.10.3</i>	599
NATUS	Nati ex libero ventre, in servitutum non rediguntur, <i>De nat. ex lib. ven., Indecens, 4.10.1</i>	1498
NAUFRAGUS	Naufragos spoliantes incidunt in canonem, <i>De rapto., Excommunicationi, 5.17.3</i>	1727
NECESSITAS	Necessitas illicitum facit licitum, <i>De reg. jur., Quod non est, 5.41.4</i>	1903
	Necessitas non habet legem, <i>De obser. jeju., Consilium, 3.46.2</i>	1396
	Necessitas excusat juramentum, <i>De jurejur., Si vero, 2.24.8</i>	801
NEGATIVA	Negativa probari non debet, <i>De elect., Bonae no.1, 1.6.23</i>	138
	Nisi purgando se de calumnia, <i>De calumn., Cum dilectus filius, 5.2.2</i>	1604
	Negativae positiones comprobari non possunt, nisi per confessionem adversarii sunt admittendae, <i>Ex Novel. Inno., De confes., Statuimus, Sext 2.9.1</i>	Sext
NEGLIGENTIA	Negligentia puniuntur episcopi in eo in quo delinquant, <i>De suppl. negli. prael., Statuimus, 1.10.1</i>	246
	Propter negligentiam praesentationis amittitur jus praesentandi illa vice, <i>De suppl. negli. prael., Licet, 1.10.3</i>	247
	Propter negligentiam collationis beneficiorum intra tempus semestre, spectat ad Papam collatio, <i>De suppl. negli. prael., Licet, 1.10.3</i>	247
	Propter negligentiam collatio non tenens, tenet propter superioris ad quem spectat collatio, patientiam, <i>De suppl. negli. prael., Litteras, 1.10.4</i>	248
	Propter negligentiam amittitur jus eligendi, <i>De suppl. negli. prael., Dilecto filio, 1.10.5</i>	248
	Propter negligentiam concessio beneficiorum pertinet ad superiorem, <i>De conces. praeb., Quia diversitatem, 3.8.5</i>	1072

	Propter negligentiam perdit praelatus jurisdictionem, <i>De sent. excom., Per tuas</i> , 5.39.40	1910
	Per negligentiam intra sex menses beneficia vacantia episcopus conferre potest: et eo negligente intra alios sex menses spectat ad superiorem, <i>De conces. praeb., Nulla</i> , 3.8.2	1069
NEGOTIUM	Negotium requirit semper iudicem, actorem, reum, et testem, <i>De verb. signi., Forus</i> , 5.40.10	1934
	Negotia omnia unius, delegato uni non debent committi, <i>De rescript., Ad haec</i> , 1.3.10	38
NOMINATIO	Nominatio sola nullum jus acquirit nominato, <i>De elect., Quod sicut</i> , 1.6.28; <i>De verb. signi., Cum olim</i> , 5.40.24	151 1947
NOTORIUM	Notorium quot modis dicitur et quando, <i>De coha. cler., Vestra</i> , 3.2.7	1004
	Notoria probatione non indigent, <i>De coha. cler., Tua nos</i> , 3.2.8.; <i>De accus., Evidentia</i> , 5.1.9; <i>Inno. de censi., Romana, Sext</i> 3.20.1	1006 1576 Sext
	Notoria ex fama, purgatione indigent: et indici talibus debet, <i>Inno., De censi., Romana, Sext</i> 3.20.1	Sext
	Alias in notoriis non est indicenda purgatio, sed damnatio, <i>De purga. cano., Cum dilectis filiis</i> , 5.34.15	1846
	In notoriis indicium ecclesiae requiritur, <i>De divor., Porro</i> , 4.19.3	1553
	In notoriis ad cautelam testes recipiuntur, <i>De elect., Bonae memoriae</i> , no.1, 1.6.23	138
	In notoriis non requiritur ordo juris, <i>De jureju., Ad nostram</i> , no.3, 2.24.21	813
NOBILITAS	Nobilitas vitae et non carnis est attendenda in collatione beneficiorum, <i>De praebend. et dignita., Venerabilis frater</i> , 3.5.37	1057
NOVALE	Novale quid sit et unde dicatur, <i>De ver. signi., Quid per novale</i> , 5.40.21	1943
	Novalium jure cenjetur terra de novo culta, <i>De privile., Consultationi</i> , 5.33.33	1834
NOX	Nocte factum, die factum dicitur fictione juris, <i>De offic. judi. deleg., Consuluit</i> , 1.29.24	351
NUNTIUS	Nuntii malitia non obest domino dummodo ab initio credatur fidelis nuntius, <i>De pig., Significante</i> , 3.21.7	1146
	Nuntii missio eximit aliquem ex iudicis jurisdictione, scilicet ante citationem: alias non, <i>De ap., Ad haec</i> , no. 4, 2.38.30	926
NUPTIAE	Nuptiis ex secundis sobole suscepta, publica honestas evacuata est, <i>Qui fil. sunt leg., Referente</i> , 5.23.2	1537

O

OBEDIENTIA	Obedia facta epifcopo ab abbate fine confenfu conventus non valet, <i>De relig. domibus, Cum dilectus</i> , 3.36.8	1309
	Ab obedia alicujus non citati vel convicti non debent subditus fubtrahi, <i>De majo. et obe., Inter quattuor</i> , 1.33.8	428
	Ab obedia fui epifcopi non abfoluitur fubditus Papae, <i>De majo. et obe., Per tuas</i> , 1.33.7	427
	Obedire non tenentur inferiores exempti a fupiore, <i>De majo. et obe., Inter</i> , 1.33.8	428
	Obediae juramentum a contumacibus debet exigi, <i>De majo. et obe., Cum in ecclefiis</i> , 1.33.10	429
	Non obedientes praelatis fuis de ecclefia debet expelli, <i>De majo. et obe., Cum in ecclefiis</i> , 1.33.10	429
	Obedire tenentur tam laici quam clerici abbati jurisdictionem habenti, <i>De majo. et obe., Dilecta</i> , 1.33.12	431
	Obediae forma facienda epifcopo ab abbate, <i>De Simonia, Ne Dei</i> , 5.3.43	1644
	Ad obedia plenam quae exigantur, <i>De majo. et obed., His quae</i> , 1.33.11	430
OBLATIO	Oblatio quid fit et quibus debeatur; et quid per eandem intelligitur, <i>De verb. sig., Causa</i> , 5.40.13; et <i>Cum inter vos</i> , 5.40.29	1937 1956
OBLIGATIO	Obligatio contra bona matrimonii vel contra bonos mores non tenet, <i>De condi. appo., Si conditiones</i> , 4.5.7	1470
	Obligatio turpis nec de facto nec de jure tenet, <i>De pact., Pactiones</i> , 1.35.8	411
	Obligatio facta pro ecclefia obligat fuccefforem, <i>De falu., Odoardus</i> , 3.23.3	1252
	Obligans ecclefiam pro debitis alienis ipfo facto ab adminiftratione fpiritualium et temporalium eft fufpenfus; et ecclefia non tenetur folvere, <i>De falu., Si quorundam</i> , 3.23.2	1153
	Obligatus non eft fucceffor pacto antecelforis irrationabili, qui precario bona ecclefiae conceffit, <i>De preca., Precarium</i> , 3.14.2	1116
	Obligatio ad eum transit qui recepit emolumentum, <i>De pig., Ex litteris</i> , 3.21.5	1144
	Quia cum onere fuo transit res ad fuum poffefforem, <i>De eccle. aedifi., Quicunque</i> , 3.48.1	1398
OCCULTUM	Ocultum delictum non impedit promovendum, <i>De temp. or., Ex tenore</i> , 1.11.4	252
OFFENSA	Offenfa dicitur manifefta tribus modis, <i>De ver. sig., Ex</i>	1945

	<i>parte no.1, 5.40.23</i>	
OFFICIALIS	Officialis archiepiscopi in suffraganeos episcopos sententias excommunicationis, interdicti vel suspensionis ferre non potest, Inno. in <i>Novel, De offi. ordi., Romana, Sext 1.16.1</i>	Sext
	Idem est de officialibus suffraganeorum: eo quod vocati coram eo non respondent querelantibus, Inno. in <i>Novellis, De foro compet., Romana, Sext 2.2.1</i>	Sext
OFFICIUM	Officium divinum suspendentes canonici primo instrumento sigillis suis roborato causam suspensionis offerant: alias non valet, sed condemnantur in rescriptis tempore cessationis. Sed pro cessatione rite servata, is propter quem cessatum est, arbitrio superioris condemnetur, Greg. in <i>Novel., De offi. jud. ord., Si canonici, Sext 1.16.2</i>	Sext
OLEUM	Oleum consecratum potest admisceri non consecrato, et totum erit consecratum. Simile est de aqua benedicta, <i>De cons. alta., Quod in dubiis, 3.40.3</i>	1360
OPUS	Opus novum si alicui nuntias, debet te tribus mensibus expectare, <i>De cons. alta., Si ecclesia, 3.40.10</i>	1363
	Operis novi denuntiatio facit ut post ipsam debeat constructum demoliri, et expensis ipsius construentis, <i>De no. oper. nuntia., Cum ex injuncto, 5.32.2</i>	1799
ORATORIA	Oratoria non possunt habere campanas sine consensu episcopi, <i>De privil., Patentibus, 5.33.10</i>	1809
ORDINARIUS	Ordinarius non potest restituere possessionem contumaci, contra quem facta est missio a delegato, <i>De off. jud. or., Pastoralis, 1.31.11</i>	406
	Ordinarius potest ex officio suo cogere partes ut stent justo arbitrio et pareant sententiae arbitrorum, <i>De arb., Non sine multa, 1.43.2</i>	506
	Ordinarius non tenetur obedire delegato nisi constet ei de commissione, <i>De off. ju. dele., Cum in jure, 1.29.31</i>	368
	Ordinario non exequire sententiam judicis delegati, exequatur ipse delegatus, <i>De off. ju. dele., Significasti, 1.29.7</i>	331
	Ad ordinarium judicem primo executio sententiae pertinet, <i>De off. ju. dele., Significasti, 1.29.7</i>	331
	Ordinarius debet retractare iniquam sententiam judicis delegati in causa matrimoniali, <i>De off. ju. or., Significavit, 1.31.6</i>	401
	Ordinarius tenetur exequi sententiam jud. delegati, <i>De offic. judi. deleg., In litteris, 1.29.9</i>	332

	Ordinarius potest excommunicare injuste absolutos a delegato, <i>De off. jud. or., Ex parte</i> , 1.31.5	400
	Ordinario major est delegatus Papae quantum ad causam hanc quae sibi commissa est, <i>De off. jud. or., Pastoralis</i> , 1.31.11	406
	Coram ordinario protestatur quis non habens copiam delegati iudicis, et non currit ei tunc tempus, <i>De off. jud. or., Pastoralis</i> , 1.31.11	406
	Ordinario non intendit praejudicare Papa per suum mandatum, <i>De off. jud. or., Licet</i>	429
ORDINATIO	Ordo clericalis per primam tonsuram confertur, <i>De aeta. et qualita. ordi., Cum contingat</i> , 1.14.11	271
	Ordinari non debent spurii, <i>Qui fi. sint leg., Per venerabilem</i> , 4.17.13; <i>De ser. non ord., Consuluit</i> , 1.18.5	1540 295
	Ordinem probet advena antequam admittatur ordine suscepto, vel ulterius promoveatur, <i>De cler. peregrinis, Inter</i> , 1.22.2	310
	Ordinatum ab episcopo indignum non debet ad beneficium reputare idem episcopus, <i>De aeta. et qualit., Accepimus</i> , 1.14.13	273
	Ordinem praeter missum potest recipere per saltum promotus et ex dispensatione celebrare, <i>De cle. per sal. promo., Tuae</i> , 5.29.1	1777
	Ordinandum quando impediunt genitalia abscissa, <i>De cor. vi., Significavit</i> , 1.20.4	300
	In ordine vel beneficio promotorum a schismatico poena, <i>De schisma., Quod a praedecessore</i> , 5.8.1; <i>Fraternitati</i> , 5.8.2	1687
	Ordinatus ab episcopo, ab eo sustentetur, vel, etc., <i>De praeb. et digni., Non liceat</i> , 3.5.2	1025
	Ordinatus in apostasia quando potest ministrare ex dispensatione apostolica et quando non, <i>De tem. or., Ex parte</i> , 1.11.10; <i>De apo., Consultationi</i> , 5.9.6	955 1692
	Ordinari non debet servus nisi manumissus, <i>De ser. non or., Instruendi</i> , 1.18.1	293
	Ordinari non debet infamis ante purgationem, <i>De testi., Non debet</i> , 2.20.56	757
	Ordinari non debent paenitentes publici, <i>De biga., Ut bigami</i> , 1.21.1	303
	Ordinari non debent ad ratiocinia obligati, nisi, etc., <i>De obliga. ad ratiocinia, Magnus</i> , 1.19.1	298
	Ordinari non debent mutilati membris, <i>De cor. vitia., Exposuisti</i> , 1.20.6	301
	In ordine ministrare possunt criminosi praeter homicidas,	260

<i>De tem. or., Quaesitum, 1.11.17</i>	
Ordinatus remote probet suam ordinationem episcoporum sigillis, <i>De cle. peregrinantibus,</i> <i>Conquerente, 2.29.1</i>	981
Talis etiamsi non celebret publice sine litteris commendatitiis, potest tamen occulte, <i>De cler.</i> <i>peregrinis, Tuae, 1.22.3</i>	310
Ordinatus sine titulo, ab episcopo sustentetur, <i>De</i> <i>praebe., Episcopus si aliquem, 3.5.4</i>	1026
Cum ordinato ab episcopo excommunicato ignoranter, potest episcopus proprius dispensare, <i>De or. ab</i> <i>epis., Cum clericis, 1.13.2</i>	263
Ordinatus ab episcopo qui cessit, quando potest ministrare, <i>De or. ab epis., Perquisivit, 1.13.1</i>	263
Ordinati extra tempus statutum post paenitentiam peractam possunt ministrare, <i>De tem. ord.,</i> <i>Consultationi, 1.11.16</i>	260
Ordinem recipientis vel conferentis poena sub conditione renuntiandi provisioni., <i>De simo., Si quis</i> <i>ordinaverit, 5.3.45</i>	1645
Cum ordinato furtive potest episcopus dispensare si non sub excommunicatione prohibitus accessit: alias non dispensat nisi intret religionem, <i>De eo qui</i> <i>fur. ord., Innotuit, 5.30.3</i>	1779
Non ordinatus ministrans nunquam ordinetur, <i>De cler.</i> <i>non or. mini., Ex litteris, 5.28.2</i>	1776
Tali tamen ex gratia potest remitti retentio beneficii, seu postea conferri, <i>De cler. non or. mini., Ex litteris,</i> <i>5.28.2</i>	1776
Ordinari potest quis ad suum patrimonium, <i>De praebe.</i> <i>et dig., Tuis quaestionibus, 3.5.23</i>	1043
Ordinatus a Papa non est ob hoc a jurisdictione praelati sui exemptus, tamen revereri debet, <i>De majo. et</i> <i>obe., Per tuas, 1.33.7</i>	427
Ordinem subdiaconatus confert solus Papa die dominica, <i>De tem. or., Subdiaconus, 1.11.1</i>	249
Ordines omnes quando conferri possunt, <i>De tem. or.,</i> <i>Subdiaconus, 1.11.1</i>	249
Ordines minores possunt episcopi conferre dominica die et in sestis praecipuis, <i>De tem. or., Subdiaconus,</i> <i>1.11.1</i>	249
Ordinem suscipiens die non debito, ad Papam est mittendus, <i>De tem. ordi., Cum quidam, 1.11.8</i>	254
Ordinem subdiaconatus a Papa recipiens non potest sine eius licentia ab alio ulterius promoveti, <i>De tem.</i> <i>ordi., Cum quidam, 1.11.8</i>	254

	Ordinem conferens alicui sine titulo certo, tenetur eidem providere, <i>De tem. ordi., Vel non est compos,</i> 1.11.14	258
	Ordinem recipientis sine aetate legitima et conferentis poena, <i>De tem. ordi., Vel non est compos,</i> 1.11.14	258
	Ordines sacriduo uno die conferri non debent et poena conferentis et demandantis, <i>De tem. ordi.,</i> <i>Dilectus,</i> 1.11.15	258
	Nec minores cum majori, et qualiter dispensetur cum talibus, <i>De eo qui fur. or. susce., Veniens,</i> 5.30.1	1778
	Ordines minores in anno discretionis possunt conferri, <i>De cle. per sal. pro., Tuae,</i> 5.29.1	1777
	De ordinis substantia non est tempus, tamen impedit executionem, <i>De tem. ord., Consultationi,</i> 1.11.16	260
	Ordines sacros recipiant praelati et beneficiati, vel amoveantur, <i>De elec., Cum in cunctis,</i> 1.6.7; <i>De</i> <i>aeta. et quali. ordi., Quaeris,</i> 1.14.6	114, 267
	Ordines duos recipiens uno die, est suspendendus, potest tamen dispensari cum eo paenitentia peracta, <i>De</i> <i>eo qui fur. or. susce., Innotuit,</i> 5.30.3	1779
	Ordinari non est tutum medicum, conscientia laesa, <i>De</i> <i>aeta. et qua., Ad aures,</i> 1.14.7	268
	Ordinatus in apostasia quando possit ministrare, <i>De temp.</i> <i>ordi., Ex parte,</i> 1.11.10	255
OPPRIMENS	Opprimentes pueros in nocte qualiter puniendi, <i>De iis qui</i> <i>fil. oc., De infantibus,</i> 1.10.3	1693
 P		
PACTUM	Pactio privatorum contraria legi non praejudicat, <i>De for.</i> <i>compet., Si diligenti,</i> 2.2.12	548
	Pactum quod ab initio non tenuit, per ratihabitionem superioris vel confirmationem tenet, <i>De pac.,</i> <i>Quoties,</i> 1.35.2	440
	Pactum simoniacum per auctoritatem superioris non purgatur, <i>De pac., Cum pridem,</i> 1.35.4	441
	Pactum in praejudicium ecclesiae factum ei non nocet et quicquid perceptum est ratione huius ecclesiae, restituatur, <i>De censi., Praeterea,</i> 3.39.8	1343
	Pactum contra salutem non obligat, <i>De pact., Pactiones,</i> 1.35.8	444
	Pactum quid sit., <i>De ver. sig., Pactum,</i> 5.40.11	937
	Pactum turpe vel impossibile nullum ligat, <i>De pac.,</i> <i>Pactiones,</i> 1.35.8	444
	Pactum generale ne de crimine agatur, non valet, <i>De</i> <i>jureju, Quemadmodum,</i> 2.24.25	817
PAENITENTIA	Paenitentia potest injungi in peccato manenti, <i>De paen. et</i>	1868

	<i>remi., Officii, 5.38.9</i>	
	In paenitentiis injungendis quae sint confideranda, <i>De paen. et remi., Omnis, 5.38.12</i>	1871
	Paenitentiae sunt arbitrariae, <i>De paen. et remi., Deus qui ecclesiam, 5.38.3</i>	1868
	Paenitentium non vere, vel nolentium paenitere confessio nihilominus audiatur et paenitentia jungatur, <i>De paen. et remi., Quod quidam, 5.38.5</i>	1868
	Paenitentibus viaticum non negatur tempore interdicti: sed in morte constitutis, <i>De paen. et remi., Quod in te, 5.38.11</i>	1870
PAGANI	Pagani constitutionibus ecclesiae non subjacent, <i>De divor., Gaudemus, 4.19.8</i>	1558
	Paganis arma vendentium et auxilium praebentium poena, <i>De Judae. et Sarra., Quod olim, 5.6.12</i>	1662
	Paganorum filii ante conversionem nati de consanguineis post conversionem legitimantur, <i>De Judae. et Sarra., Quod olim, 5.6.12</i>	1662
	Paganis praedicans apostata non est, et vesci eorum cibis bene potest, <i>De Judae. et Sarra., Quam sit laudabile, 5.6.10</i>	1661
PALLIUM	Pallio uti potest archiepiscopus intra quamlibet ecclesiam suae provinciae, <i>De auct. et usu pallii, Cum super, 1.8.1</i>	219
	Pallium novum habebit transiens ad alium archiepiscopatum. quod non datur ratione personae, sed ratione loci, <i>De postul., Bonae memoriae no. 2, in fine, 1.5.4</i>	103
	Pallium alteri archiepiscopo accomodari non debet, <i>De postul., Ad haec, 1.5.1</i>	97
	Pallio non utendum extra ecclesiam, ut in processione vel confimiti, <i>De postul., Ad haec, 1.5.1</i>	97
	In pallio debet archiepiscopus sepeliri, <i>De postul., Ad haec, 1.5.1</i>	97
	In pallio consequitur quis plenitudinem officii et non debet ante archiepiscopus appellari, <i>De auct. et usu pallii, Nisi specialis, 1.8.3</i>	220
	Pallium quid significet, <i>De auct. et usu pallii, Ad honorem, 1.8.4</i>	221
	Pallio semper et ubique utitur solus Papa, <i>De auct. et usu pallii, Ad honorem, 1.8.4</i>	221
	Pallio non utatur archiepiscopus extra suam provinciam, nisi ex privilegio speciali et de licentia ejus in cujus ecclesia celebrat, <i>De auct. et usu pallii, Ex tuarum, 1.8.5</i>	222
	Pallio utendum in festis praecipuis et in diebus	222

	privilegiatis ecclesiae tuae concessis, <i>De auct. et usu pallii, Ex tuarum</i> , 1.8.5	
	Pallium accipitur de corpore sancti Petri archiepiscopis dandum, <i>De elect., Significasti</i> , 1.6.4	110
	Pallium recipiens debet jurare fidelitatem, <i>De elect., Significasti</i> , 1.6.4	110
	Sine pallio non licet archiepiscopo confirmato convocare concilium, conficere chrisma etc., <i>De elec., Quod sicut</i> , et infra in ver. <i>praeterea</i> , 1.6.28	151
	Pallium possunt conferre principales patriarchae suffraganeis suis, <i>De privi., Antiqua</i> , 5.33.23	1825
PAPA	Papa potest supra jus dispensare, <i>De conces. praeben., Proposuit</i> , 3.8.4	1070
	Papae soli reservatur translatio episcoporum et depositio, <i>De transla., Inter corporalia</i> , 1.7.2	212
	Papa de haereditate judicare potest ratione fidei, <i>De Judae., Judaei no. 1</i> , 5.6.3	1656
	Papa potestatem habet a Deo, Imperator a Papa, <i>De judiciis, Novit</i> , 2.1.13	532
	Papa ejusdem potestatis est cujus et beatus Petrus, <i>De majo. et obe., Illud dominus</i> , 1.33.5	424
	Papa principem saecularem deponere potest, <i>De haere., Ad abolendam</i> , 5.7.9	1672
	Papa potest legitimare illegitimos, <i>Qui fi. sint leg., Per venerabilem</i> . 4.17.13	1540
	Papa solus episcopus vocat fratres in litteris suis, <i>De cri. fal., Quam gravi</i> , 5.20.6	1750
	Papae potest cum ratione obviari quantumcunque scribat absolute, <i>De rescri., Si quando</i> , 1.3.5	34
	Contra Papae voluntatem nemo habet jus in collatione beneficiorum, <i>De praeben., Dilectus</i> , 3.5.27	1048
	Papa solus canonizat sanctos et sanctorum reliquias, <i>De praeben., Dilectus</i> , 3.5.27	1048
	Papa solus concedit laico jus eligendi in ecclesia collegiata, <i>De jurepat., Nobis</i> , 3.38.25	1331
	Papa solus committit causam appellatione remota, <i>De offi. dele., Super eo</i> , 1.29.15; cf. <i>Super quaestionum</i> , 1.29.27	337 355
	Papa solus est supra omne concilium et statuta, <i>De elec., Significasti</i> , 1.6.4	110
	Solus Papa Vicarius videtur esse in terris et nullus major, <i>De elec., Licet</i> , 1.6.6; <i>De transla., Quanto</i> , 1.7.3	113 216
	Papa solus dispensat ut filii presbyterorum immediate ecclesias paternas habeant, <i>De fi. presb., Dilectus</i> , 1.17.17	291
	Papa solus supra jus dispensat, <i>De conces. praeben.</i> ,	1070

	<i>Proposuit</i> , 3.8.4	
	Papa solus unit et dividit episcopatus, <i>De transla., Cum ex illo</i> , 1.7.1; <i>Inter corporalia</i> , 1.7.2; <i>Quanto</i> , 1.7.3; <i>Licet</i> , 1.7.4	211 212 216 218
	Papa potest mutare sententiam diffinitivam solus, <i>De sen., Cum olim</i> , 2.27.12	882
	Papa non potest imponere legem successori suo nec potestatem ejus limitare, <i>De elec., Innotuit</i> , 1.6.20	131
	Papa debet cognoscere de causa natalium, <i>De ord. cog., Tuam</i>	604
PAR	Par in parem non habet imperium, <i>De elec., Innotuit</i> , 1.6.20	131
	Paria crimina pari compensatione se tolluntur, <i>De adulteriis, Intelleximus</i> , 5.16.6; <i>Tua Fraternitas</i> , 5.16.7	1723 1724
PAROCHIANUS	Parochianum alterius nullus episcopus judicet, <i>De paroch., Nullus</i> , 3.29.3	1211
	Parochianum alterius non admittat presbyter ad divina., <i>De paroch., Ut dominicis</i> , 3.29.2	1211
	Parochianum alterius non absolvat presbyter sine ejus petita licentia, <i>De paeni. et remis., Omnis</i> , 5.38.12	1871
	Parochiae non dividantur sine consensu episcopi, <i>De praeb., Avaritiae</i> , 3.5.10	1030
	Parochialis ecclesia debet habere de bonis parochiani alibi sepulti, <i>De sepultu., Relatum</i> , 3.28.2; <i>De his</i> , 3.28.4	1200 1202
	Parochialis ecclesia nulli debet conferre nisi XXV annum attingenti, alioquin collatio non tenet. Greg. in <i>Novel., De elect., Licet canon., Sext</i> 1.6.14	
	Parochialis ecclesia nulli carenti aetate praedicta ad tempus commendari debet et si sit ex causa commissio, ultra tempus semestre non detur et irrita est ipso jure, <i>De elect., Nemo, Sext</i> 1.6.15	
	Parochialis ecclesia nulli debet conferri, qui habet personatum vel dignitatem cum cura, alioquin non tenet collatio ipso facto, <i>De elect., Sext</i> 1.6; <i>De offi. jud. ord., Sext</i> 1.16	
PATRIARCHA	Patriarcha non audiat causam subditi suffraganei sui, nisi ei deferatur per appellationem, vel nisi ex speciali privilegio, <i>De offi. judi. ord., Duo simul</i> , 1.31.9	404
	Ad patriarcham potest appellari omnibus mediis intermissis. Item de privilegiis ecclesiarum patriarcharum, <i>De privileg., Antiqua</i> , 5.33.23	1825
PATRONUS	Patronus ecclesiae alterius dioecesis episcopus debet illi	1326

	episcopo praesentare investiendum in cuius dioecesi est ecclesia, <i>De jurepat., Consultationibus</i> , 3.38.19	
	Patronus non disponat de rebus clerici defuncti, <i>De sucess. ab intesta., Sancto</i> , 3.27.2	1195
	De patronatus jure orta quaestione neutro conferente debet episcopus conferre beneficium post sex menses, <i>De jurepatr., Si vero</i> , 3.38.12; <i>De jurepatr., Eam te</i> , 3.38.22	1323 1329
	De patronatus jure debet iudex ecclesiasticus iudicare, <i>De judi., Quanto</i> , 2.1.3	522
	Patronus efficitur ecclesiam construens de consensu dioecesani, <i>De jurepat., Nobis</i> , 3.38.25	1331
	Patronus potest quis esse multarum ecclesiarum, <i>De jurejur., Veniens</i> , 2.24.19	807
	Patronatus jus clericus emens, ipso privetur, <i>De jurepatro., Quia clerici</i> , 3.38.6	1318
	Patronus jus episcopi in ecclesia minuere non debet, <i>De jurepatro., Cum seculum</i> , 3.38.13	1324
	Patronus filium vel nepotem sine episcopo instituere non debet, <i>De jurepatro., Consuluit</i> , 3.38.15	1324
	Patronatus jus sine consensu episcopi dioecesanus religiosis dare non potest, <i>De jurepatro., Nullus laicus</i> , 3.38.17	1325
	Patronus potest ab episcopo taxatos redditus ab ecclesia exigere, <i>De jurepatro., Praeterea no. 1</i> , 3.38.4	1317
?	Patronatus jus cum universitate vendita vel ad firmam tradita transit, nisi expresse excipiatur, <i>De jurepatro., Ex litteris</i> , 3.38.7; <i>De jurepatro., Cum seculum</i> , 3.38.13	1319 1324
	Patronus laicus neminem instituat sine consensu episcopi dioecesani, <i>De jurepatro., Praeterea no. 2</i> , 3.38.23	1329
	Patronatus jus libere potest dari consanguineo, sed vendi non debet per se, sed cum universitate, <i>De jurepatro., Ex insinuatione</i> , 3.38.14; <i>De jurepatro., De jure</i> , 3.38.26	1325
	Patronus laicus uno praesentato repulso potest alium exhibere, <i>De jurepatro., Pastoralis</i> , 3.38.29	1335
	Patronus ecclesiam vacantem intra quattuor menses conferat, alioquin episcopus confert, <i>De jurepatro., Cum propter discordias</i> , 3.38.27	1332
	Patrono concedente uni ecclesiam vacantem, si postea alium praesentet et episcopus consentiat, obtinet secundus, secus in clerico patrono, <i>De jurepatro., Cum dilectus</i> , 3.38.28	1333

	Patroni est ad ecclesiam praesentare, non conferre, <i>De jurepatro., Transmissae</i> , 3.38.31	1337
	Patrono consentiente ordinationi alicuius in ecclesia sua, tenetur sibi in ecclesia eadem providere, <i>De jurepatro., Cum cura</i> , 3.38.11	1322
	Patrono ecclesiam concedente religiosi sine consensu episcopi, si postea ad eandem ecclesiam praesentet episcopus, posterius valet, <i>De jure patronatus, Suggestum</i> , 3.38.20	1327
	Patronus clericus seipsum praesentare non potest, <i>De jure patronatus, Per nostras</i> , 3.38.26	1332
	Patroni consensus requirendus est in electione praelati facta, <i>De jure patronatus, Nobis</i> , 3.38.25, et infra, vers. "Pro fundatione," etc.	1331
?	Patronus honorandus est et ab ecclesia fundata sustentandus, si eget, <i>De jure patronatus, Nobis</i> , 3.38.25	1331
	Ius patronatus transit cum obligatione fundi, nisi specialiter excipiatur, <i>De sent. et re judicata, Cum Bertoldus</i> , 2.27.18	891
	Patrono laico duo vicissim praesentante ad beneficium, episcopo gratificatio relinquatur quis obtineat, <i>De jurepa., Cum autem</i> , 3.28.24	1330
	Patrono clerico in collegio duos ad idem praesentante prior obtinet, <i>De jurepa., Cum autem</i> , 3.28.24	1330
	Patronatus ius haeredibus dividi non debet, <i>De jurepa., Perlatum</i> , 3.38.1	1315
	Patronatus jure incerto episcopus conferat beneficium post tres menses vacans, nisi intra hoc tempus sit diffinitum quis conferre debeat et intra hoc tempus a vero patrono conferatur, <i>De jurepa., Quoniam</i> , 3.38.3	1316
	Patroni si plures fuerint, ille praesentatus obtineat qui plurimorum assensu eligitur, si vita et scandalum non contradicant, <i>De jurepa., Quoniam</i> , 3.38.3	1316
	Si patronus duos praesentet, potior est conditio possidentis, et per episcopum in possessionem missus corporalem, quam alterius, <i>De jurepa., Quod autem</i> , 3.38.5	1318
	Patronus ecclesiam non vacantem nemini conferre potest, <i>De jurepa., Illud praetereundum</i> , 3.38.8	1321
	Patronus jus patronatus religiosi dare potest absque episcopo, <i>De jurepa., Illud praetereundum</i> , 3.38.8	1321
	Patronus non creditur qui praesentaverit aliquem et, eodem ab ordinario instituto, si postea alius jus patronatus evicerit; [sed] non debet institutus	1326

	propter hoc amoveri, <i>De jurepa., Consultationibus</i> , 3.38.19	
	Patrono sine episcopo, nec episcopus sine patrono beneficium conferat, <i>De jurepa., Suggestum</i> , 3.38.20	1327
	Patronus non debet ecclesiam in alios transferre, <i>De jurepa., Praeterea</i> no. 2, 3.38.23; <i>Illud praetereundum</i> , 3.38.8; <i>Querimoniam</i> , 3.38.9	1329, 1321, 1321
	Patroni religiosi non possunt ecclesiam in proprios usus convertere propria auctoritate, <i>De supplen. negli. praela., Sicut nobis</i> , 1.10.2	246
	Patronatus causa diffiniatur per judicem ecclesiasticum, <i>De jud., Quanto</i> , 2.1.3	522
PAUPER	Pauperibus male acquisita sunt eroganda quando non invenitur quibus est restituendum, <i>De usu., Cum tu</i> , 5.19.5	735
PEDAGIA	Pedagia nova solus Imperator vel Papa inducunt, <i>De ver. sig., Super quibusdam</i> , 5.40.26	1952
	Antiqua pedagia tolerantur, <i>De ver. sig., Super quibusdam</i> , 5.40.26	1952
	Pedagia nova sibi principes habent instituere, <i>De censib., Innovamus</i> , 3.39.10	1344
PENA	Vide POENA	
PENITENTIA	Vide PAENITENTIA	
PENSIO	Pensio est minuenda propter sterilitatem terrae, <i>De loca. et conduc., Propter sterilitatem</i> , 3.18.2	1130
	In pensionis solutione antiqua consuetudo servanda, <i>De censi., Quanto creatori</i> , 3.39.16	1347
	Pensiones minuere ad detrimentum clericorum, vel augere ad commodum proprium non licet sine consensu episcopi, <i>De praeben. et dignit., Avaritiae</i> , 3.5.10	1030
	Pensionem majorem promittentes ut ecclesias acquirant, adeptis priventur, <i>De pact., Pactiones</i> , 1.35.8	444
	Pensionariam constituere ecclesiam non potest praelatus ultra tempus vitae suae, <i>De censi., Praeterea</i> , 3.39.8	843
PEREGRINUS	Peregrinari non debet clericus sine licentia episcopi sui, nec episcopus sine licentia Papae, <i>De voto et vo. reden., Magnae devotionis</i> , 3.34.7	1282
	Peregrinorum res nullus occupet: quia sunt sub protectione papae, <i>De cler. pereg., Conquerente</i> , 2.29.1	981
	Peregrinorum gaudet privilegio qui est in causa Papae, <i>De cler. pereg. Conquerente</i> , 2.29.1	981
	Peregrinis in via constitutis paenitentia non est	1870

	deneganda tempore interdicti, sive in terra interdicta, <i>De paen. et remis., Quod in te</i> , 5.38.11	
	Peregrini clerici non sunt in ecclesiis instituendi, <i>De cle. pere., Conquerente</i> , 2.29.1	981
PEREMPTORIUM	Peremptorie potest quis citari in prima citatione, <i>De dila., Dilecti</i> , 8.8.1	590
	Post peremptorium edictum potest reus citari, licet non de jure communi, <i>De offi. deleg., Quoniam Abbas</i> , 1.29.14	336
PERJURUS	Perjurus clericus ab officio et beneficio suspendatur, vel beneficio privetur, <i>De jurejuran, Querelam</i> , 2.24.25	803
	A perjuro non debet amplius juramentum accipi, <i>De praesump., Litteras</i> , 2.23.14	792
PERMUTATIO	Permutari possunt res ecclesiae immobiles de scitu superioris cum rebus immobilibus laicorum, dummodo pejorem non accipiant, <i>De rerum permu., Si princeps</i> , 3.19.1	1133
	Permutantes praebendas vel ecclesias propria auctoritate, ipsis priventur, <i>De rerum permu., Cum olim</i> , 3.19.8	1137
	Permutari possunt inter se spiritualia ut ecclesiae et praebendae, et temporalia inter se., <i>De rerum permu., Ad quaestiones</i> , 3.19.6	1136
	Permutationes ecclesiarum et praebendarum ex causa licentia episcopi possunt fieri, <i>De rerum permu., Quaesitum</i> , 3.19.5	1135
	Permutari non possunt spiritualia pro temporalibus, <i>De rerum permu., Exhibita</i> , 3.19.9	1138
	Permutationes rerum ecclesiasticarum a praedecessore factae, per successorem revocandae sunt. <i>De rerum permu., Ut commutationes</i> , 3.19.2	1134
	Permutari non possunt mancipia ecclesiae cum mancipiis laicorum, <i>De rerum permu., Mancipia</i> , 3.19.3	1134
PERSONA	[Persona ecclesiae idem ac rector in Anglia, <i>De institutionibus, Cum venissent</i> , 3.7.6]	1066
PERSONALIS	Personalia rescripta vel privilegia non excedunt personam, <i>De praesump., Mandata ecclesiastica</i> , 3.23.6	787
	Personae delictum in damnum ecclesiae redundare non debet, <i>De excep., Cum venerabilis</i> , 2.25.6	840
	Personalis concessio cum persona finitur, realis perpetua est, ut illa quae est ecclesiae, non personae, <i>De insti., Cum venissent</i> , 3.7.6	1066
PERSONATUS	Personatus plures in eadem ecclesia vel diversis nullus debet habere sine dispensatione Sedis	1032 1049

	Apostolicae, <i>De praeben.</i> , <i>Ad haec</i> , 3.5.13; <i>De multa</i> , 3.5.28	
PIGNUS	Pignus recipere potest praelatus a quolibet possessore, <i>De pig.</i> , <i>Cum contra</i> , 3.21.6	1145
	In pignore fructus in sortem computentur, alias est usura, <i>De pig.</i> , <i>Cum contra</i> , 3.21.6	1145
	Impignorari non potest liber homo etiam si velit, <i>De pign.</i> , <i>Lator</i> , 3.21.2	1141
	Impignorare non potest praelatus bona ecclesiae pro suo facto, <i>De pign.</i> , <i>Ex praesentium</i> , 3.21.3	1142
POENA	Poena a jure taxata est instigenda a iudice, alioquin est arbitraria, <i>De offi. deleg.</i> , <i>De causis</i> , 1.29.4	326
	Poena secundum arbitrium iudicis imponi debet, <i>De do. et contu.</i> , <i>Finem</i> , 2.14.5	653
	Poena spirituali tantum puniendi sunt delicta clericorum, <i>De poenis</i> , <i>Licet</i> , 5.37.3	1856
	Pro poena in monasterio sunt trudiendi vel degradandi clerici latrocinia vel praelia exercentes, <i>De poenis</i> , <i>Quod in dubiis</i> ; <i>De poenis</i> , 5.37.5; <i>Tuae discretioni</i> , 5.37.6	1857
	Poena quandoque extenditur ad haeredes, <i>De poenis</i> , <i>Ad aures</i> , 5.37.10	1860
	Poena pecuniaria debito soluendo apposita exigi non debet, si major pars debiti interim non solvatur, <i>De poenis</i> , <i>Suam ad nos</i> , 5.37.9	1859
	Poena cum poena compensari potest, <i>De poenis</i> , <i>Constitutus</i> , 5.37.7	1858
	Poena interficientis episcopum, <i>De pae.</i> , <i>Ad aures</i> , 5.37.10	1860
	In poenis imponendis deferendum est dignitati, <i>De off. jud. dele.</i> , <i>Sane</i> , 1.29.2; <i>Pastoralis</i> , 1.29.28	327; 362
	Poena utentium litteris falsis vel fraudulenter extortis, <i>De rescript.</i> , <i>Quia nonnulli</i> , 1.3.43	81
POSSESSIO	Possessionis causa coram quo tractanda sit, <i>De fo. comp.</i> , <i>Si clericus</i> , 2.2.5	543
	Possessionis recuperandae tempus non currit parte absente, <i>De verb. sig.</i> , <i>Dilecto filio</i> , 5.40.28	1955
	Possessorium et petitorium possunt in eodem negotio, et ab eodem, intentari, <i>De causa pos. et proprie.</i> , <i>Cum super</i> , 2.12.4	613
	In possessionem causa rei servandae mitti debet actor, donec adversarius se offerat stare juri et reddere expensas, <i>De eo qui mit. in pos.</i> , <i>Constitutis</i> , 2.15.1	665
	Possessionis traditionem impedit appellatio legitima, <i>De eo qui mit. in pos.</i> , <i>Cum venissent</i> , 2.15.3	667

	In possessionem mittendus est, adversario post citationem se absentante, nec procuratorem dimittente, <i>De eo qui mit. in pos., Si adversarius</i> , 2.15.4	669
	In possessorio succumbens potest petitorium intentare, <i>De causa posse. et proprie., Cum olim</i> , 2.12.7	618
	Possessio sequitur proprietatem, <i>De sequest., Ad hoc</i> , 2.17.1	674
	In possessionis causa fertur sententia, salvo jure proprietatis, <i>De appell., Bonae memoriae</i> , 2.28.51	945
	Possessor est ille cujus nomine res possidetur, <i>De praescrip., Si diligenti</i> , 2.26.17	868
	Possessor secundus citari potest per litteras contra primum impetratas si per fraudem se ingessit, <i>De alie. judi. mut. causa facta, Ex quorundam</i> , 1.42.1	503
	In possessionem mitti debet actor causa rei servandae reo comparente nec per se nec per alium, <i>De eo qui mittitur in posses., Si adversarius</i> , 2.15.4	669
POLLUTIO	Pollutio extraordinaria cum sorore impedit matrimonium contrahendum cum altera sorore, <i>De eo qui cog. consan. uxo., Fraternitati</i> , 4.13.8	1504
POSTULATIO	Postulatio cassatur si postulatus interdictum non servaverit, <i>De postu. praela., Ad haec</i> , 1.5.1	97
	Postulationis concessio sit ex gratia, <i>De postu. praela., Bonae memoriae no. 1</i> , 1.5.3	101
	Quia nullus ius postulato acquiritur, <i>De postu. praela., Bonae memoriae no. 1</i> , 1.5.3	101
	Postulatio examinanda est sicut electio, <i>De translat. epi., Licet</i> , 1.7.4	213
	Postulante majore parte indignum, potestas eligendi devolvitur ad partem minorem, <i>De postu. praela., Gratum gerimus</i> , 1.5.2	100
	Postulatione communiter facta et superiori praesentata non potest postea variari, <i>De postu. praela., Bonae memoriae no. 2</i> , 1.5.4	103
	Postulatio praevalet electioni quando duplo major est numerus postulantium quam eligentium, <i>De elect., Scriptum est</i> , 1.6.40	174
	Postulatio vel electio non debet fieri per verba conditionalia, vel alternativa, ut, "Talem vel talem eligo, vel postulo," <i>Innoc. IV in novellis, De elect., In electionibus, Sext</i> 1.5.2	Sext
	Postulari debent praelati ecclesiaticum, non eligi, <i>De postu. prael., Etsi unanimiter</i> , 1.5.6	108
	Postulationem digne cassatam renovantes privantur potestate eligendi et postulandi, <i>De postu. prael.</i> ,	100

	<i>Gratum</i> , 1.5.2	
	Postulatio non tenet absentibus jus habentibus in electione contemptis, <i>De postu. prael., Bonae memoriae</i> , no. 2, 1.5.4	103
PRAEBENDA	Praebendas duas non potest quis tenere ex dispensatione archiepiscopi, <i>De conces. praeb., Litteras</i> , 3.8.9	1079
	Praebenda vacat cum detinetur ab injusto possessore, <i>De conces. praeb., Proposuit</i> , 3.8.4	1070
	Praebenda vacans promitti potest, non antequam vacet, <i>De conces. praeb., Nulla</i> , 3.8.2	1069
	Praebenda non integretur scissione alterius, <i>De praeb., Cum causam</i> , 3.5.36	1057
	Praebendae proventum quis habere potest, licet non sit canonicus, <i>De magist., Quia nonnullis</i> , 5.5.4	1652
	Praebendam parochialem et ecclesiam annexam habens, debet in ea vicarium ponere et in ecclesia majori personaliter residere, <i>De praeben., Extirpandae</i> , 3.5.30	1052
	Praebendarum multitudo repellit a promotione, <i>De praeben., Cum iam dudum</i> , 3.5.18	1036
	Praebendarum numerum antiquarum non possunt canonici minuere, <i>De consti., Ex parte episcopi</i> , 1.2.12	28
	Praebendae dividi non debent, nec praebenda carere debet qui in canonicum est receptus, <i>De praeb., Majoribus</i> , 3.5.8; <i>Relatum</i> , 3.5.9	1028 1029
	Praebendam vel beneficium dans quam dare non potest, illa evicta quam potest conferre tenetur, <i>De praeb., Inter caetera</i> , 3.5.17	1035
	Praebenda secunda recepta, prima vacat, <i>De concess. praebend., Litteras</i> , 3.8.9	1079
	Praebenda ultra sex menses non vacet, <i>De concess. praebend., Nulla</i> , 3.8.2	978
	De praebendarum proventibus non possunt disponere canonici in praejudicium praesentium et futurorum, <i>De consti., Cum omnes</i> , 1.2.6	18
	Ad praebendam unam duo admittantur, <i>De praeben., Tuae</i> , 3.5.20	1039
	De praebenda vel personatu non intelligent quando alicui provideri mandatur, sed de simplici beneficio intelligitur, <i>De praeben., Cum olim</i> , 3.5.38	1059
	Ad praebendam vacantem receptus ut ei provideatur cum potest, quando valet collatio alteri facta, <i>De praeben., Dilectus filius</i> no.1, 3.5.19	1038
	Ad praebendam excommunicatus in canonicum receptus, valet receptio, <i>De praeben., Pro illorum</i> , 3.5.22	1041

	De praebenda potest absens per alium investiri, <i>De praeben., Accedens</i> , 3.5.24	1044
	Praebendarum proventus recipiunt studentes in theologia quinque annis praeter quotidianas distributiones, <i>De mag., Super specula</i> , 5.5.5; <i>De praeb., Licet</i> , 3.5.32	1653 1054
	Praebenda altari collata per Papam praecipitur episcopo facultas conferendi illud beneficium, <i>Innocentius IV in Novellis, De conces. praeben.</i> , cap. 2 (<i>Sext</i> 3.7.1?)	Sext
	Praebendae et beneficia vacantia in curia Romana a die vacationis: post mensem possunt conferri per quos debet, vel absentibus eis a generalibus vicariis eorum, <i>Gregorius X in Novellis, De praeb., Statutum</i> , <i>Sext</i> 3.4.3	Sext
	Ex praebenda una possunt duae fieri, <i>De praeben., Vacante</i> , 3.5.26	1047
	Si praebenda debetur alicui ratione rescripti et alteri conferatur, debet ille in canonicum recipi et sustentari quousque, etc., <i>De praeben., Dilectus filius</i> no. 2, 3.5.27	1048
	Praebenda non vacat ubi non est distinctus numerus canonicorum, unde non tenet institutio, <i>De praeb., Vacante</i> , 3.5.26; <i>Dilecto filio</i> , 3.5.25	1047 1044
	Praebendarum collatio ad quem pertineat cum ad episcopum pertinet collatio et ad capitulum et non conferent tempore debito, <i>De conces. praeb., Postulastis</i> , 3.8.15	1086
	Praebendae integrae dari debent ubi integrari possunt, <i>De praeb. vacante</i> , 3.5.26	1047
	Praebendarum collatio ad capitulum sede vacante non spectat, <i>Ne se. va., Illa devotionis</i> , 3.9.2	1089
PRAEDICATOR	Praedicans excommunicatis potest eleemosynas ab eis recipere et victum, <i>De sen. excom., Cum voluntate</i> , 5.39.54	1927
	Praedicatorum fratrum privilegium et Minorum, <i>De exces. prael., Nimis</i> , 5.31.16	793
	Praedicatores vesci possunt his quae eis apponuntur, <i>De Iudaeis, Quam sit laudabile</i> , 5.6.10	1661
	Praedicationem debet facere episcopus vel per se vel per alium, <i>De offi. ord., Inter caetera</i> , 1.31.15	414
	Praedicare non licet laico cujuscunque ordinis, <i>De haer., Sicut in uno</i> , 5.7.14	1685
	Praedicare non debent eleemosynarum quaestores, nisi, etc., <i>De paeni. et remis., Cum ex eo</i> , 5.38.14	1874
PRAELATUS	Praelatus esse non debet regulam non professus vel	149

secularis, <i>De elect., Cum causam</i> , 1.6.26	
Praelati non committant vices suas vel ecclesias sub annuo censu, <i>Ne prael. vi. suas, Praeterea</i> , 5.4.1	1647
Praelati factum non praejudicat ecclesiae, <i>De conces. praeb., Cum nostris</i> , 3.8.6	1174
Praelati non onerent subditos exactionibus nec pluribus equorum evictionibus in visitatione, <i>De immu. eccl., Quia plerique</i> , 3.49.8; <i>De censib., Cum Apostolus</i> , 3.39.6	1407 1340
Ad praelaturam, quantumcunque [idoneus sit,] nullus seipsum praesentare debet, <i>De jurepa., Per nostras</i> , 3.38.26	1332
Praelatus commutationem, venditionem vel donationem facere non potest sine consensu capituli sui, <i>De iis quae fi. a praela., Irrita</i> , 3.10.1	1091
Praelatus negotia etiam sua de consilio fratrum debet facere, <i>De iis quae fi. a praela., Novit</i> , 3.10.4	1093
Praelatus de consensu capituli praesentari debet in ecclesia collegiata, nisi de consuetudine vel privilegio sibi soli competat, <i>De iis quae fi. a praela., Ea noscitur</i> , 3.10.6	1094
Praelati sententia subditi sui ligantur, <i>De sen. excom., A nobis</i> , 5.39.21	1890
Praelatus de ignorantia sua se excusare non potest, vel de ignorantia culpa subditorum, <i>De regu. jur., Quamvis</i> , 5.41.10	1965
Praelatus plus juris habet in concessione ecclesiae quam patronus in praesentatione, <i>De off. le., Dilectus</i> , 1.30.6	392
Praelatus est procurator rerum ecclesiasticarum, non dominus, <i>De dona., Fraternitatem</i> , 3.24.2	1156
Praelatus potest conditionem ecclesiae suae meliorare, non autem pejerare, <i>De dona., Fraternitatem</i> , 3.24.2	1156
Praelatus debet servare sententiam subditorum suorum, <i>De offi. jud. ord., Ad reprimendam</i> , 1.31.8	403
Praelati inferiorum privilegia possunt infringere, <i>De acc., Ad petitionem</i> , 5.1.32	1593
Praelatus cavebit ne cura animarum sub censu annuo committatur, <i>Ne praela. vi. su., Quoniam enormis</i> , 5.4.3	164
Praelatis maxime episcopis competentia de jure communi abbates nec dare, nec indulgentias aut publicas paenitentias concedere, possunt, <i>De exces. praela., Accedentibus</i> , 5.31.12	1790
Praelati iudicium ferri candentis facere non debent, nec	1786

	interesse, nec auctoritatem praestare, <i>De exces. praela., Ex litteris</i> , 5.31.12	
	Praelatis repellitur ludus et usura, <i>De exces. praela., Inter dilectos</i> , 5.31.11	1788
	Praelatum suum negans clericus et vadens ad iudicem saecularem, privetur beneficio, <i>De exces. praela., Gravem</i> , 5.31.15	1793
	Praelatus tenetur subditum licentiare ad austeriorem religionem, <i>De reg., Licet quidam</i> , 3.31.18	1249
	Praelati non debent interesse corporali punitioni alicujus, <i>De excess. praela., Ex litteris</i> , 5.31.12	1786
	Praelato restituatur subditus inobediens, <i>De sen. et re jud., Sententia</i> , 2.27.1	875
	Praelaturam amittat qui ad ordines promoveri non potest, <i>De aeta. et quali. ord., Ut abbates</i> , 1.14.1	264
PRAEPOSTERATIO	Praeposteratio in rescriptis juris communis varietatem non inducit, <i>De rescript., Causam</i> , 1.3.18	49
PRAESCRIPTIO	Praescriptio non valet absque bona fide et conscientia et justo titulo et maxime rerum ecclesiasticarum, <i>De praescr., Quoniam omne</i> , 2.26.20; <i>Vigilanti</i> , 2.26.5; <i>Si diligenti</i> , 2.26.17; <i>Veniens</i> , 2.26.19	874 856 868 872
	Praescriptio quae sine peccato servari non potest, non valet, <i>De praescr., Veniens</i> , 2.26.19	872
	Praescriptionem non inducit longa usurpatio, <i>De praescr., Causam</i> , 2.26.7	857
	Praescriptio nisi quadraginta annorum non currit contra ecclesiam, sed contra Romanam ecclesiam nisi centum annorum, <i>De praescr., Illud</i> , 2.26.8; <i>Ad audientiam</i> , 2.26.13	858 861
	Nec currit praescriptio sede vacante, <i>De praescr., De quarta</i> , 2.26.4	855
	Praescriptionem elidit interruptio, <i>De praescr., De quarta</i> , 2.26.4	855
	Praescriptio non currit contra obedientiam, <i>De praescr., Cum non liceat</i> , 2.26.12	860
	Praescriptio non currit contra constitutionem episcoporum et contra visitationem et procurationem eis debitam, <i>De praescr., Accedentes</i> , 2.26.11; <i>Cum ex officii</i> , 2.26.16	860, 867
	Praescriptio non currit tempore schismatis, <i>De praescr., Cum nobis</i> , 2.26.14	864
	Praescribens in nullo habeat conscientiam rei alienae, <i>De praescr., Quoniam omne</i> , 2.26.20	874
	Praescriptio potest esse de uno articulo et non de alio, <i>De praescr., Auditis</i> , 2.26.15; <i>Cum olim</i> , 2.26.18	864, 871
	Super praescriptione possunt restes produci, <i>De praescr.</i> ,	858

	<i>Illud</i> , 2.26.8	
	Praescribere non potest laicus decimas, nec detinere, <i>De praescr.</i> , <i>Causam</i> , 2.26.7	857
	Praescriptio currit post privilegium et arbitrium in casu, <i>De praescr.</i> , <i>Cum olim</i> , 2.26.18	871
	Praescriptio omnem actionem excludit, <i>De praescr.</i> , <i>Ad aures</i> , 2.26.6	857
	Praescribere potest abbas ius episcopale, <i>De praescr.</i> , <i>Auditis</i> , 2.26.15	864
	Praescriptionem interruptit synodalis proclamatio, <i>De praescr.</i> , <i>Sanctorum</i> , 2.26.3	855
	Praescriptio annorum secundum jura antiqua, modo quadraginta, <i>De praescr.</i> , <i>Sanctorum</i> , 2.26.3	855
	Praescriptio canonica titulis probetur, <i>De decimis</i> , <i>Dudum</i> , 3.30.31	1233
	Praescriptio non currit tempore hostilitatis, <i>De decimis</i> , <i>Ex transmissa</i> , 3.30.23	1225
PRAESENTATIO	Praesentare non potest abbas sine capitulo, <i>De iis quae si a praela.</i> , <i>Ea noscitur</i> , 3.10.6	1094
PRAESUMPTIO	Praesumitur quilibet bonus nisi probetur contrarium et quod nemo sit immemor suae salutis, <i>De praesump.</i> , <i>Dudum</i> , 2.23.16; <i>Cum in juventute</i> , 2.23.15	796 794
	Praesumptio quandoque inducit purgationem, et qualis, <i>De purg. cano.</i> , <i>Si quis de gradu</i> , 5.34.4	1737
	Ex praesumptione violenta potest ferri sententia quandoque, quia quandoque pro certitudine habetur, <i>De praesu.</i> , <i>Litteris</i> no. 1, 2.23.12; <i>Nullus dubitat</i> , 2.23.4; <i>Illud quoque</i> , 2.23.11; <i>Tertio loco</i> , 2.23.13	791 786 789 791
	Ex praesumptionibus multis inducitur sufficiens probatio, <i>De praesu.</i> , <i>Tertio loco</i> , 2.23.13	791
	Tamen ex vehementi praesumptione haeresis non debet quis condemnari, <i>De praesu.</i> , <i>Quia verisimile</i> , 2.23.10	789
	Contra praesumptionem verisimilem inducuntur testes, <i>De praesu.</i> , <i>Quia verisimile</i> , 2.23.10	789
PRECARIAE	Precariae de quinquennio in quinquennium renoventur, <i>De prec.</i> , <i>Precariae</i> , 3.14.1	1116
	Precarium quandiu utendum est et quando solvitur, <i>De prec.</i> , <i>Precarium</i> , 3.14.3	1117
	Precariae in damnum ecclesiae factae possunt a successoribus revocari, <i>De prec.</i> , <i>Precariae</i> , 3.14.1	1116
PRESBYTER	Presbyter non celebret vase ligneo, nec de fermentato, nec sine aqua et igne et plus apponat de vino	1380 1379

	quam de aqua, <i>De celebra. missa, Litteras,</i> 3.41.14; <i>Perniciosus,</i> 3.41.13	
	Presbyter aliquid emens de bonis ecclesiae eidem relinquat, nec in fraudem nomine suo sive alieno de bonis ecclesiae emere potest, <i>De pecul. cler.,</i> <i>Presbyter,</i> 3.25.2; <i>Inquirendum,</i> 3.25.4	1167 1167
	Presbyteris debet competens beneficium dari, <i>De praeb.,</i> <i>Extirpandae,</i> 3.5.30	1052
	Presbyter clericum secum habeat, sine quo celebrare non potest, <i>De vita et honest. cleri, Ut quisque,</i> 3.1.3	992
	Presbyteri officium est praedicare, <i>De statu mona., Quod</i> <i>Dei timorem,</i> 3.35.5	1294
	Presbyteri occisi paenitentia qualiter percipienda, <i>De</i> <i>poenis, Presbyteri interfecti,</i> 3.37.2	1856
	Presbyteri duobus digitis amissis non celebret, <i>De cler.</i> <i>aegro., Presbyter,</i> 3.6.2	1060
	Presbyter res ecclesiae non impignoret, nisi justa de causa, <i>De pig., Nullus,</i> 3.21.1	1141
	Presbyterum interficientis poena, <i>De paenit. et remis.,</i> <i>Quia presbyterum,</i> 5.38.2	1864
	Presbyter non jeiunus celebrans privetur beneficio, <i>De</i> <i>accu., Si constiterit,</i> 5.1.12	1578
PRINCEPS	Princeps non solum per se, sed per alium potest jura statuere, <i>In prooemio</i>	1
	Princeps contra alium causam habens potest deponere coram Papa, <i>De jud., Novit ille,</i> 2.1.13	531
PRIVILEGIUM	Privilegium de dictis quandoque extenditur ad futura, <i>De</i> <i>privil., Quia circa,</i> 5.33.22	1824
	Privilegiati tandiu gaudent privilegiis quamdiu servant ea quae sunt suae professionis, <i>De ver. sig., Abbate,</i> 5.40.25	1948
	Privilegium allegans juri praescriptionis renuntiasse videtur, <i>De praescrip., Veniens,</i> 2.26.19	872
	Privilegium obscurum non probat, <i>De praescrip., Auditus,</i> 2.26.15	864
	Privilegio renuntiari potest et est differentia privilegiorum, <i>De privi., Quidam,</i> 5.33.32; <i>Ex</i> <i>parte,</i> 5.33.18	1834, 1822
	Privilegia extenduntur tantum ad ea quae in eis continentur, <i>De privi., Ex parte,</i> 5.33.18	1822
	De privilegiis concesso quod plus est, conceditur quod minus, <i>De decimis., Ex parte,</i> 3.30.10	1218
	Per privilegium generale juri episcopali non derogatur, <i>De privi., Consultationi,</i> 5.33.33	1834
	Privilegium non potest concedi monasterio antequam fuerit ibi canonica facta institutio, <i>De eccl. aedifi.,</i>	1399

<i>Ad audientiam</i> , 3.48.3	
In privilegiis ratione alicuius dignitatis potest ferri sententia ratione alterius beneficii, <i>De privileg.</i> , <i>Cum capella</i> , 5.33.15	1819
Privilegiorum generalium explanatio, <i>De priv.</i> , <i>Ut privilegia</i> , 5.33.24	1827
Privilegium potest radi. et valebit postea, <i>De fide instru.</i> , <i>Ex litteris</i> , 2.22.3	768
Privilegia possunt etiam laici conferre ecclesiis, <i>De rebus eccle. non alie.</i> , <i>Cum laicis</i> , 3.13.12	1115
Privilegium personale ad jus commune trahi non debet, <i>De concess. praeben.</i> , <i>Constitutus</i> , 3.8.11	1082
Privilegio suo potest quis renunciare, <i>De privil.</i> , <i>Si de terra</i> , 5.33.6	1807
Privilegia stricti juris sunt, <i>De privil.</i> , <i>Porro</i> , 5.33.7	1807
Privilegium per surreptionem obtentum non valet, <i>De sen.</i> , <i>Cum olim</i> , 2.27.12	882
Privilegium non revocatur per rescriptum ubi non mentio de ipso, <i>De praescrip.</i> , <i>Veniens</i> , 2.26.19	872
Privilegii innovatio fieri non debet si contradictio sequatur, <i>De confir. uti.</i> , <i>Cum dilecta</i> , 2.29.4	984
Privilegii amissionem per testes probanti credi debet, <i>De privileg.</i> , <i>Cum olim</i> , 5.33.12	1812
Contra privilegium facientes sibi praejudicant, <i>De praeben.</i> , <i>Pro illorum</i> , 3.5.22	1041
Privilegia concedat episcopus de consilio fratrum, <i>De iis quae fiunt a praela.</i> , <i>Quanto</i> , 3.10.5	1093
Privilegio spirituali gaudet ecclesia Romana, <i>De praescri.</i> , <i>Cum vobis</i> , 2.26.14	864
Privilegium dantis intentio servanda est in dubiis, <i>De deci.</i> , <i>Suggestum</i> , 3.30.9; <i>Ex multiplici</i> , 3.30.3	1217 1214
Privilegii abutitur potestate clericus post admonitionem episcopi clericalia non exercens, <i>De sen. excom.</i> , <i>Contingit no.2</i> , 5.9.45	1917
Privilegio abutitur qui potestatem in injuriam dioecesani plus debito extendit, <i>De privi.</i> , <i>Tuarum</i> , 5.33.11	1810
Privilegio abutitur qui extendunt ultra intentionem dantis privilegia, <i>De privi.</i> , <i>Ut privilegia</i> , 5.33.24	1827
Privilegium debet intelligi ut aliquid indulgeat, <i>De privi.</i> , <i>Quoniam</i> , 5.33.21	1824
Privilegium libertatis non potest revocari, <i>De fo. comp.</i> , <i>Si diligenti</i> , 2.2.12; <i>De se. et re ju.</i> , <i>Suborta</i> , 2.27.21	505 897
Privilegium amittitur ratione delicti, <i>De haer.</i> , <i>Ad abolendam</i> , 5.7.9	1672
Privilegium vim habet statim postquam ad notitiam	

illorum quibus datur pervenerit, Innocentius IV, in <i>Novellis</i>	
Privilegium lite pendente impetratum nisi mentio de hoc fiat, non valet, <i>De testi., Causam</i> no. 2, 2.20.19	714
Privilegium et consuetudo derogant juri communi etiam in criminibus, <i>De fo. com., Cum contingat</i> , 2.2.13	551
Privilegium capitis membrum non eximit, <i>De privil., Ex ore</i> , 5.33.17	1820
Privilegium non datur nisi urgente ratione inspecta, <i>De privi., Sane</i> , 5.33.9	1803
Privilegium sine exceptione concessum extenditur ad praeterita et futura, <i>De privi., Quia</i> , 5.33.29	1832
Privilegium semper concedendum est sine alterius injuria vel praejudicio, <i>De privi., Pastoralis</i> , 5.33.19	1822
Privilegium religiosorum extenditur tantum ad seipsos, et non ad familiares, <i>De privi., Quod nonnullis</i> , 5.33.25; <i>Quidam</i> , 5.33.32	1827 1834
Contra privilegium Papae sententia lata non tenet, <i>De privi., Dudum</i> , 5.33.31	1834
Privilegii veritas perpenditur in bulla, charta, et littera, <i>De privi., Cum olim</i> no. 1, 5.33.12	1812
Per privilegii innovationem tantum vetus jus renovatur, <i>De privi., Ex parte</i> no. 3, 5.33.27	1831
Privilegium non datur in praejudicium ecclesiae, <i>De eccl. aedifi., Cum dicat</i> , 3.48.2	1399
Privilegium non tenetur quis mittere ad iudicem si timetur de ipsius amissione, <i>De fid. inst., Accepimus</i> , 2.22.4	768
Privilegium clericorum non a laicis iudicari debet, <i>De fo. comp., Nullus</i> , 2.2.2	542
Sed laicos coram iudicibus ecclesiasticis clerici possunt convenire, <i>De fo. comp., Si clericus</i> , 2.2.5; <i>Cum sit</i> , 2.2.8	543 545
Privilegio clericali renuntiari non potest, <i>De sen. et re ju., Suborta</i> , 2.27.21	893
Privilegium meretur amittere qui concessa sibi abutitur potestate, <i>De privi., Tuarum</i> , 5.33.11	1810
Privilegium non excusat ubi periculose delinquitur, <i>De privi., Tuarum</i> , 5.33.11	1810
Privilegium non amittitur si intra quinquaginta annos quis eo non utatur, <i>De praescri., Ad audientiam</i> , 2.26.13	861
In privilegium fraternitatis recepti si proprietatibus non renuntiaverint, a subiectione dioecesani non absolvuntur, <i>De pri., Cum et plantare</i> , 5.33.3; <i>Quidam</i> , 5.33.32	1804 1834

Privilegio centum annorum gaudet ecclesia Romana in praescriptionibus, <i>De praescrip., Ad audientiam</i> , 2.26.13	861
Contra privilegium semel faciens, perdit illud, <i>De constit., Cum accessissent</i> , 1.2.8	20
Privilegium Cister. de deci. non solvendis qualiter se extendit, <i>De deci., Ex parte</i> no. 1, 3.30.10	1218
De privilegio Papae solus ipse habet judicare, <i>De jud., Cum venissent</i> , 2.1.12	530
Privilegium personale non excedit personam, <i>De praesum., Mandata</i> , 3.23.6	787
Privilegium contra concilium non valet nisi de eo faciat mentionem, <i>De capel. mon., Ex parte</i> , 3.37.3	1314
Privilegium conservare tenentur episcopi sub poena, <i>De privi., Dilecti filii</i> , 5.33.4	1806
Privilegium amittit suo tempore non utens, <i>De privi., Si de terra</i> , 5.33.6; <i>De privi., Accedentibus</i> , 5.33.15	1807 1818
Privilegia specialia non potest quis propria auctoritate sibi assumere, <i>De privi., Sane</i> , 5.33.9	1809
Privilegium sequens non praejudicat primo, nisi de eo faciat mentionem, <i>De privi., Dudum</i> , 5.33.31	1834
Propter crimen enormem clericus cadit a privilegio in his casibus, <i>De jud., Cum non ab homine</i> , 2.1.10	529
Clericus cadit a privilegio temerarie occupans ecclesiam Romanam, <i>De elect., Licet</i> , 1.6.6	113
Clericus cadit a privilegio cadens in haeresim, <i>De haer., Ad abolendam</i> , 5.7.9	1672
Clericus cadit a privilegio contrahens cum vidua vel corrupta, <i>De cler. conjug., Joannes</i> , 3.3.7	1202
Clericus cadit a privilegio suspectus de furto, <i>De deposito, Gravis</i> , 3.16.1	1119
Clericus cadit a privilegio si statim repercutit[ur], <i>De sen. excomm., Si vero</i> no. 1, 5.39.3	1877
Clericus cadit a privilegio si admonitus non deponat arma, <i>De sen. ex comm., In audientia</i> , 5.39.25; <i>De sen. ex comm., Perpendimus</i> , 5.39.25	1892 1891
Clericus cadit a privilegio turpiter inventus agens cum personis quae exprimuntur, <i>De sen. ex comm., Si vero</i> no. 1, 5.39.3	1877
Clericus cadit a privilegio ratione disciplinae castigatus, <i>De sen. ex comm., Cum voluntate</i> , 5.39.44	1927
Clericus cadit a privilegio si in minoribus ordinibus contrahat, [et] tenetur dominis saecularibus, <i>De cler. conju., Ex parte</i> , 3.4.9	1013
Clericus cadit a privilegio degradatus, <i>De verb. sig., Novimus</i> , 5.40.27	1953

	Clericus cadit a privilegio admonitus saecularia negotia non postponens, <i>De vi. et ho. cle., Ex litteris</i> , 3.1.16	1000
	Clericus post trinam admonitionem arma deferens [perdit privilegium clericale], <i>De sen. excom., In audientia</i> , 5.39.25	1892
	[Clericus non in tonsura nec vestitu clericaliter vivens, perdit privilegium clericale], <i>De sen. excom., Contingit no. 2</i> , 5.39.45	1917
PROBATIO	Probatio constat ex duobus, <i>De ver. sig., Forus</i> , 5.40.10	1934
	Probatio contra probationem legitimam non est admittenda, <i>De proba., Juravit</i> , 2.19.6	684
	Probatio debet esse certa, clara et non dubia, <i>De proba., Juravit</i> , 2.19.6	684
	Probatio non exigitur in notoriis, <i>De cohabi. cle., Tua nos</i> , 3.2.8	1006
	Probanda est objectio: quia non sufficit tantum objicere, <i>De sen. et re jud., Cum J. et A.</i> , 2.27.22	899
	Probatio dubia non fecit fidem, <i>De condi. apposi., Per tuas</i> , 4.5.6	1469
	Probatio affirmativa praevalet negativae, <i>De prob., Ad nostram</i> , 2.19.12	697
	Quae ad probationem singulorum non prosunt, multa simul collecta prosunt, <i>De prob., Cum causam</i> , 2.19.13	698
	Probatio virginitatis per aspectum praevalet juramento viri, <i>De prob., Proposuisti</i> , 2.19.4	683
	Probatio sufficiens fit ex multis praesumptionibus, et ex fama, <i>De testi., Praeterea</i> , 2.21.7	762
	Probanda est objectio excommunicationis intra octo dies, <i>Innocentius IV in Novellis, De exce., Pia, Sext</i> 2.12.1	Sext
	Non probante actore reus absolvitur, <i>De cau. poss., Cum ecclesia</i> , 2.12.3	609
	Probationibus aequalibus existentibus absolvitur reus nisi in libertate, <i>De probationib., Ex litteris</i> , 2.19.3	681
	Probare tenetur praescriptionem ipsam objiciens, <i>De probationib., Ex litteris</i> , 2.19.3	681
	Probationi accusantium consanguinitatem in matrimonio, plus standum quam defendentium, <i>De proba., Juravit</i> , 2.19.6	684
	In probationis defectu ponatur juramentum, <i>De prob., Sicut consuetudo</i> , 2.19.2	681
	Probatur crimen per confessionem quandoque, <i>De resti. spoli., Cum ad sedem</i> , 2.13.15	640
	Probatur crimen per evidentiam, ut nulla possit	1004

	tergiversatione celari, <i>De cohab. cleri., Vestra,</i> 3.2.7; <i>Tua,</i> 3.2.8	1006
	Probatur crimen per famam, <i>De proba., Sicut,</i> 2.19.2	681
	Probatur crimen per instrumentum, <i>De fide. instru., Scripta,</i> 2.22.2	767
	Probationis tempus quare concessum religiosis, <i>De regu., Ad apostolicam sedem,</i> 3.31.16	1247
PROCESSUS	Processus contra formam juris vel rescripti non valet, tamen potius est procedendum secundum formam juris quam etc., <i>De offi. judi. deleg., Ex parte,</i> 1.29.12; et <i>De rescrip., Cum dilecta,</i> 1.3.25	335 56
PROCURATIO	Procuratio habet visitationem annexam etiam personalem, alias non potest peti: quae tamen secundum facultatem ecclesiae facienda est, vel secundum consuetudinem loci, <i>De censibus, Cum apostolus,</i> 3.39.6	1340
	Procuracionis nomine praelati inferiores et superiores tempore visitationis absentes vel praesentes nec pecuniam nec munera, sed solam sustentationem debent recipere, Grego. X in <i>Novellis, Sext, De censibus, Exigit,</i> 3.20.2	Sext
	Recipientes intra mensem duplum debent restituere sine aliqua liberalitate vel remissione dantium: alioquin superiores quantumcunque magni ab ingressu ecclesiae sint interdicti, inferiores vero ab officio et beneficio quousque restituant sunt suspensi, <i>Sext, De censibus, Exigit,</i> 3.20.2	Sext
	Procurari debet archiepiscopus ab omnibus ecclesiis quas visitat, <i>De praescriptio., Cum ex officii,</i> 2.26.16; <i>De censi., Sopitae,</i> 3.39.14	867 1346
	Procuratio non est petenda in grangiis monachorum, <i>De censi., Auctoritate,</i> 3.39.27	1358
	Procuracionem etiam tenetur facere ecclesia quantum cun que per episcopum exempta in visitatione, <i>De censi., Cum venerabilis,</i> 3.39.21	1354
	Et monachi tenentur dioecesano, <i>De censi., Venerabili,</i> 3.39.24	1356
	Nec etiam praescriptio currit contra hoc, <i>De censi., Venerabili,</i> 3.39.24	1356
	In procuracionibus constituendis requiritur voluntas patroni ecclesiae, <i>De censi., Quanto creatori,</i> 3.39.16	1347
	Procurandi sunt legati et nuntii Papae ab omnibus, nisi specialiter sint exempti, <i>De praescri., Accedentes,</i> 2.26.11; <i>De censi., Cum instantia,</i> 3.39.17	860 1348
	De procuracionibus ecclesiarum noviter conversarum	1355

	nota formam, <i>De censi., Super eo</i> , 3.39.22	
PROCURATOR	Procurator debet habere in causa litteras de rato, <i>De jura. calum., Cum causam</i> , 2.7.6	588
	Procuratoris falsi exceptio post sententiam latam non tenet, <i>De proc., In nostra</i> , 1.38.4	461
	Procurator ab excommunicatis constitutus an admittatur, <i>De proc., Consulti</i> , 1.38.15	474
	Procuratoris confessio obest domino, <i>De postu., Clerici</i> , 1.37.1	454
	Procuratoris negligentia non debet obesse domino, <i>De resti. in integ., Cum venissent</i> , 1.41.2	487
	Pro procuratoris absentia non est dominus puniendus, <i>Ut lit. non contest., Ad hoc</i> , 2.6.1	567
	Procurator illud solum potest quod sibi committitur, <i>De elec., Innotuit</i> , 1.6.20	131
	Procuratores duo possunt constitui in una causa, <i>De procu., In nostra praesentia</i> , 1.38.4	461
	A procuratore litterae impetratae post renuntiationem mandatae non valent, etiam si dominus vellet, <i>De rescrip., Ex parte decani</i> , 1.33.3	72
	Procuratorem constituere nullus cogit in gravibus, <i>De proc., Querelam</i> , 1.38.2	459
	Procurator non admittitur in causa criminali, <i>De accu., Veniens</i> , 5.1.15	1581
	Propter procuratoris contumaciam potest dominus excommunicari, <i>Ut lit. non contest., Ad hoc</i> , 2.6.1	567
	Procuratores praelatorum in conciliis ad tractatum sunt admittendi, <i>De iis quae fi. a prael., Etsi membra</i> , 3.10.10	1099
	Procurator excommunicatus non admittitur, <i>De prob., Post cessionem</i> , 2.19.7	685
	Procurator datus ad unum, aliud impetrans non praejudicat domino, <i>De offi. jud. dele., Cum olim</i> , 1.29.32	369
	Procuratorem mandatum revocans in dispendium adversarii, condemnatur in expensis, <i>De procur., Auditis</i> , 1.38.7	466
	De procuratoribus pluribus datis qui prior est tempore, potior est jure, <i>De procur., Non injuste</i> , 1.38.14	473
	Procurator non tenetur appellationem proseguere nisi velit, <i>De procur., Non injuste</i> , 1.38.14	473
	Procuratoris primi factum si non ratificat secundus non recipitur nisi etc., <i>De procur., Alia</i> , 1.38.1	457
PROFESSIO	Professione in omni semper intelligitur excepta Papae auctoritas, <i>De vita et hone. cleric., Deus qui</i> ,	996

	3.1.11	
	Ante professionem exiens libere potest redire ad statum pristinum, <i>De regula. et transeun., Super eo,</i> 3.31.9	1242
	Professo licet transire ad statum superiorem religionis, tamen licentia petita a suo praelato, etc., <i>De</i> <i>regula. et transeun., Sane,</i> 3.31.10	1243
PROHIBITIO	Prohibentur multa, quae tamen si fiant obtinent firmitatem, <i>De regul., Ad apostolicam,</i> 3.31.16	1247
	Prohibitum intelligitur quandoque quod non invenitur expressum, <i>De transla. praela., Inter corporalia,</i> 1.7.2	212
	Contra prohibitionem superioris factum irritandum est, <i>De jure patr., Cum dilectus,</i> 3.38.28	1333
PROMISSIO	Promissio non infringitur cum in meliora commutatur, <i>De jureiu., Pervenit no.2,</i> 2.24.3	797
	Promissio sive vel juramento firmata non tenet conditione non servata apposita in forma juramenti, <i>De jureiu., Pervenit no.2,</i> 2.24.3	797
	In promisso etiam juramento firmato semper excipitur auctoritas majoris, <i>De jureiu., Venientes,</i> 2.24.19	811
	Promissio de ecclesia vacante non valet, <i>De conces.</i> <i>praeben., Cum dilecta,</i> 3.8.16	1087
	Promissio ecclesiae causa obsequii est simoniaca, <i>De</i> <i>sim., Cum essent,</i> 5.3.12	1611
PROMOTIO	Promotio impeditur propter defectum scientiae, <i>De elec.,</i> <i>Congregato,</i> 1.6.53	195
	Promovens indignum punitur sicut et promotus, <i>De elec.,</i> <i>Nihil est,</i> 1.6.44	183
	Promotionem gravat macula in oculo, <i>De corp. vit., Cum</i> <i>de tua,</i> 1.20.2	299
	Promotum dejicit homicidium et simonia, <i>De acc.,</i> <i>Inquisitionis,</i> 5.1.21	1590
PROPRIETAS	Proprietas sicut et castitas a Deo annexa est regulae monachi, quod nec Papa dispensare potest, <i>De</i> <i>sta. mo., Cum ad monasterium,</i> 3.35.6, in fine	1295
PROTESTATIO	Protestatio fit ne alteri praejudicetur in jure suo, <i>De sen.,</i> <i>Suborta,</i> 2.27.21	897
	Factum contra protestationem, non valet, <i>De consti., Cum</i> <i>accessissent,</i> 1.2.8; <i>De iis quae vi metus.,</i> <i>Perlatum,</i> 1.40.1	20 477
PROVISIO	Provisio Papae de simplici beneficio non extenditur ad dignitatem, <i>De praeben., Cum olim,</i> 3.5.38	1059
PUBERES	Puberes unde dicantur et quando efficiantur et qualiter per aspectum corporis cognoscantur, <i>De despon.</i> <i>impube., Puberes,</i> 4.2.3	1446

	Quando possunt peccare mortaliter, <i>De delict. pue., Pueris</i> , 5.23.1	1760
PUBLICATIO	Publicato scrutinio non possunt electores variare vota sua, <i>De elect., Publicato</i> , 1.6.58	208
	Post publicationem restium possunt alii testes induci dum praelatus inquit de crimine, <i>De test., Cum clamor</i> , 2.20.53	754
	Publicatis attestationibus non sunt iterato interrogandi testes nisi, etc., <i>De test., Per tuas</i> , 2.20.48	750
	Et nisi in favorem matrimonii, <i>De test., Constitutus</i> , 2.20.30	724
PUER	Pueris non committatur cura animarum, <i>De aeta. et qua., Ex ratione</i> , 1.14.2	264
	Pueri reputantur intra 14 annos, <i>De deli. pue., Referente</i> , 5.23.2	1760
PURGATIO	Purgatio propter infamiam indicenda est, <i>De acc., Cum oporteat</i> , 5.1.19	1588
	In purgatione deficiens, pro convicto habetur, <i>De purg. can., Inter</i> , 5.34.10	1841
	Purgari debet ibi ubi est infamatus, <i>De accu., Accedens</i> , 5.1.23	1594
	In purgatione super simonia forma jurandi, <i>De simo., Quoties</i> , 5.3.5	1607
	In purgatione deficiens, vel eam non subire volens, idem est quantum ad poenam, <i>De coha. cle., Tua</i> , 3.2.8	1006
	In purgationem deficientis poena, <i>De purg. cano., Cum P.</i> , 5.34.7	1838
	In notoriis non est indicenda purgatio, sed debet fieri condemnatio, <i>De purg. cano., Cum dilectus</i> , 5.34.11	1843
	In purgatione admittendae sunt vicinae personae et honestae, <i>De purg. cano., Cum dilectus</i> , 5.34.11	1843
	Purgare debet se religiosus cum sui ordinis hominibus, <i>De purg. cano., Cum P.</i> , 5.34.7	1838
	Purgare se tenentur moniales cum sunt infames, <i>De purg. cano., Moniales</i> , 5.34.3	1836
	Purgatio indicenda est clerico suspecto, <i>De purg. cano., Si quis</i> , 5.34.2	1836
	Purgare se compelluntur laici infamati, <i>De purg. cano., Nos inter</i> , 5.34.6	1838
	Purgare nemo se tenetur nisi de illo de quo est infamatus, <i>De purg. cano., Accepimus</i> 5.34.16	1848
	Purgatio indicenda est infamato deficientibus accusatoribus et testibus, nisi appellaret, <i>De purg. cano., Nos inter</i> , 5.34.6	1838
	Compurgatores quales sint, <i>De pur. ca., Cum P.</i> , 5.34.7	1838

	Et quid jurare debeant, <i>De pur. ca., De testibus</i> , 5.34.13	1844
	Purgatio per ferrum candens et similia interdicitur, <i>De purg. vulg., Dilecti filii</i> , 5.35.3	1851
	Purgatores sunt stricte examinandi sicut testes, <i>De purg. cano., Constitutus</i> , 5.34.9	1840
	Purgatores scire debent vitam et conversationem ipsius purgandi, <i>De purg. cano., Cum P.</i> , 5.34.7	1838
	Purgatio nulla est quod quis confessus est et recepit paenitentiam et ideo dicit se immunem, <i>De purg. cano., Accepimus</i> , 5.34.16	1848
Q		
QUADRAGESIMA	Quadragesima non impedit quando in ipsa necessitate famis carnes liceat comedere, <i>De observatione jeiun., Consilium</i> , 3.46.2	1396
QUAESTIONES	Quaestiones difficiliores sunt ad Papam mittendae, <i>De batis., Majores</i> , 3.42.3	1382
R		
RAPTORES	Raptores sunt excommunicandi, nec ad paenitentiam recipiendi, nisi restituant ablata, tamen paenitentes in morte sunt in coemeterio sepeliendi, <i>De rapto., De illis</i> , 5.17.1; <i>Super eo</i> , 5.17.2	1725
	Raptores rerum naufragantium ipso jure sunt excommunicati, sed rerum navigantium sunt excommunicandi, nisi reddiderint, <i>De rapto., Excommunicationi</i> , 5.17.3	1729
RASURA	Rasura in clerico debet esse competens, <i>De vi. et ho. cle., Ut laici</i> , 3.1.1	991
	Rasura in litteris vel instrumentis in loco suspecto vitiat litteras, <i>De privi., Cum olim</i> , no. 2, 5.33.14	1815
	Rasura si fuerit in uno loco litterae, et per consequens et antecedens potest intelligi, non vitiat rescriptum, <i>De fide instr., Ex parte</i> , 2.22.11	781
RATI HABITIO	Ratihabitio subsequens confirmat contractum praecedentem, <i>De despon. impu., Accessit</i> , 2.2.5	1448
	Ratihabitio retrotrahitur et mandato comparatur, <i>De pac., Quoties</i> , 1.35.2	440
	Ratihabitio confirmat matrimonium quod ab initio non fuit, <i>Qui ma. accu. pos., Insuper</i> , 4.18.4	1549
	Ratihabitio confirmat religionem, <i>De regular., Cum virum</i> , 3.31.12	1244
	Ratihabitio confirmat sententiam, <i>De resti. spol., Cum ad sedem</i> , 2.13.15	640
	Ratihabitio confirmat simoniam quando ratum habetur	1634

	datum, <i>De simonia, Sicut tuis</i> , 5.3.33	
	Ratihabitio confirmat procuratoris transactionem, ita quod omnis postea non potest retractare, <i>De transact., Contingit</i> , 1.36.3	446
RECOGNITIO	Recognitio delicti extra iudicium nocet sicut confessio, <i>De elect., Per inquisitionem</i> , 1.6.26	148
RECONCILIATIO	Reconcilientur coemeteria ubi excommunicati sunt sepulti, aqua benedicta sollemniter, <i>De conse. eccle., Consuluisti</i> , 3.40.7	1361
RECUSATIO	Recusari potest iudex ex nova causa, aut quia familiaris adversario, <i>De offic. jud. deleg., Insinuante</i> , 1.29.25	352
	Recusans iudicem sine causa, ad eum redeat, <i>De offic. jud. deleg., Insinuante</i> , 1.29.25	352
	Recusationis causa coram delegato debet probari, <i>De offic. jud. deleg., Super quaestionum</i> , 1.29.27	355
RELIGIO	Religionem intrans sanus nihil tenetur ecclesiae parochiali, <i>De sepul., De his</i> , 3.28.4	1202
	Ad religionis usum traditum non debet humanis usibus applicari, <i>De rel. domib., Ad haec</i> , 3.36.4	1304
	Religiosae domus in urbe subsunt soli Papae, <i>De capel. mo., Dilectus</i> , 3.37.2	1312
	Religiosorum phisycam et leges audientium poena, <i>Ne cler. vel mo., Super specula</i> , 3.40.10	1416
	Religiosi ad prioratus electi non facile sunt amovendi, <i>De sta. mona., Monachi</i> , 3.35.2	1290
	Religionis habitum potest quis in domo propria suscipere et tenere, <i>De conver. conju., Ex parte tua</i> , 3.32.9	1263
	Religiosi se percutientes, per abbatem absolvuntur, <i>De sen. excom., De monialibus</i> , 5.39.33	1905
	Religiosum percutiens saecularis per Papam absolvendus est, <i>De sen. excom., Inter alia</i> , 5.39.31	1900
	Religiosus intra annum libere redire potest ad saeculum, <i>De regul., Statuimus</i> , 3.31.23	1255
	Religiosi possunt produci ad testimonium ferendum, <i>De dolo et concu., Veritatis</i> , 2.14.8	659
	Religionum diversitas reprobat, maxime mendicantium, <i>De religiosis domib., Ne nimia</i> , 3.36.9	1310
	Et Gregorius X in concilio generali, adjiciens quod nec praedictis, nec confessionem audiant, nec aliquos sepeliant, nec domus sine licentia Papae alienent sub excommunicationis jam latae sententia, concedens praedictis ad quoscunque ordines voluerint transeant, <i>De relig. dom., Religionum, Sext</i> 3.17.1	Sext
	Religiosi ex causa possunt habitum mutare ad tempus, <i>De</i>	999

<i>vita et hon. cle., Clerici officia, 3.1.15</i>	
Religiosus coactus intrans postea voluntarie professus, exire non potest, <i>De regula., Cum virum, 3.31.12</i>	1244
Religionem conjugati possunt intrare ante carnalem copulam, <i>De conver. conjug., Verum, 3.32.2</i>	1258
In religione stans per annum, amplius non potest redire ad saeculum, nec uxorem ducere, <i>De conver. conjug., Consuluit, 3.32.10</i>	1264
Religionem non intret conjugatus, nisi de licentia uxoris suae, <i>De conver. conjug., Ad apostolicam sedem, 3.32.13</i>	1266
Religionem intrans de licentia non potest repeti, <i>De conver. conjug., Dudum, 3.32.20</i>	1272
Religiosi expelli possunt qui corrupte vivunt, <i>Ne cle., Relatum, 3.50.7</i>	1414
Religiosorum excommunicatorum ministrantium poena, <i>De cle. excom. mini., Postulatis, 5.27.7</i>	1770
Laico religioso mandato abbatis percutiente qualiter procedendum, <i>De sen. excom., Universitatis, 5.39.24</i>	1892
Religiosi non sint mercatores, nec recipiant ad firma, <i>Ne cle. vel mona., Secundum instituta, 3.50.5</i>	1413
Religionem impubes non potest intrare sine consensu parentum, <i>De regula., Si quis, 3.31.2</i>	1238
Religionem impubes non potest intrare invitus, vel in aetate non legitima, alias a parentibus extrahi potest, <i>De regula., Nullus, 3.31.1</i>	1238
Religionem intrans ante quartumdecimum annum consummatum, paenitere potest, <i>De regula., Ad nostram, 3.31.12</i>	1241
Religio tenuis quae dicitur, <i>De simo., Etsi quaestiones, 5.3.18</i>	1616
Cum religiosis facilius dispensatur quam cum secularibus quoad ordines, <i>De apos., Ex litterarum, 5.9.2</i>	1689
De religione ad religionem magis arctam potest transiri, <i>De regula., Licet, 3.31.18</i>	1249
Religiosi possunt habere ecclesias parochiales, <i>De statu mona., Quod Dei timorem, 3.35.5</i>	1294
Religiosi decimas a laicis non accipiant nisi de consensu episcoporum, <i>De jure pat., Nullus, 3.38.17</i>	1325
Religiosus non potest fidejubere, vel mutuuum accipere sine consensu abbatis vel majoris partis capituli; alias conventus non tenetur solvere, <i>De fideju., Quod quibusdam, 3.22.4</i>	1151
Religionis habitum assumens vidua etiam in domo propria non potest resilire, <i>De reg., Vidua, 3.31.4</i>	1239

	Religiosus de religione ad religionem ex levitate non transeat alias ad arctiorem potest transire, <i>De reg., Joannes</i> , 3.31.5	1239
	Religionem intrans potest renuntiare annali probationi, <i>De reg., Ad apostolicam</i> , 3.31.16	1247
	Religiosus exiens ante professionem, quando possit uxorem ducere, vel quando non, <i>De reg., Consulti</i> , 3.31.20	1252
	In religione stans per annum potest compelli ad professionem, alias non est necessitandus intra annum exiens, <i>De reg., Ex parte</i> , 3.31.22	1254
	Religionem intrans non habeat habitum professorum, <i>De reg., Statuimus</i> , 3.31.23	1255
	Religionem exiens cogendus est redire et per praelatum est revocandus, <i>De reg., Ne religiosi</i> , 3.31.24	1256
	Religionem intrans per metum qui cadere potest in virum constantem non obligatur ad religionem, <i>De iis quae vi., Perlatum</i> , 1.40.1	477
	Religiosi ecclesiam a laico sine episcopo non recipiant. Item nec institutum removeant, neque indignum praesentent, <i>De jurepa., Nullus</i> , 3.38.17; <i>De iis quae fiunt a praela. sine consensu, Cum Apostolica</i> , 3.10.7	1325 1095
	Religiosis interdicitur chirurgia, <i>De homicidio, Tua nos</i> , 5.12.19	1711
RELIQUIAE	Reliquiae non debent exponi venales et reliquiae antiquae extra capsam non debent ostendi, <i>De reliquiis, Cum ex eo</i> , 3.45.2	1395
	Reliquiae de novo inventae absque appobatione Papae non sunt venerandae, <i>De reliquiis, Cum ex eo</i> , 3.45.2	1395
REMISSIO	Remissionis litteras possunt episcopi concedere, et quantum valent remissiones generales, <i>De paeni. et remis., Quod autem</i> , 5.38.4; <i>Nostro</i> , 5.38.15	1865 1875
RENUNTIATIO	Renuntiare non videtur qui deceptus aliud facit, <i>De renun., Lectae</i> , 1.9.14	244
	Renuntians episcopatu quando potest resumere, <i>De renun., Post translationem</i> , 1.9.11	238
	Renuntians beneficio potest ad id denuo admitti, <i>De renun., Veniens</i> , 1.9.13	242
	Non renuntiat juri suo committens se gratiae, <i>De renun., Veniens</i> , 1.9.13	242
	Renuntians instrumentis, liti renuntiasse videtur, <i>De pac., Cum pridem</i> , 1.35.4	441
	Renuntiare potest quilibet juri suo, <i>De regul., Statuimus</i> , 3.31.23	1255

	Renuntiare potest quis privilegiis suis tacite, <i>De priv., Accedentibus</i> , 5.33.15	1818
	Renuntians beneficio in manu laici ipso jure privetur, <i>De renun., Quod in dubiis</i> , 1.9.8	230
	Renuntiatio bene regentis non de facili est admittenda, ubi etiam notantur causae renuntiationis, <i>De renun., Nisi cum pridem</i> , 1.9.10	332
	Renuntiatione facta ipso jure sunt irrita instrumenta, <i>De renun., Sane</i> , 1.9.8; <i>De pact., Cum pridem</i> , 1.35.4	229 441
	Renuntians archiepiscopus suo loco non potest uti pallio, <i>De renun., Ad supplicationem</i> , 1.9.9	231
	Renuntiare potest quis beneficio suo pro se dato, sed non pro collegio dato, <i>De so. compe., Si diligenti</i> , 2.2.12	548
	Renuntiare non debet quis beneficio absque consensu episcopi, et quando possit repetere renuntiationem, <i>De renunt., Admonet</i> , 1.9.4; <i>Sane</i> , 1.9.7	226 229
	Renuntians beneficio metu vel vi, non perdit, <i>De iis quae vi, Ad audientiam</i> , 1.40.4	481
	Renuntians suo beneficio coram suo iudice non potest repetere, <i>De rest. spol., Accepta</i> , 2.13.3	623
REPRESALIAE	Represaliae dantur quando generalis rerum retentio auctoritate principis vel civitatis pro recompensatione damni indulgetur, <i>Decretum C. 23 q. 2 c. 2, Dominus</i>	Gratian
	Represaliae jure canonico et civili prohibentur, unde in represaliis non ultra fortem debet accipi, Gregorius X in <i>Novellis, De injur., Etsi pignorationes, Sext</i> 5.8.1	
	Represalias contra clericos concedentes vel accipientes si singulares sunt personae, excommunicationis: si universitas, interdicti sententiam incurrunt intra mensem nisi retractent, Gregorius X in <i>Novellis, De injur., Etsi pignorationes, Sext</i> 5.8.1	
REPROBATIO	Reprobatio testium mutua non transeat ultra tertiam, <i>De testib., Licet</i> no 3, 2.20.49	750
RESCRIPTUM	Rescriptum Papae quando contrarietatem continet litterarum diversarum et de processu dubitatur: quando juxta primum vel secundum rescriptum est procedendum. Item Papa vel legati non committant causas nisi personis dignitatem habentibus et in locis et in civitatibus solemnibus ubi copia jurisperitorum valeat haberi, <i>De rescrip., Cum contingat</i> , 1.3.24; Innocentius IV in <i>Novellis, De rescriptis</i> [not in <i>Sext</i>]	59 15

RESIDENTIA	Residentiam canonicus admonitus non faciens, nec appellationem ob hoc factam prosequens, privetur praebenda, <i>De app., Pervenit</i> , 2.28.13	914
	Residens intelligitur qui jura ecclesiae suae prosequitur, <i>De cle. non resi., Cum dilectus</i> , 3.4.14	1022
	Residere nolens admonitus privetur beneficio, <i>De cle. non resi., Ex parte no.1</i> , 3.4.8	1018
	Residens dicitur qui in servitio Papae est vel episcopi, vel justa de causa abest ex licentia, <i>De cle. non resi., Ad audientiam</i> , 3.4.15; <i>Relatum</i> , 3.4.4	1023 1016
	Ad residentiam possunt compelli clerici per suos praelatos, <i>De cle. non resi., Cum ad hoc</i> , 3.4.16	1023
	Residens causa studii quantum recipere debet, <i>De praeb., Licet</i> , 3.5.32	1054
	Residere debet quilibet per se, non per alium, <i>De praeb., Conquerente</i> , 3.4.6	1017
	Non residens post citationem per sex menses expectatur, <i>De praeb., Tuae</i> , 3.4.12	1021
	Non residens etiam Cardinalis privetur ecclesia, <i>De praeb., Ex gestis</i> , 3.4.2	1015
RESTITUTIO	Restituere in integrum ad quem spectat, <i>De rest. in integr., Causa</i> , 1.41.9	501
	Restitutio fieri non debet antequam citetur reus, si contumax non est, <i>Ut li. non conte., Quoniam frequenter</i> , 2.6 5	574
	Restituenda sunt bona ecclesiis collata clericis propter incontinentiam ipsis ecclesiis spoliatis, <i>De cler. conjug., Quod a te</i> , 3.3.3	1009
	Spoliatis per sententiam iniquam sunt bona restituenda, <i>De procura., Ex insinuatione</i> , 1.38.3	460
	Restitutio prius est facienda in quaestione possessionis et ante litis ingressum, <i>De rest. spo., Licet</i> , 2.13.1; <i>Sollicite</i> , 2.13.2	621
	Restitutio petitur in spiritualibus, <i>De rest. in integ., Cum venissent</i> , 1.41.2	487
	Restituenda est possessio cum omnibus quae interim percipi potuissent, <i>De restit. spol., Gravis</i> , 2.13.11	630
	Ad restitutionem non potest inops compelli propter spoliationem, nisi prius ablata ei restituantur, <i>De restit. spol., Olim no. 2</i> , 2.13.16; in <i>Novellis, Frequens, Sext</i> 2.5.1	647
	Restituendus est praedo secundum juris rigorem; et de restitutione prius agendum quam de canonica institutione, <i>De rest. spol., In litteris</i> , 2.13.5	625
	Restitutionem potest petere ecclesia post latam sententiam, <i>De in integ. restit., Ex litteris</i> , 1.41.4	491

	Restituta uxore debent omnia bona restitui cum ea, <i>Ut lit. non contest.</i> , <i>Accedens</i> no. 2, 2.6.4	573
	Restitutionem petenti non potest adversarius crimen opponere, <i>De restitu. spolia.</i> , <i>Item cum quis</i> , 2.13.6	626
	Restitutionem petens quid probare debet, <i>De restitu. spolia.</i> , <i>Olim</i> no. 3, 2.13.17	644
	Ad restitutionem non est cogendus qui non potest, <i>De usur.</i> , <i>Cum tu</i> , 5.19.5	1735
	In restitutione matrimonii necesse est probare jus matrimonii et possessionem corporalem per carnalem copulam, <i>De rest. spol.</i> , <i>Ex parte</i> , 2.13.14	612
	Restitutionem impedit adulterium publicum, <i>De divor.</i> , <i>Significasti</i> , 4.19.4	1554
	Restitutio denegatur mulieri quando vellet viro cohabitare cum contumelia Creatoris, <i>De divor.</i> , <i>Gaudemus</i> , 4.19.8	1558
	Restitutionem mulieris quae impediunt, <i>De restit.</i> , <i>Litteras</i> , 2.13.13; <i>De restit.</i> , <i>Ex transmissa</i> , 2.13.8	634 627
	Restituere potenti et valenti in vita, in fine Eucharistia non negatur, nec sepultura, <i>De rapto.</i> , <i>Super eo</i> , 5.17.2	1725
	Restitutionem petens per exceptionem repellitur ab agendo, nec tenetur ante restitutionem adversario respondere, <i>De ord. cog.</i> , <i>Cum dilectus</i> , 2.10.2; <i>Super spoliatione</i> , 2.10.4	601 605
	Restitutionem petere non potest possessionem de jure non habens, <i>De restitu. spol.</i> , <i>Ex parte</i> , 2.13.14	638
	Restitutio est favorabilis in causa matrimoniali, <i>De in integ. restit.</i> , <i>Ex litteris</i> , 1.41.4	491
	Restituitur una ecclesia contra aliam, <i>De in integ. restit.</i> , <i>Auditis</i> , 1.41.3	490
	Restituere quis tenetur omnia quae medio tempore recepit, si adversarius probaverit jus suum, <i>De in integ. restit.</i> , <i>Suscitata</i> , 1.41.6	497
RES	Res transit cum onere suo, <i>De decimis.</i> , <i>Cum non sit in homine</i> , 3.30.33	1235
	Res per quas causas nascitur, per easdem dissolvitur, <i>De reg. jur.</i> , <i>Omnis res</i> , 5.41.1	1962
	Non sermoni res, sed fermo rei subjectus est, <i>De verb. sig.</i> , <i>Intelligentia</i> , 5.40.6	1933
RETENTIO	Retinere nitens non suum, privetur suo, <i>De praeben.</i> , <i>De multa</i> , 3.5.28	1049
REVELATIO	Revelatio divina excusat culpam, <i>De divor.</i> , <i>Gaudemus</i> , 4.19.8	1558

REVOCATIO	Revocatio mandati non valet prius quam in causa est conclusum, <i>De procur., Auditis</i> , 1.38.7	466
	Revocationi aequivalet certa scientia principis, <i>De off. deleg., Pastoralis</i> , 1.29.28	362
	Revocatio procuratoris non valet nisi constet iudici, <i>De rescrip., Ex parte no. 3</i> , 1.3.33	72
	Revocari potest illicitum mandatum per superiorem, <i>De jureiu., Quintavallis</i> , 2.24.23	816
REUS	Reus actorem convenire non debet nisi coram quo convenitur, <i>De rescrip., Quia nonnulli</i> , 1.3.43	83
	Reus condemnatur in expensis actore ex decreto misso in possessionem etiam lite pendente, <i>De sequest., Ad hoc</i> , 2.17.1	674
	Reus post litem contestatam si non comparuerit, ad sententiam diffinitivam procedatur, <i>De dol., Prout</i> , 2.14.4	651
	Reus contumax potest adhuc semel a iudice citari, <i>De dol., Prout</i> , 2.14.4	651
	Reus contumaciter recedens jurare debet stare juri, <i>De dol., Prout</i> , 2.14.4	651
	Reus absolvitur actore non probante, <i>De privi., Accedentibus</i> , 5.33.15	1818
	Reus absolvitur ubi obscura sunt jura partium, <i>De fid. instr., Inter</i> , 2.22.6	770
S		
SABBATA	Sabbatis carnes comedere licet secundum morem patriae, <i>De obser. jeju., Consilium</i> , 3.46.2	1396
SACERDOS	Sacerdos qualiter debet se habere circa confessum, <i>De paeni. et re., Omnis</i> , 5.38.12	1871
	Sacerdotis filiam carnalem non potest ducere baptizatus ab eo, <i>De cognat. spir., Ex litteris</i> , 4.11.8	1497
	Cum sacerdote contrahente cum virgine potest dispensari post paenitentiam, <i>De cler. conjug., Sane</i> , 3.3.2	1008
	Sacerdos advocatus esse non debet, <i>De postulando, Cum sacerdotis</i> , 1.37.3	456
	Sacerdos fingens se conficere, plus peccat quam si conficiat et sumat, licet sit in mortali peccato, <i>De celeb. miss., De homine</i> , 3.41.7	1374
	Contra sacerdotem infamatum qualiter est procedendum, <i>De purga. cano., Si quis</i> , 5.34.2	1836
	Sacerdos consanguineam feminam in domo non habeat et suspecti post trinam admonitionem excommunicentur, <i>De coha. cler., Inhibendum</i> , 3.2.1; <i>Si quisquam</i> , 3.2.2	1001, 1002
	Sacerdotis revelantis confessionem poena, <i>De paenit. et</i>	1871

	<i>remiss., Omnis, 5.38.12</i>	
	Sacerdos casu hominem interficiens non est deponendus, <i>De homic., Interfecisti, 5.12.2</i>	1696
	Sacerdos puerum causa disciplinae percutiens, si moriatur, deponendus est, <i>De homic.,</i> <i>Presbyterum, 5.12.7</i>	1701
	Sacerdotium non ascendat qui bigamus est, <i>De biga., Ut</i> <i>bigami, 1.21.1</i>	302
	Sacerdos non habeat officium interdictum vel simile, <i>Ne</i> <i>cleri. vel. mo., Sacerdotibus, 3.50.2</i>	1410
	Sacerdoti infamato indicatur purgatio, <i>De adulteriis,</i> <i>Significasti, 5.16.5</i>	1722
SACRAMENTA	Sacramenta libere sunt conferenda nihil exigendo, <i>De</i> <i>simo., Ad apostolicam, 5.3.42; Cum in ecclesiae,</i> <i>5.3.9</i>	1643, 1609
	Sacramenta collata ab excommunicato in excommunicatione vim habent, licet peccet talis sic conferens, <i>De cleri. excom., Si celebrat,</i> <i>5.27.10</i>	1774
	Si sacramentum est praetermissum, caute supplendum est, <i>De sacra. non iteran., Pastoralis, 1.16.1</i>	280
SACRILEGI	Sacrilegi sunt excommunicandi, <i>De sen. excom.,</i> <i>Conquesti, 5.39.22</i>	1890
SACRUM	Sacrum trahit ad se non factum, <i>De consecra. eccle.,</i> <i>Quod in dubiis, 3.40.3</i>	1360
	Sacra non debent impignorari laico, nisi in necessitate, <i>De pigno., Nullus presbyter, 3.21.1</i>	1141
SAGITARIII	Sagittariorum ars contra Christianos prohibetur exerceri sub excommunicatione, <i>De sagittar., Artem,</i> <i>5.15.1</i>	1720
SCANDALUM	Scandalum non debet impedire bonum faciendum, <i>De</i> <i>renun., Nisi, 1.9.10</i>	232
	Cum scandalo nihil a praelatis est faciendum, <i>De temp.</i> <i>ord., Ad aures, 1.11.15</i>	252
	Ob scandalum sunt aliquando omittenda quae pro rigore juris sunt statuta, <i>De statu monac., Super</i> <i>quodam, 3.35.4</i>	1293
SCHISMATICI	Schismatici si quem ordinaverint, vel si alicui beneficium contulerint, quam poenam incurrit ipse ordinatus, vel beneficium recipiens, <i>De schismat., Quod a</i> <i>praedecessore, 5.8.1; Fraternalitati, 5.8.2</i>	1687
SCHOLARES	Scholares canonici plene recipiant fructus praebendarum suarum, <i>De magistris, Super specula, 5.5.5</i>	1653
	Studentibus in theologia debet subveniri de rebus ecclesiae, <i>De magistris, Super specula, 5.5.5</i>	1653
	Scholares in universitate possunt statuta facere et citare	26

	et contumaces punire, <i>De const., Ex litteris</i> , 1.2.11	
	Scholares possunt constituere procuratorem in curia Papae, <i>De procu., Quia in causis</i> , 1.38.7	466
SCRIPTA	Scripta vel acta iudicis nisi testium adminiculo fulciantur, non valent, <i>De testi., Cum a nobis</i> , 2.20.28	722
	Et qui temere acta iudicis violat, non potest ea impugnare, <i>De off. jud. dele., Cum olim</i> , 1.29.32	369
SEDE VACANTE	Sede vacante nihil debet immutari vel innovari, <i>Ne sede vacan., Novit</i> , 3.9.1	1088
SENTENTIA	Sententia lata lite non contestata non valet in casu, <i>Ut lit. non contest., Accedens no.1</i> , 2.6.2	570
	Sententia in alicujus praejudicium non mandetur executioni quousque doceat de jure suo, <i>De sen., Cum super</i> , 2.27.17	890
	Sententia contra jus lata non tenet etiam si non appelletur, <i>De sen., Sententia</i> , 2.27.1	875
	Sententia retractata, omnia reducuntur ad primum statum, <i>De praescr., Placuit</i> , 2.26.1	853
	Sententia appellatione suspensa non exequitur; et si fiat, revocatur, <i>De appel., Dilecti no. 1</i> , 2.28.1	905
	Ante sententiam latam et post potest receptio testis opponi, <i>De excep., Cum venerabilis</i> , 2.25.6	840
	Sententia per alium fertur et per alium executioni mandatur, <i>De fo. compe., Postulasti</i> , 2.2.14	552
	Sententia transit in rem iudicatam, nisi appellatur, <i>De sen., Cum inter</i> , 2.27.13	884
	A sententia excommunicationis juramento absolutus ut pareat mandatis ecclesiae (et antequam ei mandetur aliquid) appellans, retrudendus est in eandem sententiam, <i>De appellationib., Quaestioni</i> , 2.28.21	919
	Sententia erronea retractanda est, <i>De frigi., Fraternitatis</i> , 4.15.6	1521
	Lata sententia contra non convictum nec confessum nec conventum, non valet, <i>De sen. et rejudi., Lator</i> , 2.27.7; <i>De cons., Ecclesia sanctae</i> , 1.2.10	878 25
	Sententia a non suo iudice lata non valet, <i>De consue., Ad nostram audientiam</i> , 1.4.3	86
	Sententia Papae observetur inter omnes quoad iudicia, <i>De sen., In causis</i> , 2.27.19	894
	Sententia lata contra formam canonis et jus constitutionis expresse non valet, <i>De sen., Cum inter</i> , 2.27.13; <i>Cum causa</i> , 2.27.8	884 879
	Sententiam iudicis secularis injustam iudex ecclesiasticus	19

retractare potest, <i>De cons., Quae in ecclesiarum,</i> 1.2.7	
Sententia transit in rem iudicatam, nisi intra decennium appellatur, <i>De sen., Quod ad consultationem,</i> 2.27.15	887
A sententia excommunicationis non est appellandum, nisi executor modum excedat, <i>De sen., Quod ad consultationem,</i> 2.27.15	887
Sententia lata probatur per testes, <i>De sen., Sicut nobis,</i> 2.27.16	888
Ante sententiam causa appellationis vera debet esse, <i>De sen., Cum I. et A.,</i> 2.27.22	899
Privilegiatus vocatus ad iudicium compareat et privilegium ostendat, alias tenet sententia, <i>De appellat., Si duobus,</i> 2.28.7	910
Sententia non debet revocari praetextu privilegii de novo reperiti., <i>De sent. et re judic., Suborta,</i> 2.27.21	897
Sententia ex malo testimonio lata tenet, sed manifeste iniqua non tenet, <i>De senten. et re jud., Inter caeteras,</i> 2.27.9; <i>Causam quae inter vos,</i> 2.27.14	880 886
Sententia iudicis nulla est postquam interloquendo pronuntiaverit se non debere procedere, <i>De off. jud. dele., Significantibus,</i> 1.29.38	380
Sententia lata super statu: subditi tenet quoad ipsum, <i>De sen., Cum super,</i> 2.27.17	890
Sententia diffinitiva non est danda lite non contestata, <i>Ut lite non contest,</i> <i>Ad hoc,</i> 2.6.1	567
Sententias diversas duobus iudicibus ferentibus tenet pro reo, nisi etc., <i>De sen. et re ju., Duobus,</i> 2.27.26	904
Sententia una possunt duae causae terminari, <i>De mutu. petit., Ex litteris,</i> 2.4.1	563
Sententia lata partibus absentibus non tenet ipso jure, <i>De sent. et re jud., Tenor,</i> 2.27.10	880
Sententia in praedictum alicujus lata quoad hoc potest revocari, <i>De sent. et re jud., Cum super controversia,</i> 2.27.17	890
Sententia cassatur ordine non servato: item si iudex sit excommunicatus, <i>De sent., Ad probandum,</i> 2.27.24	902
Sententia non minus est valida si non tenet formam verborum, <i>De ver. sig., In his,</i> 5.40.15	1939
Sententiam ecclesiasticam praecedere debet trina admonitio, <i>De treuga et pace., Treuga,</i> 1.34.1	438
Sententia mandatur executioni propter praesumptionem, <i>De in integ. rest., Suscitata,</i> 1.41.6	497
Sententia non tenet si iudex ante sententiam efficiatur	352

	adversario familiaris, <i>De off. jud. del., Insinuante,</i> 1.29.25	
	Sententia revocatur, justa causa probata, <i>De procur.,</i> <i>Querelam,</i> 1.38.2; <i>De renunt., In praesentia,</i> 1.9.6	459 228
	Sententia ecclesiae potius objicienda quam propria conscientia, <i>De restit. spol., Litteras,</i> 2.13.13	634
	Sententia interlocutoria transit in auctoritatem rei judicatae sicut diffinitiva, <i>De elect., Cum dilectus</i> <i>filius,</i> 1.6.32	160
	Ad sententiam diffinitivam damnatur quis in expensis, <i>De rescript., Ex parte no. 2,</i> 1.3.12	40
	Ad sententiam diffinitivam procedi potest lite non contestata in causa criminali, <i>De dolo., Veritatis,</i> 2.14.8	59
	Sententia diffinitiva quibus verbis proferri debet, <i>De</i> <i>verb. sign., In his quae,</i> 5.40.15	1939
	Sententia diffinitiva non debet proferri in causa criminali, parte absente et testes producere volente, <i>De sen.</i> <i>et re. jud., Tenor,</i> 2.27.10	880
	Sententia proferri non debet partibus inauditis, <i>De cau.</i> <i>posses., Susceptis,</i> 2.12.1	607
SEPULTURA	Sepultura est eligenda apud loca magis religiosa, <i>De sep.,</i> <i>Fraternitatem,</i> 3.28.3	1200
	Sepulturam debet quis eligere in loco parentum suorum, <i>De sepult., Nos instituta,</i> 3.28.1	1199
	Sepulturam licet eligere propriam vel alienam, <i>De</i> <i>sepult., Nos instituta,</i> 3.28.1	1199
	Sepultura negatur torneamentariis, <i>De torneamen.,</i> <i>Felicis memoriae,</i> 5.13.1	1717
	Sepultura eligens debet rescipere parochiam, <i>De sepul.,</i> <i>Relatum,</i> 3.28.2	1200
	Sepultura potest eligere uxor sicut vir, <i>De sepul., De</i> <i>uxore,</i> 3.28.7	1203
	Sepulturam filio minori potest eligere pater, <i>De sepul.,</i> <i>De uxore,</i> 3.28.7	1203
	De sepulturis hospitaliariorum, <i>De sepul., In nostra</i> <i>praesentia,</i> 3.28.10	1205
	Sepelire non licet clerico raptorem, nec in mortali peccato decedentem, <i>De raptor., De illis,</i> 5.17.1	1726
	Sepultura negatur proprietariis religiosis, <i>De sta. mon.,</i> <i>Monachi,</i> 3.35.2	1290
	Sepultura conceditur clericis interdictum servantibus, <i>De</i> <i>paen. et re., Quod in te,</i> 5.38.11	1870
	Sepultura conceditur casu sed non sponte mortuis, <i>De</i> <i>sepul., Ex parte no. 2,</i> 3.28.11	1207

	Sepultura conceditur facinoroso poenitenti in fine, <i>De sepul., Parochiano</i> , 3.28.13	1209
	Sepultura non datur in loco minus religioso non privilegiatis, <i>De sepul., In nostra</i> , 3.28.10	1205
	Sepultura non debet esse dolo inducta, <i>De sepul., In nostra</i> , 3.28.10	1205
	In sepulturis non est danda portio canonica datis ad fabricam et ad luminaria etc., <i>De verb. sign., Ex parte</i> no. 3, 5.40.31	1958
	Sepeliri debet qui infirmus intrabat religionem, sed tenetur de canonica portione, secus si sanus intravit, <i>De sepul., De his</i> , 3.28.4	1202
	Sepultura in parochia propria eligatur, <i>De sepul., In nostra</i> , 3.28.10	1205
	Pro sepultura nihil est dandum, <i>De sepul., Abolendae</i> , 3.28.13	1208
SEQUESTRATIO	Sequestratio fit causa rei servandae, <i>De sepul., Nos instituta</i> , 3.28.1	1199
	Sequestratio fit mulieri propter inopiam viri, <i>De dona. et do. post divor., Per vestras</i> , 4.20.7	1567
	Sequestratio fit propter contumaciam absentis suspecti possessoris, <i>De dol. et contuma., Ex litteris</i> , 2.14.2	648
	Sequestratio injusta revocatur, <i>De sequest. poss. et fruct., Ad hoc</i> , 2.17.1	674
	Sequestrantur fructus lite predente, <i>De sequest. fruct., Dilectus</i> , 2.17.2	676
SERVUS	Servus non ordinetur invito domino; alias deponitur et domino restituitur, praeter servum ecclesiae, <i>De ser. non ordi., Instruendi</i> , 1.18.1; <i>De servorum</i> , 1.18.2; <i>Consuluit</i> , 1.18.5	293 293 295
	Servi ab ecclesia manumissi non possunt contra eam testificari vel accusare, <i>De ser. non ordi., Consuluit</i> , 1.18.5; <i>De reb. ecc. non alienam, Consensus</i> , 3.13.3	295 1109
	Servus ab ecclesia manumissus non potest jura ecclesiae ministrare, si tali conditione est manumissus, <i>De reb. ecc. non alienam, Consensus</i> , 3.13.3	1109
	Servus ecclesiae quomodo potest manumitti, <i>De reb. ecc. non alienam, Episcopi</i> , 3.13.4.	1109
	Servum ecclesiae qui non contulit, non potest praelatus manumittere et successor talem debet revocare, <i>De reb. ecc. non alienam, Episcopi</i> , 3.13.4	1109
	Servi et libertae filius liber est, <i>De ser. non or., Dilectus filius</i> , 1.18.8	297
	Servus contrahere potest domino suo invito, <i>De conju.</i>	1488

	<i>ser., Proposuit, 4.9.2</i>	
	Servus fugitivus per fraudem ordinatus deponitur, <i>De ser. non or., De servorum, 1.18.2</i>	293
	Servus natus de fugitivo quid fiat, <i>De ser. non or., De servorum, 1.18.2</i>	293
	Servus ordinatus ad ministrandum domino in ordine sacerdotali, si renuntiat, deponatur, <i>De ser. non or., Nullus, 1.18.4</i>	295
SIGILLUM	Sigillum unum non habeant nisi collegiati, <i>De excess. praelat., Dilecta, 5.31.14</i>	1792
	Sigillum non probat nisi sit authenticum, <i>De fide instr., Scripta, 2.22.2</i>	767
	Sigillum capituli dicitur authenticum, <i>De proba., Ex litteris, 2.19.3</i>	681
	Sigillum principis dicitur authenticum, <i>De fide instru., Cum dilectus, 2.22.9</i>	778
	Ex sigillis privilegiorum debet cognosci veritas vel falsitas, <i>De fide instru., Cum dilectus, 2.22.9</i>	778
	Sigillo authentico debet roborari causa excommunicationis, Innocentius IV, <i>De sen. excom., Cum medicinalis, Sext 5.11.1</i>	Sext
	Sigilla falsa conficientium poena, Item fingentium, <i>De cri. fals., Ad audientiam, 5.20.3; De off. jud. deleg., Cum olim, 1.29.32</i>	1747 369
SIMONIA	Simonia sola intentione committi potest, <i>De simo., Tuas nos, 5.3.33</i>	1636
	A simoniaco ignoranter ordinatus potest ministrare in ordine suscepto, <i>De simo., Per tuas no. 2, 5.3.35</i>	1637
	In simoniam non admittitur inimicus pro et contra, <i>De simo., Licet Hely, 5,3,31</i>	1627
	Simoniam quae munera et quando inducunt, <i>De simo., Dilectus filius no. 2, 5.3.30</i>	1625
	Quando simoniace intratur, quae sit poena intrantis et recipientis, <i>De simo., Dilectus filius no. 2, 5.3.30</i>	1625
	Simonia est promovere negotium spe beneficii ecclesiastici promissi, <i>De simo., Cum essent, 5.3.12</i>	1611
	Simonia est docere pro pecunia salarium habenti ab ecclesia, <i>De magistris, Quoniam, 5.5.1; Prohibens, 5.5.2; Quanto, 5.5.3; Quia nonnullis, 5.5.4; Super specula, 5.5.5</i>	1649 1650 1651 1652 1653
	Simonia est pro consecratione aliquid ultra procuracionem accipere, <i>De simo., Cum sit, 5.3.10</i>	1610
	Simonia est ubicunque spirituale pro temporali venditur, <i>De simo., In tantum, 5.3.36</i>	1638

Simonia est vendere annexum spirituali, <i>De jurepat., De jure</i> , 3.38.16	1325
Simoniacus non potest testificari, <i>De simonia, Si dominus</i> , 5.3.3	1606
Per simoniam aliquem expellens ab ecclesia deponatur, <i>De simonia, Qui alium</i> , 5.3.2	1606
Simoniace ordinatus suspendendus est, <i>De simonia, Quoties</i> , 5.3.5	1607
Contra simoniacum potest agi per certa signa, <i>De simonia, Sicut simoniaca</i> , 5.3.4	1607
Simonia non est si episcopus dimittit jura episcopalia pro annua pensione, maxime ubi accedit confirmatio Papae, <i>De relig. domi., Constitutus</i> , 3.36.6	1305
Simonia non est si clericus possessor redimit vexationem, <i>De simo., Dilectus filius</i> , 5.3.28	1624
In simonia, favor, odium, et gratia sunt loco pretii, <i>De simonia, Cum essent</i> , 5.3.12	1611
In simoniaco contractu tantum valet remittere quantum dare, <i>De testi., Veniens no. 2</i> , 2.20.38	737
Simoniacus est qui ordinaverit vel praesentaverit juramento accepto ne inquietetur super provisione; talis a collatione, praesentator ab executione per triennium et ordinatus ab ordine sunt suspensi, <i>De simonia, Si quis ordinaverit</i> , 5.3.45	1645
Contra simoniacum admittitur testis servus et criminosus, <i>De simonia, Tanta</i> , 5.3.7	1608
Simoniace ordinatus missam cantare non potest, <i>De simonia, Accusatum</i> , 5.3.4	1607
Simonia est aliquid recipere pro sepulturis, exequiis, institutione et inthronizatione et pro quocunque sacramento, <i>De simonia, Cum in ecclesiae</i> , 5.3.9	1609
Simonia est propter favorem, gratiam vel odium publice peccantem non corrigere vel denuntiare, <i>De simonia, Nemo</i> , 5.3.14	1612
Simonia est promittere beneficium electori, <i>De simonia, De hoc</i> , 5.3.11	1610
Simonia est ecclesiam emere vel redimere, <i>De simonia, Querelam</i> , 5.3.15	1613
Simonia est paenitentem minus dignum propter pecuniam vel favorem reconciliare, vel paenitentem ex odio repellere, <i>De simonia, Nemo</i> , 5.3.14	1612
Simonia est homagium petere pro beneficio, <i>De simonia, Ex diligenti</i> , 5.3.17	1615
Simonia est pro ministerio ecclesiastico aliquid petere,	1605

<i>De simonia, In ordinando, 5.3.1</i>	
Simoniacus convictus perpetuo est deponendus, <i>De simonia, De hoc, 5.3.11</i>	1610
De simonia infamato debet purgatio indici: in qua si defecerit, beneficio privetur, <i>De simonia, Insinuatum, 5.3.13</i>	1612
Similiter privetur beneficio et officio de rigore munus recipiens aliquid pro chrismate, <i>De simonia, Non satis, 5.3.8</i>	1608
Simoniace ordinatus, si hoc occultum est, potest stare in beneficio et officio, <i>De simonia, Ex tuae, 5.3.20</i>	1618
Simoniam ignorans potest in ordine ministrare, <i>De simonia, De simoniace, 5.3.22</i>	1619
Simoniacus est qui de bonis suis prebendam constituit, ut ad eam canonicus recipiatur, <i>De simonia, Tua nos, 5.3.34</i>	1636
Simonia est absolvere aliquem pro pretio, <i>De simonia, Ad aures, 5.3.24</i>	1620
Simoniacus est qui per donum alterius scienter est promotus, <i>De simonia, Matthaeus, 5.3.23</i>	1620
Simoniace scienter religionem intrans locum illum deserat et arctiorem intret, <i>De simonia, De regularibus, 5.3.25</i>	1621
Simoniace receptus et resignans postea ad idem promotus nihil exigere debet ratione primae promotionis, <i>De simonia, Ex insinuatione, 5.3.26</i>	1622
Simoniace electus, si publicum est, cassetur, <i>De simonia, Nobis fuit, 5.3.27</i>	1623
Simonia non est recipere voluntarie datum, <i>De simonia, Nobis fuit, 5.3.27</i>	1623
Simoniace promoti parvuli per parentes etiam ignoranter, tenentur resignare, <i>De simonia, Per tuas no. 2, 5.3.35</i>	1637
Circa simoniace accusatum quae attendenda, <i>De simonia, Per tua no. 2, 5.3.35</i>	1637
Simoniace promotus electus et confirmatus quando potest stare, et poena talis, <i>De simonia, Sicut tuis, 5.3.33</i>	1034
Simoniacus est procurans ad titulum alienum promoveri, promittens, nec se petiturum, <i>De simonia, Per tuas no. 3, 5.3.37</i>	1639
Simoniaca promotio dejicit ab obtento, <i>De simonia, De hoc autem, 5.3.11</i>	1610
Simoniaca promotio promittente non obligat, <i>De simonia, De hoc autem, 5.3.11</i>	1610
Cum simoniaco potest dispensari, <i>De simonia, Per tuas</i>	1637

	no. 2, 5.3.35	
	Simonia est omne impensum pro quolibet obsequio in ordinatione, <i>De simonia, In ordinando</i> , 5.3.1	1605
	Ementes et vendentes ecclesiarum administrationem simoniam committunt, <i>De simonia, Consulere</i> , 5.3.38	1640
	Simonia est pactio circa spiritualia vel eis annexa, <i>De rerum permu., Quaesitum</i> , 3.19.5	1135
	Simoniacus est recipiens pecuniam pro officio ad quod tenetur, <i>De simo., Dilectus filius</i> no. 2, 5.3.30	1625
	Simonia est dare temporalia causa lucrandi spiritualia, <i>De simonia, Tua nos</i> , 5.3.34	1636
	Simonia non est dare ecclesiae et post petere recipi, nisi intentio sit corrupta petentis et recipientis, <i>De simonia, Tua nos</i> , 5.3.34	1636
	Simoniam ex sola intentione committens non tenetur renuntiare vel restituere, <i>De simonia, Mandato</i> , 5.3.46	1646
SOCIETAS	Societas iuramento valiata de communi consensu absolvi potest, <i>De sponsal., De Francia</i> , 4.1.1	1420
SOLUTIO	Solvere non tenetur ecclesia debita pro ea non contracta, <i>De solu., Si quorundam</i> , 3.23.2	1153
	Ad solutionem antecessoris tenetur successor pro debitis ecclesiae, <i>De solu., Ad hoc</i> , 3.23.1	1152
	Solutionem debiti neganti incumbit probatio, <i>De solu., Is qui</i> , 3.23.4	1155
	Ad solutionem expensarum tenetur qui diem non servat, <i>De dolo et contu., Cum dilecti</i> , 2.14.6	655
SORORES	Sorores duae duobus fratribus possunt copulari, <i>De consang. et affin., Quod super his</i> , 4.14.5	1511
SORS	Sorte electio fieri non debet, <i>De sortileg., Ecclesia</i> , 5.21.3; et sortilegorum poena, <i>In talibus</i> , 5.21.1	1755 1753
SPECIALE	Speciale praeceptum plus tenet quam generale, <i>De haeret., Si adversus nos</i> , 5.7.11	1676
SPIRITUALIA	Spiritualia pro temporalibus commutari non possunt, <i>De rerum permut., Exhibita</i> , 3.19.9	1138
	Spiritualia possunt compromitti in arbitros, <i>De praeben., Nisi</i> , 3.5.21	1040
	In spiritualibus causis non legum distractione, sed canonum aequitate proceditur, <i>De jura. calum., Litteras</i> , 2.7.2	585
	In spiritualibus causis non recipitur iuramentum calumniae, <i>De jura. calum., Litteras</i> , 2.7.2	585
SPOLIATIO	Spoliantes naufragos incidunt in canonem, <i>De rapt., Excommunicationi</i> , 5.17.3	1727
	Spoliato ob crimen a suo episcopo prius beneficium	626

	restituatur quam de crimine cognoscatur, <i>De resti. spol., Conquerente</i> , 2.13.7	
	Spoliantes testes non admittuntur ad testificandum, sed spoliati ad oppositum probandum, <i>De resti. spol., Sollicite</i> , 2.13.2	622
	Spoliato si proponatur in modum actionis, non datur restitutio nisi in modum sive in formam exceptionis, <i>De ordi. cog., Cum dilectus</i> , 2.10.2	601
	Spolians tenetur ad restitutionem secundum suam possibilitatem, <i>De resti. spol., Olim no. 2</i> , 2.13.16	643
	Super spoliatione conventus non potest reconveniri ante restitutionem, <i>De ord. cogn., Super spoliatione</i> , 2.10.4	605
	Spoliato fiat restitutio ante litis ingressum si agitur petitorio, non possessorio, <i>De rest. spo., Licet</i> , 2.13.1	621
	Tamen debet fieri cognitio causae a iudice ante restitutionem, <i>De accus., Si constiterit</i> , 5.1.12	1578
	Spoliantes Christianos piratae sunt excommunicati, <i>De rapt., Excommunicationi</i> , 5.17.3	1727
SPONSALIA	Sponsalia de futuro solvuntur per sponsalia sequentia de praesenti, <i>De spons. duorum, Duobus</i> , 4.4.1	1462
	Sponsalia carnali copula sequente intelligitur matrimonium confirmatum, <i>De sponsa., Veniens</i> , 4.1.13	1428
	Sponsalia de futuro solvit lepra superveniens, vel alia deturbatio consimilis, <i>De jureiuran., Quemadmodum</i> , 2.24.25	817
	Sponsalia de facto quando inducunt publicae honestatis justitiam, <i>De despon. impub., Litteras</i> , 4.2.4	1447
	Sponsalia de praesenti solvi non possunt, quod si sic, compellantur redire ad prima vota, quia simul stare non possunt, <i>De spon. duorum, Duobus</i> , 4.4.1; <i>Accepisti</i> , 4.4.2	1462, 1463
	Sponsalia ante septennium contrahi non possunt, <i>De despon. impub., Ad dissolvendum</i> , 4.2.13	1456
	Sponsalibus contractis infra annos nobiles non cedant; et si unus sit magis adultus, alium expectet, <i>De despon. impub., De illis no. 2</i> , 4.2.9; <i>A nobis</i> , 4.2.8	1452 1451
	Sponsalia per unum facta impediunt contractum cum omni consanguineo, licet matrimonium non consumaverit, <i>De despon. impub., Continebatur</i> , 4.2.6	1449
	Sponsalia per vim contracta, etsi sit sponsa traducta, non tenent, <i>De despon. impub., Ex litteris</i> , 4.2.11	1453

Sponsam fratris nemo habere potest propter publicae honestatis justitiam, <i>De spons., Ad audientiam</i> , 4.1.4	1421
Sponsa non tenetur sequi sponsam vagabundum, nec tenetur eum diu expectare, <i>De spons., De illis</i> , 4.1.5	1422
Sponsa de praesenti vivente illo alium non potest ducere nisi intret alter religionem, <i>De sponsa. duorum, Accepisti</i> , 4.4.2	1463
Sponsa duorum est quando contrahit cum uno de futuro, cum alio per verba de praesenti, <i>De sponsa. duorum, Duobus</i> , 4.4.1	1462
Sponsa duorum in lite nec cum uno nec cum alio contrahere debet quousque quaestio decidatur, <i>De sponsa. duorum, Tua fraternitas</i> , 4.4.4	1464
Sponsalibus contractis inter puberem et impuberem, pubes si per verba de praesenti consenserit, non potest dissentire, sed impubes potest cum venerit ad aetatem, <i>De despon. impub., De illis</i> , 4.2.7	1450
Sponsalia sunt et non matrimonium quae fiunt ante annos legitimos, <i>De despon. impub., Tuae nobis</i> , 4.2.14	1457
Sponsalia contrahens de praesenti inducendus est consummare, <i>De despon. impub., Ex litteris</i> , 4.2.11	1453
Sponsalia de futuro contrahentes possunt separari si volunt, <i>De spons., Praeterea</i> , 4.1.2	1420
Sponsalia contrahentium alter religionem intrare potest ante copulam, <i>De conver. conjug., Verum</i> , 3.33.2	1258
Sponsalia conditione honesta apposita non tenent nisi extante conditione, <i>De condi. appo., De illis</i> , 4.5.3	1466
Sponsalia possunt contrahi inter absentes per personam interpositam, <i>Qui cler. vel vo., Veniens</i> , 4.6.5	1475
Sponsalia contrahens et terram relinquens potest alteri nubere, <i>De spons., Veniens no. 1</i> , 4.1.13 [recte <i>De illis</i> , 4.1.5]	1428 [1422]
Sponsalia jurans vel promittens et religionem intrare volens prius solvat promissum, <i>De spons., Commissum</i> , 4.1.16	1431
Post sponsalia contracta cum puella in cunabulis potest quis ducere matrem non obstante publicae honestatis justitiam, <i>De despons. impube., Litteras</i> , 4.2.4	1447
Sponsalibus intra annos nubiles contractis postea non consentiens, potest alteri nubere, <i>De despons. impube., Litteris</i> , 4.2.4	1447

	Sponsalia circa quam aetatem solvuntur vel consummantur, <i>De despons. impube., Attestationes</i> , 4.2.10	1452
	Sponsalium probatio incumbit viro, <i>De cland. despons., Si quis</i> , 4.3.1	1458
	Sponsalia conditione inhonesta contracta sunt tenenda et conditio sugienda, sed apposita conditio contra substantiam matrimonii, solvit matrimonium, <i>De condi. appo., Quicumque</i> , 4.5.1; <i>Si conditiones</i> , 4.5.7	1465 1470
	In sponsalibus recurrendum est ad communem intelligentiam verborum, cum alter ignorat linguam, <i>De spons., Ex litteris no. 1</i> , 4.1.7	1423
	Ad sponsalia consummanda tutius quis movetur quam compellatur, <i>De spons., Requisivit</i> , 4.1.17	1431
STATUTA	Statuta ecclesiae variari possunt pro tempore, <i>De consang. et affin., Non debet</i> , 4.14.8	1514
	Statuta laicorum super re ecclesiastica non valent nisi ab ecclesia confirmentur, <i>De constitutionibus, Ecclesia</i> , 1.2.10	25
	Statuentes contra ecclesiam excommunicentur, nisi revocent, <i>De sent. excom., Noverit</i> , 5.39.49	1923
SUBDELEGATUS	Subdelegatus a principe solus valet alteri causam delegare, <i>De appel., Cum causam</i> , 2.38.62	968
	A subdelegato si fuerit appellatum, delegatus potest procedere si aliquid jurisdictionis sibi retinuit, <i>De offi. deleg., Super quaestionum</i> , 1.29.27	355
SUBDIACONUS	Subdiaconus et diaconus simili gaudent privilegio, <i>De serv. non ordi., Miramur</i> , 1.18.7	296
	Subdiaconus a Papa ordinatus privilegium habet, <i>De temp. ord., Cum in distribuendis</i> , 1.11.12	256
	Subdiaconus petitus in servum, vicarium dare potest, <i>De ser. non ord., Miramur</i> , 1.18.7	296
	Subdiaconus potest eligi in episcopum; et qui habet curam animarum, <i>De aeta. ord., A multis</i> , 1.14.9; <i>Praeterea</i> , 1.14.5	269 266
SUCCESSOR	Successor non obligatur ex contractu in damnum ecclesiae ab antecessore facto, <i>De preca., Precariae</i> , 3.14.1; <i>De transact., Veniens</i> , 1.36.8	1116 450
	Successor potest revocare donationem antecessoris, <i>De dona., Propter ejus ingratitudinem</i> , 3.24.10	1166
	Successor punitur pro culpa antecessoris et etiam excommunicatur nisi satisfaciat intra certum tempus pro culpa pro qua fuit antecessor excommunicatus, <i>De sequest. poss. et fruct., Ad hoc</i> , 2.17.1; <i>De immun. eccle., Adversus consules</i> ,	674 1406

	3.49.7	
	Successionis vitium tollit media persona, <i>De fil. presby., Ex transmissa</i> , 1.17.7	286
SUFFRAGANEUS	Suffraganeus delegationem archiepiscopi non tenetur recipere invitus, <i>De offi. jud. ord., Pastoralis</i> , 1.31.11	407
SUSPENSUS	Suspensus est quoad alios cujus peccatum notorium est, <i>De cohabi. cler., Quaesitum</i> , 3.2.10	1007
	Suspensus nec eligi nec eligere potest, <i>De consue., Cum dilectus</i> , 1.3.8	91
	Suspensus non debet conferre beneficium, <i>De cler. excom., Si celebrat</i> , 5.27.10	1774
	Suspensus non auferat beneficia, sed superior faciat, <i>De conces. praeb., Quia diversitatem</i> , 3.8.5	1072
	Suspensus si celebret, privetur officio et beneficio rigore juris, <i>De cler. excom., Clerici</i> , 5.27.3	1767
	Suspensus est quilibet obligans ecclesiam pro debitis alieuis, <i>De solu., Si quorundam</i> , 3.23.1	1153
	Suspensus est quilibet existens in mortali peccato, <i>De cohab. cler., Quaesitum</i> , 3.2.10	1007
	Suspensus a Papa propter contumaciam recipiens beneficium in suspensione privetur etiam prius habito, <i>De aeta. et qual., Cum bonae memoriae</i> , 1.14.8	269
	Suspensus est episcopus ordinarius, accepto juramento de non inquietando super provisione, et ordinatus uterque per triennium donec Papa dispenset, <i>De simo., Si quis ordinaverit</i> , 5.3.45	1645
	In formam electionis vel in personam electam objiciens et non probans, per triennium a beneficiis ecclesiasticis est suspensus, <i>De elect., Statuimus, Sext</i> 1.6.1	Sext
	Suspensus est iudex ecclesiasticus per unum mensem ab ingressu ecclesiae, qui sine scriptis profert sententiam excommunicationis, et non servans irregularis efficitur; de qua nisi per Papam dispensatur, <i>De sent. excom., Cum medicinalis, Sext</i> 5.11.1	Sext
	Suspensus est iudex ecclesiasticus per unum mensem ab ingressu ecclesiae, qui profert sententiam ex favore vel gratia in detrimentum alterius partis; de qua nisi per Papam dispensatur, <i>De senten. et re judic., Cum aeterni, Sext</i> 2.14.1	Sext
	Suspendi debet per triennium clericus clandestinas conjunctiones faciens matrimoniales, vel si eis interest, <i>De clandest. despons., Cum inhibitio</i> ,	1460

	4.3.3	
	Suspendi debet ab officio et beneficio falsans litteras capituli, <i>De testib., Tam litteris</i> , 2.20.38	728
	Suspensionis sententia non ligantur episcopi et superiores, nisi de eis mentio expressa fiat, <i>De sen. excom., Quia periculosum</i> , Sext 5.11.4	Sext
	Suspensus est sacerdos concubinarius quo ad alios, cum in iudicio per sententiam vel propriam confessionem est condemnatus, <i>De cohabi. cleri., Si autem</i> , 3.2.6	1004
	Suspensio quae est contra negligentes tantum sic statuta de sex mensibus non currit, nec talibus computatur, nec a suspensis, nec de suspenso valet electio, <i>De elect., Cum inter R.</i> , 1.6.16; <i>De conces. praeb., Quia diversitatem</i> , 3.8.5	124 1072
	In suspensionis absolute requiritur iuramentum sicut in excommunicatione de stando mandato ecclesiae, <i>De sent. excom., Venerabili</i> , 5.39.52	1925
	Suspensus celebrans est deponendus, <i>De dolo. et contum., Veritatis</i> , 2.14.8	659
	Suspensus est episcopus per annum ipso jure clericum alterius dioecesis ordinans sine litteris dimissoriis; et clerici episcoporum sic suspensorum possunt sine licentia eorum a vicinis episcopis, canonice tamen ordinari, <i>De tem. ord., Eos qui</i> , Sext 1.9.2	Sext
	Suspensi sunt praelati per triennium qui ecclesias vel bona immobilia ecclesiarum supponunt dominio laicorum, vel eos instituendo advocatos, vel patronos; laici vero qui ad haec praelatos vel alias personas per vim vel metum compulerint, cujuscunque conditionis sint, sunt excommunicati, et nihilominus factum est irritum, <i>De reb. eccle. non alie., Hoc consultissimo</i> , Sext 3.9.2	Sext
SUSPICIO	Suspecto non debet causa committi, nec Papa committit ex certa scientia, <i>De of. deleg., Causam no. 2</i> , 1.29.17; <i>De excep., Cum inter priorem</i> , 2.25.5	340 838
	Propter suspicionem injustam potest dominus revocare mandatum, <i>De rescrip., Ex parte</i> , no. 2, 1.3.12	40
	Ex suspicione potest uxor accusari de adulterio, <i>De adul., Maritis</i> , 5.16.4	1721
	Suspicionis causa non coram suspecto iudice, sed coram arbitris est probanda, <i>De appel., Secundo requiris</i> , 2.28.41	932
	Suspicionis causa de iudice coram quo probanda, <i>De of.</i>	382

	<i>dele., Suspicionis, 1.29.39</i>	
	Suspicionis causa non probata iudex procedat, <i>De appell., Cum speciali, 2.28.61</i>	964
	Suspicio sola licet vehemens, non condemnat., <i>De praesump., Litteras, 2.23.14</i>	792
SYNDICUS	Syndicum viri religiosi habeant, <i>De syndico., Cum certum, 1.33.1</i>	422
SYNODUS	Synodo interesse compellantur qui subsunt, <i>De majo., Quod super his, 1.33.9</i>	428
T		
TABELLIONATUS	Tabellionatus officio non debent uti clerici in sacris ordinibus constituti, <i>Ne cleri. vel mon., Sicut, 3.50.8</i>	1414
	Instrumentum non perfectum per tabellionem morte praeventum, auctoritate ordinarii per alium tabellionem potest nota prioris in formam publicam redigi, <i>De fide instru., Cum P., 2.22.15</i>	783
	Tabellionatus officium, <i>De prob., Quoniam contra falsam, 2.19.11</i>	694
TEMPUS	Tempore prior est in jure prior, <i>De concess. praeb., Qui diversitatem, 3.8.5</i>	1072
	Temporis transcursus crimen probat, nec currit tempus nisi a tempore notitiae, <i>De haetic., Excommunicamus no. 1, 5.7.13 [§2]</i>	1680
TERRA	Terrae unius ecclesiae non licet applicare alteri episcopo vel abbati, licet sit dominus ambarum, <i>De rebus eccl. non alie., Non licet, 3.13.1</i>	1108
	Terrae nomine continetur regnum, castrum, et villa, <i>De verb. sig., Cum in partibus, 5.40.17</i>	1940
TERGIVERSATIO	Tergiversatio est deceptio, et sine tergiversatione notorium dicitur quod nulla arte celari potest, <i>De cohab. cle., Quaesitum, 3.2.10</i>	1007
TESTAMENTUM	Testatoris privata dispositio generalem constitutionem canonis non potest mutare, <i>De testamen., Requisisti. 3.26.15</i>	1178
	Testamentum non potest abbatissa facere de rebus ecclesiasticis, <i>De testamen., Quia ingredientibus, 3.26.2</i>	1169
	Testamentum multis modis dicitur, <i>De celebra. mis., Cum Marthae, 3.41.6</i>	1367
	Testamentum in morte confirmatur, <i>De celebra. mis., Cum Marthae, 3.41.6</i>	1367
	In testamento relictum episcopo praesumitur datum intuitu ecclesiae, nisi a propinquo, aut intuitu personae, datum fuerit, <i>De testamen., Requisisti,</i>	1178

	3.26.15	
	Testamentum condere non potest alienatus mente, <i>De success. ab intest., Cum dilectus</i> , 3.27.3.	1196
	In testamenti dispositione vel executione consuetudo terrarum vel civitatum quandoque praevalet juri, <i>De testamen., Raynutius</i> , 3.26.16	1181
	Testator potest imponere poenam in solutione testamenti haeredibus, <i>De testamen., Raynutius</i> , 3.26.16	1181
	Testamentum legatis ab haerede praestandum est, si non sit alius executor, <i>De testamen., Raynutius</i> , 3.26.16	1181
	In testamentis Falcidia etiam lege prohibetur, <i>De testamen., Raynutius</i> , 3.26.16	1181
	Testari non potest clericus de bonis immobilibus ecclesiae, sed eleemosynas mediocres potest dare, <i>De testa., Relatum</i> , 3.26.11	1174
	Testamentum duorum vel trium testimonio probatur	1174
	Testamentum contra jus ecclesiae revocandum, <i>De testa., Quia ingredientibus</i> , 3.26.2	1169
	De testamento non secundum leges, sed secundum canones agendum, <i>De testa., Relatum</i> , 3.26.11	1174
	Testamentum probatum impediens est excommunicandus, <i>De testa., Si haeredes</i> , 3.26.6; et cap. <i>Joannes</i> , 3.26.19	1172
	Testatoris vota observanda ubi nec fraus nec dolus intervenit, <i>De testa., Requisti</i> , 3.26.15	1178
	Ubi testatur quis indistincte debet episcopus habere canonicam portionem, <i>De testa., Requisti</i> , 3.26.15	1178
	Testatur qui voluntatem suam in aliena dispositione relinquit, <i>De testa., Cum tibi</i> , 3.26.13	1176
	Testatoris compellendi sunt per episcopos exequi voluntatem executores testamenti, et si neglexerint, episcopus exequatur, <i>De testa., Tua nobis</i> , 3.26.17; et <i>Joannes</i> , 3.26.19	1186 1193
	Testamentum in fraudem ecclesiae non tenet, <i>De testa., De his</i> , 3.26.20	1194
	De testatis quam partem episcopus debet habere, et quae excipiuntur, <i>De verbo. signifi., Ex parte no. 3</i> , 5.40.31	1958
TESTES	Testes de fama ecclesiarum sunt cogendi, <i>De testi. cogen., Dilectorum</i> , 2.21.10, et in Glossa	764
	Testes cogi possunt ad testimonium ferendum: sed producti super exceptione dilatoria non debent iterum produci super principali, <i>De testib. et attesta., De testibus</i> , 2.20.29	723

Testes etiam multi possunt adduci et admitti, <i>De testib. et attesta., Sicut nobis</i> , 2.20.8	708
De teste falso et corrupto potest opponi exceptio ante sententiam et post, <i>De prob., Licet</i> , 2.19.19	689
Testimonium deponens debet in scripta redigi, <i>Ut lit. non contesta., Accedens</i> no. 1, 2.6.2	570
A testibus sunt circumstantiae subtiliter inquirendae, <i>De proba., Licet</i> , 2.19.19	689
Testes ab utraque parte producuntur in iudiciis duplicibus, <i>De proba., Licet</i> , 2.19.19	689
Testis sibi contradicens non valet, <i>De proba., Licet</i> , 2.19.19	689
Testes, corruptione probata, ob hoc non probatur falsitas, <i>De proba., Licet</i> , 2.19.19	689
Testes quibus de causis reprobantur, <i>De testi., Si qui testium</i> , 2.20.8; <i>Ex parte</i> , 2.20.7	707, 704
Testes omissi in principali, induci possunt coram iudice appellationis, <i>De si. instru., Cum Joannes</i> , 2.28.10	778
Testis receptus in uno iudicio non facit fidem in alio, nisi inter easdem personas, <i>De testib., Constitutus</i> , 2.20.30	724
Testes in probatione singulares reprobantur, <i>De elect., Cum dilectus</i> , 1.6.32	160
Testes non requiruntur in notoriis, <i>De testi. cogen., Super eo</i> , 2.21.3	759
Testis ex intervallo potest mutare dictum suum: alias primo dicto standum est, <i>De prob., Per tuas</i> , 2.19.10	693
Testes super positionibus et aliis sunt diligenter examinandi, <i>De testi., Praesentium, Sext</i> 2.10.2	Sext
Testes quando recipiuntur lite contestata, <i>De iurejur., Ad nostram</i> , 2.24.7	800
Testes cogendi non sunt, sed monendi nisi, etc. <i>De testi. cog., Super eo</i> , 2.21.3	759
Testes familiares in matrimonio dirimendo repelluntur, <i>De testi. et attest., In litteris</i> , 2.20.24	718
Testes nonnisi idonei in matrimonio recipiuntur, <i>De despon. impu., Attestationes</i> , 4.2.10	1452
Post testes receptos in causa matrimoniali non recipiuntur alii ad probandum contractum, <i>De testi., Series</i> , 2.20.26	720
Pro teste habetur principalis persona in causa denuntiationis vel correctionis, <i>De testi., In omni negotio</i> , 2.20.4	703
Post testium renuntationem et publicationem preemptoria	720

exceptio potest probari et opponi, <i>De testi., Series</i> , 2.20.26	
Testes sunt compellendi cum veritas aliter sciri nequit, <i>De testi. cog., Pervenit</i> , 2.21.4	760
Testes sunt compellendi maxime in causa matrimoniali super consanguinitate, <i>De testi. cog., Caeterum</i> , 2.21.6	762
Testes debent esse absque infamia, suspicione et macula, <i>De exce., Denique</i> , 2.25.1	833
Testes consanguinei requiruntur ad probandum consanguinitatem, et antiqui, et illi praeferuntur aliis, <i>De testi., Quoties</i> , 2.20.5	703
Testium probatio iuramento duplici fieri debet, <i>De testi., Quoties</i> , 2.20.5	703
Testium jurandi forma, <i>De testi., Quoties</i> , 2.20.5	703
Testis non potest esse actor et procurator in eadem causa, <i>De testi., Insuper</i> , 2.20.6	704
Testis dicto non creditur pro me, cuius pro alio reprobato, <i>De testi., Praesentium</i> , 2.20.31	726
Testium non multitudo, sed qualitas consideranda est, <i>De testi., In nostra</i> , 2.20.32	727
Testium auctoritas praefertur multitudini, <i>De testi., In nostra</i> , 2.20.32	727
Testes idonei iterum in casu possunt admitti, <i>De testi., Praesentata</i> , 2.20.50	751
Testes super aliis capitulis produci possunt attestationibus publicatis, si articulus novus emerit, <i>De testi., Fraternitatis</i> , 2.20.17	712
Testes si remoti sunt, debet testimonium eorum recipi, et mitti iudicibus, <i>De fidejuss., Constitutus</i> , 3.22.3	1150
Testibus matrimonium probantibus, licet sententia in scriptis non fuerit redacta tenet, <i>De testi. et attesta., Albericus</i> , 2.20.43	743
Testium numerus ubi non exigitur, sufficiunt duo vel tres testes, <i>De testi. et attesta., Licet universis</i> , 2.20.23	717
Testes cum sunt ejusdem honestatis, standum est numero testium, <i>De testi. et attesta., Licet universis</i> , 2.20.23	717
Testium multitudo effraenata prohibetur, <i>De testi. et attesta., Cum causam</i> , 2.20.37	735
Testium juratorum tantum valet testimonium, <i>De testi., Praeterea</i> , 2.20.27	721
Testis errans si statim se correxerit, non reprobatur: secus si post intervallum, <i>De testi. cogen., Praeterea</i> , 2.21.7	762
Testes cogi possunt dicere quid noverint de alterius	1836

infamia, <i>De purga. cano., Si Quis</i> , 5.34.2	
Testis semel in causa jurare debet, <i>De testi. cogend., Praeterea</i> , 2.21.7	762
Testes qui dicuntur pejerare, non debent admitti, <i>De testi., In litteris</i> , 2.20.24	718
Testis unus ad condemnationem alicujus non sufficit, sed duo ad minus, <i>De testi., Veniens</i> no. 2, 2.20.38	737
Testes obtentu criminis a testimonio repelluntur, <i>De testi., Super eo</i> , 2.20.22	716
Testes idonei iterum recipi possunt, <i>De testi., Praesentata</i> , 2.20.50	751
Testi non credatur nisi jurato, <i>De testi., Nuper nobis</i> , 2.20.51	753
Testes miraculorum qualiter examinandi, <i>De testi., Venerabili</i> , 2.20.52	753
Cum testi in modum exceptionis opponitur crimen, non debet aliqua poena puniri, sed tantum a testimonio repelli, <i>De exce., Denique</i> , 2.25.1	832
Testibus renuntiatis non sunt ulterius audiendi, <i>De testi., Intimavit</i> , 2.20.18	713
Testes jejuni deponant, <i>De testi., Placuit</i> , 2.20.1	701
Testes sumuntur in absentia judicis, <i>De of. jud. ord., Significavit</i> , 1.31.6	401
Testis varians et vacillans repellitur, <i>De causa posse. et prop., Cum ecclesia</i> , 2.12.3	609
Testium receptio ante litem contestatam vel postea valet in causa matrimoniali, <i>Ut lit. non contest., Accedens</i> no. 2, 2.6.4	573
Testes qui idonei, <i>De ver. sig., Forus</i> , 5.40.10	1934
Testes producens post appellationem, vel qui stat juri, tacite renuntiate appellationi, <i>De testib., Cum venisset</i> , 2.20.25	718
Contra testes aliquid proponens post publicationem, jurabit quod non faciat malitiose, <i>De testib., Praesentium</i> , 2.20.31	726
Testium productio trina danda est, sed quarta datur cum solennitate juris, <i>De testib., In causis</i> , 2.20.15	711
Testes post publicationem a testimonio possunt repelli, <i>De privile., Cum olim</i> no. 1, 5.33.12	1812
Testis publicus infamiam contrahens post receptionem jure removetur, <i>De testi., Praeterea</i> , 2.20.27	721
Testis contra crimen illud esse non potest quo est infectus, <i>De testi., Veniens</i> , 2.20.10	709
Testis potest esse clericus in causa ecclesiastica, et religiosus in causa ecclesiae suae, <i>De testi., Cum nuntius</i> , 2.20.12	710

Testimonium de auditu in causa matrimonii non valet, <i>De testi., Licet ex quadam</i> , 2.20.27	748
Testes plures quam mater et filia requiruntur in matrimonio probando, <i>De testi., Super eo no. 2</i> , 2.20.22	716
Testis non sit Judaeus Christiani, sed econtra sic, <i>De testi., Judaei</i> , 2.20.21	716
Testes admitti possunt contra judicem unum, <i>De testi., Cum a nobis</i> , 2.20.28	722
Testes non possunt esse monachi, nisi jurati, <i>De testi., Tuis</i> , 2.20.39	739
Testem impediens a testimonio excommunicetur, <i>De testi., Constitutus no. 1</i> , 2.20.30	724
Testes producendi non sunt qui testificanda didicerunt, nisi in causa matrimoniali, <i>De testi., Constitutis no. 2</i> , 2.20.46; et <i>Cum in tua</i> , 2.20.44	747 744
Testis potest esse judex delegatus in causa sibi commissa, dummodo officium judicandi non assumat, <i>De testi., Dilecto filio</i> , 2.20.40	740
Testes idonei produci possunt in accessorio qui in principali, <i>De testi., Cum causa</i> , 2.20.42	743
Testes in uno judicio recepti si non sunt publicati, possunt in alio judicio et etiam alii recipi, <i>De testi., Constitutus no. 1</i> , 2.20.30	724
Per testes potest reprobari scriptum judicis, <i>De testi., Cum a nobis</i> , 2.20.28	722
Testes super criminibus probandis non compelluntur, <i>De testi. cogen., Dilectorum</i> , 2.21.10	764
Testes producuntur extra judicium ut habeatur memoria, <i>De test., Albericus</i> , 2.20.43	743
Testis minus legitimus in odiosa exceptione admittitur, <i>De test., Tam litteris</i> , 2.20.33	728
Testes recipi possunt in alia provincia quam ubi litigatur, et per alios quam per iudices ipsos, <i>De test., Cum olim</i> , 2.20.34	730
Testium reprobatio mutua tertiam vicem non excedat, <i>De test., Licet no. 3</i> , 2.20.49	750
Testis non sit laicus contra clericum, nisi, etc., <i>De test., De caetero</i> , 2.20.14	711
Testes admitti possunt attestationibus publicatis in causa matrimoniali super uno articulo, <i>De test., Ex tenore</i> , 2.20.35	732
Testes quatuor sufficiunt ad vitandam multitudinem, <i>De test., Cum causam</i> , 2.20.37	735
Testium productio quarta potest peti, et debet dari, et qualiter ultra tertiam, <i>De test., Ultra tertiam</i> ,	756

	2.20.55	
	Circa testes circumstantiae inquirendae, <i>De test., Cum causam</i> , 2.20.37	735
	Testium iuramentum remitti potest a partibus, <i>De test., Tuis quaestionibus</i> , 2.20.39	739
	Testis talis esse debet cui criminalis exceptio non possit opponi, <i>De test., Placuit</i> , 2.20.1	701
	Testis non potest esse socius criminis ad probationem, sed ad praesumptionem, <i>De test., Sicut nobis</i> , 2.20.9	708
	Testes perjuri non admittuntur, <i>De test., Sicut nobis</i> , 2.20.9	708
	Contra testes si crimen opponitur, et iudex nihilominus fert sententiam, revocanda est, <i>De test., Ex parte A.</i> , 2.20.7	704
	Testium dicta debet iudex concordare si discordant, <i>De test., Cum tu</i> , 2.20.16	712
	Testium dicta in partem benigniorem interpretanda sunt, <i>De test., Cum tu</i> , 2.20.16	712
	Testis esse non debet in casu consimili, qui causam habet consimilem, <i>De test., Personas</i> , 2.20.20	715
	Testes iterato examinare potest iudex, quando ex officio suo requirit, <i>De test., Cum clamor</i> , 2.20.53	754
	Testes nomine instrumentorum continentur, <i>De fide instrum., Cum Joannes</i> , 2.22.10	778
	Secundum testium dicta iudicandum est, nisi pars adversa aliud probet, <i>De prob., Tertio loco</i> , 2.19.5	683
	Testis potest esse religiosus in causa ecclesiae, dummodo non sit patronus ejusdem in eadem causa, <i>De testib., Insuper</i> , 2.20.6	704
	Testes partibus praesentibus recipiantur, nisi pars altera nolit venire, <i>De testib., In nomine</i> , 2.20.2	701
	Testis sufficiens est principalis persona uno sibi addito, <i>De testib., In omni negotio</i> , 2.20.4	703
	Testis non sit accusatus de crimine lite pendente, nisi, etc., <i>De testib., Non debet</i> , 2.20.56	757
	Ad testimonium non recipiantur conspiratores, <i>De sen., Cum I. et A.</i> , 2.27.22; et cap. <i>Suborta</i> , 2.27.21; et <i>De simo., Per tuas</i> no. 2, 5.3.35	899 897 1637
	Testimonio unius plus valet fama, <i>De consang. et affini., Super eo</i> , 4.14.2	1508
	In testimonium non recipiuntur inimici capitales, <i>De simo., Licet Hely</i> , 5.3.31	1627
TITULUS	Titulus probari debet in praescriptione canonica, <i>De praescri., Si diligenti</i> , 2.26.27	868
TONSURA	Tonsuram primam potest abbas dare monacho suo, <i>De</i>	271

	<i>aeta. et quali., Cum contingat, 1.14.11</i>	
	Tonsuram non tenetur clericus portare uxoratus, <i>De cleri. conjug., Joannes, 3.3.7</i>	1012
	Tonsura non privilegiat uxoratos, <i>De cleri. conjug., Cum decorem, 3.3.8</i>	1013
TORNEAMENTA	Torneamenta sunt interdicta sub poena, <i>De torneamentis, Felicis, 5.13.1</i>	1717
TRANSACTIO	Transactio super subjectione spirituali nisi in beneficiis ecclesiasticis non tenet, <i>De transact., Praeterea, 1.36.9; et Super eo, 1.36.7</i>	451 449
	Transactio ponitur pro amicabili compositione, <i>De transact., Ex litteris, 1.36.6; Super eo, 1.36.7</i>	448 449
	Transactio locum non habet in matrimonio, <i>De transact., Ex parte, 1.36.11</i>	452
	Transactio in spiritualibus mediante pecunia non valet, sed per compositionem secundum jus fieri debet, <i>De transact., Constitutus, 1.36.4; et De caetero, 1.36.5; et Praeterea, 1.36.9</i>	447 448 451
	Transactio non habet locum in decimis, <i>De transact., Veniens, 1.36.8</i>	450
	Transactionem, si non est juri contraria, ratam habeat episcopus, <i>De transact., De caetero, 1.36.5</i>	448
	Transactione facta omnia instrumenta cassantur, et praevallet instrumentum cassationis, <i>De transact., Sicut grave, 1.36.1</i>	444
	Transactionis census solutus sine consensu episcopi vitam solventis non excedat, <i>De transact., De caetero, 1.36.5</i>	448
	Transactio fieri non debet ubi lis est pro ecclesia, quia simonia esset, <i>De transact., Constitutus, 1.36.4; et Super eo, 1.36.7</i>	447 449
	Transactio super decimis inter personas ecclesiasticas fiat auctoritate dioecesani, <i>De transact., Statuimus, 1.36.2</i>	445
	Transactio inter personas est personalis, nisi per Papam confirmetur, etiam minus valida per Papam confirmatur, <i>De transact., Sicut grave, 1.36.1; et Veniens, 1.36.8</i>	450
	Per transactionem non potest nova pensio imponi ecclesiae per partium pactionem sine vitio simoniae, <i>De transact., Praeterea, 1.36.9; Sicut grave, 1.36.1</i>	451 444
	Transigere non potest praelatus sine litteris capituli, <i>De transact., Contingit, 1.36.3</i>	446
TRANSCRIPTUM	Transcriptum non debet plura continere quam in authentico, <i>De dila., Praeterea, 2.8.2</i>	591

	Transcripto sufficienter instructo induciae ulterius non dentur, <i>De dila., Praeterea</i> , 2.8.2	591
TRANSLATIO	Translatio episcoporum ad solum Papam pertinet, <i>De trans. epis., Inter corporalia</i> , 1.7.2	212
TREUGAE	Treugae quando servandae, et circa quas personas semper, et poena frangentium ipsas, <i>De treuga., Treuga</i> , 1.34.1	438
TURPITUDO	Turpitudinem propriam allegans non est audiendus, <i>De donatio. Prudentes</i> , 3.24.1; et <i>Inter dilectos</i> , 3.24.8	1156 1161
 U		
UNCTIO	Unctionem extremam solus sacerdos debet conferre, <i>De verb. signifi., Quaesivit</i> , 5.40.14	1938
	De unctione sacra et ejus speciebus et ejus effectu, <i>De sacra unctione, Cum venisset</i> , 1.15.1	276
UNIO	Uniri potest unum monasterium alteri, <i>De relig. dom., Quia monasterium</i> , 3.36.2	1303
USUCAPIO	Usucapi tunc potest pro dote quando res est aestimata, <i>De testam., Raynutius</i> , 3.26.16	1181
USUFRUCTUS	Usufructus est jus utendi et fruendi rebus alienis salva rerum substantia, <i>De pigno., Cum constet</i> , 3.21.8	1147
	Usufructuarius tenetur dare cautionem de rebus immobilibus, quae usu non consumuntur, <i>De pigno., Cum constet</i> , 3.21.8	1147
	Usufructuarius ad arbitrium boni viri debet dare cautionem, unam de rebus fruendis, aliam de rebus restituendis termino finito, <i>De pigno., Cum constet</i> , 3.21.8	1147
USURA	Usurarii ad usuras restituendas debent compelli, <i>De usur., Cum tu</i> , 5.19.5; et quibus restituenda, <i>De usur., Tua nos</i> , 5.19.9	1735 1738
	Usurarius contractus quando aestimatur ratione dubietatis, <i>De usur., In civitate</i> , 5.19.6; et <i>Conquestus</i> , 5.19.8	1736 1737
	Usurarius est qui carius vendit prorogato termino solutionis, <i>De usur., In civitate</i> , 5.19.6; et <i>Consuluit</i> , 5.19.9	1736 1738
	Usurario appellanti deferendum non est, <i>De usur., Quam perniciosum</i> , 5.19.11	1739
	Usura restituatur licet debitor creditori juraverit quod non repeteret, <i>De jurejur., Ad Nostram</i> , 2.24.20	812
	Et si juraverit ante, solvet: et postea repetet, <i>De usur., Tuas dudum</i> , 5.19.13	1740
	Usura non est si deducuntur expensae, <i>De usur., Quoniam</i> , 5.19.11	1733

Contra usuras constitutio facta ad praeterita trahitur, et ultra sortem nihil plus peti potest, <i>De usur., Cum tu</i> , 5.19.5; et <i>Naviganti</i> , 5.19.19	1735 1744
Usuram non committit ecclesia fructus feudi non computando in sortem, nec etiam in pignore dotis, <i>De usur., Conquestus</i> , 5.19.8	1737
Usurarium poena, <i>De usur., Quia in omnibus</i> , 5.19.3	1733
Tamen non tenentur quos ad restituendum paupertas excusat, <i>De usur., Cum tu</i> , 5.19.5	1735
In usurae crimine non potest dispensari, <i>De usur., Super eo</i> , 5.19.4	1734
Usuras repetens non auditur nisi prius restituat receptas, <i>De usur., Quia frustr</i> , 5.19.14; et <i>Michael</i> , 5.19.17	1741 1743
Contra usurarium potest haeres sicut dominus agere, <i>De pig., Illo vos</i> , 3.21.4	1142
Usurarius est plus repetens quam qui periculo suo pecuniam mutuavit, <i>De usur., Naviganti</i> , 5.19.19	1744
Usura non est beneficium ecclesiasticum pecunia redimere, <i>De usur., Plures</i> , 5.19.1	1732
Usura est impignoratarum rerum fructus in sortem non computare, <i>De usur., Quoniam</i> , 5.19.2	1733
Usura videtur cum quis possessionem in pignus tenet, si plus recipit quam sortem deductis expensis, <i>De usur., Quoniam non solum</i> , 5.19.2	1733
Usuras restituere compellantur Judaei, <i>De usur., Quanto amplius</i> , 5.19.18	1743
Contra usurarium potest procedi deficiente accusatore ex sola fama, <i>De usur., Cum in dioecesi</i> , 5.19.15	1741
Usuram committens ut in ludo sit unum pro tribus, repellitur a promotione, <i>De exces. prael., Inter dilectos</i> , 5.31.11	1788
Usurariis publicis nullus domos locet: et contrafacientium poena, <i>De usur., Usurarum</i> , <i>Sext</i> 5.5.1	Sext
Usurarius publicus quomodocunque paeniteat, non debet sepeliri si juxta posse praesentibus non restituat usuras nominatim, et pro absentibus aliqui fide digni de parochia ordinario vel ejus vicario vel plebano sic obligentur, ut illis actio acquiratur super restitutione facienda, <i>De usur., Quamquam</i> , <i>Sext</i> 5.5.2	Sext
Et quicumque sive religiosi sive alii tales manifestos usurarios sepeliunt contra praedicta, teneantur pro restitutione respondere, nec debent testamentis eorum interesse: nec ad confessionem debent	Sext

	recipere, nec absolvere nisi satisfaciant juxta posse, vel satisfactionem praestent canonicam juxta posse modo supradicto, <i>De usur., Quamquam, Sext</i> 5.5.2	
USURPATIO	Usurpans ordinis officium ad quem non est promotus, illo ordine propter temeritatem perpetuo privetur, <i>De cleri. non ordi. mini., Si quis</i> , 5.28.1; <i>Ex litteris</i> , 5.28.2	1775 1775
	Usurpatio ecclesiasticae jurisdictionis a laicis reprobatur, <i>De reb. eccle. non alie., Cum laicis</i> , 3.13.12	1115
UXOR	Uxor sine consensu viri non intret religionem, <i>De conver. conjug., Placeat</i> , 3.32.12	1265
	Uxor religionem intrans credens virum mortuum debet ei si redit restitui, neque si moritur post compellitur intrare, sed non potest exigere debitum, <i>De conver. conjug., Placet</i> , 3.32.12	1265
	Uxorem repulsam propter suspicionem sine iudicio ecclesiae non tenetur vir recipere, si postea commisit adulterium: si autem uterque commisit, ipsam recipiet, <i>De divor., Significasti</i> , 4.19.4	1554
	Uxori vir restitui debet si ingressus religionem illa non continet, <i>De conver. conjug., Praeterea</i> , 3.32.1	1257
	Uxor non dimittatur sine iudicio ecclesiae, <i>De despon. impub., Duo</i> , 4.2.12	1454
	Uxor viro non restituatur ante sententiam diffinitivam si timeatur de odio capitali, <i>De restitu. spol., Ex transmissa</i> , 2.13.8	627
	Uxores duas simul habens de facto, bigamus est et infamis, <i>De bigam., Debitum</i> , 1.21.5	306
	Uxoratus beneficio et officio privetur in minoribus ordinibus constitutus, <i>De cler. conjug., Quod a te</i> , 3.3.3	1009
	Uxor non debet privari dote propter maleficium viri, <i>De viri. de pig., Ex litteris</i> , 3.21.5	1144
	Uxore sene et castitatem vovente potest vir de licentia ejus ordinem intrare illa remanente in saeculo, <i>De conver. conjug., Cum sis</i> , 3.32.4; et <i>De cler. conjug., Sane</i> , 3.3.4	1259 1010
	Uxore defuncta non ordinetur vir nisi unius uxoris et virginis, <i>De biga., Debitum</i> , 1.21.5	306
	Uxor restituenda est viro si exit religionem, <i>De conver. conjug., Accedens</i> , 3.32.17	1270
	Uxorem causa fornicationis tantum dimittens, aut contineat, aut uxori reconcilietur, <i>De divor., Ex litteris</i> , 4.19.5	1554
	Uxore vivente cum alia contrahens et cohabitans, post	1481

mortem separetur ab ea, et decaetero sine spe conjugi maneat, <i>De eo qui duxit in matri quam pol., Cum haberet</i> , 4.7.5	
Uxorem repudians infidelem, si convertitur, non ducat aliam illa vivente, <i>De divor., Gaudemus</i> , 4.19.8	1558
Uxores plures semper fuit illicitum habere nisi sanctis, etc., <i>De divor., Gaudemus</i> , 4.19.8	1558
Uxor ante viri reditum non potest nubere alteri, nisi constet de morte viri, <i>De sponsa., In praesentia</i> , 4.1.19; et <i>De secundis nuptiis, Dominus</i> , 4.21.2	1433, 1570
Uxorem propter haeresim relinquens sine iudicio ecclesiae illam restitutionem petentem cogitur ab ecclesia recipere, <i>De divor., Quanto</i> , 4.19.7; et <i>De illa</i> , 4.19.6	1556
Uxor iudicio ecclesiae separata potest intrare religionem, <i>De conver. conjug., Mulier</i> , 3.32.21	1274
Uxor a viro suscepta recedens non restituitur nisi praestita cautione de impunitate, <i>De resti spol., Litteras</i> , 2.13.13	634
Uxor vivente viro potest testari, <i>De testa., Indicante</i> , 3.26.4	1171
Uxor machinata in mortem viri, ei postea nubere non potest, <i>De divor., Si qua</i> , 4.19.1	1552
Uxori adulterae vir ingressus religionem non est restituendus ipsum repenti, <i>De conver. conjug., Veniens</i> , 3.32.16	1269
Uxoratus non gaudet privilegiis clericorum vel tonsuratus, nec debet habere beneficium ecclesiasticum, <i>De cler. conjug., Joannes</i> , 3.3.7; et <i>Cum decorem</i> , 3.3.8	1012, 1013
Uxore invita religionem intrans compellendus est ad eam redire: nec ipsa mortua potest ad religionem compelli, nec potest ab alia quam ducit petere debitum, stat tamen matrimonium contractum, <i>De conver. conjug., Quidam</i> , 3.32.3	1258
Uxore habitum religionis assumente potest vir in episcopum consecrari, <i>De conver. conjug., Sane</i> , 3.32.6	1260
Uxoris votum non tenet, nisi vir similiter voveat, <i>De conver. conjug., Sane</i>	1260
Sed vir uxore consentiente votum religionis emittens obligatur, <i>De conver. conjug., Ex parte no. 2</i> , 3.32.14; et <i>Carissimus</i> , 3.32.11	1267, 1264
Uxoratus acolythus tonsuram non tenetur portare, et beneficium amittat, <i>De cler. conjug., Joannes</i> , 3.3.7; et <i>Si qui clericorum</i> , 3.3.1	1012, 1008

V

VACANS	Vacante sede capitulum non fungitur vice episcopi in collatione praebendarum, <i>Ne sede vacante, Novit</i> , 3.9.1	1088
	Non vacans beneficium nulli detur, nisi personis religiosis, <i>De conces. praebend., Nulla ecclesiastica</i> , 3.8.2	1069
	Vacante imperio, ecclesia supplet vicem ejus, et potest ad eam appellari, <i>De foro competen., Licet</i> , 2.2.10	559
	Vacantium ecclesiarum custodia pertinet ad archidiaconum, <i>De offic. archidia., Ut archidiaconus</i> , 1.23.1	311
	Vacare non debet ecclesia regularis vel cathedralis ultra tres menses, <i>De electio., Non pro defectu</i> , 1.6.41	177
	Non vacans non debet promitti praebenda; etsi promissa alteri detur, valet non obstante appellatione, <i>De conces. praeb., Relatum</i> , 3.8.3	1070
	Vacante sede nulla praescriptio currit, <i>Ne sede vac., Illa</i> , 3.9.2	1089
	Vacante sede attestaciones contra statum sedis receptae non valent, <i>Ne sede vac., Constitutis</i> , 3.9.3	1090
	Vacante beneficio ultra tempus quo potestas devolvitur ad episcopum, debet Papa ipsum conferre, vel legatur de rigore juris, <i>De conces. praeben., Nulla</i> , 3.8.2	1069
	Vacantem episcopatum non potest conferre archiepiscopus, sed beneficia minora, <i>De conces. praeben., Dilectus filius</i> , 3.8.12	1084
	Vacante sede capitulum supplere potest vices episcopi in quibus non praedjudicatur episcopo, <i>De majorita. et obedien., His quae</i> , 1.33.1; et <i>Cum olim</i> , 1.33.14	430 433
	Vacante sede metropolitana capitulum potest suffraganeum confirmare, <i>De majorita. et obedien., His quae</i> , 1.33.1; et <i>Cum olim</i> , 1.33.14	430 433
VASALLUS	Vasallus vasalli conveniendus est coram vasallo, et non coram domino principali, <i>De foro comp., Ex transmissa</i> , 2.2.6	544
	Vasallus feudum sine consensu domini alienare non potest, <i>De consti., Quae in ecclesiarum</i> , 1.2.7	19
VELUM	Velum de manu sacerdotis dari potest, <i>Qui cleri. vel vo. contr. poss., Consuluit</i> , 4.6.4	1474
VENATIO	Venatio interdictus in sacris ordinibus constitutis, et poena talium, <i>De clerico vena., Episcopum</i> , 5.24.1	1761
VENDITIO	Venditio celebrata intelligitur si pretium recipitur, licet	1638

	traditio rei differatur, <i>De simo., In tantum</i> , 5.3.36	
	Vendendum nihil carius transeuntibus quam in mercato, <i>De empt. et vendi., Ut mensurae</i> , 3.17.2	1122
	Vendita re minus dimidio pretio, in optione emptoris est venditionem rescindere, vel pretium supplere, <i>De empt. et vend., Cum dilecti</i> , 3.17.3	1123
	Sed si sit citra dimidium justii pretii, aut restituatur, aut justum pretium suppleatur, <i>De empt., Cum causa</i> , 3.17.6	1126
	Vendita res ecclesiae laico debet revocari, <i>De rebus eccle. non alie., Ad nostram</i> , 3.13.11	1114
	Vendita re ecclesiae a laico talis non tenet, <i>De rebus, Cum laicis</i> , 3.13.12	1115
	Venditor in tribus casibus non tenetur defendere rem emptori, <i>De emp. et ven., Si venditori</i> , 3.17.7	1127
	Vendi vel venales exponi non debent reliquiae sanctorum, <i>De reliquiis, Audivimus</i> , 3.45.1	1394
VERBA	Verba secundum intentionem proferentis sunt intelligenda, <i>De appell., Secundo requiris</i> , 2.28.41	932
	Verba accipienda sunt cum effectu, <i>De cler. non resid., Relatum</i> , 3.4.4	1016
VICARIUS	Vicarii officium patet, <i>De offi. vica., Ad audientiam</i> , 1.28.1	324
	Vicarius a pastore succedente non removeatur, <i>De offi. vica., Ad haec si persona</i> , 1.28.3	324
	Vicarius non potest ponere per se alium vicarium, <i>De offi., vica., Clericos</i> , 1.28.4	325
	Vicarii tenentur residere et esse sacerdotes, <i>De offi. vica., Ex parte</i> , 1.28.6	326
	Vicarius Papae non habet potestatem extra urbem, <i>De offi. Vica., Sua</i> , 1.28.5	325
	Vicarius Papae obediat vel privetur beneficio, <i>De exces. prael., Illud</i> , 5.31.6	1783
	Vicarius episcopi quam potestatem habet, <i>De procur., Petitio</i> , 1.38.9	467
	Vicarius recipiens curam animarum in aliqua ecclesia vicariae renuntiasset videtur, <i>De officio vicarii, Ad audientiam</i> , 1.28.1	323
	Vicarium non removeat successor, nec ipsius redditus potest diminuere qui scitu episcopi est perpetuatus, <i>De officio vicarii, Ad haec</i> , 1.28.3	324
	Vicarius Papae non plus juris habeat quam sibi committitur, <i>De off. vic., Sua nobis</i> , 1.28.5	325
	Vicarius praelati excommunicati non est propter hoc excommunicatus, <i>De senten. excommu., Inter</i> , 5.39.31	1900

	Vicarias plures nullus habeat, <i>De offi. vica., Provideas</i> , 1.28.2	324
VIDUAE	Viduas tenetur ecclesia defendere, <i>De foro comp., Ex parte</i> , 2.2.15	553
VINCULA	Vincula paria ubi sunt, primum tenet, non secundum, <i>De spons., Sicut</i> , 4.1.22	1435
	Vinculum fortius rumpit minus, <i>De sponsa., Veniens no.</i> 1, 4.1.13	1428
VIOLENTIA	Violentia in omni aetate excusat in causa matrimoniali, <i>De his quae vi, met., Perlatum</i> , 1.40.1	477
	Violentiam coercere est legi subsidium ferre, <i>De exces. praela., Sicut</i> , 5.31.8	1784
	Violentiam clerico illatam prohibere valens et nolens, excommunicatus est, <i>De senten. excom., Quantae</i> , 5.39.47	1918
	Violentia quae excusat promittentem, <i>De iis quae vi metusve., Ad audientiam</i> , 1.40.4	481
VIR	Viri verbo standum est dicentis se cognovisse uxorem, et illa negante, <i>De desponsa. impub., Continebatur</i> , 4.2.6	1449
VIS	Vim vi repellere licet, cum moderamine tamen, <i>De homici., Significasti</i> , 5.12.16; <i>De sent. excom., Si vero</i> , 5.39.3; <i>De rest. spol., Olim</i> , 2.13.12	1707 1877 631
VISITATIO	Visitare non debent episcopi Praedicatorum et Minores, <i>Nimis iniqua</i> , 5.31.16	1793
	Visitare potest archiepiscopus ordinario jure provinciam suam, et procuraciones recipere, <i>De censi., Romana, Sext</i> 3.20.1	Sext
	In dioecesi suffraganeorum suorum licet archiepiscopo capellas cathedralium ecclesiarum religiosorum et populorum visitare: procuraciones tamen quando per alium visitat tantum debeat recipere, nec per se nec per alium debet praeter victum pecuniam accipere, <i>De censi., Romana, Sext</i> 3.20.1	Sext
VITIATUS	Vitiatus enormiter non potest promoveri ad ordinem, et si non valet fieri presbyter, non potest eligi in praelatum nec in episcopum si deformiter est vitiatus, <i>De corpo. vit., De presbytero</i> , 1.20.1; et <i>Exposuisti</i> , 1.20.6; et <i>Cum de tua</i> , 1.20.2	299 301 299
VOLUNTAS	Voluntas ultima testatoris tenenda, <i>De testa., Tua nobis</i> , 3.26.17	1186
	Voluntatem defuncti non implens, successione ejus privatur, <i>De vo., Licet</i> , 3.34.6	1281
	Per voluntatem cum opere subsecuto illicitus contractus clerici inducit bigamiam, <i>De bigam., A nobis</i> ,	308

	3.21.7	
VOTUM	Votum non infringitur cum in melius mutatur, <i>Dejurejur., Pervenit no. 2, 2.21.5</i>	761
	Vovens ex timore non obligatur, <i>Qui cleri. vel vov., Veniens, 4.6.5</i>	1475
	In voto tria attendenda, <i>De voto, Magnae devotionis, 3.34.7</i>	1282
	In voto peregrinationis redimendo attendenda est persona et locus, <i>De voto, Quod super his, 3.34.8</i>	1284
	Votum temporale obligat quandoque pro parte, quandoque impeditur perpetuo, <i>De voto, Quod super his, 3.34.8</i>	1284
	Votum dementis non obligat, <i>De regul., Sicut tenor, 3.31.15</i>	1246
	Votum peregrinationis episcopi exequi non possunt sine licentia Papae, <i>De voto, Magnae, 3.34.7</i>	1282
	Votum commune non solemnizatur quando nec locus nec vestis mutatur, nec professio sequitur, <i>Qui cler. vel vo., Veniens, 4.6.5</i>	1475
	Votum castitatis uxor non potest facere viro contradicente, <i>De conver. conjug., Carissimus, 3.32.11</i>	1264
	In voto peregrinationis dispensare potest episcopus praeter votum transmarinum, <i>De vo., De peregrinationis, 3.34.1; et Non est, 3.34.5</i>	1278 1280
	Votum in pueritia minus obligat, <i>De vo., Venientis, 3.34.2</i>	1278
	Vovens temporale absolvitur per spirituale, <i>De vo., Scripturae, 3.34.4</i>	1280
	Votum neque capitulum sine consensu episcopi, nec episcopus facere sine consensu capituli potest, <i>De vo., Magnae devotionis, 3.34.7</i>	1282
	Votum religionis emittens, et tempus statutum non observans, transgressor est, nec potest episcopus fieri, <i>De vo., Per tuas, 3.34.10</i>	1288
	Votum simplex matrimonium contrahendum impedit, sed non dirimit contractum, <i>Qui cleri. vel vo., Meminimus, 4.6.3</i>	1473
	Votum transmarinum potest emittere vir uxore invita, <i>De vo., Ex multa, 3.34.9</i>	1286
	Votum defuncti superstes potest implere, <i>De vo. et vo. redempt., Licet, 3.34.6</i>	1281
	Vovens ire ad terram sanctam potest expendere vicesimam partem beneficii sui terrae sanctae, <i>De vo. et vo. redempt., Postulastis, 3.34.11</i>	1289
	Votum publicum iudicatur solemne, <i>De conver. conjug.,</i>	1262

	<i>Uxoratus</i> , 3.32.8	
	Votum religionis emittens compellendus est perficere, <i>De regul., Porrectum</i> , 3.31.13	1245
	In voto simplici praevallet iuramentum praecedens in contractu matrimonii, <i>De voto et voti redemptione, De peregrinationis</i> , 3.34.1	1278
	In voti praejudicium non statuitur iuramento, <i>De reg., Vidua</i> . 3.31.4	1239
	Votum peregrinationis potest exequi per alium, <i>De reg., Licet</i> , 3.31.18	1249
	Voti reus non habetur aegrotus srangens jejunium, <i>De reg. jur., Quod non est</i> , 5.41.4	1963
	Votum religionis non tenet invita uxore, nisi post mortem consentiat, <i>De conver. conjug., Quidam intravit</i> , 3.32.3	1258
	Votum conjugatorum religionem inrantium debet fieri coram episcopo, alias non tenet, <i>De conver. conjug., Praeterea</i> , 3.32.1	1257
Z		
ZELUS	Zeli ad zelum fieri debet collatio, et ubi major numerus, ibi major zelus praesumitur, <i>De electio., Ecclesia vestra</i> no. 2, 1.6.57	205
ZONAE	Zonas de auro vel argento non portent clerici, <i>De vita et honesta. cleri., Clerici</i> , 3.1.15	999